

تاریخ شایسته اول
محمد احمد بی

UTL AT DOWNSVIEW

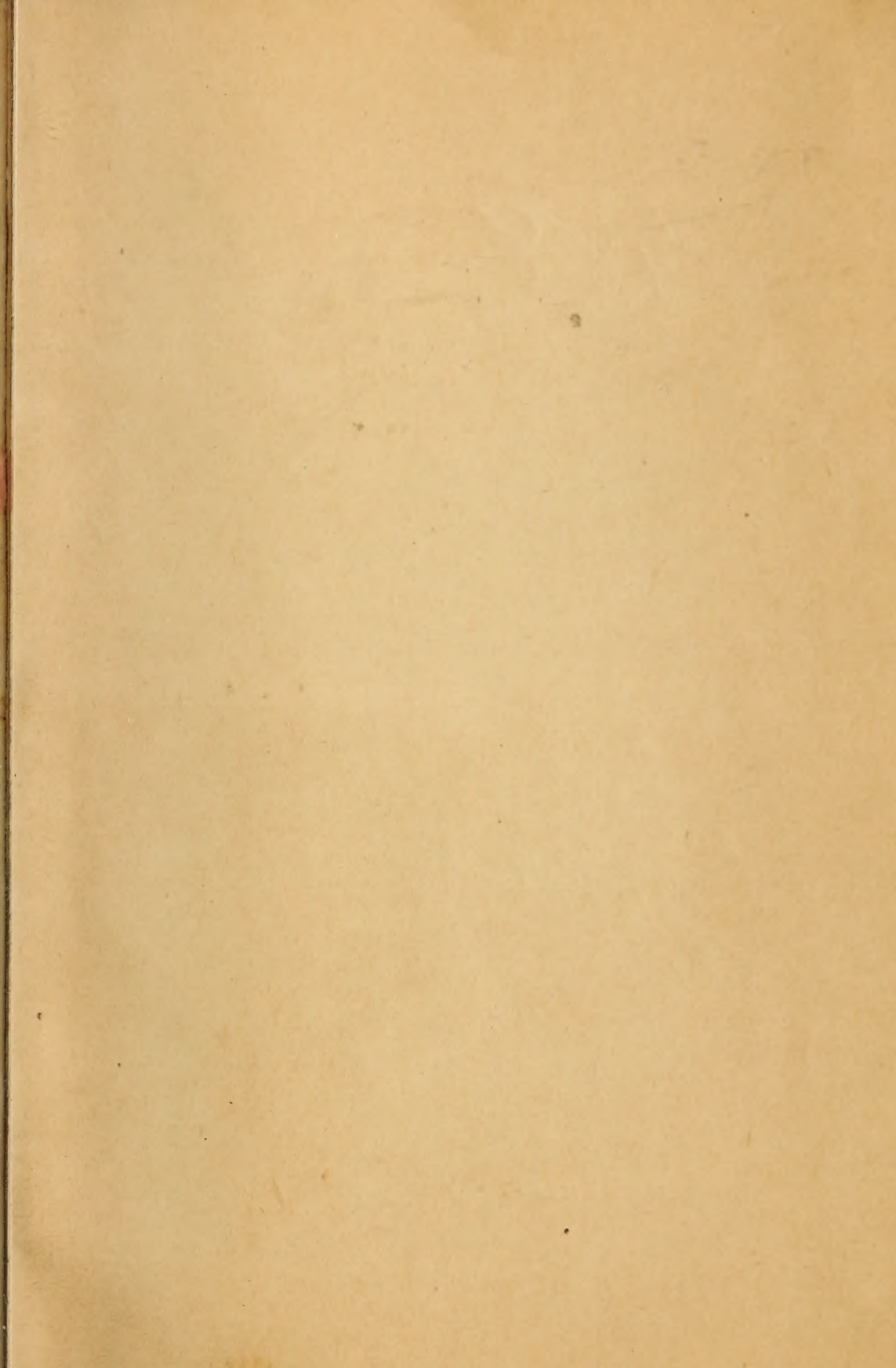

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 14 25 12 001 2

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

488

Tārīkh-i sanāyi^e

— ❁ محمود اسعد ❁ —

❁ تاریخ صنایع ❁

(از میر مکتب اعدادیء ملکہیسنده تدریس)
(اولنق اوزره قلمہ آلمشدر)

۱۳۰۷

— افاده مخصوصه —

معلومات بشریه نك حیرتفزای عقول اولان
درجه قصوای ترقییه واصل اولدیغی عصر
حاضرده « تاریخ صنایع » هنوز کندینه لایق بر
موقع احراز ایدهده مشدر .
هانکی بر مسئله سنه تدقیق انظار ایدلسه ، بر فکر
قطعی استحصالی همان متعذر اولدیغی نمایان اولور .
غایت مختصر و صغیر الحجم اولان شواثر ناچیز ،
بو بایده تفصیلات لازمه بی اعطاسدن هر وجهله
قاصر در ؛ مجرد مکتبلر یزده زانوزده تحصیل اولان
اطفاله ، و برده — هر قومك تاریخ صنایعنه
مخصوص مجلدات کثیریه مراجعت ایتمکسزین —
صنایعك کیفیت ترقیاتی حقنده بر بنده معلومات آماق
ایستین ذواته مخصوص اوله رق ترتیب اولمشدور .
بوسبیدن ، اثر مذکورك هر طرفنده پك چوق
نواقص کور یله جکدر .
شبهه سز ، شو بر قاج صحیفه لك رساله ده نیجه

اسامی و وقایع تعداد اولنه بیلیر ایدی . فقط بویله
تعداد اسامی به کیرشک ، ذهن بورغونلغندن بشقه
هیچ بر فائده بی انتاج ایتمز .

هر دور ایچون ، انجیق او دوری اراشه ایدن
اشخاص و آثارک ذکر بیله اکتفا اولنش ، و باشلوجه
موسیو (بایه) نك افکاری اساس اتخاذایدلشدرد .

ذاتاً تاریخ صنایع نظر نده ، ار باب صنایعک
ترجه حالری ، آثار و وقایع صنایعیه قدر حائز اهمیت
دکدر . بوراده اصل مقصدیمز صنایعک هر قوم
نزدنده نه صورتله توسع ایتدیکنی ، تاریخ نقطه نظر نده
نه کبی تأثیرات ایقاع و نصل او صاف ابراز ایلدیکنی
و بر مملکتدن دیگر مملکتیه نه درلو تأثیرات اجرا
اولندیغنی مختصراً کوستر مکدن عبارتدر .

امید ایدر مکله ، اثرم نو یولده ار باب قلمز طرفندن
یاز بیله جق تألیفات مکمله ایچون ، بر چیغیر آچش
اوله جقدر . فی ۲۳ اغستوس سنه ۱۳۰۵

محمود اسعد

— ❁ تاریخ صنایع ❁ —

❁ معلومات ابتدائیه ❁

مدرجات : ۱ صنایع و تاریخ صنایع : تاریخ
صنایعک تعریفی . صنعت کلمه سی . صنایع اصلیه نك
یار دمجیلمی . صنایع اصلیه نك کیفیت تنوعی .
صنایعک منشی . تاریخ صنایعک دورلری . تاریخ
صنایعک غایتی و فائده سی . — ۲ اسلوب و اساسلری :
اصول ، تنظیم و افاده ، اجرا . — ۳ تاریخ
صنایعک اساسلری : صنعتکارک شخصیتی ، مواد
مستعمله ، اعمالخانه ، صنایعک تأثیرات متقابله سی
— ۴ بعض حکم انک تاریخ صنایع حقنیده کی
فکرلری : هه کل ، هر برت سپنسر ، تاینه .

— ❁ ۱ — صنایع و تاریخ صنایع ❁ —

۰۱ تعریف — تاریخ صنایع ، صنایع
اصلیه ایله تفرعاتنك حصوله كـ تیردیكى آثار
و مؤسسـاتدن ، واعصار و امصارك بو خصوصده
اجرا ایتدكلى تأثیرات متقابله دن بحث ایدر
برفندر .

صنایع اصلیه ، اوچدر : معمارلق ، نقارلق ،
رساملقدر . بونلك تفرعاتنى دخى صنایع تعجینیه
(یعنی چو ملنگجیلک کبی صنعتلر) ایله نقاشلقدر .
تاریخ صنایع ، علی الانفراد هر بر صنعت
مخصوصدنك احوال و اصولندن بحث ایتیب انلرده
متعاقباً حصوله کان ترقیات ونشوو نمایی تدقیق ایدر ،
و آثار صنایعهنك دقایقنه واقف اولمق ایچون انلری
ظهوره کلدكلى محلله ارجاع ایلر .

۰۲ صنعت کده سی — صنعت کده سنك معنای
اصلیسی ، عمومیدر : حصولی انسانك اراده سنه

و اعمال فكر و دست اقتدار ينده محتاج اولان شـيـلـره
 على العموم « صنعت » دنير [١] . بو افاده يه
 كوره « صنعت » بعضاً « حرفت » معناسنه كلير ،
 اشجـيـلق صنعتي ، جـرا حـلق صنعتي ، جـا مـجـيـلق صنعتي
 كـبي ؛ بعضاً « حـذاقت » و « مـهـارت » معناسنه
 كلير ، صنعت موسيقي ، صنعت شعر كـبي .
 بـواش بـواش « صنعت » كـله سنك استعمالي ،
 حـصـر و تـحـدـيد و مـسـاعـي بشريه نك حـسـيـات
 و تصورات دائره سنده كي مظاهر ينده تـخـصـيـص ايـدـلـش ،
 و ادوار سالقه ائناسنده افكار و تاثرات بشريه نك تـجـمـع
 و تراكم ايديكي بشـ . سو كـ صنعت حـقـنـده استعمال

[١] بعض علما صنعتي شو صورتله تعريف
 ايدرلر : صنعت ، حصوله كتيرلسي اولجه ملحوظ
 اولان بر نتیجه حـقـنـده استعمال ايديلان اصول و قواعدك
 هيئت مجموعه سيدر . فرانسده منفنلرندن (ليتره) نك
 بيانه كوره : صنعت بعض اصوله توفيقاً برشي
 اعمال ايتكدر . (ژوبهر) كـ بيانه كوره : صنعت
 نظر يانه موافق اولان مهارتدور .

او انشدر : شهر ، موسیقی ، معماری ،
نقاری ، رسم .

مؤخرأ کلمه مذکورہ ، دہا محدود برہمنادہ
و « ادبیات » مقابلندہ قولانلشدر . شمعدی
« صنایع » ذکر اولندقدہ باشلوجہ صنایع ثلاثہ
اصلیہ ایلہ تفرعاتی ذہنہ تبادر ایدر .

« نوع » و « اسلوب » معنایینہ اولان
« فن » کلمہ سی دخی بعضاً « صنعت » متامندہ
استعمال اولنور .

۳ . صنایع اصلیہ نک یاردجیلری . — صنایع
ثلاثہ اصلیہ نک باشلوجہ استمداد ایتدیکی شیلر الوان ،
خطوط و اشکال هندسیہ ، ضیا و کولکہدر .

فن معماریدہ ، باشلوجہ خطوط و اشکال
هندسیہ استعمال اولنور . فن نقاری ، دخی
اشخاصک و اشیانک شکلرینی ، بعضا مقرون حقیقت
اولہرق و بعضا خفیفجہ تغیر ایلہ ارأہ ایدر .
بونلردن ہر بری ، ضیا ایلہ کولکہ نک حرکاتنی دخی
نظر اعتبارہ آیلرلر .

فن رسمده علم مناظر قواعده الوان و درجات
الوان ، استعمال اولنور ، بودخی حیات و حقیقتک
خیالی تجسم ایتدیرر ایسهده ، فن رسمک محصولات
نقوش و صوردن عبارت اولوب یالکز حس بصیر
ایله تقدیر اولنور ؛ حالبوکه فن معماری و نقاری ،
خارجده موجود برطاقم اشکال و هیاکل حصوله
ککیتیرر .

۴ . صنایع اصلیه نك کیفیت تنوعی . —
عصر لک تبدلنه ، حصوله کتیر دکاری معمور لاک
احوالمنه و صورت استعمالنه کوره ، صنایع ثلاثه
اصلیه دن هر برینک اصول و قواعدی مقادیراً تبدل
ایدر ؛ و بونلردن برطاقم شعبات آیریلرکه هر برشعبه
کتدیگجه برر صنعت مخصوصه اولور . نده کیم ،
فن معماری دن : نجارلق ، دیوار جیللق ، صرافوزلق
کبی نوعلر ؛ فن نقار بدن : هیکترا شلق ، حکاکلق ،
تصویر منم ، ذی قیمت طاش اویماجیلغی کبی نوعلر
نلهور ایتشدر . فن رسمده دخی دیوار نقاشلغی ،

اوحه رسم‌گیری ، خالچیلیق ، اوانی رسام‌لغی کبی
انواع حاصل اولمشدر .

هر برینک بر قسم مخصوص عدد ایدلمسی معتاد
اولان ، صنایع مختلفه ، اشبو اقسام عمومیه دن برینه
داخل اولور . مثلاً اثاث و منقولات بیتیه خطوطی
اعتبار یله فن معماری یه ، تزییناتی اعتبار یله فن
نقاری یه مربوطدر .

اشبو افادادن ، صنایع متنوعه نك باشلو باشته
برر صنعت مخصوصه عدد ایدلمسنگ خطا اولدیغی
اکلاشیلیر . بلکه بالجمله صنایع ، بر رابطه قویه ایله
متحد ، ولایتیغیر بر اساسه مستنددر ، اوده « حس
صنایع » در .

۵۰ صنایعک منشی . — تار یخنده صنایعک
ایلك ظهورینه کسب اطلاع ایچون ، انسانیتک
تامبدنه قدر چیمه لیدر . حس تحفظ ، انسان
ایچون قدر طبیعی ایسه ، صنایع دخی اوقدر
طبیعی لیدر . انسان احتیاجیله صنعتکار ، فکر یلد
صاحب هنردر . انسان کمندی احتیاجاتنه ، پاخورد

مدافعه سنه لازم اولان شيليرى اهداده قالقشديغى

زمان ، برصنعت احداث ايدر .

(تروغلوديت) دنيلان اقوام قديمه نك

مغاره لرنده برطاقم آثار صنايعيه بولنمشدركه : مەصرک

هيكلمرندن نېجه عصر لر اول ، وفرانسە نك جنوب

اورمانلرنده قىللى فيلارك ، چابزلرنده (اوروش)

دنيلن يپانى اوکوزلرک و (ون) دنيلن کيبکارک

يشاديغى زمانه مصادفدر .

لکن غر يپدرکه ، انسان چو ملکجى اولمەدن اول

زينتجى اولمش ، ومزينات (تووالت) ذوقى ،

لباس ذوقنه تقدم ايتشدر . يعنى انسان تحفظ

احتياجنى حس ايتمەدن اول ، قبا زينتلرله زين

ارزوسنە دوشمشدر . بونەدن بشقه انسانک حال

وحشتنەدە ومدنيتنک پک عادی درجه سنەدە بيله کوردیکی

شيلرک رسنى يامق ايچون برآرزوسى واردراکه يوکا

« حس تصوير » دنيله بيلير *

ويانه ، هوت غارون ، نارانت ، پيره نه *

انکتره ده کی « قره سوهل » مغاره لرنده وسائر برلرده

حجر ، عظام ، عاج (فیل دیشی) اوزرینه چاقق
 طاشی واسطه سیله محکوک و یاه سنم (یعنی قبار تمه)
 انسانلر ، صید جهیلری ، حیوانات ثدیه ، طیور ،
 زواحف ، امماک ، وحتى اسلحه دکنتکاری رسملری
 یوتمشدر . یورسملردن بعضیلری ومثلا (تازهن)
 مغاره سنک چارنده (رن) دنیلن برکیکک اوتلادیغنی
 تصو بر وارائه ایدن بر رسم ، او قدر مهارت لیدر که ،
 انسانک خیالنی تهییج ایدر . فی الحقیقه ، بو آثارک
 چوغنی ، مدنیت بشریه نیک ایام صباوتک بچمسن
 وقباط اسلاق او یونجقلردن بشقه برشی دکلسدر .
 لکن بوتشبنات مبتدیانه یه « حس صنایع » دن
 « حس تصویر » دن بشقه نه نام ویر بله بیلیر ؟
 فی الحقیقه برعاج اوزرینه « ماموت » فیلنک رسمی
 یابان بر فنیر « تروغلو دیت » ایله رسام مشهور
 « فید یاس » یاخود « رقائل » بیلنده درجه جهتیله
 چوق فرق وارددر ، لکن طبعاً بیلنرنده هیچ برفرق
 یولنه ماز .

بو آثارک مطالعه سندن اسکلایشیلیر که ایمانده

« حس تصویر » طبیعیدر • حین وحشتنده ومدیتک
 پک عادی درجه سنده بیله حس مذکورک آثاری
 مشاهده اولنور • لیکن بعضا حیوانات تصویریری
 مواد تزیینه دن اولمش بعض کره دخی یالکز خطوط
 واشکال هندسیه ایله اشتغال ایدلشدن • نته کیم حجر
 مقطوع دورنده ، حیوان تصویریری حتی انسان
 تصویرینه بیله فائق طوتمش ایدی • لیکن حجر مجلا
 وتونج دورلرنده ، تصاویر مذکوره بالکلیه غیبوت
 ایتش وانلرک برینه مواد تزیینه یالکز خطوط مستقیمه
 ومنحنیه نک ترکیبات مختلفه سندن وهندسه رسملرندن
 عبارت قالمشدر • بوحال ، ادوار مذکورنده بشامش
 اولان اقوامک تحول ایتش اولسنه دلالت ایدر •

الیوم ، مدیتک عادی درجه سنده بولنان
 اقوامک تزیینات ایچون اتخاذ ایتدکاری تصاویر بیله
 مختلفدر • (اسکیمو) طائفه سنک سلاح لرنده
 حیوانات و صید جمیلری تصاویری مر سوم اولوب
 اشکال و خطوط هندسیه مفقوددر • (اوسترالیا)
 اقوامنده ایسه لیسلسلر ایله سلاحلر هندسه رسملر بیله

تزیین ایدلمکده در • انلرک بوتشباشات مبتدیانه لری ،
 طونج دورینک تزییناتی کبی ، هندسه دن اقتباس
 اولمشدر • بعضا حیوانات و نباتات تصاویرینه
 تشبث ایدرلر سده ده پک قبا و بیچمسن اولور •
 قافرستان اهالی بسنجه دخی مناظر اصولی مجهولدر •
 بونکله برابر آلات و ادواتلر ینک قبضه لری نه اولدقجه
 موافق حقیقت اوله رق زرافه ، دوه قوشی کبی
 حیوانات صورتی اعمال ایدرلر • معمولات صناعیه ده
 پک کری قلان زنجیلر ، انسان شکنده اصنام اعمال
 ایتکده درلر ، اصنام مذکورہ حقیقتہ او قدر موافق
 اولماقله برابر زنجی عرفی تصویر ایتکده در •
 انسانک حال وحشتنده و جمعیت بشریہ نک درجات
 عادیه سنده بیلہ موجود اولان شو « حس صنایع »
 و « حس تصویر » جمعیت مذکورہ ده مستقبلا
 وقوعبوله جق سلسله ترقیاتک بنورینی حاویدر •
 بدر مذکور ، کتدکجه نشو ونما بواور وبر « اسمان
 حال » صورتنه کیره رک انسانک وجد و حالی

واقفادیانی ترجمه ایدر ، و مدینتک درجات مختلفه سنی
و انسانیتک احوال متعاقبه سنی افاده ایلر .

ایشته تاریخ صنایع هر بر قوم نژدنده احوال
اقلیمیه و اجتماعیه و سیاسییه و اخلاقیه و مذهبییه تک تأثیریه
مذکور « بذر ابتدائی » تک نصل نشوونما بولدیفنی
و درجه کماله نه صورته و اصل اولدیغنی کویسترر .
لیکن ، خفی دکلدیر که ، اشدبو ترقیانتک صورت
تعاقبی ، انجق ازمنه تاریخیه تک دخولندن صکره
تدقیق اولنه بیلیر . « قبل التاریخ » اولان ازمنه
عتیقه صنایعی ، هنوز اوهم وظنون و ادیلرنده
قالمشدر .

۰۶ تاریخ صنایعک دورلری . — تاریخ
صنایع ، مبتدی معلوم اولمیان و قلمردن و انسانک قوای
طبیعییه ایله مجادله ایتدیکی و بالجمله مؤسدمات انسانیه تک
حال مبادیده بولندیغنی زمانلردن باشلار .
انسانلرده بر « حس صنایع » ظهور ایدهرک
کیدیگری در یلری و پاچاوریلری ، قولاندقلمری
سلاحلری ، آلتلری قبا زینتلر ایله تزیین ایدرلر .

کوردکاری حیواناتک تصویرینی چیقارمغه چالشورلر،
هنوز ککندیلرینه بر « مسکن » انشاسنه مقصد
اوله مادقلرندن حیوانات وحشیه نك تعقیباتندن قورتلقی
ایچون مغاره لرده ککندیلرینه برملجاء آرارلر . آثار
انسانیه نك شو برنجی تاصلاقلرندن پك چوق شیلر
الده ایدلشدر . الك اسکی اجدادیمزك اشبو تجاربی
حقیقه کی تدقیقات فنیه پك ناقص اولمقله برابر تاریخ
صنایع نقطه نظرنده او قدر حاز اهمیت اولمادیغندن ،
اثره نك برنجی کتابینی اشغال ایدن بو بجمده چوق
توقف ایدلده رك مختصراً کچیله جك وحس صنایعك
قوانین ترقی به کوره توسع ایلدیکی زمانلره
کیریشیله جکدر .

صنایع ، سائر مؤسسعات بشریه کبی تولد ایدر ،
بیور ، بعض قوانینه توفیقا کسب ترقی ویا کسب ضعف
ایلر ؛ تربیه سی مکمل اولان هر قوم نزدنده صباوت ،
شباب ، کمال ، انقراض دورلرینی کچیرر .
تاریخ صنایع برطاقم تأثیرات مقابله دن عبارت
اولمقله صنایعك دورلرینی یکدیگرندن تفریق ایتمک

قابل دکلدر . شوقدر که تاریخ مـ وومی به نوبتی
حرکت ایچون انک تقسیماتی قبول ایدلمش و فقط
« بدور تجدد » ادخالته مجبوریت کلشدر . بو حالده
تاریخ صنایع درت قسمدر : « پنجیمی قرون اولی »
ایکنجیمی قرون وسطی ، اوچنجیمی دور تجدد ،
دردنجیمی قرون حاضرهدر .

(بونلرک هر بری برر کتابده بیان ایدلمش واز منته
عتیقه صنایعی ایچون دخی بر کتاب تخصیص اولتمش
اولمغله شواثر بش کتابی حاویدر .)

۰۷ تاریخ صنایعک غایتی وفائدهسی . — تاریخ
صنایع ، ار باب صنعت ایچون کندمی مسلمانکارنده
یادی ترقی اوله جغی شهده سزدر . فی الحقیقه فن
مذکورده یکدیگره رقیب برطاقم مسلمانکار واردر :
خیالیون (اینده آلیستلر) ایله حقیقیون (ره
آلیستلر) سلف ایله خلف ، اصول عتیقه طرفدارانی
(فلاسیکار) ایله اصول جدیده طرفدارانی
(رومانیکار) کبی . ایشته بو ایله یکدیگره مخالف
اولان مسلمانکار ار بانک مجادلات و مساحتانی مطالعه

آيتك ، صنعتكار لر ايجون معلومات و افكار
صناعيدلر نيك توسعه مؤدى اولور .

بوندن بشقه ، عقول عاليه اصحابى دخی اسلافك

اولرينى طائيفه انسانيتك احوال عموميه سندن

استفاده ايدر ، و مكاتباتنى جمعيت بشر يه نيك باعث

فلاحي اولان توسيع صنايع خصوصه صرف

ايلور .

۲ — اسلوب و استاسلرى

۸ — اسلوب ، مصنوعاتك طرز تصوير ايدر .

هر قومك ، هر عصرك بر طرز تصويرى اولديغى

كبي صاحب مسلك اولان هر صنعتكارك دخی بر طرز

تصويرى وارد . يواسنو بئر ، بو طرز تصوير اثرات

اصول صناعيه نر يله ، تصور نر يله ، صورت افاده نر يله

تمامن ايدر .

اولدجه نجر به كوروش بر آدم ، پر كلدانى اولديغى

بر یونانی اثرندن ، قبل المیلاد التجی عصرک بر یونان
 اثرینی بشجی عصرک بر یونان اثرندن ، « فیدیس » ک
 برهیکانی (پولیقلت) ک برهیکندن اسلو بیله
 طرز تصویر یله فرق و تمیز ایده بیلیر .

اسلو بک اساسلری اوچدر ، بر اثر صنایعی نظر
 اعتباره التدقه بواساسلر کوزه چار پار : اصول ،
 تنظیم و افاده ، اجرادر .

۱ . — اصول ، صنایعه هاند اسباب و مواد

فیدر .

صنایعک طرز تصویرنده اتخاذ ایدیلان اصول
 و قواعد ، قولالاینلان موادک نوعنه واسبابک حالنه
 کوره تخلف ایدر ؛ شبهه سز بر معمار بر بنانک انشاسنده
 استعمال ایتدیگی طوغله لری ، اغاچلری ، طاشلری
 بر طرز معمار یده قولالناماز ؛ کذلک بر نقار مرمری ،
 طوبوچی ، فیل دیشنی هب بر یولنده ایشله مز ؛
 هر برینی بشقه بشقه برر اصوله توفیق ایدر .

مواد مستعمله نک تنوعی ، اثرلرک تصور
 و تصویر یینه یله نأثیر ایدر ، نته کیم اوچسه مهس

تقارری ، هیکلمرینی سرت پور فیردن و یا غرابندن
تصویر ایتملریله ، نمونه اتخاذا ایتدکاری جسمک
تفرعانی خفیف کچرلر ایدی ؛ حالبوکه آثور تقارری ،
غایت یوشاق بر طاش استعمال ایدوب بیجا قلی
بالسهوله نفوذ ایتدیکندن نمونه ک تفرعانی زیاده سینه
تدقیق ایدرلر ایدی .

۱۰ . — تنظیم و افاده ، اثرک اجزاء اصلیه سنی
بر نظامه قویق و همومیت اوزره اشبو اثری دفع
ایدجتهی احتیاجاته و ترجانی اولدیغی افکار و حسیاته
تطبیق ایتکدر .

مثلا بر غوت معماری عبثی مواد ایله عبثی اصواته
توفیقاً بر قاندرال (ییوک کلپسا) ، بر شاتو
(قصر) ، بر خانه انشا ایدر ایسه ده هر برنده بشقه
بشقه احتیاجات قارشوسنده بولندیغندن یکی توبیلر ؛
یکی وضعیتلر تخمیل ایلر .

کذاک بر رسام ، هانکی ماده بی موضوع رسم اتخاذا
ایدرسه ایتسون ، کرک رعمه عظمت و یاسکونت ، و کرک
هیجان و یاشدیت اعطا ایتک ایستسون ، نمونه لرینی

تبعیدن اخذ ایدر واستعمال ایندیگی مواد والوان
 دخی اصلاً تبدل ایتمز . لیکن وضعیترک ، حرکتترک ،
 افادتک تنوعی ایله غایت مختلف حسیاتی ترجمه یه و
 درلوحسیاتی مختلف شکلرده افاده یه مجبور اولور .
 ۱۱ — اجرا ، صنعتکارک حائز اولدیغی
 ، بکة شخصییه و شیوه افاده در ، (تنظیم و افاده)
 خصوصنده بعض قوانین عمومییه وضعی قابل اولسه
 بیله کز زیاده قوتله کوزده چارپان شی ، صاحب
 صنعتک شخصییتی و مسلک صناعتیسیدر . برصنعتکار ،
 اصولی تماماً بیلدیگی و تنظیم و افاده قواعدینه واقف
 اولدیغی حالده ، حصوله کتیردیگی اثارک یک
 ناقص اولسی قابلدیر .

اجرا ، ایکی اساسدن نثمت ایدر : بری
 صنعتکارک تحصیل و تربیه سی ، دیکری اوصاف
 طبیعیه سیدر . مثلا « روبنس » کوزل بر
 الوانمناس و رسامدر ، لیکن انک مهارتی یانکز
 قلاماندیالی اولمسندن و یا خود یانکز و ندیکایلردن
 تحصیل ایتمسندن دکلدیر ، الوانک تضاد و مناسبتی

طبعاً زیاده حساس اولان کوزلری ایله برابر ضمیمه بدایع
پرورانه سنی تشکیل ایدن اوصاف طبیعه سی ، انک
تصورات وادراکاتی صنایعک تنظیم و اجرا سینه
سوق ایلردی .

۳۰ — تاریخ صنایعک اساسلری

۱۲۰ — تاریخ صنایعک اساسلری . — آثار
صناعیه غایت مشوش و مبهمدر ، بونلری وضوح فنی
ایله تعیین ایده بیلک ایچون مورخک درت شی نظر
مطالعه ایله لازمدر : برنجیسی ، صنعتکارک
شخصیتی ؛ ایکنجیسی ، قولانیلان مواد ؛ اوچنجیسی
ایمالخانه ؛ دردنجیسی ، صنایعک تأثیرات
متقابله سیدر .

۱۳۰ — صنعتکارک شخصیتدن مقصد ،
کندینه مخصوص اولان شیوه افادهدر . اکثریا

بر صنعتکار منقولاتدن ، افکاردن مستور اولان ماده ملیه و یا تار بخیه بی کندی ائونده ترتیب و تنظیم و علامت شخصیه سی وضع ایدر . برملکتک ، بر دورک ، بر مدنیک احوال عومیه سی تعریف ایدلدیکی زمان بر « لؤناردو و نیچی » نک ، بر « رامبران » ک ، القسا آتندن دخی بر حصه المتی لازمکایر .

صنایعک ، معاصر اولدیغی « مدنیت » ایله مناسبت دائمده بولنمی ، بر حقیقت بدیمیه در . بر هیکل ، بر رسم ، و مؤسسات سائره نظر مطالعه ایله النورسه انده مطلقا اول عصرک افکارندن ، معتقداتندن ، اخلاقندن بر اثر مشاهده اولنور . فی الحقیقه ، بر صنعتکار کندی مملکتکک وزمانکک آدمیدر ؛ وقتنده کی افکاری ، حسباتی ، اخلاقی افاده و انلری بر حیات اوله رق ارائه ایدر ؛ خارجدن کندینه کلان عناصر صنایعیه بی ترتیب و تنظیم و کندی مخترعات و محصولات فکر یه سندن بعض شیو علاوه ایلر . و الخاصل بر صنعتکار ترجاندیر ، افکار

وحسباتی ترجمہ ایدر ؛ مقلددر ، اسلافنک وضع
 ایتدیکی قواعد و آثاره تقلید ایدر ؛ مخترعدر ،
 فیکریله قاعدہ لر وضع ایلر . بوسیدن انک اثرندہ
 نیچہ دقایق بولنور کہ انلری تاریخ تمامیلہ حل
 ایدہمز .

ایشته آثار عتیقه ، مؤسسات قدیمہ مطالعہ سندن
 مقصد بودر . ار باب صنایعک ذاتندن بحث اولنمی
 دخی بومقصدہ وصول ایچوندر . ذاتاً کندی
 زمانک مدنیتنه هانکی روابط ایلہ مر بوط اولدیغنی
 سو بلیکسزین بر بیوک صنعتکاردن بحث ایتک
 متعسدر ، مثلاً هانکی واسطہ ایلہ (آتیکہ)
 مدنیتنه ارتباط ایتدیکنی اشعار ایتکسزین فیدیا سندن
 بحث ایدیلیرسه بیهودہ براسامی تعدادندن عبارت
 قالیر . ذاتاً تاریخ صنایعک هر دوری ایچون
 صنعتکارک شخصیتنه اطلاع ممکن اولماز ؛ نته کیم ازمنہ
 عتیقهده وقرون وسطاده اکثر یا بالکز اسباب وقواعد
 عمومیہ منظور اولوب شخصیت بالکیلہ غائب
 اولور .

عظیمه در (۹ مرا) بر صنعتی قواعده بجا که
 و افاده اینه دن اول انده استعمال ایدیلان موادک
 طبیعتی تدقیق ایتلیدر . بر معمار اخشاب ایله
 اجاردن ، و کذا بر نقاشی خرائیدن ، مر مردن
 و بموشاق طاشلردن هانکیسینی کندی اثرنده ترجیح
 ایدر سه اکا کوره اسلوب دخی تحول ایلر . مصر
 معمار یسنک اشکال متینه سنی اهالینک فکر و مذهبه
 اسناد ایتلیدن زیاده ممالکتک تشکلات ژولوریه سنه .
 مقاومتی و تنظیمی سهیل بیسوک طاشلر اعطایا ایدن
 طاش اوچاقلرینه عطف ایتلیدر . فی الحقیقه ،
 اکثر یا مواد طبیعیه متفاوت ترکیباته الویرر ، و مثلاً
 بر حجر صنعتکارک اننده انک ارز و سنه تابع اولوب
 ایستدیک شکه کیرر ایسه ده حال طبیعتک مساعد
 اولیه جنی بر صورت تشکل دخی بولته بیلیر .
 و الحاصل بر نتیجه بدیهه اوله رق قواعده ترینه
 مواد مستعمله نک طبیعتنه مربوطدر .
 ۱۵ — اعمالخانه و فایده لک اصول و ترتیباتی
 اندرده ایدیلن استعمالات و یاسوه استعمالات ، ممالکک

ترقیستنه وانقراضنه مر بو طدر ، بو نلرک دخی نظر
اعتباره النمی مقتضیدر .

۱۶ — صنایعک تأثیرات متقابله سی . —
تاریخ صنایع عمادیا برطاقم تأثیراتدن وعکس
التأثیرلردن عبارتدر : نته کیم صنایع یونانیه مصر
وآثور صنایعک تأثیرینه ، صنایع نصرانیه روما
و پترست صنایعک تأثیرینه ، عرب صنایعی بیرانس
صنایعک تأثیرینه ، ژاپونیا صنایعی هند صنایعک
تأثیرینه تابع اولشار وانلردن اقتباس ایلشاردر .

« منظور دیده انقباه و اعتبار اولان تقلبات
روزگاره تدقیق انظار اولسه ، « تمدن » دنیلان
شی ، علوم و صنایع و معارفی و بونجه تجملات
وتکافات و لطائف ایله برابر مانتدردن جبرانیما ، قطعات
ارضده سیر سفر ایله کلیدی چشم حقایق بیند روشنه
و آشکار اولور . عروس مدنیت ، آنوس حکمت
علم تاریخک خبر و یردیگی عصرلردن مقدم هندستانده

تقی بنند حرمت و اختصاص و محرم خلد و تسمیای
 خواص اولوب بابل و مصره و رودنده دخی ینه ستره
 پوش عز و ناز و ناسدن بر صنف ممتازه شهر از ایدی .
 بعده یونانستانده کشف نقاب و سلب ایجاب حجاب ایله
 آچیلوب صاحیله رق عانه انامه عرض دیدار و کوچه
 و بازارده کشت و گذار ایلدی . نهایت الامر خطه
 یونانستان اسباب متنوعه دن طولایی بر کار خانه
 و یرانه دوندیکی ائنده خواهرام دنیا مشابه سنده اولان
 اسکندریه یه نقل بارگاه استقرار و اشتهار ایتش
 ایدی . انجیق اسکیدن آلفته اولدیغی قبط قومنه
 چندان روی دل کو ستر میهر ک تدارک ایتش اولدیغی
 نواشه نمایان یونان ایله بر مدت دیار مصرده ترتیب بزم
 کرما کرم الفت ایتد کدنصکره انلردن دخی دامن کش
 استغنا و خطه عراقده رونما اولدی . « بابل »
 یرنده بغدادی بولدیغندی بر مدت دخی البسه خضرای
 اسلامیه ایله اقطار شرقیده طولاشه رق مصر
 و غرب یونلیه ینه اور و یا قطعه سنه چکیلوب اوراده
 یابند استقرار و دستکشای انتشار اولشدر . یوندن

صکره هانکی طرفه کیده جکی ونه رنکاره
کیره جکی ونصل جاهدر کیده جکی محاط هم
محیط الهیدر . ۰

۴ . — بعض حکیمانک تاریخ صنایع *
* حقننده کی فکر لری *

۱۷ . — تاریخ صنایعک تدقیق ترقیاتنه رهنا
اولق ایچون عصر حاضر متفکر لری طرفندن وضع
ایدیلن بعض مهم اصولاری نظردن کچرک لازمدر .
بواصوللردن باشلوجه لری اوچدر : « هه کل »
« هر برت سپنسر » ، « تاینه » نام حکیمانک
اصوللریدر .

۱۸ . — (هه کل) ک قبول ایتدیکی اساس
« فکر » در . آثار صنایعده دایما « فکر تحری
ایدیلیر ، بوانور ، تجا اوز اولنور » . صنایعک
اساسلری افاده ایتدکاری فکر دن تولد ایدر . « فکر »

اساس اوله رق کسب کمال ایدر سه شکل اوله رق دخی
کسب کمال ایدر .

مدنیت عم-ومیه نک اوچ حالنه ، فکریک اوچ
زمانه موافق اوله رق صنایعک اوچ شکلی واردر .
سمبولیک ، کلاسیک ، رومانیک شکل ایدر ، اندن
صکره « شخصیت » کلیر .

« سمبولیک » شکلی ، شرق صنایعی اولوب
ازمنه قدیمه ده احوال معنویه نک تمثال مجسمی عد
ایدیلن مواد و اشکالدر . بوراده اجرا ایدیلن آثار
صناعیه ده عقل ، طبیعتک فوقه چیمق اقتدارینی
حاز دکلدر . تصور ایتدینکی افکار مبهمه و غیر
مهنه یی افاده یه چالیشیر و عالم حقیقینک اشکالی افساد
ایدهرک قوای طبیعیه یی قبا و غریب بر صورتده
تصویر ایلر . مصریلرک ، آوریلرک تصور و تصویر
ایتدکری غریب الشکل معبودلر کی .

« کلاسیک » شکلی ، یونانستان صنایع ایدر .
بوراده فکر بشر حال اغتشاشده قلماز و صنعتکار
کندی اثرلرینه و یردیکی اشکالی طبیعتدن اخذ

ایدہرک مادہ یہ شاعرانہ بر صورت و پرر ، فکر بشر
و فکرک مظاہر خارجیہ سی یعنی خارجہ حصونہ
کتیر دیکھی آثار کتد بکہ حسن تناسبہ و لطافتہ و اصل
اولور .

« رومانیتک » شکلی ، خرسیتیان صنایعیدر .
قلاسیک صنایعندہ مشہود اولان اطرادی کسر
و کندی تکیدید ایدن ہر شئی ردایدر ، انک
مقصدی لطافتدن زیادہ افکار و وقوماتی افادہ در .
انک زیادہ محبتہ لہ افادہ و ارانہ ایتدیکی شیء ، عیسی
(ع م) و مریم و روح القدسک و حواریونک
تاریخلریدر ، یونانستانک اسکی قہرمانلغنه مخالغہ
اولہرق اطاعت و قناعت قہرمانلغنی ارانہ ایدر .
حیاتک و انسانیتک درجاتی ، انک ایچون مظاہر
صنایعک غیر متناہی بر منبہی اولوب یونانستانک اشعار
حقیقہ مندہ بولغیمان بر ثروتہ نائلدر .

شخصیت ، اوصاف و خصائص فردیہ نک
کسب استقلال ایلیدر . ہر شی صنعتکارک ارزومندہ
و ہمارتنہ تابع اولور . موادی حقیقت ظاہر یہ

وحیاتیه لری اوزره اراڤه ایدر . اصلنه تماما موافق
اولان تقلیدردن نمون اولور . بونقطه یه وصولدن
صکره صنایعک مقاصدی کمال بولوش اولور .

۱۹ . — هر برت سڤنسرک قاعده اساسیه سی

تکثر « اصولیدر . اجسام عضویه نك ترقیاتی
متجانسدن غیر متجانسه ، بسیطدن مرکبه تحول ایله
وقوع بولدیغنی اساساً قبول ایتدکدن صکره بوقاعده
اساسیه یی حیاتک ، جمعیتک ، حکومتهک ، حرفتهک ،
تجارتک ، اسانک ، ادبیاتک ، صنایعک ترقیاته دخی
تطبیق ایتدی .

اوانلده یالکز فن معماری موجود اولوب رساملق
ایله نقارلق انک توابه نندن ایدی . اطالیه هنده
اوسترالیا اقوام وحشیه سی ؛ مقدس عهد ایتدکاری
معمار لری نك جدارلرینه اشخاص رسملرینی حکم
ایتدکاری کی ؛ اسکی مصر یلر ایله آثور یلر دخی
اساساً محتاط اولان معبود معبدیله حکمدار سمرایی
دیوار نقشلریله تزئین ایدرلر ایدی . بوجدار
تزئیناتی بولوش بولوش رساملق ایله نقارلق شعبه لرینه

آیرادی . اول امرده رسملدیوار اوزرینه محکوک و یاسم
 صورتنده حـك ایدانکه باشلادی ؛ بعده منقورات
 ونصـاویر دیوارلردن افتراق ایدهرک باشلی باشنه
 رهیکل اولمش ایسهده اطراف اربعهسی وجـه و دینه
 متصل وراسندن کعبنه دکیین قسم خلفیسی اولکی
 معبدک دیواری مقامنه قائم برکتله حجریه دن عبارت
 اولور ایدی .

رقبات یونانیه دخی بویولدهدر ؛ رسم ایله تقاراق
 اصلاری اولان معماری ایله متحد اولوب مذهبه
 وحکومت خـدمت ایدرلردی . مؤخرأ هیکلریک
 وجود اولدقلری بنالردن صورت قطعیهده افتراق
 ایتدکدنصکره منشألری اولان مسلملری تخطر ایتدیرمک
 ایچون الوان ایله مستور قالدیلر . مدنیت یونانیه ننگ
 ازمنه اخیره سنده رساملق ایله تقارلق دخی بالکایه
 تمایز ایتدیلر .

بقانون ؛ صنایع نصرانیهده دخی تحقق ایدی ،
 رساملق ایله تقارلق معماریدن آیرلمش ایسهده
 اصلاریله اولان مناسبات قویله رینی محافظه

اشتراک در « مصرده و آتورده اولدیغی کبی حکومت
 و مذهب آلات اولدیله « کایسارک » مقابله با خود
 سرایلیک تزیینده خدمت ایدرلردی و ذوات مقدسه به
 مخصوص ایدی « انجیق صوک عصرزده رساملق
 مقولات تاریخیه « مملکت « جنس « طبیعت جامده
 و سایر رساملغنه آرلردی ؛ فن نقر دخی غیر متجانس
 تزیلی ارایه ایتکه باشلادی هم مواد حقیقیه دن
 و همده خیالاتدن نمونه استعاره ایدر اولدی .

بوجهله فن نقر ایله رساملغک اصلی ؛ اسکی
 « مابلیک و سرایلیک تزیینات عذیبیه و سیاسیه سیدر .
 الحاله هذه « دیوارلریمزده معلق اولان بجه
 تصویرلری « قونصوللرک اوزرنده موضوع قولسز
 بزم انسان هیکلی « ماصهلریمزک اوستنده طوران
 « طریق « غزته سی بیننده اوزاقیدن برقرایت
 واردر .

بسیطدن مرکبه مرور ایتک قاعده سی ؛ آثار
 صنایعیه نیک ترکیباتنده دخی نمایان اولور . شمدیکی
 برهیکل ؛ بر لوحه اولدیلمره نسبتله غیر متجانسدر .

یکی بر مصلح تصویر ایله شمیدیکی لوحه لردن بری
 مقایسه ایدیلیر ایسه الوان و درجات الوانک
 استعمالنده و ترتیباتده بوفرق بداهه نمایان اولور .
 آثار عتیقه ده افکار دخی مطر دو یکنسقدر .
 نمونه لر محدود و اشخاصدن یاپیلان معبودلرک وضعیتلری
 یکدیگرک عینیدر . طبیعتده تقلید ایله بر باغجه ارائه
 ایدلسه بالجمله اشجاری متساوی الابعاد و بر ارتفاعده
 اوله رق ارائه اولنور ایدی . بر بالقی صیدکاهی
 کوسترلسه امواج یکدیگره مساوی ، اسماک دائمی
 بر جنسندن و تحت المء بر همقده کوریلور . صقال ،
 صایح ، حیوانات یله سی هب بو صورتده ارائه
 اولنور ایدی .

بالعکس شمیدیکی لوحه لردن نظر اعتباره آنیرو یاخود
 بر مصلح و یا بر یونان هیکللی ایله اصول جدیده اوزره
 یاپیش بر مصلح مقایسه ایدیلیر ایسه متجانسندن غیب
 متجانسه کچلیدیکی در حال مشهود اولور .
 هر برت سینمسر ؛ بو قواعددی صنایع سائره یه

دخی تطبیق ایدیور ؛ شعر ، موسیقی ، رقص اساساً
 متحد ایکن تدریجاً افتراق ایتدکارینی کوستریور .
 رقصدن انواع رقصک ، وزن و قافیه نك ، سجعك
 افتراق و تمایزی ؛ موسیقیده دخی اقوام وحشییه نك
 صو قباغندن وزیل چالغیسندن ، مصریلرک اویچ
 تالی سنطور لرندن شمدیکی موسیقی طاقنه قدر ترقی
 اولمسی هب اوقاعده نك تطبیقاتنددر .

۲۰ — موسیو (تاینه) آثار بشریه یه
 و خصوصیه محصولات صنایعیه بر « حاصل
 ضرب » نظریه باققده در که بونی اویچ بیوک
 مضروب حصوله کتیرر : برنجیسی عرق ، ایکنجیسی
 اقلیم ، اوچنجیسی احوال سیاسییه در .

موهی الیه کوره آثار صنایعیه دن مقصد ، مواد
 حقیقیه نك کوستره مدیکی بعض خواص اساسیه یی
 و بعض افکار مهمه یی دهـا واضح ، دهـا مکمل
 صورتده اراشه ایتددر .

عرق ، وجودلرک درجه اعتدال و بنیه سنده کی
 تفاوتله مربوط اولان احوال داخلیه و توارثیه در .

قوای ثلاثه اساسیه نك برنجیسی واك مهمی بودی .
 عروق بشردن بر عرقه مخصوص اولان فیکر و صنعت
 نسلاً بعد نسل انتقال ایده رك ترقیات مدینه نك هر
 درجه سنده وحتی تحولات مذهبی ده و انواع معمولاته
 نمایان اولور . مثلاً جرمانیا عروقیله لاتین عروقی
 مقایسه ای دیلیر سه انلری تفریق ایدن بعض اوصاف
 اساسیه به تصادف اولنور .

اقلیم ، دخی عصر لر مرور ایتد بجه ، غایت
 بطی بر صورتله بیوک تفاوتلر حصوله کتیرر . بر نوع
 حیوانات ، اراضی ، متفاوتیه مختلف درجه اعتدالده
 زرع ای دیلیر ایسه هر بری کندی ارضنه موافق
 صورته مذکور نمونه نك مختلف فرقه لرینی حصوله
 کتیردیکی کبی ، اقلیمک تفاوتی دخی عروق اوزرینه
 تأثیرات کلیه ایقاع ایدر . نته کیم جرمانیا ایلیر ، الینوزلر ،
 لاتینلر هب آریانی الاصل اولدقلری حالده بولندقلری
 مواقع انلرده بو قدر تفاوتلر حصوله کتیر مشدر .
 احوال سیاسییه و شرائط اجتماعیه دخی ؛

عصر له دوام ایدهرک اولیکی انسانلرک اخلاق و عاداتنی
 تعدیل و بر عرقده یکی بر فکر زرع ایدر .
 موسیو (تاینه) نک بیاننه کوره : اثار صنایعه
 حیاتک ترجان افکار ایدر . صنعتکارک مهارتی
 و ذوق صنایعی عمومی اخلاق و حسیاتیه برابر تبدل
 ایدر . اختلافات ژه ثولوثیه کنندینه مخصوص
 مجموعه حیواناتنی و مجموعه نباتاتنی برابر کتیردیکی
 کبی ' جمعیتک هر بیوک تحولاتی دخی تصاویر
 خیالیه سنی برابر کتیرر . محل مادی کبی موقع
 معنوی دخی تهیجات و تضییقات متعاده ایله هر فرد
 اوزرینه تأثیر ایدر . بعض عروقک توسعه مساعده
 و یا مضر بدرجه اعتدال مادی موجود اولدیغی
 کبی ' بدرجه اعتدال معنوی دخی موجوددر .
 بودرجه اعتدال معنوی تحول ایدرسه افکارک ،
 مهارتک نوعی دخی تبدل ایدر . بروضعیت عمومی
 بشریه ' جمعیتک برشکلی ' مذهبک بر نوعی انسانلرده
 احتیاجات مناسبه ' استعدادات متفاوته ' حسیات
 خصوصیه حصوله کتیرر . ته کیم یونان

هیکل تراشنگنده ، غوثیق معمار یسـنده ، ایتالیا و یا
 هولانده رساملغنده ، فرانسه نك (قیلاسیك)
 صنایعنده ، شمـدیكى فن موسـیقیده بو حال بداهـة
 نمایان اولور .

والحاصل ، سلسله تأثیراتك حلقه نری یكدیكره
 مر بو طدر . مضروبات ثلثه مذکور ه نك برنده
 جزئی برتغیر حصولی ، حاصل ضرب اولان معمولات
 صنایعیده دخی اكا مناسب تغیرات حصوله کتیرر .
 تاریخ مدنیت و صنایعی تشکیل ایدن وقوعات مختلفه
 غیر متناهیة ، اشبو قوای مؤثره ثلثه یه قویاً
 مر بو طدر .

— ❁ کتاب اول ❁ —

❁ از منہ عتیقہ صنایعی ❁

— کتاب اول —

ازمنه عتیقه صنایعی

(یعنی)

ازمنه تاریخیه دن اول صنایع بشر

- مندرجات : ازمنه تاریخیه دن اولیکی متروکات
 - متروکات مذکورہنک قدمی • ازمنه عتیقه فنی
 - ادوار اربعہ • حجر مقطوع دوری : قوم طبقہ لری
 - انقاضی ، مغارہ ادملری • حجر مجلا دوری : قصبات
 - غدیریہ ، مؤسسات حجریہ • تونج دوری : تونج
 - تونجیدن معمول اشیا ، دور حدید • — خلاصہ :
 - اشبو درت دوزی نصل اکلامیلدر ؟ فقدان
 - موثوقیت • قطعاً حل اولنان مسائل •
-

— ازمنهٔ تاریخچهٔ دن اولیکی —

• متروکات •

۲۱ — ازمنهٔ تاریخچهٔ دن اولیکی متروکات •
 — اکثریایرده مدفون اسلحه ، آلات ، انسان
 قدیدلری ، وانسانلر طرفندن ترك ایدلمش بر طاقم بقایا
 بولنیورکه ، بونلر حقیقته اصلاً معلوماً تمیز یوقدر •
 بونلردن فرانسه نك بالجمله ایالاتنده ، اسویچرهدده ،
 انکله تردهده اورویانك کافهٔ جهساتنده بیکرله اخراج
 ایدلدیکی کبی آسییاده ، آفریقاده دخی کشف
 اولونمقده درکه ، عالمك هر طرفنده بولنده جنی
 شبهه سزدر •

اشبو انقاضی ، تاریخك دائرهٔ اطلاعندن خارج
 اولدیغندن بونلرک منسوب اولدقلری زمانلرده — « ازمنهٔ
 تاریخیه » یه مقابل اولمق اوزره — « قبل التاریخ »
 (پره ایستورق) نامی ویریلیر •
 تقریباً قرق سنه دنبری ، اشبو انقاضك چهنده

و تدقیقات اجرا شده مباشرت اولندی • ایوم اکثر
 موزه خانه لرده اشبو انقباض ایله مملو برر صالحون
 و یا هیچ اولمزسه بر قاچ جا مکان موجوددر • پارس
 قربنده (سن جرمن) ده تماماً ازمنه قدیمه آثارینه
 مخصوص بر « موزه خانه » وارددر • دانیمارقه ده
 ۳۰,۰۰۰ دن زیاده انقباض اله کچیرلشددر •
 بونلردن ماعدا جهات مختلفه ده هر کون نیجه حفریات
 اجرا اولنیور • بر خانه انشا ، بر دمیرویولی خندق
 حفر ایدیله رک یکی بر طاقم مواد در دست ایدیلیور •

۲۲ • — متروکات مذکورہ نك قدیمی • —

اشبو مواد ، سطح ارضده بولنیوب علی العاده
 طوپراغک تحریک ایدیله یکی بر لرده و درین محل لرده
 مدفون اولدقلری حالده کشف اولمقدهدر • مواد
 مذکورہ یواش یواش تراکم ایده رک انلری سترو تاثیر
 هوادن محافظه ایدن بر قوم و یا صلصال طبقه سه منده
 کشف اولونمشدر • بو کیفیت ، انلرک چوق و قندن
 بوی اوراده مدفون اولدقلرینه دلیل قویدر •

۲۳ • قبل التاريخ آثار عتیقه فنی • — عیلام

مواد مذکورہ بی تدقیق وہانکی انسانلرک ترک ایتمش اولدیغنی ملاحظہ ایتدیلر • انسانلرک قدیلرینه بارقہرق نصل تشکل ایتمش اولدقلرینه ، واستعمال ایتلرکی آلاتہ نظر ایدہرک نصل عمر کچوردکارینه واقف اولشیلر • اشبو آلاتک الحالہ ہذہ بعض اقوام وحشیہ نیک استعمال ایتکده اولدقلری آلاتہ مشابہ اولدیغنی اثبات ایتدیلر • ہونلرک ہیئت مجموعہ سندن بر علم میدانہ کلدی کہ بوکا « قبل التاریخ آثار عتیقہ علمی » نامی ویردیلر •

۰۲۶ ادوار اربعہ • — ازمنہ عتیقہ انقاضی

مختلف نسللردن متباقی اولوب اوروپا قطعہ سندنہ (ماموت) دنیلن دریسی قیللی ، ازی دیشی اگری برنوع جسیم فیلک یشامش اولدیغنی زماندنبری پک مختلف دورلر دہ زیر زمینہ وضع اولمشدر • ہوسبدن ، اشبو سلسلہ ازمان متعاقبہ ، درت دورہ تقسیم ایدمشدر :

پرنیسی ، حجر مقطوع دوری ، ایکنجیسی ،

حجر مجلا دوری ؛ اوچنجیسی ، تونج دوری ؛
درنجیسی ، حدید دوریدر .

مذکور دورله بونا ملرک ویرلمسی ، ادوار
مذکورده طاشدن ، تونجدن ، حدیددن انشا
اولونمش الات سبیلهدر . اشبو دورلردن هر برینک
نقدر وقت دوام ایتدیکی معلوم دکلدردر . شو قدرکه
اشبو دورلر یکدیگره مساوی اولیوب احتمالکه حجر
مقطوع دوری حدید دورینه نسبتله یوز کره زیاده
امتداد ایش اولسون .

— اولاً ، حجر مقطوع دوری —

۲۵ . قوم طبقه لری متروکاتی — ال قدیم
متروکات ، قوم طبقه لرنده کشف اولمشدر . موسیو
(بوشه دو پهرت) نام فرانسز عالی (۱۸۴۱ —
۱۸۵۳) سوم وادیسمنده چقیماق طاشندن معمول
آلات جارحه بولشدر . بونلر الی متروعمقنده واصل
اخلال ایدله مش کیل ، قوم ، کلس طبقات ثلثه سنک

التندە قوملرک ایچندە مدفون ایدی . بو محلارده
اوکوز ، کیک ، فیل کیکاری دخی بولنور ایدی .

چوق و قتلر اشبو کشفیات ایله استهزا اولندی
« بو چقماق طاشلری تصادفی اولهرق مقطوعدر »

دیولر ایدی . (۱۸۶۰) سنه مننده بعض علما بالخاصه
(سوم) وادیسنه کلرک اشبو چقماق طاشلرینک

انسان یدیله کسیلوب بیچلیدیکنی کوردیلر .
اولوفندنبیری کرک (سن) وادیسنده وکرک انکاترده

بونوع طبقهاتده ، وحقی بعضا انسان کیکاریله برابر
اولهرق ، بویله بشیکدن متجاوز آلات بولمشدر .

(غراویه) دنیلمن قوم طبقه لرینک هنکام
تشکمنده روی ارضده انسانک موجود اولدیغنده ایوم

هیچ بر شهبه قلمه مشدر . اکر اشبو انقاضی ستر
ایتمکده اولان طبقات ، زمانزده اولدیغنی وجهله

یواش یواش تحصیل ایتش ایسه کیکاری ، آلتلری
بولمش اولان شو انسانلرک ایکیوز بیک سنه اول

یشامش اولمری لازمکلیر .

۰۲۶ . نغاره آدملری . — اکثر یا برنهرک اوزرنده

وقیا دروننده کسایش مغاره لرده دخی برطاقم انقاض
 بولمقدمه در . اشبو مغاره لر دن هر برده بولنیور
 ایسه ده ، اک مشهوری (ووزر) سواحلنده کی
 مغاره لر در . مقدمه لری اشبو مغاره لر مسکن اوله رق
 قوللا نلدیغی کبی انسانلر مزار دخی اولمشدر .
 بو مغاره لرده انسانلرک قدیدلری ، سلاخلری ، آلات
 وادواتلری بولمشدر . اشبو آلات چقماق طاشندن
 معمول مزارق اوچلری ، چاقیلر ، بیچاقیلر ، بالطه لر ؛
 والیوم بعض وحشیلرک استعمال ایتدیگی وجهله کیکندن
 معمول ایکنه لر ، بالق صیدی ایچون چتال مزارق
 اوچلری ، اوقلردر . بو مغاره لرک زمینلری حیوانات
 عظامیله ستر اولمشدر . بالجمله وحشیلر کبی ، نظامتسز
 بو حالده عمر کچومش اولان اشبو انسانلر حیواناتی
 اکل ایتدکنده صکره کیملرینی پرکوشه یه آتارلرایدی .
 حتی شمدیگی وحشیلرک یاپدیغی وجهله کیملری یاره رق
 ایلمیکلرینی چیقاررلرایدی . بو حیوانانک ایچنده
 طاوشان ، کیک ، اوکوز ، آت ، یاین بالغی بولندیغی
 کبی ، کرکدان ، مغاره ایویسی ، ماموت ، (نه لان

دینلن (بی-وئک کیک ، (اوروش دینلن) یبانی
 اوکوز ، (رن دینلن) یبانی کیک والحاصل
 برمدتدنبری بالکلیه منقرض اولمش و یاخود اوروپادن
 غیبویت ایتش هردرلو حیوانات بولتمتده در . حتی
 (رن) کیکلری اوزرینه یاخود (ماموت) نام
 فیلک دیشی اوزرینه محک-وئک بعض رسملردخی
 بولتمشدر . الده ایدیلن بوسملردن بری (رن) لړک
 مجادله سنی کوسترمکده ، دیکریدخی (ماموت)
 تصویرینی ارائه ایتکده در . شبهه سز بو انسانیلر
 اوروپاده (ماموت) ایله (رن) نام حیوانلرک
 یشادینگی دوره مصادف ایدیلر ، بوکونکی (اسکیمو)
 قومی کی بالقجی و صیید اولوب چقمق طاشی
 ایشله سنی واتش یاقه سنی بیلیرلر ایدی .

— ثانیاً ، حجر مجلا دوری —

۲۷ . قصبات غدیریہ . — ۱۸۵۴ سنه سنده
 (زورنج) کولی ، موسم صیفک پک قوراق کیتیمی
 مناسبیله ، چوق اشانگی تنزل ایتش ایدی . سواحل

سکندھ سی بالچیق دروننده غایت کهنه تم قاز یقلمی
 وقبالات کشف ایندیله . بونلر صواوز رینه بنا
 اینلمش استکی برقصه نك بقیه سی ایدی . اولوقدنبری
 (اسویچره) کولنده بوکا مشابه ایکیوزدن متجاوز
 قصبات بولندی . بونلره « قصبات غدیره » نامی
 ویرلندی .

اشبو شهرلرک تملی اولان قاز یقلمی ، سیوری
 طرفندن بر قلیچ مترو قدر کولک قهرینه باتیرلمش اغاچ
 کوتوکلرندن عبارتدر . هر قصبه ایچون ۳۰,۰۰۰
 الی ۴۰,۰۰۰ وتد لازم ایدی . بو وتدلرک اوزرینه
 اخشا بدن بردوز چاتی یاپیلیر و یاغلی طو پراق ایله
 مستور اخشا بدن خانهلر انشا اولنور ایدی . مذکور
 وتدلرک اراسنده بوللمش اولان نیجه مواد ،
 بو قصبه لر سکندھ سنک فصل عمر کچیر دکارینی کوسترر .
 انلر صید ایتدکاری عادی کیک ، یبانی طوز (نه لان
 دنیلن) کیک کبی حیوانات اتنی اکل ایدرلر ایدی .
 و حیوانات اهلیه دن کچی ، اوکوز ، قیون ، کوپک
 کبی حیواناتی بیلیرلر ایدی .

بودور انسانلری ، اراضی فی زرع ایتک ،
 بغدادی تشدیرمک ، دقیق او کوتمک اصولی بیلیرلر
 ایدی . چونکه قصبه لرینک انقاضی اراسنده بغدادی
 دانه لری و حتی اکک (ده اطوغریسی مایه سیز
 چورک) بولونمشدر . کنو یردن قبا قاش طوقورلر
 و البسه دیکرلر ایدی . انلرک کی کدن معمول ایکنه لری
 دخی الده ایلمکده در .

غایت مه ارسز چو و ملکیچیلک صنعتی بیلیرلر
 ایدی که ، اعمال ایتدکلری قابلر پک خام اولوب همان
 الده چورلمش و برقاچ چیرکی ایله تزیین اولونمشدر .
 مغاره اده لری کبی ، بودور انسانلری دخی چقماق
 طاشندن معمول بیچاق و اوق استعمال ایدرلر و بالطه لرینی
 غایت سمرت برنوع طاشدن اعمال ایده رک جلاو یرسنی
 بیلیرلر ایدی . بوسبیدن انلرک زمانه (حجر مجلا)
 ندی ری دنیلشدر .

بولر مغاره اده لرندن غایت متأخر درلر ؛ چونکه
 کرک (ماهوت) فیلینی و کرک کرکدانی کورمه مشلدر .

شوقدرکه انلرك وقتنده فرانسه اراضيسنده (مهلان)
ايله (رن) وار ايدى .

۰۲۸ مؤسسات حجریه . — مؤسسات
حجریه ، ايشلمه مش طاشدن معمول جسميم كتله لردن
متشكى ائارد .

بو طاشلر ، ايگي حالدده بولنور : بر قسيمي طوپراق
بيغينلري ايله مستور ، ديگر قسيمي آچيق اولور .
اولاً ، بولردن زير خاكده مدفون اولان آثاره تل
« تومولوس » (يعنى اويوك) ديلير ، اوزاقدن
برتپه يه بگزر ايسده اوستى آچلدقده داخلنده حجردن
معمول و بعضاً زمينى دوز طاش ايله دوششمش براوطه
بولنور .

ثانياً آچيق اولان آثار حجریه ، برقاج نوعدر :
برنجيسى « دولمان » دركه يره مر كوپز بر طاشلر
طاشلر اوزرنده مستويأ موضوع اوزون بر طاشلر
متشكدر .

ايكنجيسى « قروملش » دركه ، دائروى تنظيم
اولشمش بيوك طاشلردن مر كيدر .

اوجنچینی «مانہیر» در کہ سیوری اوجی اوزرینہ
 وکز اولونمش بر طاش کتله سیدر • بعضاً متعدد
 (مانہیر) لر برخط اوزرینہ تنظیم اولونمش بولنور •
 بریتانیا اطہ سمنده (قارناق) نام محلدہ حالا اون بر
 صرہ اوزرینہ ترتیب اولونمش درت بیک «مانہیر»
 وارد •

اولجہ محل مذکور دہ بو وجہلہ صف صف
 دیزلمش اون بیک (مانہیر) بولندیغی مظنوندر •

فرانسہ نك غرب ایالاتندہ وخصوصییلہ بریتانیادہ
 یوززلہ اثار حجریہ بولونمشدر • انکاتر دہ ہمان
 ہر تپہ نك اوزرنده بولنردن موجود اولدیغی کبی
 (اورقاد) اطہ لرنده ایکی بیکدن زیادہ سی معلومدر •

دانیارقہ ایلہ آلمانای شمالیدہ بولنردن پك چوق
 اثار موجود اولوب بوجوار لر اہالیسی تلال مذکورہ یہ
 (دیولر ہزاری) دیرلر • اثار حجریہ یہ اورو پانك
 خارچندہ ، ہندستاندہ و افریقا سواحلندہ دخی تصادف
 اولنور • بوکبی اثار جسمہ بی ہانکی قومك اورو پایہ نقل
 وانسا ایتدیکی بیلنہ مکدہدر • چوق وقتلر اورو پادہ

بولنان آثار مذکورہ نك بانيسی (غولوا) و (سات)
 اقوامی اولدیغی ظن اولنور ایدی ؛ حتی آثار مذکورہ یه
 (سات مؤسسائی) دنیز ایدی . لیکن بو اثر لر نیچون
 افریقاده و هندده بولنیور ؟

تماماً محفوظ فالش اولان اشبو تلالدن بری قح
 اولنور ایسه اوتورمش ، یاخود یاتمش اوله رق اکثر یا
 برو یا متعدد انسان قدیدی بولنور . بوسیدن انلرک
 مقابر اوله رق قولاندیغی اکلاشیلبور . میتک یاننده
 سلاحلری ، اوانیسلی ، تزیناتلی وضع اولونمشدر .
 اشبو مقابرک اک اسکیلرنده بولنان اسلحه ، حجر مجلادن
 معمول بالظهدلردن ؛ تزینات دخی کییکدن و یا فیال
 دیشندن معمول کردانلقلردن ، صدقلردن ، اینچولردن
 عبارتدر . اوانی ایسه غایت ساده اولوب قوایی
 و طار بویینی یوقدر ، یالکز چیر کیلر و یانقطه لر ایله
 مزیندر . تنکلس ایتش برطاقم حیوانات کییکار نك
 یره سرلیدیکی کور یلور که ، بو نلر میتک مزارنده
 احباسنک و برمش اولدقلری مانم طامانک بقیه سیدر .
 بو کییکارک اراسنده (رن) کییکاری بولنمادیغندن

بو کیفیت اشبو آثارک ایشا ایدلیکی وقتلده (رن) ک
 اورو یادن غیو بت ایتیش اولدیغنه و بناء علیه بونلرک
 « قصبات غدیره » دن مؤخر ایدوکنه دلالت
 ایدر

— ثالثاً ، تونج دوری —

۰۲۹ تونج . — انسانلر ، معدنیاتک اذابه سنه
 واقف اولسا، قلمری زمان ، سلاحلرینی اعمال ایچون
 معادننی حجره ترجیح ایتدیلر . ایلک دفعه استعمال
 اولنسان معدن باقر ایدی . چـونکه باقر طبیعتده
 خالص اوله رق بولندیغندن ، اخراجی قولای ایدی ،
 و صغوق ایکن دوکده سی قابل اولدیغندن ایشلمسی
 سهیل ایدی . لیکن باقر دن معمول سلاحلر ، کوره ک
 و ضعیف اولوب دائماً قیرلمه یه مستعد بولنور ایدی .
 بوسبیدن باقری خالص اوله رق استعمال ایتیوب ده
 مقاومتی قیلیق ایچون اونده برنستنده قلائی ایله قاریشدر لر
 ایدی . ایشته باقر ایله قلائیک شوخلیطه سنه (تونج)
 ناسی ویرلمشدر

۳۰. تونجندن معمول اشیا — تونجندن بیچاق، چککچ، دستره، ایکنه، اولطه ایکنه سی کبی ایش آلترلی؛ بیله نیک، بروش، کوپه کبی مواد تزیینیه؛ خصوصیه خنچر، مزارق اوجی، بالطه، قلیج کبی اسلحه اعمال ایدرلر؛ و قلیجی اکثر یا ایکی یوزلی یاپارلر ایدی. • اشبو اشیا دن اورو پاده (تومولوس) لر دروننده واک یکی (دولمان) لک التنده، دانیمار قفنگ (توریه) لر نده طاشدن معمول تابوتلرده بیکارله بولونمشدر. • تونجندن معمول اولان اشیا، مذکورهنک یاننده اکثر یا التوندن تزیینات و بعضا یوککن معمول لباس پارچه لری کشف ایدلشدر. •

تونجندن معمول بالجمله آلاتک یکدیگره مشابه اولسی و برنوع خلیطه دن اعمال ایدلسی تصادفی دکلدر. • شبهه سنز بوالتر بر زمانه مصادف اولدیغی کبی رومالیلرک (غولوا) یه وصول لرندن مقدمدر. • چونکه اثار مذکورهنک ایچنده مخلوط اوله رق رومالیلرک متروکاتندن هیچ برشی بولماشدر. • لیکن

بوآثاری هانگی انسانلر استعمال ایتدی ؟ طونجی
هانگی قوم اختراع ایلدی ؟ بوجهرتلر وراء پرده
خفاده قالمشدر .

تونج دورنده انشا ایداش « قصبات غدیریه .
دخی بولمقده در .

— ❁ رابعاً ، حدید دوری ❁ —

۰۳۱ . حدید . — دمیرك اذابه سی باقردن مشكل
وسر تلیکی جهتمله ایشلمی اندن صهو بتلی اولدیغندن
دمیرك استعمالی يك تأخر ایتمشدر . لیکن ، دمیر
دها مقین ودها کسکین اولدیغنان کشف اولندقدن
صکره سلاح اعمالیچون یالکز دمیر قوللانمشدر .
(هوحر) لك زمانده یونانستانده دمیر قیتمدار بر معدن
اولوب قلیج اعمالیچون حفظ ایدر لر ایدی ، دیگر الات
ایچون تونج قوللانیلیر ایدی . بوسبدن يك چوق
مقابرده تونجدن معمول اشیا ایله اسلحه حدیدیہ مخلوط
اوله رق بولممشدر .

۰۳۲ . اسلحه حدیدیہ . — بوسلاحلر : بالطه ،

قلیج ، اوق و قلقانندن عبارتندر . اسلحه مذکورہ ،
 علی العادہ طاشدن و یا اناجدن برتابوت ایچنده و بر
 انسان قدیدینک یاننده بولنمقدهدر . چونکه ، جنکاورلر
 وفات ایتدکرلنده کندی سلاحلریله برابر دفن اولمورلر
 ابدی . بوسلاحلردن (تور بیه) حالته کیرن بر
 بطاقلنگ قمرنده قامش و یاخود اسکی بر محار به میداننده
 انتشار ایتش اولدیغی حالده دخی بولنمقدهدر .
 بر کونده اجرا ایدیلن حفریاتده (شلسویغ)
 تور بیه سنده جله سی دمیردن معمول بیک قلیج ، بشیوز
 مزراق ، اوتوز بالطه ، سکسان بیچاق ، قرق بیر
 بولندیغی کبی ؛ بونلرک بولندیغی حملدن یک اوزاق
 اولمیره ق بر قدیم کول یتاغنده تماما بالطه لر ، قلیجلر ،
 مزراقلر ، بیچاقلر ایله محمول یکرمی ، ترو طولنده بیوک
 برسفینه بولونمشدر .

بوصورتله بولنان اشیاء حدیدیه لایعدولایحصار .
 لکن « پاس » دمیری یک سریع یدیکی ایچون ،
 بونلر تو نجدن معمول اشیاء قدر محفوظ قالمامشدر . ایلتک

نظرده بونلر چوق اسکی ظن اولنور سده حقیقته
 پیکیدرلر .

۰۳۳ . دور حدید . — اوروپای شمالی سکینه سی
 رومالیرک وصولندن اول برنجی عصر میلادینه
 دمیری پیلیرلر ایدی . اوستریاده (هالستاد) طوز
 معدنلری قر بنده برعتیق قبرستانده هیج برروما
 اچقه سنه تصادف اولنمق سزین دمیر و تونج آلاتنی حاوی
 (۹۸۰) عدد قبر کشف اولونمشدر . لیکن ، دور
 حدید رومالیرک زمان اداره لرنده دخی دوام ایشدر .
 همان دائما التون و کوش تزییناتی و روما چناقلری
 جنازه الینه مخصوص قووانوزلر ، قبر یازیلری ،
 ایمپراطورلرک تصاویری حاوی روما مسکوکاتی ایله
 برابر اشیاء حدیدیه بولتمقده در . قلیچلرینک ،
 قالقانلرینک یانه یا تمش اوله رقی بولدیغمز جنسکاورلر
 اکثر یابزه پیک یقین زمانلرده ، چوغنی (مروونژیهن) لرک
 زمان حکومتنده و حتی بعضیلری شارلمانک زماننده
 یشامشدر . بوحالده « دور حدید » ازمنه
 تاریخیه دن اول بدور دکلدر .

— ❁ خلاصہ ❁ —

۳۴۰ • اشبو درت دوری نصل اکلاملیدر •
 — بر مملکتک سکندسی ، متعاقباً حجر مقطوع ، حجر
 مجلا ، تونج ، حدید استعمال ایتما مشردر • حتی
 جملہ بلاد بر زمانہ عینی دور لری پکیر مامشدر •
 مصر یلرک حدید استعمال ایتدک لری زمان ، یونانیلر
 هنوز تونج و دانیمارقه بار بار لری حجر دورنده ایدیلیر •
 امریقاده حجر مجلا دوری اورو پالیرک وصولنه قدر
 ختام بولمامشدر • حتی بزم زمانمزدہ بیلہ اوسترالیا
 وحشیلری حجر مقطوع دورنده قالمشدر • انلرک
 اردولرندہ انجق مغاره آدملرینک استعمال ایتدیکی آلاتہ
 مشابہ کیکن ، چقماق طاشندن معمول آتلر بولنور •
 بو حالده اشبو درت دور علی العموم جمعیت بشریہ نیک
 ادوار حیاتیہ سی اولیوب بلکہ هر مملکتک حیاتیہ
 مخصوص دور لردن ہبارتدر • یعنی هر مملکتک

کنندینه مخصوص و دیگر نمالکدن مستقل دورلری
وارد ر

۰۳۵. فقدان موثوقیت — « قبل التاريخ
آثار عتیقه » علمی ، هنوز يك یکی بر علمدر • اولکی
انسانلر حقنده ییلدیگمز شیلر ، بالتصادف محفوظ قالمش
و بالتصادف بولونمش بعض متروکاتدن مستنبطدر •
یکی بر تصادف ، برخندقك آچلمسی بر يك بیلمسی ،
بر صویك قورومسی هر کون یکی بر طاقم کشفیات
حصوله کتیره ییلیر • حالا الده ایداش اولان شیلرک
جمله سنی کیم ییلور ؟ شمسی به قدر بولونمش اولان
شیلرک عددی یله نامحدوددر • لیکن اشیاء مذکورہ
بیلک استدیگمز شیلر حقنده يك ناقص معلومات
و یر یورلری • درت دوردن هر بری نقصنر امتداد
ایتمشدر ؟ عالمک هر جهنده ادوار مذکورہ نوقت
باشلامش و نوقت ختام بولمشدر ؟ مقارنه ترتیبی ،
قصبات غدیریه ، تلال ، دولمانلر هانکی اقوامدن
نشئت ایتمشدر ؟ بر مملکت حجر مجالا دورندن ترنج

دورینه کچدیکنده آلات مستعمله بی تبدیل ایدن عینی
برقوم میدر یو خسه یکی برقوم می کیشدر ؟

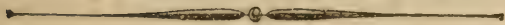
ایشته اجرای تدقیقات فیه ایله نه وقت بو سوؤالره
برجواب بولندیغی ظن اولنور ایسه در عقب یکی بر
طاقم کشفیات میدانه چیقیور ، و (آرشئولوغری یعنی)
آثار عتیقه ایله اشتغال ایدن عالمی تکذیب ایدیور .
مثلا دولمانلرک (سنت) اقوامندن کدیکی ظن
اولنیور ، برده دیگر طرفدن سنتلرک کچه مدکاری
محللرده برطاقم دولمانلر کشف اولنیور .

۳۶ . قطعیا حل اولنان مسائل . — مع مافیه اجرا
ایدیلن تدقیقات ایله استحصال ایدلمش اولان نتایج نلشه
آتیه نك موثوقیتی ، ظن اولونمقده در :

اولاً ، انسانلر ، (ماموت) و (مغاره آیوسی)
ایله معاصر اولدقلرندن بر یوزنده کی موجودیتلری
اسکیدر ، هیچ اولمازسه (دور رابع) دنیلن دور
اشاسنده یشاملردر .

ثانیاً ، انسانلر ، بروحشت حالندن کچه رک حال
مدنیته واصل اولملردر . کندی آلات و ادواتی

چشمه‌ها طاشندن معمول بالطه‌لردن و آیو دیشندن معمول
کردانلقلردن باشلایه‌رق دمیر قلیجیلره و التون مجوهراته
قدر یواش یواش اکیال ایلشدر + چونکه اک
قبا آلاتک اک اسکی اولدیغی کورولمکده در +
ثالثا ، انسان طریق مدنیتده کتدیجه چابوق
ترقی ایلشدر + چونکه ادوار ار بعدن هر بری
ماقبلنده کی دوردن قیصه در +

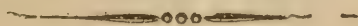
— * کتاب ثانی * —

* قرون اولیٰ صنایعی *

اشبو کتاب ثانی، بر مقدمه ایله سکز فصلی
حاویدر : مقدمه قرون اولانک احوال ۴ و میه سنه
دائردر ۰ سکز فصلدن ۱ مصر، ۲ آثور و بابل
۳ فیکه، ۴ بنی اسرائیل، ۵ ایران، ۶ یونان
۷ اتروریه، ۸ روما صنایعیدر .

— کتاب ثانی —

— قرون اولی صنایعی بیانده در —

مقدمه

۳۷۰. احوال عمومی — از منته قدیمه ده
 مدینتلی و صنایعیاری ایله مشتهر اولان اقوام ، بحر
 سفید سواحلینده اقامت ایدرلر ایدی : تنکیم مصریلر ،
 فنیکه لیلر ، یونانیلر ، آتوریه لیلر ، رومالیلر هپ
 سواحل سکینه سندنلر . سواحلیدن بعید کورونن
 آتوریلر دخی ، بعض وقتلر قدیم آسیا اوزرنده
 توسیع ممالک ایتشلردر . اول وقتلر بحر سفیدک مرکز
 مدینت اولسی ، طبیعی برطریق موارد اولسندن
 ایلری کلش ایدی . بحر سفید سواحلی اوزرنده
 متوطن اولان اقوام ، یکدیگر یله مناسباته کیرشدیلر ؛

- مملکت‌نردن بعید محال ده مستعمرات تشکیل ایتدیبار
- تأسیساتلری بی ، فنلری بی ، صنعتلری بی نشر ایلدیبار
- بوسبدن نفوذلری تضاعف و مناسبتلری تکثیر ایتدی

— * برنجی فصل * —

* صنایع مصریه بیاندهدر *

- مندرجات : مصر مدنیتک اوصاف عمومیده سی
- مصرک کشفیات صنایعده سی . — ملتقطات .
- مدنیت و صنایع . — فن معماری : مقابر ، معابد .
- فن نقر . — رسم . — ادبیات . — تقسیم :
- « منقیس » دور صنایعی ، « تبهن » و « سائیت »
- دورلری صنایعی ، یونانلرک استیلارلی دوری

- ۰۳۸ . مصر مدنیتک اوصاف عمومیده سی
- ابوالمورخین « هرودوت » دیورکه : « مصر ، نیلک

بر موهبه سیدر . « فی الحقیقه مصر قطعه سی نهر مذکورک
بخش ایتدیکی جامور لردن تشکیلی ایتشدرد . حالا هر سنه
مصرک موجودیتی و محصولدار لغی نیک منتظماً
فیضانی سایه سنده در .

مصر ، بوکونکی کبی مقدم لری ده چـ ولار ایله
نخاط اولدیغی حالده ، نیک سواحلی بونجه امتداد
ایتمش و طالغ لردن استفاضه حیات ایتکده بولمش
ایدی .

مصرک سکینه قدیمه سنک « سام » سلاله سنه
اولدق لری ظن اولنیور ، بونلر تعیینی قابل اولیان بر
زمانده آسیادن ورود ایتشدر در .

مصرک سکینه قدیمه سنی تشکیلی ایدن قبائل
مستقله ، ذاتاً یک مشکل اوله رق اتحاد ایدر لر ایدی .
مؤخرأ امرای عسکر یه دن « منیس » بر حکومت
مستقله تأسیس و (منیس) شهرینی انشا ایدی .
« منیس » دورنده مدنیت مصر یه غایت ایدر لاش
ونجه مصر لردن ظرفنده اجرا ایدیلین ترتیبات ایله
حاضر ایتشدر .

مؤخرأ « هيكسوس » دنيلن چو بانلرك استيلاسى ،
اقوام مصر يه نك ترقيلرينه بر مدت مانع اولدى ؛
مصر مدنيتي همان محو اولمق درجه سنه كلدى . مصر
سفلا و وسطاده معبد ، سراي ، قبر ، هيكل و سائر
كبي نه قدر اثار بولنديسه هپ خراب ايدلى . لکن
درتيوز سنه دن صكره مصر يلر انلره غلبه ايتدكاري
كبي خارجه تجاوز ايله سور يه يي ضبط ايدوب
دجله يه ، فراته قدر واصل اولديلر (قبل الميلاذ
١٧ مجرمه عصر) .

ايگنجي رامسسرك كه (بيوك سينوستريسدر)
زمان سلطنتي اون سنجي عصره طوغرى مدنيت
مصر يه نك زروه متماسني ارائه ايدر .
بعده مصر اولا آثوريلر ، ثانيا ايرانيلر طرفندن
دوچار استيلا و مغلوبيت اولدقدن صكره يونانيلرك
زير اداره سنه كچدى (قبل الميلاذ ٣٣٠ — ٣٠)
اسكندر كبيرك جنرالارندن برينك احفادندن
اولان (بطليموس) مصره يونان تر بيه سني ادخال
(٣)

ایتمشدر ایسه ده مدینت عتیقه یه ده تعرض ایله مشلدردر •
 نهایت خطه مصر یه شمرق ایمپراطور لر یینه وعربله
 یکوب اندن صکره دولت معظمه عثمانیه نك زیر
 اداره سنده استقرار ایلمشدر • اسکی مصر یلر دخی ،
 شو انقلابات عظیمه اثناسنده محو اولوب کیتمشلدردر •

اقوام قدیمه مصر یه لطیف ، ضبط و اداره سی
 آسان ، سر یع الزوال اولان فتوحات یله برابر جنکاور لیکری
 پک از بر ملندر •

مصر یلر ، جله اقوام دن زیاده قواعد مذهبه یه
 مربوط و متدیندر لر • بالجمله محرراتلری ، دین
 کتابلر دن هبارتدر • « هرودوت » قولنجه « تب »
 شهر ینک کاهنلری و حدانیت الهیه یی تصدیق ایدر لر
 ایدی • مصر یلر ک اکثر یا حیوانا تدن و نباتا تدن
 اختراع ایتدکاری متعدد معبودلر انجق براله واحدک
 تماثلندن بشقه برشی دکدر • بوتماثل ایسه ، بعضا
 رؤسای روحانیه نك سوء استعمالر یله باطل شرح
 و تفسیر لر دن ایلر و کمشدر •

مصر یلر ک بیوک معبودلری ، (تب) اهاالسنک

« آمون » تسمیه ایتدکاری (اوزیریس) در که کونش
 معبودیندر . زوجه سی « ایزیس » واوغلی
 « هوروس » در . (آپیس) دیدکاری بوغادخی
 اوزیریسدن کنایه در . کدی ، ییلان ، فاره ،
 تمساح ، چایلاق ، بعض نباتات ، روز کار دخی معتبر
 معبودلردندر . مصر یلرک بیحساب عمومی تکر یلرندن
 بشقه هر مملکتک کندیلرینه مخصوص معبودلری
 وارد .

مصر یلرک باشلوجه اشتغالاری یوم آخرته عائددر .
 بعد الموت روح اوزیریسک محکمه سنه چینه جقدر .
 هر (مومیا) ده بر نسخته سی بولنان « اصول دین
 و عبادات مجموعیه سی » اشبو محاکمه کنک تفصیلی
 ییلدیر .

روح مجرم ایسه جهنمه کوندیر یلیر ؛ عادل ایسه
 بر سلسله مراتب اوزره تصفیه اولندقدن صکره
 اوزیریسک معینمه والههلر زمره سنه کیدر .

۳۹ — مصرک کشفیات صنایعیه سی —

اشبو مملکتک تاریخی کبی مؤسسای دخی چوق وقتلر

یاکش بیلینیر ایدی . « ناپولیون بوناپارت » مصری اشغال ایتدیکنده (۱۷۹۸ — ۱۸۰۱) زردینه بر طاقم علما وار باب فنون طولادی . نتیجه تدقیقاتی « مصرک احوالی » نامیله بیوک برکتابده جمع ایدلیدی . لکن اولوقت بیوک بر مشکلاته قارشلی توقف اولونمش ایدی . مؤسسسات جسیمه نك دیوارلری بر طاقم یاز یلری حاوی ایدی ، مقابده « پاپیروس » دنیلن نبالک ییپراقلری اوزرینه یازلمش یاز یلر بونور ایدی ، لکن انلر نه اوقونه ییلیر نه ده اکلاش ییلیر ایدی .

مصرده اوچ درلو خط استعمال اولنمش ایدی ؛ ال قدیمی (هیه روغلیف) خطی ایدی که بونک تاریخ صنایع نقطه سندن بیله فوائد کشیره سی واردر ؛ چونکه خط مذکور اشیایی ارائه ایتک خاصه سینه مالک ایدی ، ذی روح موجوداتک وسائر اشیانک تصاویرندن مرکب ایدی .

۱۸۲۱ سنه سنده « شاه پولیون » نامنده بفرانسه

(۱۷۹۰ — ۱۸۳۲) ایشبو خطک سرارینه واقف

اولدی : اوچ یازی بی حاوی برکتسابه انه چکدی ،
 « هیهروغلف » یاز یسنک یاننده روجه ترجمه سی ده
 وار ایدی . « پتوله مه » نام قرالک اسمنده موجود
 اولان (پ ، ت ، و ، ل ، م ، ی ، س) حرفلرینی
 بولدی ؛ دیگر قرالارک اسملرینه مقایس ایله بو یاز ینک
 الفباسنی کشف ایلدی . بو یاز یلر ، ذاتاً معلوم اولوب
 رومالیرک زماننده مصرده تکلم ایدیلن « قبط »
 لساننه مشابه برلسانده یازلمش ایدی . ایشته اول
 وقتدنبری مصر قدیمک تاریخی تجدید ایلدی .
 « ماریهت » نامنده برفرانسز عالی (۱۸۲۱)
 — ۱۸۸۵) بیک مکز یوز الی تاریخننده « آپیس »
 نامنده کی معبود مشهور اوکوزک مدفن اولان
 (سهراپه تون) نام مغاره بی کشفه مباشرت ایدی .
 اشبو حفریات اثناسنده در دست ایدیلن اشیا « لوور »
 موزه خانه سنی قسماً اغنا ایلدی . مؤخرأ مصرده
 برماوریت رسمیه در عهده سیله « بولاق » موزه
 خانه سنی تشکیل ایدی . سائر علما دخی بونلره پیرو
 اولغله « اژیتولوژی » (یعنی علم احوال مصر)

یاد ایدیلن بر علم مخصوص وجوده کلدی • علم احوال
مصر ایله اشتغال ایدنلره دخی « اژیتولوغ » نامی
ویرلمشدر •

۴۰ — ملتقطات • — مصریلر ' خانه لره
مشابه مقابر بنا ایدهرک متوفانک استعمال ایتدیکی اثاث
بیت ، قوماشلر ، اسلحه ، مواد غذاییه کبی اشیایی
مقابر مذکوریه وضع ایدرلر ایدی • بالکلیه یابس
اولان اقلیم مذکورده اشبو اشیایا تماما محفوظ قامش
تاریخ دفندن درت بش بیک سنه صکره صورت
سالمه ده چیقارلمشدر • بوسبیدن ازمنه عتیقه اقوامندن
هیچ بری مصریلر قدر اثار ترک ایتمه مش ومعلومز
اولامشدر •

۴۱ — مدنیت وصنایع • — تمدن بر قومه
لازم اولان صنایعی اگ اول مصریلر اجرا ایتدیلر
میلاددن اوچبیک سنه اول اجرای سلطنت ایدن ایلتک
سالهلردن برینک مقابرنده چیتان رسملر چفت سورن ،
اکین بجن ، خرمن دوکوب صاووران انسانلری ،
اوکوزلرک ، قیونلرک ، قازلرک ، طوهوزلرک مقابرینی ،

غایت مزین تلبس ایتش اشخاصی ، جنازه الایرینی ،
 چالخی چالینان بیراملری ؛ والحاصل اوزمانده کی
 حیاتی تصویر وارانہ ایتکده در . هندولر ، عجملر ،
 یہودیلر ، روملر ، رومالیلر کبی بالجمله اقوام مشهورہ ننگ
 ہنوز حال طفولیتہ بولندقلری بزمانده مصریلر
 چوقدن بری تمدن ایتشلر ایدی . التون ، کوش ،
 طونج ، ایشلمہ سنی ؛ اسلحہ و مجوہرات یامہ سنی ؛
 جام ، فغفورلی ، مینا اعمالی بیلیرلر ایدی . یوکدن
 کتاندن البسہ اعمال ، التون ایله ایشلمش قوماشلر
 نسج ایدرلر ، اکین اکرلر ، یازی یازارلر ، ہیکترا
 شلق ایدرلر ایدی . اساسلی بر مذہبلی ، حکمدارلری ،
 اصول ادارہ لری وار ایدی . والحاصل مدینت
 مصریہ ، تاریخہ زمان ظہورندن بری بالتشکل کمالہ
 ایرمش بر صنایع ارانہ ایدیور .

۷۲ . — فن معماری . — مصریلر ، عالمک
 ال قدیم صنعتکارلر ایدر . لیکن بو صنایع ، مذاہب
 و معتقدات مصریہ ننگ امرانہ و متحکمانہ القآتیلہ
 تأسس ایتشدر . اودرجه جسم بنارانشا ایتشدر کہ

شمدی به قدر هیچ برخمل تطرق ایله مشدر . انلر بزم
 کبی حیاتده اولانلر ایچون مسکن انشا ایتیبوب معبودلر
 و میتلر ایچون معابد و مقابر انشا ایدرلر ایدی .
 یونانیلر کور وایاتنه کوره حکمداران مصریه نك
 سرایلری بيله معابده نسبتله عادی بر مسافر خانه
 درجه سنده قالیر ایدی . بونك سببی شودر که مصر یلرک
 خانه لری یالکز حیاتلرنده لازم اولوب قبرلری ایسه
 الی الابد ایشلر بنه یارایه جق ایدی . مصر معمار یسنی
 توصیف ایدن شیلر : اهراملر ، پیلونلر ، هیکلر ،
 سفنکسلر ، دیکیلی طاشلردر . مصرده هرشی جسیم
 قیصه ، غایت واسعدر . بوسیدن اثرلری ثقیل و ققط
 ناقابل انخر ایدر .

۴۳ . — مقابر . — اهراملر ، هر درلر شائبه
 زوال و اضمحلالدن محافظه سی لابه اولان ، برهیتک
 خانه سیدر . برنجی سلاله لک مقابری « منزل
 ابدی » در . بونده اولان میت کندی خانه سنده
 دیمک اولوب اطرافنی موجب مسرت اشکال و تصاویر ،
 پوک بر جمعیت احاطه ایتشدر . یونانیمتانه ، بنی

اسرا بیلده هنوز افکار ملیه موجود اولمادیغی زمانلرده
~~مقابر~~ مصریه بر موقع ممتاز طونمشدر . مقابرده مشهور
 اولان اوصاف عجیبه ، مصریلرک اعتقادلری اولان
 ایکنجی حیاتدن بشقه برسبیه اسناد ایدیله من .

بیوک هرم ، بر حکمدار قبریدر . اسکی مقابر ،
 علی العموم بوشکلده ایدی . حالا مصر سفلاده بیوک
 کوچک پک چوق اهرام موجوددر . مؤخرأ مقابر
 زیرزمینده یا یلغه باشلادی . بعضیلری ده طاعلرده
 غرایت طاشندن کسبیلیر ایدی . ایشته بوصورتله
 « دیریلر » شهرینک قربنده دها زنکین ، دهاواسم
 اولهرق « اولولر شهری » تشکل ایدی .

۴۴ . — معابد . — معبدلر ، محتشم وابدی
 برر مسکنندر . معبودلرک محل اقامتی بر محرابدن عبارت
 اولوب اطرافنده حوالیلر ، باغچهلر ، معبوده خدمت
 ایدن راهبیلرک اقامت ایتدیکی اوطهالر ، معبوده مخصوص
 مجوهرانک ، الاتک ، البسه نک اوطه سی بولنور ایدی .
 ۴۵ . — فن نقر . — مصر نقارلری طبیعتله
 تقلید ایدهرک باشلا مشل ایدی . اک اسکی هیکلر حیاتی

صورت طبیعیته ارئه ایدر لر ، بونلر شبهه سنر
 میتوفانك شكایدر . (لوور) موزدخانه سنده بولنان
 مشهور مربع تشین (اسقریب) بویولده در . لیکن
 اون برنجی سلاله دن اعتباراً نقرارلر وجود انسانی یی
 ییلدیکی کبی ارئه ایده مز ایدی ، مذهبك تعیین ایتدیکی
 قاعده یه توفیق حرکته مجبور ایدی . اندن صکره
 بالجمله هیکلر یکدیگره بکزر ، جمله سی موازی بجاقلی ،
 سیوری ایاقلی ، قولاری کوکسنده باغلانمش ، سیامی
 غیر متحول ، اکثر یا عظمتلی ، و متمادیاً سرت و یکنسق
 ایدی .

۴۶ . — رسم . — مصر یلرک قولاندقلری
 الوان ضایت متین اولوب بش بیک سنه دن بری طراوتنی
 محافظه ایشلر در .

مصر یلر ، الوانك درجات مختلفه سنی کولکه
 و مناظر اصولنی بیلزلر ایدی . هیکاتر اشلق کبی
 رساملق دخی قواعد مذهبییه تابع و یکنسق ایدی .
 الی شخص کوسترلمک ایجاب ایتسه ، صنعتکار انلرک
 الیسنی ده بر برینه مشابه قیلار ایدی .

۴۷. — ادبیات . — مصر یلرک برادیاتی وار ایدی . مقابرده طب کتابلری ، الهمیلر ، دعالر بولندیغی کبی ؛ اشعار ، منشورلر ، سیاحتنامهلر ، وحتی رومانلر بولونمقده در .

۴۸. — تقسیم . — مصرک تاریخ صنایعی ، تاریخ سیاسی یه توفیقادرت دورہ منقسمدر : برنجیسی « قاهره » جو وارنده کائن مقر حکومت اولان « منفیس » و « منفیت » دوریدر . ایکنجیسی « تبهن » دوریدر ، بودورده « تب » شهری اکثریت اوزره پایتخت اولمشدر . اوچنجیسی « سائیت » دوریدرکه « سائس » ایله دلتانک سائر شهرلرینک تفوقی زمانیدر . دردنجیسی ، یونانیلرک استیلالری دوریدر .

۴۹. — منفیس دوری صنایعی . — مصرک برنجی حکمداری طرفندن بنا ایدلمش اولان منفیس شهری برسد ایله محافظه ایدلمشدر . شهر مذکور بش بیک سمنه دن زیاده دوام ایتش ایسه ده اون اوچنجی عصر میلادیدن بری یرلی اهالی قاهره نک خانهلرینی

انشا ایچون شهر مذکور خرابه لرینک طاشلرینی
 الدیلر، بیر اقدقلرینی ده نیل سترایتدی .
 منفیس دورنده معابد کورلمیوب بونلرک صنایعی
 جنازه لره مخصوص مؤسسه ماتدن اکلشلمقده در .
 مصریلر هر انسانک بر « صورت » ی اولدیغنه
 وکنندی فوت اولدیغنه اول « صورت » حیاته
 قالدیغنه اعتقاد ایدرلر ایدی . حتی قبرستانه
 « صورتخانه » تسمیه ایدیلر ایدی . صورتک
 استعمالنه مخصوص اولق اوزره بر او طه درونده
 هر درلو اثاث بیت ، صندالیسه ، ماصه ، یتاق ،
 صندوق ، چاشیر ، البسه ، توالت طاقی ، اسلحه ،
 بعضا بر حرب عربه سی ؛ انک تلذذ ایتسی ایچون
 هیکلر ، تصاویر ، کتابلر ؛ نقدیسی ایچون بغدادی
 وما کولات سائره وضع ایدرلر ایدی . بعده اغاچدن
 ویا طاشدن معمون اولق اوزره متوفانک بر صورتی
 قورلر و قاپوسنی دیوار ایله اورتلر ایدی . بوسیدن
 جنازه لره عائد فن معماری کسب اهمیت ایتشدر .
 منفیسدن پک بعید اولمیان اهراملر حکومت قدیمه زمانه

قدر ترقی ایدر • اهرام لردن او چ دانه سی دردنجی
 سلاله حکمدار لردن او چ حکمدارک قبریدر • اک
 بیوکارک (۱۴۷) مترو ارتفاعنده اولوب بونک
 انشاسی ایچون اوچر آی بالناویه چاشمق اوزره
 او توز سنه ظرفنده یوز بیک عمله استخدام اولمشدر •
 طاشلری یوقاری قالدیرمق ایچون آزه میلی سدر انشا
 اولنور ، بعده هدم ایدیلیر ایدی •

بونک یاننده قیادن کسپلش « سفنکس » نامنده کی
 هیکل جسم کسب ارتفاع ایشدر • جسم اتندن بر فکر
 حاصل اتمک ایچون یالکز برونی ایکی مترو اولدیغنی
 مطالعه اتمک کافیدر •

بوندن صنایع مصر یه ده علی الاکثر اجسامک
 جسماتیه انظاره حیرت و یرمک جهتنه میل ایدلیدیکی
 اکلاشیلیور •

اهیتلی اولان هر قیر (مصطبه) او چ قسمی
 حاویدر : برنجیسی هر کس ایچون دخولی قابل اولان
 بر او طه اولوب مراسم مقدسه بوراده اجرا ایدیلر
 ایدی • ایکنجیسی (سرداب) دنیلن عزلتکاهدراکه

اوراده متوفانك هيكلرى ' تصويلى وضع اولنور
ايدى . اوچنجىسى جنازه نك قبر مخصوصيدر كه
طاشدن حفر ايدلمش بر قو يو ايله ايندليلير .

بودوردهكى هيكل تراشلق صنعتى ' مقابرده بولنوب
اولوقتك اهاالىسنى ارئه ايدن ' طاشدن ويا اغاچدن
معمول هيكلردن اكلاش-يلير . چونكه بو هيكلرده
هيكلى ياپيلان شخصك سيماسنى تشكيل ايدن خطوط
غايث مكمل كوسترلمشدر . بونكده سببى اكر موميا
بوز يلورسه متوقايه تماماً مطابق اولان بر صورتك
موجوديتى مذهباً مشروط اولديغندن عبارتدر .
بوسببدن صاحب هيكلك اعضاسنده بر نقصانيت
بولنورسه او جهته بيله مشابتهت حصوله كتير يلير ايدى
مع مافيه يونايلىك هيكلره ويرديكى فكر الوهيت
مصر يلرده اولماديغندن مصر نقارلغى يونان نقارلغى
قدر كسب لطافت ايدمه مشدر .

قبارتمه لر و تصويلى رلر دى اكلر يا متوفانك دنيادهكى
حالى كوسترر . بوسببدن مصر قديم سكلنه سنك
واداتنه دى دلالت ايدر .

۵۰ — تهن وسائیت دورلر نیک صنایعی *
 — اون برنجی سلاله ایله برابر « تب » شهری
 « منفیس » شهرینه خلف اوله رق پایتخت اولدی
 انقاضی حالا موجوددر . نیک صول ساحلی
 اوزرنده صره واری سرایلر و معابد واردر که بیوک
 مقابره ایصال ایدر . صاغ ساحلی اوزرنده یکدیگرندن
 یارم ساعت مسافده (لوکصور) و (قارناق)
 نامنده ایکی قصبه واردر . بو نلر ایکی خط اوزره
 دیزلش « سفنکس » لر کچیدیله یکدیگرینه اتصال
 ایشدر . مقدا اوراده بیکارله « سفنکس » وار
 ایش . اشبو خرابه زار معابد ایچنده اک بیوکی قارناقه
 واقع « آمون » معبدی ایدی . « تب » شهری بیک
 بشیوز سنه قدر اشبو مملکتک پایتختی و حکمدارلر نیک
 اقامتگاهلی وره ایدنک مسکنی اولمشدر *

مذکور دورلرده مقابره تاند صنایع اولتی اهمیتینی
 محافظه ایتکله برابر معابد جسمیه بخصوصه جالب نظر
 دقتدر .

« سفنکس لر کچیدی » صحنه اقدسنده نیک مدخلی

اولان « پیلون » ه ایصال ایدر ایدی . بونک منظره
 معمار یه سی شایان تماشا اولوب یاننده هرم شکلمنده
 ایکی جسم وار ایدی . اوکارنده سنجاق وضعی ایچون
 دیرکار رکز اولونمش و دیکیلی طاشلار و بیوک هیکلر
 موضوع بولتمشدر .

صحنه تماماً قالین بر دیوار ایله محاط ایدی ، داخلنده
 کوچک کولار اولوب اوزرلرنده بعض بیرام کونلرنده
 معبودلرینک تصاویر یله محمول و مختشم قایلر سبع ایدر
 ایدی .

دیگر بر « پیلون » دخی اصل معبدک مدخلنی
 کوسترر ایدی . مصر حقنده الده ایدیلن دلایله نظرا
 بر اولینک نهایتنده « جمعیت و یا حضور دیوانخانه سی »
 نامیله بیوک بر دیوانخانه آچیلیر ایدی که سقفنی طوتان
 دیرکار سبیله اکا « ایوستیل دیوانی » نامی ویرلمشدر .
 اهالی اوراده اجتماع ایدوب حکمدار و باش راهبر
 معبودک تمثالی اولان محل مخفی یه داخل اولورلر
 ایدی .

قارناقده واقع « آمون » معبد کبیری ۲۳۰۰

مترو محیط‌ننده بر سور ایله عجاظ اولوب عرضی ۱۱۳
 مترو ، طولی ۳۶۵ متروایدی . (ایپوستیل) دیوانی دخی
 ۱۰۲ مترو طولنده ۵۳ مترو عرضنده اولوب یکپاره طاشدن
 معمول ۱۳۴ دیرک ایله محافظه ایدلشدیر . بونلرک
 اک جسماتلیسی اون ایکی دیرک اولوب محیطلری اونز
 مترودن زیاده وار تفاعی بکرمی اوچ مترودر . مصر
 معماری یونانیلر کبی اصول وقواعد وضع
 ایده بیله جک درجه یه واصل اولما مشلدر . لکن قبا
 دیرکاری وستونلری اولدجه متنوعدر . دیر کلرک
 باشلری اویمه لی اولوب کیتدیجه کسب توسع ایدن
 چیچک دمتی شکلی ککوسترر . نیکل پاپیروس
 لوتوس نامنده کی نباتلری و مجموعه از هاری تزینات
 مصر یه ده بیوک بر موقع طوتمشدر .

فن نقر ، منفیس دورینک صنایع نفیسه سی
 عدادنده کسب تمیز ایتش ایکن بودورده اوخصیسه بی
 یواش یواش فائب ایتشدر . اشکاله دهها موزون
 برتناسب و یرمک ایچون مواد طبیعییه به تقلید جهتی
 ساده لشمشدر . باش حقنده کی مهین بر اصول دائمی

تکرار آیداش ، بادم شکننده کی کوزلر ، مشوش
 دوداقلر و بر ظرافت چله سنده ثابتدر .
 محصولات صنایعیه ده ، قیو مجملغه دایر موادده ،
 اشیا و اوانی بیتیه ده اکثر یا فوق العاده بر نفاست
 بولنور .

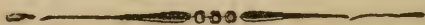
• واد طبیعییه به تقلید جهتک کسب ضعف ایتیه سنده سبب ،
 اغاچ و یاغایت یوشاق طاش یرینه غایت کبی پک سرت
 مواددک استعمال اولونمیدر که پک ناقص آلاته مالک
 اولان صنعتکارلر شکاک تفرعات ودقایقنی ده از یاده
 کوستره منزل آیدی .

۵۱ — یونانیلرک استیلاری دوری —
 بطلیوسلرک زمان اداره سنده صنایع مصریه یونان
 اصول صنایعی ایله اختلاط ایتش ایکن ینه اولیکی
 حالی محافظه اولونمیشدر . لیکن اولوقت صنایع
 مصریه ده اختراع قوتی قالمامشدر .

— ❁ ایکنجی فصل ❁ —

❁ آثور و بابل صنایعی بیاننده در ❁

مندرجات : آثور و بابل مدینتک او صاف
عمومیهسی ° — کشفیات جدیده ، خط میخی ° —
فن معماری و سرایلر ° — بابل ° — فن نقر ° —
علم نجوم و علم رمل ° — سحر ارق ° — فنون °

۵۲ ° — آثور و بابل مدینتک او صاف
عمومیهسی ° — البوم « عراق عرب » و « الجزیره »
نامریله معروف اولان « دجله » و « فرات »
وادیلرنده ایکی بیوک حکومت مستقله ظهور ایتشیدی °
بری « بابلستان » درکه شمال طرفنده اولوب مرکزی
« بابل » در ، دیکری « آثورستان » درکه جنوبده
واقع اولوب مرکز « نینوا » شهریدر ، یکدیگره
رقیب اولان اشبو ایکی حکومتدن هر برینک برر دور

قالبیتی وارد در . اوجه تفوق کلدانیلرده یعنی بابلستانده
 ایکن مؤخر اقبل المیلاد اون در دنجی عصرک نهایترینه
 طوغری آثور یلرک زیر اداره سنه کیردیلر . جهلان
 کیرلکدن اوصانمیان آثور حکومت مستقله سی یعنی
 (صارغونید) لر حکومت مستبده وظالمه لرینی ممالک
 بعیده به توسیع ایتدیلر . اسـیانک شمال غربی جهتی
 ومصر متمادیاً انلرک زیر اداره سنده بولنور ایدی .
 اینجق میلاددن ۶۲۵ سنه اول « آثورستان » کلدانیلرله
 مدیالیلرک تحت تحکمنه دوشدی ، ویکی تشکل ایدن
 ایکنجی بابلستان حکومتی قلیل الدوام بر شهرت وشانه
 نائل اولدی .

بونجه رقابتلریله برابر متمادیاً یکدیگریله اختلاط
 ایدن کلدانیلر ایله آثور یلرک مدینتی قارشدی ودها
 طوغری سی آثور مدینتیک اساسی بابلستاندن کلدیکی کبی
 آثورک معاملات سحر به دن عبارت اولان اعتقادات
 مظلله لری دخی بابلستاندن کلشدر . نجومک راصدماهرلری
 اولان بابلیلر و آثور یلر اسرار قدری نجومدن استخراج
 ایتک استلردی . باشلووجه معبودلری « بعل » یعنی

کونش وایکنجی درجه ده معبودلری « میلنا » یعنی
 قردر • بونلردن ماعدا اکثر یا بش سیاره دخی انلرک
 مستشارلری ایدی • بونلرک حرکاتنی ترصد ایچون
 معبدلر یعنی حقیقی رصد خانهلر انشا ایتدیلر • بونلردن
 بشقه حیوانات شکنده غایت چیرکین ومدهش الهلر
 تصنیع ایدرلردی •

۵۳ — کشفیات جدیده • — قرق سنه یه کلنجه یه
 قدر آثور یلره دائر معلومانز پک محدود ایدی •
 ۱۸۴۲ سنه میلادیه سنده موصلده مقیم فرانسه
 قونسولوسی (بوتنه) دجله جوارنده کاشن برتیه نیک
 التنده بر آثور قرالنک سراینی کشف ایتدی • اول
 وقتدنبری دیگر تپهلر حفر ایدلدی ، دیگر سرایلر
 بولوندی • یابس اولان اویله بر اقلیمده بر طبقه تراپیه نیک
 التنده قالان اشبو انقاض پک کوزل محفوظ قالمشدر •
 قبارتمه رسملر وتصاویر ایله مستور دیوارلر و پک چوق
 لوحهلر وهیکلر بولنمقدهدر • خصوصیه (خط
 میخی) دنیلن مخروطی الشكل یازیلرینک اوقونمسی
 آثار وهیاکک کشف وایضاحنه سبب اولمشدر •

۵۴. — (خط میخی) طوغله دن معمول
 لوحه لر اوزرینه یازماش اوق شکلنده بر طاقم اشارت لک
 اتحاددن حصوله کیشدر . اشبو اشارت لری حک ایتک
 ایچون نهایتی مثالت الشکل بر اوج ایله منتهی برقا
 استعمال اولنوردی . مذکور قایموشاق کیلدن
 معمول بر لوحه اوزرینه باتیریلیر و بعده حکمی ناقابل
 بر اظباع حالته قویق ایچون اشبو لوحه لر فرونده
 پیشیریلیر ایدی . (آثور بانیمالی) ک سر اینده
 بولوحه لر دن بر کتبخانه کشف اولمشدر که کاغد مقامنه
 طوغله قولانیلیر ایدی . خط مذکور غایت مشکل
 اولدیغندن کشفیله اشتغال ایدن علمایی سنه لجه اشتغال
 ایتشدر . چونکه خط مذکور ایله یکدیگره مغایر
 بش اسان یعنی اثور ، سوز ، میدیا ، کلدانی ، ارمنی
 لسانلری یازماش ایدی که بونلرک بشیده مجهول ایدی .
 بوندن صکره خط مذکور اسباب اربعه ایه دنطولایی
 غایت مشوش ایدی .

اولاً ، خط مذکور هر بری برر کله بی کوسترین

اشارت مجسمه ایله هر بری بر هجا ارائه ایدن اشارات
هجا یه دن مر کبدر .

ثانیا ، یکدیگره غایت شبیه ایکبوزه قریب اشارات
هجا یه موجود اولوب یکدیگرندن تفریقی مشکدر .
ثالثا ، اکثر یا عینی بر اشارت هم بر کله یی و همده
بر هجایی ارائه ایتیکده در .

رابعا ، اکثر یا بر اشارت مختلف هجایی کو ستره .
مثلا عینی بر اشارت بعضا (ایلمر) او قوندیغی حالده
بعضا (آن) او قونور که اک مشکلی ده بودر .
خط مذکور ، ائی یازانلر ایچون بیله مشکل ایدی .
اله یکن اثارک نصفی غرامر ، قاموس کبی ایشیمزه
یاره یه جق تفصلاتی حاوی کتابلر اولوب نصف
دیگر ینک حلنه معاونت ایدر .

نهایت مصر یلرک هیسه رو غلیف خطی کبی
اثور یلرک خط میخیلری دخی حبل اولندی . اوچ
لسان اوزره یعنی اثور و میدیا و ایران لسانلری اوزرینه
یازلمش بر لوحه بولمغله (ایران) لسانی دیگر لر ینک
کشفنه یادی اولدی .

۵۵. — فن معماری و سرایلر . — کلدانیلرک اثرلری بالکیلیه محو اولمش اولغله انلرک صنایعینی طوغریدن طوغری یه بیللمیورز . لیکن الیزده اثرلری بولنان ائورار باب صنایعی بابلستان ار باب صنایعینه تقلید ایتیشلر ایدی . بوسپیدن آثار مذکور ه ایله هر ایکی مملکتک صنعتی محاکمه اولنه بیلیر .

مصرده اوقدر کثیر اولان صنایع جناسه یه بورالده پک از کورلمکده در . معبدلری ، اهرام شکنده اولوب طبقاته منقسم ایدی بونلرک انقاضه پک از تصادف اولمشدر . الک زیاده کشف ایدیلن ، سرایلردر . آئورک هر بیوک حکمداری ، اثر اقدارینی اظهار ایچون بیوک بر سرای بنا ایتک استردی .

سرایلر ، صنایعی تپهلر اوزرینه انشا اولنور و بیوک تراچهلر کبی الحقی و دوز یا بیلیر ایدی . چونکه اول حوالیده طاش بولنمیوب بنالرینی انشاده قولاندقلری خام کر پیچ دخی ، واسع و مرتفع قبلرک انشاسینه الویریشلی اولمادیغندن صالونلری طار و الحقی و بوکا مقابل غایت اوزون انشا ایدرلر ایدی . بوسپیدن

سرایلری بر اوزون دهلیزه بکزه یوب طاملری دوز
 و بر جلر ایله مجموز بیوک تراچه لردن عبارت ایدی .
 قپوسنده سیماسی انسانه مشابه قنادلی بوغالر اقامه ایدیلر
 ایدی . دیوارلرینک ایچ یوزی بعضا قیتمدار اخشاب
 قاپله ایله ، بعضا مینه لشمش کر بیجلر ایله ، بعضا اوزری
 اویمالی و بیاض مرمر لوحه لر ایله قاپلنمشر .
 بعضیلرینک دخی اوطه لری بو یانمیش ایدی . حتی
 قیتمدار قاقه لر ایله مزین منقولات بیتیه دخی بولنور
 ایدی .

آثوریلر ، طاشی از استعمال ایدوب بنالرینی
 اکثریتله کونشده قورومش طیراق طوغله لر ایله انشا
 ایتدکلرندن بنالرینک تنانتی از اولوب چوق وقت
 کچمکسزین خراب اولمشر .

مهملرلر ستون اعمالنی بیلیرلر و اکثریا ستونلری
 معدن ایله مستور اناچدن اعمال ایدرلر ایدیسه ده اشبو
 ستونلر بنانک رکن حقیقیمی اولیوب اسباب تزینیه دن
 معدود ایدی .

وسرایلردن اله مهمی قبل المیلاد طقوزنجی

عصرده باشلانمش اولان « نرود » سرایلری و ۷۲۲
 سنه سنه طوغری مباشرت اولنوب ۶۶۷ سنه سنه
 هنوز ختامه رسیده اولیان « خورساباد » سرایدی .
 « خورساباد » سرایی ، عادتاً بر شهر جسم
 اولوب اوتوز بر آولی یه ۲۰۹ قطعه یه تقسیم اولمشدر .
 مرکزینی بیوک بر آولی تشکیل ایدوب بو آولینک جهات
 ار بعد سندن بری اوز رنده خارج ایله طریق مواصله
 اچلمشدر . دیگر اویچ جهت اوز رنده دخی سرایک
 اویچ بیوک محله سی تأسیس ایدلمشدر : برنجیسی
 حکم دارک محل اقامتی ، ایکنجیسی قادینزه مخصوص
 محل ، اوچنجیسی خدمتجیلرک اقامت ایلدیکی و مطبخلرک .
 اصطلبارک و سائر تقرعاک بولندیغی لاحقه لردر . اشبو
 محله لر دن هر بریسی دخی ایکنجی درجه ده اقسامه
 تقسیم اولمشیدی . از جمله برنجی محله ک اوکنده
 قبول صالونلری بولنوب ، خصوصی دایره لر ده
 ایچرو چکلش و نهایتنی اشغال ایلشدر .
 اشبو انشا آتک و سعتیله برابر آثور فن معمار یسی
 استعمال ایلدیلن موادک جنسندن طولایی دخی یک مادی

قالمشدر . موادك خسااستندن نشئت ایدن نقصه ائنی
تلافی ایچون دیوارلرک قالینلغی ایجاب ایتمش و بو حال
دخی بالجمله انشا آته کشف بر منظره ویرمشدر .

۵۶ . — بابل . — « بابل » شهری قدس
شرفی تخریب ویرودیلری اسار تله نقل ایدن
« بنخت النصر » ک پایتختی اولوب اوراده پک چوق
مهابد و سرائلر انشا ایتمش ایدی . خام طوغله دن
مهمول اولان بو اثار متفرق اولوب جسمیم طپراق
وانقاض بیغینلرندن بشقه برشی قالمادی . یالکنز (بابل)
شهرینک محکمده بعض لوحه لر بولنه بیلش و شهرک
سطحی میدانه چیقارلمشدر . « هرودوت » قبل
المیلاد بشنجی عصرده بابله سیاحت و بابل حقنده
اعطای تفصیلات ایتمشدر . شهر مذکور ، مربع
الشکل بر سور ایله محاط اولوب (۵۱۳) مربع
کیلومتر و اق بر محکمده مبنی (یعنی پارسک ایدی مثلی
وسعتنده) و فرات ایله اورته برندن قطع اولمش ایدی .
اشبو مسافه جسمیه ، تماماً منازل ایله مستور اولمیوب
حال محاصره ده سکینه یی بسملک ایچون پک چوق

مزرعه بی حاوی ایدی : والحاصل « بابل » بر شهر
اولمقدن زیاده اطرافی مستحکم بر موقع عسکری ایدی .
سورک دیوار لری قولہ لر ایله مجہز و یوز عدد پرنج
قیوی بی حاوی اولوب اوستندن برعہ بہ کچہ ییلہ جک
درجہ دہ وسعتلی ایدی . سورک اطرافی واسع و درین
برخندق ایله محاط اولوب کنار لری طوغلہ ایله مبنی
و درونی صو ایله مملو ایدی . خانہ لری ۳ یا خود
۴ قات اولوب یولاری قائما تقاطع ایدر لر ایدی .
(فرات) نہرینک اوزرنده غایت جسمیم و مصنع بر کرلی
کو پری اولوب (سمیرامیس) طرفندن یاپدیرلمش
وانشاسنده قورشون ایله دیرچہ بوقلر استعمال اولمشدر .
کو پری نک ایکی طرفنده متین قلعه لر ونہرک ایکی طرفنده
(۳۰) کیلومتر و طولنده ریختیم یاپلمشدر . عجائب
سبعۂ عالمدن معدود اولان (اصیلی باغچہ لر) دخی
موجب حیرت ایدی . بخت النصرک زوجه سی اولوب
طاعلق و اورمانلق مملکتہ بیومش اولان و بابلک
اورماندن محرومیتی حسیلہ مملکتہ حسرت قالان

میدانی بر قادیان ایچون بنا ایدلشدرکه طبقه طبقه
 موضوع و اغاچلر مغروس صنعی سدلردن عبارتدر .
 شهر مذکور جوارنده (نابوقونودوزور)
 طرفندن مربع الشکل ویدی قات قولدن متشکل بر
 معبد انشا ایدلدی . هر قوله سبع سیاره دن برینه
 مخصوص و مذهبها اول سیاره یه اسناد ایدیلن لون
 ایله ملون اولوب اشاغیدن یوقاری یه شووجهله ترتیب
 ایدلشیدی : زخل سیاه ، زهره بیاض ، مشتری اهلکون ،
 عطارد مائی ، مریخ آل ، قمر کوش ، شمس آلتون .
 اک مرتفع قولده بر کوچک معبد ، برالتون لوحه
 و بر محتشم یا تاق اولوب اوراده بر راهبه تعیش
 ایدردی .

۵۷ . — فن نقر . — آثوریلرک نقارلقری
 تاریخ نقطه نظرندن بر خاصه بی حازدر : حکمدارلرک
 مظفریت و اقتدار لرینی اخلافه نقل ایدر . سرایلرک
 دیوار لرنده کی بیوک قبارتمه لر دخی انلرک خاطره سنی
 محافظه ایلر . قیولرک مدخلنده اکثر یا یکپاره طاشدن

معمول و جسمیم هیکل اقامه ایدیلر ایدی که (لوور)
 سراینده بولمان قنادلی بوغالر بونلردندر .

مصرده (تبهن) دورنده نقارلر نمونه سی المنه جق
 جسمک احوالی تخفیف ایتدکاری حالده آثور یلر مبالغه
 طرفنی التزام ایدرلر ایدی . بونک سببی شـودرکه
 مصر یلر غرانت کبی سرت طـاشلری ترجیح
 ایتدکارندن تصویرک تفرعاتنی طی ایتک لازم کایدی .
 حالبوکه آثور یلر صو مرمی کبی طرناق ایله حـک
 ایدیله بیلن غایت یوشاق طاشلری استعمال ایتدکارندن
 تفرعاته دقت و مبالغه ایدرلردی . مع مافیله آثور یلر
 براز سرته مواد استعمال ایتدکاری صورتده دخنی یته
 او یولده معامله ایتشلردر .

صحنه لری غایت مغلغ کوسـترلر ایدی . مثلا
 محار بهلر ، صیدوشکار آلایلری ، بلده لک محاصره سی ،
 حکمـدارک موکب عظیم ایله بولندیغی آیدنلر تصویر
 اولنور و کافه تفرعات مدققانه بر صورتله یایلر ایدی .
 بو تصویرلرده حکمـدارک طعامنه نظارتله مکلف خدام ،
 سراینی انشا ایدن عمله آلابی ، باغچه لر ، ترلار ،

کولر ، صوده کی بالتر ، یو واسنده او طوران
 و یا اغاجدن اغاجه طیران ایدن قوشلر کورلمکده دره
 بو ترکیبانک وضعیتی مقرون حقیقت دکلدیر . بالجمله
 راسلری بر اصله رجاع ایتمک قابل اولور .

شبهه سنر بو صنعت ار باپی اشخاصی جبهه دن
 کوسترمک اصولی بیلز اولمه لرندندرکه چله سنی
 (پروفیل) اصولنده ویانندن کوسترمشلردر . لیکن
 انلرده ظرافت و اثر حیات نمایان اولمقده دره . آثور یلرک
 قبار تمه لرنده حیوانات و شکارلر واردرکه علی العاده
 حقیقی بر صورتده کوسترمشلردر . تقارلر حیواناته
 یک کوزل شکل و یرلر و طبیعت اشیا به دقت و حقیقتی
 اوزره تصویر ایدرلر ایدی . ارسلان کبی بعض
 حیواناته تعجب اولمه جق درجه ده حقیقت و حیات
 اثری و یرمشلردر . ایشته آثور صنعتنک مزیتی بودر .
 یونانیلر بیله آثور قبار تمه لرینی تقلید و مسلک لرینی قبول
 ایتمشلردر . فی الحقیقه بو خصوصده انلری کچمشلر
 ایسه ده کرک یونانیلر و کرک اقوام سائرده دن هیچ بری
 حیواناتی آثور یلردن دها کوزل ارانه ایدمه مدیلر .

آثور يلك تصاو يرنده بيله ظلم واعتساف ائارى
 كورلمكده در . قبارتمه لي برتصويرده (اسور بانپال) ك
 سراينك باغچه سنده غالبانه و يرديكي بر ضيافت
 كوسترلمشدر . بر طرفدن قوشلر تغني ايديور ،
 سازنده لر چنك چاليور ، هر كس برسورر ايچنده
 وقت كچير ييور ؛ ديكر طرفدن مغلو بلك و قرالار ينك
 كله له لري اغاچ دالارنده اصيلى دور ييور .

۵۸ . — نقاشلق و صنايع . — اقوام

مذكورهنك نقاشلغى ، جدارلر اوزرينه تزئينات
 مقامنده وضع ايده لاش و مجلار رنگارله مينالشمش طوغله لارده
 مشاهده اولتيور . بونلرده اشخاص و حيوانات
 تصاو يري واردر . الوان ، قاشلرده و حليلارده
 استعمال اولتمشدر . بومعمولات هر طرفده تحري اولنور
 ايدي . بونلك شناسى چوق وقت بقا بولمشدر .
 حتى روماده (او كوست) زماننده بيله آثور منسوجاتى
 ثنا اولنوردى .

اوانى و مشربهلر و مزين سلاهلر ، آثور يلك
 تونج و معادن متنوعه ايشنده كى مها

تصولات صنایعیه لری تجارت واسطه سیله محال
 بعیده به نشر اولنور ، وزیر اداره لرنده بولنمان
 مملکتلرک چارشولرنده پک مبذول بولنور ایدی .
 جنوب شرقیدن شمال غربی به طوغری یونانستانه
 قدر آثور مدنیتنک اثری کور یلور . اوتده بریده
 آثور محار بلرینک مرورینه دلالت ایدن مواد
 بولمقده در .

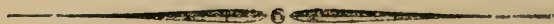
۵۹ . — علم نجوم و علم رمل . — رهابین ،
 نجومک الک مقدر معبود اولدقلرینی وانسانلرک حیاتی
 حقننده قوتله اجرای تأثیر ایتدکلرینی زعم ایدرلر
 ایدی . ظنلرینه کوره هر انسان عالمه بر سیاردهنک
 نفوذی التنده کلیر وزمان تولدی انک قدرینی تعیین
 ایدر . بوسبیدن هانکی سیاردهنک زیر تأثیرنده دنیایه
 کلدیکی معلوم اولورسه اول شخصک باشندن کچه جک
 قوعات کشف اولنور . ایشه « علم نجوم » ک
 صلی بودر .

سماده وقوع ولان شیلر ، کره ارض اوزرنده
 وقوع بوله جق حادثاته علامتدر . مثلاً بر قویروقلی
 نیلدیز بر اختلاله دلالت ایدر . کلدانیلر ، رهاینک
 سمایی تدقیق ایله وقوعاتی اولجه کشف ایده ییله جگرینی
 زعم ایدر لر ایدی . ایشته « علم رمل » ک اساسیده
 بودر .

۶۰ . — سهارلق . — کلدانیلرک بر طابق
 افسونلری دخی وار ایدی . کلمات مذکور
 ارواحی طوتمش یاخود کوسترمک ایچون اوقنور
 ایدی . بو عادت تورانیلر منده بندنی ، قالمشدر
 و « سهارلق » ک اصلی ، بودر . بابلستاندن علم نجوم
 و علم رمل روما امپراطور اغنه مؤخرآ بالجمله اورو پایه
 انتشار ایدی . اون اتنجی عصرک سحر نمونه لرنده
 تغییر ایدلمش آثار کلماتی بولنمده در .

۶۱ . — قنون . — بونکله برابر بابلستانده
 علم هیئته اساس وضع ایدلمشدر . منطقتی بروج ،
 سبعه سیاره نك ساعتی اولق اوزره هفته نك ایدی کون
 اوزر ینمه ترتیبی ، سنه نك ۱۲ شهره ، کونک ۲۴

ساعته ، ساعتك ۶۰ دقیقه یه ، دقیقه نك ۶۰ ثانیه یه
 تقسیمی ، بزه کلدانیلردن کلدیگی کبی ؛ طول واحد
 قیاسیسی اوزرینه حساب ایدلمش اولان اوزان و مقیاسات
 اصولی دخی انلردن کلوب بالجه له اقوام قدیمه اشبو
 اصولی قبول ایتشدردن .

— ❁ اوچنجی فصل ❁ —

❁ فنیکه و فنیکه مدینتی بیاندوده در ❁

مندرجات : فنیکه مدینتک اوصاف عمومیه سی •
— فنیکه لیلرک مدینته خدمتی • — مستعمرات
خارجیه • — تحریات و فن معماری • — اخراجات
صناعیه و فن نقر •

۶۲ • — « فنیکه » سوریه دکزیه جبل لبنان
اراسنده محصور الی فرسخ طولنده و ۸ الی ۱۰
فرسخ عرضنده طار بر مملدن عبارتدر • اصلی بحجم
کورفی سواحلمدن اولوب برنوع قرابت ایله « بابل
— آثور » لیلره مربوط اولان فنیکه اها ایسی قبل
المیلاد یکرمنجی عصره طوغری حوالی مذکورده
توطن ایتدیلر • فنیکه اراضیسی محصولدار ایسه ده

غلبه لك اولان اهالىء مرقومه به كافى دكل ايدى .
 شرق طرفنه ياييله منزل ايسه ده غرب طرفندن بحرسفيند
 ككشاده اولديغندن كمچيلاك و تجارت ايمه لرى ،
 مملكه تيريك ايجابندن ايدى ، بونلر هيچ بروقت بر
 حكومت محمده تشكيل ايتيوب هر شهر مستقلاً اداره
 اولنور و تعرضات خارجيه قارشو جـاهير متفقه
 صفتنده حركت ايدرلردى ، باشلوجه شهرلى آرد ،
 سيدون « صيدا » تير « صور » بر يت « بيروت »
 شهرلر يدر . بوشهرلرده زنكين تاجرلردن عـبارت
 اولان اصلزاده لر ، حكومت ايدرلرايدى . بعضاقرالار
 دخى بولنش ايسه ده حكومتلرى حكومت مستبده اوليوب
 مشروطه ايدى . بونلر حقنده الك اعلى اداره تجارته
 مساعد اولان اداره اولوب جهت سياسيه به ميل و رغبتلى
 يوق ايدى . استحصال منفعت شرطيله تابعيت اجنبيه بي
 دخى قبول ايدرلردى . حتى مصر يلره ، اثور يلره ،
 بابلييره ، عجملره بالماو به جزيه كنار اولشلردر .
 بونلرك مذهبي دخى اثور مذهبنه مشابه و خونر يذر
 باشلوجه قور بانلرى سودامن چوجقلر ايدى . فنيكه ليرك

معبودا اتخاذ ایتدکری (مولوخ) یعنی شمس (آستاره)
 یعنی قروساؤر معبودلر فنیکه لیلرله برابر اطرافه
 یایلدیلر . وچوغنی یونانستان آلهملرینک اجدادی
 اولدیلر .

۶۳ . — فنیکه لیلرک مدنیمه خدمتی . —
 فنیکه لیلر عالم قدیمک قومسیونجیسی ایدیلر . هر قومدن
 اتمعه تجاریهلرینی الیر و دیگر ملکتمده ارزاقله مبادلله
 ایدرلردی . برأ اقوام شرقیه ایله ، بحر اغر بلیلر
 ایله اخذ و اعطا ایدرلردی .

برا اویج جهتمه کاربان کوندرلردی : — برنجیسی
 عربستان جهتی اولوب اورالردن عطریات ، التون ،
 عقیق ، کونلک ، مرصافی و هندستاندن جلب ایدیلن
 مایمون ، دوه قوشی توپلری ، اینجو ، بهارات ، فیل
 دیشی ، ابانوس کتورلردی . — ایکنجیسی ائور
 جهتمیدرکه اورادن پاموق و یوک قاشلری ، دارشیشعان
 (برنوع قوقولی اغاج) ذی قیمت طاشلر ، قوقولی
 صولر ، چین ایپکی کتیرلردی . — اوچنجیسی قره
 دکز جهتمیدر ؛ قفقاسیه دن جاریلر و کوله لر ، باقر قابلری ،

اتر کثیر لرودی . تجارت بحریه ایچون دخی جبل
 لبنانک بیوک اغاچلرندن سرنلی ، یلکنلی صندالار انشا
 ایدر لرودی . شمال طرفنی کوسترن قطب ییلدیزینه
 نظراً حرکت ایتمه لریله دائماً سواحلی طومغه مجبور
 دکالرودی . بوکوچک کیلر یله بحر سفیدک نهایتنه
 واروب اول زمان « هرکون دیرکاری » دینلن سپنه
 بوغازینی بکر وانکاتر یه وحتی نوروجه قدر کیدر لر
 وانکاتر دن قلائی ، وروسیه دن کهر بار کثیر لر ایدی .
 مصر فرعونی (نحاو) ک توصیدیسی اوزرینه قبل
 المیلادینجی عصرده آفریقایی طولاشوب امید
 بورندن کهرک اوچ سنه نهایتنده بحر احمره کدکاری
 مرویدر . بفرقه عسکریه قارتاجیادن چیقمارق
 آفریقا ساحلندن « کینه » کورفزینه قدر کیتشلردر .
 « هانون » اسمنده کی قوماندان اشبو سیاحتنه دأثر بر
 اثر یازمشدرکه حالا موجوددر .
 آل بویا ، نقد ، رقم فنیکه لیلرک ایجادیدر .
 فنیکه نک معمارلری ومهندسلری مشهوردر . جاجیلق
 صنعتی انلره اسناد ایدیلیر سدهده مصر یلردن المشتر

و فقط يك ایلرو کتور مشردر • رنگلی جامتری مایان
 اشعاردر • اولوقت جام التوندن دها قیمتی ایدی •
 فنیکه لیلر یازینک موجودی اولیوب مصریلر نیچه
 عصرلدنبری یازی یازارلر ایدی • شو قدرکه فنیکه لیلر
 یازی بی ساده لشدیردیلر و ۲۲ حرفلی برالقبساترتیب
 ایتدیلر • یهودیلر کبی بونلر دخی صاغدن صوله
 طوغری یازارلر ایدی • یونانیلر صولدن یازمغه
 باشلدقلری کبی سائر اقوام دخی فنیکه یازینسک
 اشکالی بدرجه یه قدر تبدیل ایتمشلر سده جله سنک
 اساسنده فنیکه یازیسی بولتمدهدر • والحاصل عالمه
 یازی یازمه سنی اوکره دن فنیکه لیلردر •

۶۴ • — مستعمرات خارجییه • — فنیکه لیلر ،
 اجرای تجارت ایتدکاری مملکتلرده تجارت شعبه لری
 تأسیس ایدرلردی • بوتجارت شعبه لری دکز ساحلنده
 طبیعی برلیمان اوزرنده مستحکم برقره غول مرکزی
 اولور ایدی • امتعه تجاریه لرینی ، قاشلرینی ،
 اوانی تراپیه لرینی ، صنملرینی اورایه چیقارلرلر
 ویرایلرک کتیردکاری ارزاق ایله مبادله ایدرلر ایدی •

الك اول قبر يسهده شعبه آچوب اورادن باقر جلب ايتد كلرى
 كى اسپانيا شبه جزيره سندن كوش كتير لر دى •
 كرىده ، يونانستانده ، سجلياده ، افر يقاده ،
 مالطه ده ، و بالجملة ممالك غير متمدنه و بلكه « غولوا »
 جهتلرنده چار شولر تاسيس ايتديلر • بونلر ك اطرافنده
 ير ليلر دخی كلبه انشا ايتله ريله چارشو كمتد كچه بر شهر
 اولور ايدى • بونلردن الك بيوكى « قارتاجيا » دركه
 افر يقا ساحلنده تونس جوارنده در • فنيكه نك
 « اسكندر » طرفندن بالكلية منقرض ايدلسندن صكره
 دخی « قارتاجيا » چوق وقت دوام ايتش و نهايت
 رومالولر طرفندن مغلوب ايدلشدر • قارتاجيا ايلر
 سائر انسانلر ك منقورى ايدى ؛ ظالم ، غدار ، خان
 هد اولنورلر ايدى • كوزل بردونانمايه ، كوكللى
 عسكرك جمع چون اچيه ، و صاحب نفوذ بر حكومه
 مالك اوله لر يله حكومتلر ينى اوچيوز سنه قدر محافظه
 ايلديلر (قبل الميلاذ التجبى عصر دن اوچنجى
 عصره قدر) •

۶۵ — تحريات و فن معماری — فنيكه ايلردن

هیچ بر کتاب و حتی کتاب مقدس قلم امشدر
 شهر لرینک محلی حفر ایدلادی لکن برشی الیده
 ایدیله مدی . زیرا سوریه لیلر امواتک مجوهراتنی المق
 ایچون قبرلری بوزدیلر ، طاشلرینی چیقارمق ایچون
 بنالریغ بیقیدیلر ، مجسم تصویرلرک شریعت اسلامیده
 مذموم اولسی حسبیلله هیکلری قیردیلر . یالکز قیریق
 مرمر پارچه لری ، صهرنجلر ، طاشدن کسلش اوزم
 معصارلری ، و بعض طاشدن مهمول قبرلر بولمتمده در .
 بونلردن هیچ بریسی معلومات تامه و یرمه دیکندن
 فنیکه لیلر حقه روم مورخلرینک و بنی اسرائیلک
 و یردیکی معلوماتدن بشقه برشی بیلیورز .
 فنیکه مستعمراتندن اولان قبریسده تاریخ صنایعه
 دائر دلائل عیدیده بولمشددر . قبل المیلاد تقریباً
 اونجی عصرده یونانلر دخی بومملکتده توطن ایتملریله
 بونک نتیجه سی اوله رق چوقدنبری مترقی اولان صنایع
 شرقیه ایله هنوز مبادیده بولسان صنایع یونانیه بیننده
 براختلاط حصوله کادیکی مشاهده اولنور . برطاقم
 کاشفلر و بالخاصه امریقا قونسولوسی (سانسولا)

۱۸۶۰ تاریخ میلادیسندن بری اطه نك هر طرفنده
بنار کشف ایشدر • اشبو حفریاتدن حصوله کان
الكوزل مواد (نوبورق) موزه خانه سنده
وجوددر •

یونانستانده ، ایتالیا و حتی غولواده فنیکه
بازرکانلری طرفندن کتیریلن مواد بولمشدر •

۶۶ — فنیکه فن معمار بسی او قدر شایان دقت
دکندر • معلوم اولان انقاضنده نایت جسیم طاشلر
ومواد استعمال اولندیغی کوریلور • فنیکه ده کی
(آمرید) وقبریسده کی (غول غوس) معبدلری
وسائر معابد عمومیتله کوچک ایدی • ستونلر یونانلرک
(دوری) و (ایونی) اصولارینی آکدیرر ایسه ده
آنلرک تناسب و ظرافتنه واصل اوله ماز • فنیکه لیلر
باشلوجه لیمانلر ، ترسانه لر ، سورلر انشاسنی ترجیح
ایدلردی • صنایع نفیسه ایله ایکنجی درجه ده
اشتغال اولمشدر •

۶۷ — اخراجات صنایعه ، فن نقر • —
فنیکه لیلر تجارت بحر یه لری سایه سنده باشلوجه معمولات

صنایعیه نك اخراج و ادخاليله مشغول اولورلر ایدی .
 ذوق صنایعیلری پك توسع ایتمه مش ایدی . چو ملکجه بیلک
 صنایعی ایچون آثوردن و مصدر دن نمونه الديلر تعديل
 و ترکیب ایتدیلر و فقط کندی افکار شخصیه لرندن
 برشی علاوه ایتمه دیلر .

غر بك هنوز تریه کورمه دین اهالیسی خیالات
 مذهبیه مراقلیسی اولمه لر یله فنیکه لیلر بو مشتریلرینی
 خشنود ایتک ایچون معبودلر اعمال ایتدیلر . فنیکه لیلرک
 باشلوجه تفوق ایتدکاری صنایع ؛ طونج قاپلری ،
 جام معمولاتی ، آل بویالی قاشلر ایدی .

فنیکه لیلر تقلیده حصر نظر ایتش اولمه لر یله اولجه
 مصره و آثوره تقلید ایتدکاری کبی ؛ مؤخر صنایع
 یونانیه انشمار ایدنبجه اکا دخی تقلید ایتدیلر .
 هیکاتر اتملده فنیکه ده حکم سورن اجنبی اساسلری
 مختلف نسبتلرده اختلاط ایتشدلر .

سور یه ده پیلشمش طپراقدن معمول کوچک هیکلر
 و (آنتروپوئید) نامنده وجود انسان شکلمده یاپلش
 بوش مزارلر بولشمش ایسه ده بو اثرلرک هیچ برنده

بر اساس یوقدر + ارباب صنعت تصویریری انسان
 اشخاصك خطوطنی و صورتنی و یرمه مشدر +
 هیكائتر اشغك حكیم سوردیكی قبریس جز یره سنده
 طرز صنعت بشقه در + موسیو (سانسولا) طرفندن
 كشف ایدیلن بیونك هیكلرده لباسلر ، قیو بر جق صاچلر
 آثار اثارینه مشابه ایسه ده حصرا انلره تقلید ایتیموب
 یالکز برنمونه المشدر در + آثار مصریه حقهنده دخی
 او یولده معامله ایدیلوب انلردن استعاره ایدیلن اصوله
 یونان فکری صنایعیسی دخی اختلاط ایتمشدر +
 مچبود هیكللر ینك نزدنده راهبرك و پرستشكارلرك
 هیكللری دخی کورلمکده در +
 شمدی یه قدر بیسان ایدیلن اوصاف ، فنیکه نك
 وقبریسك چوملکجیلک ، قیومجیلق ، قاشجیلق کبی
 بالجمله محصولات صنایعیسه سنده بولنور +
 والحاصل فنیکه لیلر هرقدر از برشی احداث
 ایتمشلر ایسه ده صنایعك ترقیسی امرنده واصل اولدقلری
 درجه ، بالاتردن +

— ❁ در دنجی فصل ❁ —

❁ بنی اسرائیل بیانده در ❁

۶۸۰ — بنی اسرائیل حقدہ کی معلوماًت کتب مقدسہ یہ منحصر در • انر منبع معلوماًت اولہ جـق هیچ بر اثر براقامشر و یابراقشر سہ دہ یدیمزہ و اصل اولما مشدر • بنی اسرائیل ، یونانیلر قدر فنون متنوعہ و صنایع تفیصہ یہ مالک اولما دقلری کبی رومالولر قدر تشکیل و ادارہ دولت خصوصندہ کسب مہارت ایتہ مشلر و مصریلر قدر اثر براقامشر در • چونکہ بونلرک کافہ سی امور دنیویہ یہ عاڈ اولوب حالبوکہ بنی اسرائیلک وظیفہ سی نوع بشرک جہت روحانیہ سنی اصلاح و عقل بشری دائرہ حقیقتہ ایصال ایتکہدن عبارت ایدی •

بنی اسرائیل مجاورلری اولان فنیکہ لیلرک حسیات بدایع پرستانہ لرندن تبعہد ایدرلر ایدی • مصریلر و آثوریلر ایلہ وقوعہ کن مناسبتلری انلر دہ ذوق

صنایعک ترقیسنه بادی اولماقدن بشقه ، صنایع حقنده
 بر نفرت کلمش ایدی . موسی علیه السلامک شریعتی
 ذی روح حیواناتی تصویردن عبارات صریحه ایله منع
 ایشدر . فی الحقیقه (یهوا) اتحاد کمرینک اوزرینه
 آثور تأسیساتنده کثرته بولنان ایکی قنادللی حیواناتک
 نمونه اتحادیه التوندن معمول ایکی (کرویم)
 وضعنی امر ایشدر . لیکن بونک دخی بر معامله
 استثنایه اولسی موسی علیه السلامک شریعتنده کی
 قاعده کلیه مذکور هی تصدیق ایدر ، حتی فلسطین
 یهودیلری بو اثره نظر نفرته باقارلر ایدی . بوسیدین
 فن نفر یهودیلر نزدنده قلیل المقدار اولان تزییناته
 منحصر قالمشدر .

فن معماری دخی ، بنی اسرائیلده تأسیس ایده مدی .
 حضرت سلیمان (ع) اون برنجی عصرده عالی
 بر عباد انشا ایتک ایسته دی . « صور » حکمداری
 (هیرام) ه مراجعت ایدی . فیکه لیلر دخی معمارلر
 عمله ، ومازومه انشایه تدارک ایتدیلر . معبد مذکور
 نیجه کره لر خراب اولمش وتیکرار انشا ایدلمش ایسه ده

میلادک یتش تاریخنده روما قوماندانلرندن « تیتوس »
 طرفندن قدس شریفک ضبطی اثاسنده بالسکایه
 احراق ایدلمشدر . بنی اسرائیل دخی ارض مقدسندن
 طرد و اخراج ایدلمکله دنیانک هر طرفنه طاغلمشیردر .
 شو قدرکه معبد هند کورک وسعت و وضعیتی کتاب
 مقدسک تعریفی و تمینک بقایاسی ایله تعیین اولنه بیلشدر .
 توارینخک بیاننه کوره بیت المقدسک اثاسنده
 ۷۰ بیک دولکر و دیوارچی ، ۸۰ بیک طاشچی ،
 ۸۰ بیک رنجبر ، یدی سنه مدتله چاشمشلر و بونلرک
 اوزرینه ۳۳۰۰ معتمد مأمور تعیین اولنمشدر .
 ارتفاعی ۱۰۰ ، طولی ۶۰ ، عرضی یکریمی زراع
 ایدی . قپولری جو یز اغاجندن و تزییناتی خالص
 آلتوندن ایدی . هر بر صفی اون بشر دیرک اولمق
 اوزره درت صف دیرک اوزرنده برسلاحخانه انشا
 اولنوب التوندن معمول بعض اسلحه و ادوات ایله برابر
 خالص التوندن اوچبوز قلقان وضع اولنمشیدی .
 سلاحخانه نیک اوزرنده برداره مخصوصه ده حقوق

نامه بی استماع ایچون بر دیوانخانه وفیل دیشندن بر تحت
انشا اولمشیدی .

موسیو (دوسولسی) یهود حکمدار لرندن
بعضیلرینک مقابرینی بولدینغی ظننه دوشمش ایسهده
بونلرده ازمنه اخیره ائاری نمایان اولیور . « جدء »
دکزنده سلیمان (ع) ک انشا ایتدیکی دونما فنیکه
ملاحلر یله ایشله دلمش و اولوقت ثروتی و معدنیاتی ایله
مشهور اولان « یمن » قطعه سیله مناسباته کیریشلمش
ویک چوق ثروت و سامان جمعنه سبب اولمشدر .

— بشیخی فصل —

✽ ایرانیلر بیاننده در ✽

۶۹. — اوتهدنبری ایرانده اقامت ایدن ایکی قوم وار ایدی که داخلی قاریشقلقلردنناشی بیوک برهیتت سیاستیه تشکیل ایده مایشلردی ؛ میلاددن بش عصر مقدم انتبام بوله رق عظیم ردولت تشکیل ایتشلر وحتی یونانستانی بیله تمهید ایتشلردر : بوقوملردن بری میدیالیلر دیکری فارسیلردر ؛ بونلر بالناو به اجرای سلطنت ایتدیلر . ایران حکمدارلری بالجمله اقوامی بر حکمداره تابع قیله رق یکدیگریله مجادلهدن منع ایتدکارندن طولایی مدنیتنه خدمت ایتشلردر . ملوک ایران درت طبقه یه منقسمدر که پیشدادیان ، کیانیان ، اشکانیان ، ساسانیاندر . کیانیان مستقل اوچ سلاله اولوب بری میدیالیلردن ایکیسی فارسیلرندر . ایرانیلر خیلی آثار مضبوطه براقشلردر اشعارک اکثر یسی ایران ایله ترکستان بیئنده واقع محارباندن

بحث ایدر • بغداددن همدانه کیدن بیوک جاده اوزرنده
 « کرمان شاه » قریه سنه قریب بر محمله الیوم « تخت
 رستم » اسمیله معروف ۴۵۰ مترو ارتفاعنده بر قیا
 واردرکه یوزی کاملاً حروقات ایله یازلمشدر • مذکور
 قیا « دارا » نك اثر ایدر • یازیلرک مندرجاتی دخی
 دارانک افعال و حرکاتدن بحث ایدر • سیوری خط
 ایله یازلمش اولان مذکور یازیلر زمانمزه
 اورو پا علماسی طرفندن قرائت و ترجمه اولنمقدهدر •
 ایرانیلر بابل و هندستان یازیلرینی دخی استعمال
 ایدرلردی •

ایرانیلرک مذهبی پک ساده ایدی • اساساً
 وحدانیت الهیه بی تصدیق ایله برابر انک معیتنده
 « هرمن » ایله « اهرمان » نامنده ایکی معبود دخی
 طانیلر ایدی • « هرمن » منبع خیر اولوب معیتنده
 ذیروح مخلوقات بولنوردی • « اهرمان » منبع شر
 اولوب معیتنده شیطانلره مشابه مخلوقات بولنوردی •
 ایرانیلر معبودلرینی انسان و یا حیوان شکننده کوسترمز لر
 ایسهده جناب حقیق قوتنی کوستردیکی جهتله معتبر

اولان « آتش » مرور زمان ایله خلق عندنده
معبود طمانش و جناب خالق اونودلمشدر .

۰۷۰ — عجم معمار یسی و فن نقر . — عجم معمار لری

آثور سرایلرینی تقلید ایتشلر ایندی . (اول وقت
« پرسه پولی » دینلن) « اصطخر » ده طراچه
شکلنده دوز طاملر ، اشـیایی و آیینلری اراثة ایدن
قبار تمهلر ، طاشدن مهمول و عجیب شکللر ایله محفوظ
قیولر بولتمقده در . عجملر مصری استیلا ایتدکارنده
فن معمار یسنه تقلید ایتدکاری کچی آسیای صغرا
اقوامندن و بالخاصه (ایونی) لردن اقتباس اصول
ایله ایکلیسنی یکدیگر یله ترکیب ایتشلر در .
« پرسه پولی » سرایلرنده قپـولرک اوستی مصر
اصولنده در . ستونلرک تزیناتی یسه بوتأثیره تابع
ایسه ده اصول انشائیة سی « ایونی » اصولنه
مشابهدر . « کیکوس » ک قهرنده و « کیخمرو » ک
سر اینده دخی یونان اصولی نمایان اولور .

مع مافیه عجملر اوج جهتمدن نمونه لرینی تعدیل
ایتدیلر : اولاً طوغله یرینه مرمر استعمال ایدر لردی .

ثانیاً صالحون ندرده بویالی اخشابدن معمول طوانلر یاپدیلر .
 ثالثاً اغاج کوتوکی شکننده باشقلی وه معلوم اولانلرک اک
 اینجه سی اولق اوزره خفیف دیرکلر انشا ایتدیلر .
 « قبه » اعمالی ایچون دخی طوغله استعمال ایدرلردی .
 بوسیدن انلرک معمار یسی آثور یلرک معمار یسندن دها
 نازک و سهو یلی ایدی .

فن نقره کلنجه : نمونلرده بران مبالغه ایله برابر
 آثور یلرک نقرالغنی آکدیرر . میلادک ایلک عصرلرنده
 ساسانیانک زیر اداره سننده ایران مقتدر بردوات
 اولمشیدی . علی الخصوص دیار بکرده ساسانیانک
 صنایعی کور یلور . خفیف مخروط شکننده قبه لر اول
 چوارده انتشار ایتشدیر .

اسکی برلی صنایعنه دقت ایدیلیر ایسه یونان و روما
 تأثیراته دخی تابع اولدیغی کور یلور . اشبو اختلاط
 اصول ایله واجانبدن استعاره ایدیلن اساسلرله حکمدارلرک
 وقایع عظیمه لری ، محار به لری ، صید و شکارلری قیا اوزرنده
 کسلیش تصاویرده کورلرکده در .

۷۱ . — عجم قومی صنایعک ترقیسنده پک از

خدمت ایشلر سده اول زمانک اک ناموسکار ، اک
مستقیم ، اک جسور آدمی ایدیلر . ایکی عصر ظرفنده
اسیاده اولکی قدر ظالم و خدار اولیان بر اداره تأسیس
ایدیلر .

— التبحر فی فصل —

صنایع یونانیه

مندرجات ، (قسم اول) صنایع یونانیه نك
 • اساسی ، صنایع عتیقه • صنایع ابتدائیه آثاری •
 • «هومر» دوری • تأثیرات اجنبیه و صنایع یونانیه •
 صنایع یونانیه نك باشلوجه مركززری • طرز عتیق
 صنایعنه دائر اثار • — (قسم ثانی) پریقلس دورنده
 صنایع یونانیه ، پریقلس زماننده آتیه نك حالی •
 فیدياس • آتیقه معمار یسنه دائر اثار • فن نقر
 وفیدياسك مسلكی • میرون و پولیقلهت • — (قسم
 ثالث) بشنجی عصر دن صكره صنایع یونانیه •
 دردنجی عصر ك احوال عمومیه سی • فورینت
 اصولی و یكی ایونی مسلك معمار یسی • فن نقر •
 اسقوپاس ، پراقسی تل ، ایسیب • رساملق •
 زوقسیس ، پارحاسیوس ، آهل ، رسملی اوانی •
 زمان تدنی مسلكاری •

— ❁ قسم اول ❁ —

❁ صنایع یونانیہ نك اساسلى • صنایع عتیہ

۷۲ • — مملکت و سلالہ • — یونانستانك
 احوال طبیعیہ سی ، طریق مدینتہ احرارز ایده جکی
 موقع عظیمہ نائل اولسی ایچون تخصیص اولندیغنی ظن
 ایتدیرر • یونانستان اور و یا قطعہ سندن معدود
 اولدیغی حالده آسیا و آفریقایه پك یا قلاشیش و تجارت
 اجاده سی اولان بحر سفید ایله محاط بولمشدر شوو وضعیت
 موقعیہ سی اعتبار ایله هم شرق و هم غرب ایله کسب
 اتصال ایتدیکندن نفوذینی تاثیر ایتدیرمشدر • سواحلی
 واسع و قطعہ قطعہ آیراش اولوب لیمان و قوی جهتیله
 زنگیندر • پك چوق جهتلرنده همان ساحلی ترک
 ایدنجه اوفق اوزرنده برطالم جزایر مجتمعه رویت
 اولنورکه سفائن زمان تهلکه ده اورالده برملجاً بوله بیلیر •
 بوسیدن یونانیلر پك تیر کھیچی اولمشلر ایدی • دکزی
 سورلر و لطافت و منظره سیله افکار شاعرانه لری آچیلر
 ایدی • قصالر ، فورطنه لر انلرک جسمارتنه ضرر

یرمدی • همان طالعہ دن خلاص او نبحہ بادبان
 کشای عزیمت او اور لر ایدی • (اولیس) ک
 « ترووا » بحار بہ سمندن عودتندہ کی سرکندشتلرینی
 حاکی اولق اوزرہ ابوالشعرا (ہومر) ک سویلدیتی
 « اودیسہ » نام منظومہ سی براو بحراً بولک سیاحتلری
 مبین و یونان قدیمک برداستانیدر •

بلاد مہمورہ واماکن مسکونہ دن یونانستانہ
 ہیئات مہاجرہ کایرو برمدت اورادہ اقامت واکتساب
 مدینت ایتدکدنصکرہ رؤسانک توصیہ سی اوزرینہ
 سواحیل بعیدہ یہ طاغیلہ رقی یکی برشہر بنا ایدرلر
 ایدی • بووجہلہ یونانستان بالجملہ بحر سفید سواحیلندہ
 کندی معلوماتی و صنایعی نثر ایلدی •

یونانستان ممالکی ذکی و مفتون لطافت برسلاہیہ
 ہاند مملکتلردندر اورادہ انسانی تمدن و ترقی یہ سوق
 ایدہ جک ہر درلو اسباب موجوددر • مصرک
 و آثورک یکنسق اولان صحرائری ، وخیم حرارتلری
 یرینہ یونانستانک ہر طرفندہ طاغلر و تپہلر ، چایرلر ، قوریلر ،
 براق صولر ، کورفلر ، منظرہ یہ برتحول و تنوع

ویررلر • شمسک متناسب اولان ضیاسی رونقزرا
 اولوب سرور فکری یی ایقظا ایدر ، اقلیمی غایت
 معتدل اولغله سعی و غیرته اصلا کسل و یرمز •
 یونانیرلرک ترجیح ایتدکری معبود طالع ضیا و حیات
 و یرن « کونش » ایدی • زمان و فائده ضیای
 شمسدن ایرلمه لرئ انلر ایچون بیوک برالم ایدی •
 اقوام یونانیه (آریا) سلاله سنه منسوبدر •
 مبدئی تعیین ایدیه مهین برزمانده یونانستانده (پلازغی)
 نام بر قوم اقامت ایدر ایدی • مؤخرأ « الینوزلر »
 کلوب انلری محو ایتدیلر • پلازغیلر بیوک کسمه
 طاشلردن انشا اولمش برطاقم اثار جسمیه بر اقلشردر •
 اشبو اثاره باقیلیر سه قوم مذکورک طریق مدنیتده
 برخیلی ایلرولمش اولدیغی اکلاشیلیر •
 الینوزلر باشلوجه ایکی شعبه یه ایرلشدردرکه بری
 « دوریلر » دیکری « اییونیلر » در • یونلرک
 اسلافنی بولق ممکن اولیوب جمله سی حقننده برطاقم
 خیالات ترتیب اولمش و سلاله لرئ تکریرله ، معبودلره ،
 نیم معبودلره ، قهرمانلره چیقارلشدر • صنایعده

جمله یه پیشرو اولوق ، زکا ، شخصیت ، واسه استقلال
 حسیاتی اقوام مذکوریه اسناد اولنان او صافنددر .
 مع مافیہ بونلرک تمدنلری مصر و فنیکه کبی ممالک متمدنه نک
 مهاجرلری سایه سنده در .

یونانستان قطعہ سی زمینک عارضه لر بله بیکارله
 نواحی یه افتراق ایتدیکنندن نیل و فرات و ادیلرنده
 حکم سورن او بیوک حکومات مستقله نک بوراده تشکیلی
 محال ایدی . هر بلده نک کنندینه مخصوص بر اصول
 داره سی وار ایدی . هر شهر کنندی معبودلری ، کنندی
 مؤسساتی ، کنندی اخلاقی و کنندی مسلتک
 صناعیسی ایله تشکل ایدر ایدی . بوسبیدن هر شهرده
 مستقل بر حکومت ظهور ایتش و بینلرنده سعی و غیرتی
 ایجاب ایدن دائمی برارزوی مسابقت کورلشدر .
 یونانستانک مدنیتی دخی محل ظهوری اولان مواععک
 تشکل طبیعیسی و منظره سنک تنوعی قدر تنوع ایشدر .
 ۷۳ — صنایع ابتداییه آثاری . — یونان
 مملکتک هر طرفنده حالا ازمنه عمیقہ انشا آتک
 و سورلرینک انقاضی موجوددر . طاشلرینک قوت

وانتظامی جهتمندن بعضیمی بعضیسنه نسبتله ترقی
 کوسترر ایسه ده منظره لری لطافتدن عا ویدر .
 یکریمی سنه دنبری اجرا ایدیلن حفر یاتدن اول
 وقتک صنایعی حقنده اولدقچه برفکر حاصل اولمشدر .
 یونان ارباب فنونندن موسیو « سلمان » حصار لقه ،
 تروواده ، مسیناده ؛ وسائر کاشغلر طرفندن دخی
 « سانتورن » ده حفریات اجرا ایدلمشدر .
 حصار لقه وسانتورنده بولنان اوعیه ، اسلحه ،
 مجوهرات کبی اشیاده آثور و فنیکه نفوذینک تأثیرینه
 دائر هیچ بر علامت اولیوب قبل المیلاد ۱۷ نجی
 عصره منسوب اوله لری محتملدر * مسیناده کی مدنیتک
 انردن زیاده اولدیغی اکلاشیلور سده بوراده شرق
 نفوذینک تأثیری کوریلور . « سفنکس » لر
 وارسلانلر کبی هیاکلک بولنمی بونی تأیید ایدر .
 مسیناده بولنان اشیا و آثار اون اوچنجی و یا اون
 ایکنجی عصره منسوبدر .

۷۴ — هومردوری — بروقت یونانستان

قطعه سنه پر حرکت هجریه ظهوره کلدی که نقطه

عزیمتی اپیر (یانیه) ط-اغری نیک و سطنده ایدی °
 قدیم (زوس — دو — دوم) معبدینک اطرافنده
 اجتماع ایدن بعضی عشرت غایت منبت اولان « تسالیا »
 قطعه سنه یکدیله ° کیتدیجه یونانستانک اکثر اهالیسی
 حرکته کلدی ° « دوریلر » شمالدن کلوب
 « پهلوپونز » دینلن موره شبه جزیره سنه یعنی
 جنوبی یونانستانه یوریدیلر ، وفتح و ضبط ایتدیله °
 ارتق یونانستان قطعه سی تجمع ایدن اهالی بی استیعاب
 ایده مدی ° برطاق مهاجرلر « ایونیلر » سلاله سنک
 اوجه توطن ایتش اولدقلری آسیای صغری سواحلینی
 ضبط ایتدیله و یک چابوق صاحب ثروت اولدیله °
 اولوقت (قبل المیلاد اوننجی عصره طوغری)
 هومر نام شاعرک یونانستان مدنیتنی صورت مکملده
 یزه بیلدیرن اشعارنی جمع ایدلدی ° اشعارینک
 ایچنده اک زیاده رغبت قزانان « ایلیاده » ایله
 « اودیسه » در °

« ایلیاده » عنوانلی اثرنده ترووا محاربه لری
 پرتفصیل بیان اولمش اولمغله یونانیلرک اخلاق لریله

حر به متعلق احوالری اکلاشیلر • « اودیسه » ده
 دخی احوال بیتیه لر یله هادتلی کوسترلمشدر • اول
 وقت صنایع بیوک بر موقع احراز ایتشدی • رؤسا
 التون وکوش ایله مز بن واسع مسکنلرده اقامت
 ایدرلردی • کلیسا محرابلرینه ایشلمش و قیمتدار قاشلر
 ایله اکسا ایدلمش معبود هیکلاری رکز اولنور ایدی •
 اوانی اوزرنده، اسلمده، اشمناصی حاوی تصویرلر
 نقش اولنور ایدی • « هومر » ترووا محرابه سنده
 یونسان یونانیلرک اک بیوک قهرمانی اولان « آشیل »
 نام قوماندانک قلعانی حتمده وقایع، فصله بیان ایدیور •
 بونده براز مبالغه ایتش ایسه ده تعریفاتی صرف
 خیالدن عبارتده دکلدن •

— تأثیرات اجنبیه و صنایع یونانیه —

۷۵ — « هومر » ک اشعارنده صنایع
 یونانیه نك تأثیرات شرقیه ایله مملو اولدیغی کوریلور •
 اشیای نفیسه واقشه غالیه « صور » و « صیدا »
 دستکاهلرندن چیقمشدر • یونانستان (قبل المیلاد)
 اون بشنجی هصردن بری مصر ایله مناسبت ایتکده

ایدی • تنه کیم (تب) شهرنده کی [۵] آثار
 بونی اثبات ایتمکده در • آسیای صغری سواحلنه
 دخی آثور مدینتی ادخال اولنمش ایدی • میدیالیر
 اقوام شرقیه ایله الینوزلر بیننده واسطه اولدیلر •
 اشخاص اساطیر یهدن « داردانوس » و « قادموس »
 کی اشخاصک ترجمه حالاری اشبو تأثیرات اجنیدیی
 تخطر ایتدیر مکده در • کشفیات اخیره و اوانی و مطبوخ
 طیر اقلر بو خصوصده شبهه بر اقامشدر • مصر دن
 وینوادن یونانستانک اورته سنه قدر بو ادوات تعقیب
 اولنه بیلیر • تصاویرک بعض تفرعاتنده بیله صنایع
 اجنیدیه منظره سی کوریلور •
 لکن الینوزلر صنایع اجنیدیه بی نمونه اتحاد
 ایتشلر سده عیناً قبول ایتدیلر • صرف مقلدک
 درجه سنه تنزل ایتیوب خارجدن کن شیلره اختراعات
 مخصوصه لرینه دخی علاوه ایتشلردر •

[۵] « قادموس » طرفندن وسطی یونانستانده
 « بعوثیا » قطعه سننده انشا اولنمش بر شهر در که
 (ایدی قپولوتب) اسمیله مشهوردر •

في الحقيقة يونانيلك قولانديغي ستونلر ايله ستون باشلقلرينك اساسي مصدرده و آثورده بولميش ايسه ده يونانيلك معبدلر بنه بوقدر انتظام و یرن ستونلرك وضعيتي ممالك مذکورده مفعوددر . آثور یرلر ستوني پك از استعمال ايتدكلري كبي مصر یرلر دخی بنانك داخلىنده استعمال ايتمشر ایدی . يونانستانده ايسه معبدك اطرافنه اقامه ايدیلوب ضیمانك دخولى اچون رواقلر تشكيل ايتمشر در . مصدرده و نینواده بنالرك حاز اولديغي كثافت بوراده بوقدر . بنالر خارچنده بولمان ستونلر سبيله عادتاجانلى ظن اولنور .

چوملكچيلك صنعتنده دخی يونان ارباب صنايعي تصاویر انسانیه بی اساس اتحاذ ايدوب اشخاصی كوردكلری و جمله اراهه ايتك ايتلردی . بوفادات « هومر » ك اشعاريله دخی تأيد ايدر . اوزمانك اثرلری قبا و ناقص ايسه ده كيندكجه شان و شهرت قزانه جنغی ميدانده ایدی .

صنایع حسیاتيله تولد ايتمش اولان اینوزلر برطاقم اساطیر تخیل ايتمشر در كه اشبو اساطیر صنايعی ميدانه

کثیرش و رقیبته معاونت المشرک . الیوزلر کندی
 معبودلرینی تصور بوجون مصدر ، و آثورد ، اولدیغی
 کبی انسان صورتیه حیوان صورتی ترکیب اتمزلدی .
 معبودلری انله لطافتک درجه قصوامنده بولمان انسان
 مکانده کور نور ایدی . ایسته بومذهبری صنایع
 فکرینی القا و حایه ایلدی . مثلا تقاریر (زوس)
 و (آناهینی میثوا) تصور لرینی یاغی ایچون
 کندجه ای ظریف ال رقیب کورونن اسملری انتخاب
 و صورت مناسبده ترکیب ایدرلر ایدی . مهمارلر
 دیغی معبودک ممکننی بنا ایتکه مکلف اولدیغندن
 معبدی ال کوزل فن معماری نمونه سی اولقی اوزره
 تلقی ایدرلر و تمادیا اکلنه چالیشیرلر دی .

بووجهله صنایع یونانیه کتدیجه برهسله تبدلات
 له ترقی ایلدی . بونک ترقیبی انسانک ترقیبینه
 شاهدرکه قوانین طبیعیه به توفیقا تولد ایدر ، بیور
 بیت و لطافتک درجه تکانه و اصل اولور .

۷۶ — صنایع یونانیه تک باشلوجه مرکزی .

— قبل المیلاد سـکـزنجی قرن دن تقریباً بشنجی
 قرنه قدر صنایع یونانیه دور صباوتنی پکرمش ایدی .
 بوسبیدن دور مذکورہ (طرز قدیم دوری) تسمیہ
 ایدلمشدر . دور مذکورہ بیوک شهرلرک عددی قدر
 « مرکز صنایع » وار ایدی . آثار صنایعیه
 (پهلو پونس) ده ، آتیقده ، آسیاده ، سبجلیاده ،
 ایتالیانک جهت جنوبیه سنده کاش « یونانستان کبیر » ده
 بالمشاوره ظهور ایتشددر .

(۱) — پهلو پونس قطعده سی (یعنی وره
 شبه جزیره سی) دور یلرک زیر اداره سنه کیروب
 (قبل المیلاد اون برنجی قرن) مقر ادارلری اسپارته
 شهری اولدی . شهر مذکور جنکاوران طرفندن
 تأسیس ایدلمش اولغله قانونلری منحصر بالعموم اھالی بی
 شدید البطش عسکر قیلق جهتنه معطوف ایدی .
 اسپارتهده علوم ، معارف ، صنایع ، تجارت ، ممنوع
 ایدی . اسپارته تیاتلرک (یعنی اسپارته ده مقیم
 دور یلرک) مشهور واضع قانونلری اولان « لیکورک »
 مواد مذکورہ نك برلمتده شجاعت و حیثیت ازاله

ایده جکته ذاهب اولمش ایدی . بوسبدن اسپارته ده
 صنایعه دائر بر اثر بولنه ماز . ذاتاً شهر اطـلاقنه
 شایسته اولیان اسپارته ، اوتده بریده انشا اولمش
 برطاقم کلبه لردن عبارت ایدی . شو قدرکه مورخلرک
 افاده سنه کوره مقدا ائلی درتدن زیاده معبدو برایی
 ابنیه میریه ایله مر مردن یاپاش تیاترولری وار ایدی .
 اسپار تیاتر قلمعه یه تنزل ایتمد کارندن شهرک اطرافنده
 استیحا، لری وقلمه لری بوق ایدی . آتله لی مورخ
 شهور (توسیدید) ک (هجری ۱۰۹۳ —
 ۱۰۱۷) په لو پونس محار به لری حقنده یازدیخی
 تاریخنده دیورکه : (اکر برکون « لاکده مونیاس »
 خراب اولورسه صکره کلنلر اسپار تیاترک بوقدر ثنا
 اولنان اقدار لرینه کوچ اینانیرلر) . فی الحقیقه بوکون
 اتقاضی بیله همان محو اولان (اسپارته) شهرینک
 محلی ، مورخ موقومک شو افاده سنی تصدیق ایدیور .
 اسپارته ده کرک فن معماری و کرک هیکلتر اشلق نظر
 اعتباردن اسقاط ایدلمه مشدر . اسپارته مسلیکی
 ار باب صنایعدن (ژیتیاداس) نامنده بریسی کسب

اشتهار ایشدر که اتجی قرندہ یساش اولوب هم
نقار ، هم معمار ، و همده شاعر ایدی .

اسپارته ده بالکر نقاشلغت نظر دن اسقاط ایدلش
اولنیغی اکلا شیلور . چونکه « لیکورک » الوانک
حواسی الداتغه مخصوص اولدیغنه ذهاب ایله البسه
بویامنی منع ایش ایدی .

(۲) — کرید اطمسی ، دور یلرک مسکنی
اولوب الینوز نقار لفتک مبلار تدن بریدر . مشهور
(وهدال) کریدده چالشمندر . کریدک استنادلری
ومرمر نقارلری کندی صنغیلریغی اجرا و تعلیم ایچون
« یه لوپوتنهز » قطعه سنه کیشلردر .

(۳) — « آتیقه » شبه جز برهسی وسطی
یونانستانک شرق جنو بیسنده واقع او اوب ایونیلرک
تشکیل ایدیک آتیه جمهوریتک ز براداره سنده و مرکز
ادارهسی دخی آتیه شهری ایدی . صاحبنده (پیره)
و (مونیخ) لیمانلری واقع اولدیغی کبی قره طرفنده
دخی کویا صنایع حایسی اولوب (موز) نامیله موسوم
طقوز عدد پرینک اقامتگاهای اولانی (پاراناس) طاغی

و (ایدت) و (پانته لیک) طاهری ایله محاط ایدی .
 « آتیه » شهری دکز کنارندن بر بیچی سعادت مسافه ده
 اولوب اسکاه می « پیره » ایدی . آتیه نیک ایچ
 قلعه منه « آقروبول » دیر لر ایدی که مقدس بر حجره
 اولوب (آتیه نایمی) میثرو ایله (پوزیدون) اشبو
 شهر جسد ایدی حایه ایچسون یکن بکر یله رقابت
 ایدر ایدی . (آتیه) شهری قلعه لری ایله محاط اولدیغی
 کبی آتیه دن پیله به کیدن بول دخی ایکی طرفدن متین
 دیوار لرله محافظه اولنمش ایدی .

قبل المیلاد التیمی قرنده و (سولون) ک
 تاسیس ایدیکي جمهوریت سایه سنده آتیه نیک دور
 عظمتی باشلادی . (تیران) عنوانیله حکمدار لغی اله الان
 (پیر یسترات) شهرت و شانیه مبتلا اولوب دورنده
 آتیه خیلی راحت ایتمش ایدی . ادبیات و صنایعی حایه
 ایلدی اهتمامیله شاعر مشهور (هومر) ک اشعار ی
 جمع ایدلدی . بینه بو اثناده آتیه تقسار لرندن
 (قلامیس) یلشمش و قید یاسه معاصر اولمشدر .
 آتیه ، تیران لر دن (یعنی پیر یسترات اولادندن)

خلاص اولد قد نصکره بالجمله یونانستان بجمهره
 قارشو قهرمانانه مدافعه یه سوق ایتدی . و یونان
 عالنده رجحان قزاندی .

۴۷۱ سنه سندن ۴۴۹ سنه قدر آتیه ی اداره

ایدن « سیمون » « تزه » معبدینی انشا ایلدی
 و « تازوس » دن « پولینیوت » ی جلب ایده رک
 یونانستانک اسکى حکایاتی و ترووا محاربه سنک
 اشعارینی ترسیم ایتدیردی . مورخ مشهور اسکى پلینک
 بیاننه کوره قادیلری زینتلیله ، « مطنطن البسه لریله »
 متنوع سرپوشلریله اک اول ترسیم ایدن « پولینیوت » در
 اسلافک یابدیغى کبی سیمالک شدتنی و صغوقلغنى
 قالدیردی ، شخصلرک اغزینی آچهرق انلره نبسم
 و یردی .

(۲) — (قورینت) کور فزی و سسطی
 یونانستانده واقع اولوب یونانستان محصولات
 صنایعه سنک بیوک بردپونى ایدی . فن معماری
 قواعدینک تعییننه دخی خدمت ایشدر .

(۵) — (سیسون) شهری دخی نقار لغیله

شهر تشعاردرد *

(۶) — (آرغوس) شهرنده (آژهلاداس)

دستگاهندن فیدياس ، میرون ، پولیقلهت نامنده اوچ

صنعتکار چیقمشدرکه آئیده بیان ایلیله جکدر *

(۷) — (ائیکه) سواحلنده قریب (ائین)

شهرنده ظهور ایدن هیکل تراشلق مسلكی التنجی قرن

نهایتنده و بشجی قرن ابتداسنده الی ز یاده ترقی ایتش

مسلكردن بری ایلی * بومسلك ار بابندن (اوناتاس)

پرنج ایسلكده و جنکار لر جمعیتی تشکیلنده پک ماهر

ایلی *

(۸) — (پهلو پونس) قطعه سنده کائن

(اولمپس) شهری (اولمپیاد) او یونلری سایه سنده

یونانستان مرکز لردن بری ایلی * هر درلو صنایعه

معلق ائارک کتیله واسع بر موزه خانه کبدر *

(اولمپیاد) او یونلری هجرت نبوییه دن اون درت

عصر مقدم ۱۳۹۸ سنه سندن اعتبارا درت سنده

بر کره شهر مذکور جوارنده یاز اورته سنده اجرا

اولنور اییدی • بو او یوننده عموم یونانیلر طو بلا نیر
 وهر نوع او یونلری اجرا ایدر لر اییدی • یونانی
 اولیانلر او یونده داخل اوله ماز اییدی • بو او یوننده
 هر کس ابراز هنر ایدر اییدی • شعرا ، علما ، حکما
 اثر زینی فرانت ایدر ؛ خطیبلر مہسارت نطقہ لرینی
 کوستر ؛ و اهل صنعت مہولانلرندن سرکی قورار لر
 اییدی • دلی قالیبلر کولشیر و یان یاریش ایدر لر دی •
 کیم غالب کایر سه اکا مکافات ویریلیر اییدی • او یونلر
 رسما اون بش کون دوام ایدر سه ده سیر جیلر شهر
 مذکورده آیلرجه طور لر اییدی • مذکور او یونلر
 تاریخ صایقی ایچون اساس انخا ذ اولمشدر •
 یونانستانک بر کوشه منده ظهور ایدن اثر اشبو او یونلر
 واسطه سیله تعمیم اولنور اییدی •

(۹) — آسیای صغیر ائده واقع میلاد
 ایاسلوغ ، ساقز ، سبسام شهر لر کی « ایور
 هیئت منجورده سنه منسوب ارلان اون ایگی شهرده
 مدنیت یونانیسه غایت پارلاق بر صورتده ترقی ایش
 اییدی • ایاسلوغده (شریفیرون) ایله (مه نازهن)

طرفگردن یا پیلان « ارته بیس » مهدی هیئت متحدتک
 صحرائی اولسقی اوزره اقامه ایندیشدر (قبل المیلاد
 ۶ قرن)

(۱۰) — (ساقز) ده یدنجی قرند
 نهایتدن بری مرمر ایتمکسده ماهر بر اهل صنعت
 ماله سی دوام اینشدر « اگ مشهور لری پوربالوس
 وانه بیس در »

(۱۱) — (سیسام) ده یدنجی قرند
 روقوس ، تشودور نام استادلر طونج دوکسده ماهر
 ایدلر « بونلرک سیاه سسده مشهور بر مملکت تاسیس
 اینشدر که تأثیراتی بمالکت بیهدهده حس اولمشدر »

— طرز هتیک صنایعده دایر آثار —

۷۷ — اشیو دور صنایعده کرک محرز کرک
 اثر لریله و کرک یونان عالمتک بر اوجندن دیکر اوجنه قدر
 انتشار ایدن آثار ایه محاکمه ایده بیلیرز »

فن مهار یده باشلوجه ایکی اصول واردر : بری
 « دور یلر » اصول اولوب ساده و متیندر . دیکری

« ایونیلر » اصولیدرکه دها ذی قیمت ودها لطیفدر ؛
 یری ارکک ، دیکری دیشیدر . اوچنجی بر اصولدها
 واردرکه (قورینت) اصولی اولوب ایلروده بیان
 ایدیله جکدر .

بودورده اصل حکم سورن « دوری » اصولیدر ؛
 معابدک دیوارلری اطرافنده ستونلر ایله طوتدیرلش
 رواقلرچوقدر . معبد عادتاقنادلی بر قوشظن اولنور .
 معبدک اوکنده پیوک بر موقع اولوب اوراده
 حجر مینک حومی احراق ایدیلر ایدی . اصل بنا
 بر آولی ایله بر محرابدن عبارت اولوب بعضا آرقه طرفنده
 بر دیوانخانه بولنور ایدی که بوراده معبوده مخصوص
 خز بند حفظ ایدر لردی . اک کوزک معابدده محراب
 ایکی صره ستونلر واسطه سیله اوچ قسمة آیریلر ایدی که
 وسطده ونهایتده طوغری معبودک ویا معبوده نك هیکللی
 انشا اولنوردی . سقفده ایکی سطح مائل ایله محفوظ
 اولان بر قپودن داخله ضیا و هوا کیرردی .

انقضای هتوز باقی اولان اک اسکی معابد ثقیل
 و قبادر . ته کیم « قورینت » معبدی بو یولده در

سجلیاده « سیراکوس » معبدنده و آتته نك « تزهی »
 معبدنده ، « اژین » معبدنده تناسب كتمد كچه زیاده لیشر
 وستونلر دها مرتفع اولور .

فن نقر دخی بو بولده ترقی ایتشدرد . اولایا پیلان
 تصویر لرك كوز لری قپالی ، قولاری وجودینه متصل
 ایدی . بواسی صورتلر قاشلر له الباس ایدیلوب
 چوق زمانلر مابه الاحترام اولمش ایدی . نته کیم اغاجدن
 معمول « آتته نا » تصویر ی (ارخته بون) ده
 محفوظ ایدی . کیتد كچه تصویر لره انتظام و یرلدی
 موجب حیرت بر درجه یه واصل اولدی .

التنجی قرنك نهایتنه و یا بشنجی قرنك ابتداسنه
 مصادف اولان (اژین) طاقلرنده صنعت غایت
 مکملدر . یالکیز بر ترکیبده نیجه اشخاصك تصاویری
 جمع ایدیلیر ایدی : « هر کول » ایله رفقاسنك (ترووا)
 حکم داری (لئومه دون) ایله محرار به لری کبی .
 بونلر ده جسدك اشکالی کمال دقت و شدت ایله ارائه
 اولمشدر . بو بابده یکدی کیرندن متمایز باشلوجه اوج
 مسلك وارددر . برنجیسی آسیا ایونی لرنك مسلكی

اولوب طائلی و ظریف ایدی * (لیبی) ده کان
 * قسام حوس * ده کی (حاریلر) آثار ینک
 قسارتعدلی ال کوزل نوندر ارانه ایتکده در *
 ایکنجیبسی * آیتده * مسلی درکه قبارظرافت کوستر *
 ته کیم هر به اوزر یفه صعود ایتکده اولان برقادی
 ارانه ایدن بر قسارتده رسم بو بایده بر فکر و بر
 (اتده ده محفوظدر) * اوچنجیبسی (دوریلر) مسلی
 درکه جمله سنه راجح اولوب حقیقتهدها زیاده تقرب
 ایدر و (اربن) هیکتر اشغنی بو مسلیکه منسوبدر *
 اقبو اوج مسلیکن هر بری تأثیرات اجنبیه دن
 قور تلهرق مساو یا ترقی ایتشد * (لوور) سرایده
 اسکی یونان هیکتر اشغنه دایر متعدد اثر واردر *
 فن نقرک بو یله سرعته تحولی * الینوزلرک لطافت
 طبیعیه بی نه طرزده سودکارینی واکلا دقلرینی کوستر *
 چنکاورانک ذکرینی ابقا ایچون تصویر لر اعمال اولنور
 ور سملرینی محافظه یه چاییشلیر ایدی * بو سببدن صنعتکارلرک
 اعمال خانه لر نده اتخاذ ایتدکاری نمونه لر * هر کون حیات
 یادیده کور یلن شیلردن عبارت ایدی *

رسامتی ، بالجمله صنایعه نسبتله که از معلوم
اولانیدر . بو کادائر آثار ، زمانک ششده ایدینه هدف
اولمله هلاک اولمشدر . بزه کثرتله واصل اولان بوبالی
قابیل بر درجه دیه قدر بو ضایعاتی اکیمل ایدر . که
اسکی زمانلرد ، طیراق قایلر تصاویر ایله تزئین ایدیلیر
ایدی ، بو تصاویر ، پیکت مربع تکمیل اولمشدر .
چو ، لکچیلرک قایلر ، و بر دکاری شکلرک اساسلری
اساطیردن ، مقولاتدن ، و حیات مستاددن آلییر
و ترکیب ایدیلیر ایدی . معمولاتلری طایف دقتلی اولوب
احیاناً صانعلری امضالری وضع ایدر لر ایدی .
آینه ده معبودلرک بیوک بورطو کونلرنده جنمکورانله
تقدیم ایدیلن هدایا (پاناته نایک) دنیلن قایلردن هبارت
ایدی . تاجرلر یونانستان اوانیسنی محال بعیده به نقل
ایدر لر ایدی . (اتروریه) ده بونلردن پیکچوق بولمشدر .
التجی قرنده قمری برزین اوزرینه صیاه
تصاویر اعمال اولنور ایدی که بو اصولده بیله مبادیدن
و طرز عشقیدن بر اثر بولنور ایدی .

— ❁ قسم ثانی ❁ —

❁ پریقلس دورنده صنایع یونانیه ❁

۷۸ — (پریقلس) زماننده اتنه نك حالی
 • قبل المیلاد بشنجی قرنده یونانستانده و عنی
 الخصوص اتنده صنایع یونانیه ، درجه قصوایه و اصل
 اولمش ایدی • عجمله قارشو شانلی مظفریتله موفق
 اولان اتنه شهری نائل شرف و سعادت اولدی ، بالجمله
 (ایونی) هیئت متحده سنه حکم ایدر و بتون یونانستان
 عالمه اجرای نفوذ ایلر ایدی • میدیا محاربه لرنده کی
 موفقیات اتنه نك طریق مدنیت و جمهوریتده توقیسنی
 موجب اولدی • محاربات مذکوره بی تعقیب ایدن
 دور (پریقلس دوری) نامیله معروفدر • قرن
 مذکورک اواسطنه طوغری اتنه جمهوریتک ریاستنی
 (پریقلس) درعهده ایتشدر • اولوقتلر هر براتنه لی
 قانوناً شهر میداننده اهالی بی جمع ایله امور سیاسیه دن
 بحث ایده بیلیر و بلاغت صاحبی اولانلر پک پیولک نفوذ

اجرا ایلی ایلی . (پریقلس) دخی بیوک برمسندده
 وولناد یغی حالده محضا فصاحتک اعجازی و ذکاوتی
 مایه سنده همشهر یلینه اجرای حکم ایلشدر . حرص
 جاهه مبتلا اولیوب صورت تعیشی پک ساده ایلی .
 حکومتی سور ایسه ده محضا اتنه نک معمور یته خدمت
 ایچون ایستردی . ترقیسنی ارز و ایتدیتی صنایع
 ایله ادبیات ، عسکر ایله تجارت هب بومقصدده خادم
 ایلی . مظهر رعایتی اولدقلرندن مورخلر ، شاعرلر ،
 حکیملر ، عالملر و الحاصل بالجمله ارباب اقتدار هر طرفدن
 یونانستانک مرکز معارفی اولان اتنه یه تهراجم ایتدیلر
 و پک چوغنی پریقلسک ، مصاحبلی عدادینه کیردیلر ،
 و هر ایشده انکله برابر ال برلکیله چالیشر لر ایلی .
 (پریقلس) اودرجه اعتبار قزانش ایلی که کندینی
 باش تکری اولان (یوپتر) و نطقنی دخی یوپترک
 یلدیر دلینه تشبیه و کندینه (اولیمی) تسمیه ایلر لر
 ایلی . بو حال ایله اون التی سنه قدر اتنه بی اداره
 ییدی .

— فیدياس —

۷۹ . — « فیدياس » قرن مذکور اوائله
 طوغری آتنده توله ایتس ایدی ، صنایع مانده
 « پریقلس » ایله هم فکر او اوب هر درنو تشبیهاتک
 روحی متابه سنده ایدی . اریاب صنایعک کز بدله لری
 اطرافته طویلا نیشلر ایدی . « پریقلس » آنلر ایچون
 هر درلو فداکارلغی بنلا ایدر . و ذوق صنایع ایله
 منطوبر اولان اهالی دخی آنلر نظر حییره تله نکران
 اولور ایدی .

ایرانسلرد قارشو مقابلهت ایتک اوزره انفساد
 ایدن هیئت منقنه تک ویره گلدیگی ویر کولری (پریقلس)
 آتند تک مجدداً انشاسنه و ژیننه صرف ایدر ایدی .
 مخصوصیله آتند تک ایچ قلعه سی بولنان « آقرو پول »
 کوزل معبدلر و سائر بنالر ، هیکلر ، رسملر ایله تزیین
 اولندی . آقرو پول ایچنسنده (مینروا) ایچون
 انشا اولنان « پارتیه نون » معبدی الی مشهور

آثار یونانیه دن بریندر « فیدياس » دخی معبدك ایچیند
بر « مینروا » هیکلی الشا ایتدی که فیلی دیشمنن معمرل
اولوب اوزرند، کی البسه التونلن ایتدی .

لکن فیدياس ایله بر یقلس هرلر نك صولك سنه لرند
نقرت عمومیه به دوچار اولدیله : « فیدياس » هیکلی
عذکورک انشاسی ایچون کنندینه تودیع ایدیلن آلتونلر
بر قسمنی سرفت ایتمکد نظولایی اتمام ایدیلدی . اشبو
اشبو افترا بی رد و جرحه کافی اسباب کو سترمش ایسه ده
خصمهای دعوان کجمدیلر . معبود مذکورک ظالقانك
اوستنه بری کنندیلک دیکری بر یقلسك سیماسنده ایتی
صورت نقر ایتمش اولمسی دخی پادی تعییب اولدی .
بعض روایانه کوره فیدياس محبسده ایکن فوت اولمشدر .
(قبل المیلاد ۴۴۱ سنه سنه طوغری) .

بر یقلس دخی آتیقه ده تلفات کثیره بی موجب اولان
و بادن و (په لوپونس) عمار باتنی انتاج ایدن اسبابدن
طسولایی مظهر تو بیخ اولدی و هکدر بر طالنه و غات
ایتدی . آتمه لیلر (ده موقراسیبه) یعنی
(جمهوریت عوام) طرفداری ؛ اسپارتله دخی

(ار یستو قراسیه) یعنی (اصل زادگان حکومتی)
 طرفداری اولمیر یله بو ایکی صنف بیننده ظهور ایدن
 حقوق منازعه لرینک نتیجه سمنده ^۷ (په لوپونس)
 محاربه لری نامیله معروف اولان محاربه باشلادی
 و پیک چوق قانلر دوکد کد نصکره هیچ بر فایده استفاده
 ایدلمکسزین عقد صلح ایدلدی . بو محاربه اثناسنده
 آتیقه اهاالیسنک چوغی اتمه یه هجرت ایتدیلر . اوراده
 پیک چوق مهاجرینک جمع اولمندن ناشی مهلاک بروبا
 عملتی ظهور ایده رک یوز بیکارجه اشخاص تلف اولدی .
 پر یقلس دخی بونلرک ایچنده ایدی .

— ❁ آتیقه معمار یسنه دائر آثار ❁ —

۸۰ . — بودور اثناسنده « دوری » معمار یسی
 درجه ترقیسنه واصل اولمش ایدی . آتیه معمار لری
 آنک خاصه اصلیه سی اولان متانت جهته خلل
 کتیر مکسزین دهما ظریف بره نظره و یردیله
 سستونلرک ارتفاعی بر درجه یه قدر تزیید ایدلدی که
 بنانک اقسامی بیننده کی تناسب اخلاص ایدلمکسزین اندن

زیاده تجاوز ایدیله من • داخل بنانک وسعتی مقیاس
صحیحہ ارجاع ایدلدی • متانتنه خلل کلکسزین
تزییناتی تزیید اولندی •

اشبو اوصافی جامع اولان بنارک الک برنجیمی
سالف الذکر (پارتہ نون) معبدی درکہ : کوچسک
« آقروپول » تپہ سنک الک مرتفع محلندہ انشا ایدلدی
(اکلای ۴۳۷) • اشبو معبدک معماری (ایقونوس)
ایدی • وسعتی (۸۰ ، ۳۳ اوزندہ ۸۰ ، ۳۷) معابد
سائرہ ننگ چلہ سندن از ایسہ دہ تناسبی صولک درجہ ددر
قرون وسطادہ کایسا حالنہ وضع ایدلدی • مؤخرأ
دولت علیہ ننگ زیر ادارہ سندنہ ایکن بر باروتخانہ ننگ
اشتعال ایتمسیلہ منہدم اولمش (۱۶۸۷) وکنندی
تزییناتندن تجرد ایتمش اولمغلہ الیوم « پارتہ نون »
معبدی لطافت سابقہ سندن غایت ضعیف بر خیال ارانہ
ایتمکدہ در •

« آقروپول » سورینک مدخلی (پروپیله)
نامیلہ یاد ایدیلوب (متہز یقلہ) ننگ اثر پدر (۴۳۷)

— ۱۴۴ — بودی سالف الذکر اصولده انشا

اولمشدر .

« پروپله » لده ایونی اصولیله دوری اصولی
 ترکیب ایشدر . دوری اصولی قوته دلات ایدن
 ترنیمات خارجه منی ، ایونی اصولی دخی ترینسات
 داخلیه منی تشکیل ایشدر .

« پروپله » لوزنده (آتیر) مظفرینی معبدی
 انشا اولمش اییدی . « پارتونون » معبدینک قربنده
 دخی « ارختون » معبدی وار اییدی که « پریقاس »
 زماننده باشلوب اندنصرکه ختام بولمشدر . بومعبدده
 میزوانک یردن اخر ارج ایتدیکی زیتون اغاچی
 و (یوزه بدون) کواچ دیشلی یاباسنک قیاده حک
 ایتدیکی دلبک وار اییدی . آتیه ده جسماتی و خاطر
 کنارلرینک کثرنی ایله هیچ برمعبد بوندن زیاده اهمیت
 احراز ایتدهش اییدی .

اشبو ائارده ازمنه قدیمه نك صغوق و یکنسق
 تناظرلی اولمادیغی کبی اشبو ائاردن هیچ بری دیگرینک
 دلت اولوب یکدیگرینک تناسبنی اریرلر اییدی .

اشبو درت اثرک یعنی « پورو پيله » لر ايله (آير)
 مظفر يتي معبدینک و (ارختون) معبديله (پارتونون)
 بولنديغی تپه دخی منظره بيه انتظام و یرمک بهانه سبيله
 کسيلوب بچلمه مش اولغله چوقق یرلرده قبائلک طبيعی
 عارضه لری بشقه بجه بر لطافت و یرر ایدی •
 بشنجی قرنه طوغری آتنده پک چوقق اثار انشا
 ایدلشدیر • (آقرو پول) سطح مائلی اوزونده طاشدن
 معمول (دیونیوسوس) تياروومی بولردندیر • یونانیلر
 تيارو او یونلریله اکثیرلر ایدی • تيارورلک بر خاصه
 دینیه سی اولوب فحیح هائله لری تصویر ایدرلر ایدی •
 بوسیدن عمومی بر طاق مؤسسما ت تشکیل ایدلدی •
 یونانستان اثار ادبیه سنک قسم اعظمی تيارو او یونلردن
 عبارتدیر • اشیل ، سو فو قلس ، اریستوفان نام ادبا
 ترازه دی و درام و قوم دیا مؤنقلردنیر • یونان تيارورلری
 شهرک خارچنده و یا آچیق بر محله انشا اولغور واسع
 ولطیف بتلردن عبارت ایدی • اکثر تيارورلر بر طماغ
 اتمکنده اولوب صحنه دوز بر محله ده و سپر چیلرک

ضربه‌های بایرده بولندیغندن اولک صره لراقه صره لرده کی

سیرجیلره مانع اولماز ایدی .

آتله شهرینک خارجه دخی (ده مه ته ر)

و (قوره) معبدی انشا ایدلدی که برطاق سمراتر سبیلله

احترام ایدیلر ایدی .

دکزه حکیم ایدن (اتیقه) موقعنده (مینروا) نک

بر معبدی انشا اولندی . (ماراتون) قربنده دخی

عجملرد قارشو غلبه خاطره سی اولوق اوزره انتقام

معبودی اولان (نه مه سیس) ایچون بر معبد یاپیلدی .

(په لو پونس) قطعه سنده دخی آتله همبارلرینه

وفن همبار یسنه مراجعت اولمش ایدی (ایقتی نوس)

نام معبار (آپولون) معبدینی انشایه مأمور ایدلدی .

— فن نقر ؛ وفید یاسک ملیکی —

۸۱ — فن نقر ، اولوقته قدر (په لو پونس)

قطعه سنده (اتیقه) دن زیاده ترقی ایش ایدی .

(فید یاسی) بیله آتله لی اولمقله برابر بالاده کورلدیکی

وجهله آرخوسده (آره لاداس) دستکا هنده تحصیل

ایتمشیدی • فید یاسک سبب رجحانی (دوری)
 استاد لرینگ متانت صنایعیه لرینی اکتساب ایتمسینه
 برابر (ایونی) فکرینگ لطافت و ظرافتی دخی
 توحید ایتمسیدر • علویت افکاری سایه سنده معبودلره
 بر عظمت اعطا ایتمشدر که بو صنعت کندندن اول مجبول
 اولدیغی کبی اندن صکره دخی محو اولمشدر • النده
 مرمر طاشلری یوشاق خور کبی ایستدیگی شکله کیرر
 ایدی • تصویر ایتمدیگی اشخاص غایت ساده ، طبیعی
 و متناسبدر • فید یاس ، باشلوجه اتنده هیکل تراشلق
 ایدوب سکز یا خود طقوز هیکل اعمال ایتمشدر • معبودلره
 هیکل یایمه سنی هم کندی فکرینه و همده اتنه لیلرک
 افکارینه موافق بولور ایدی • (پارتنون) معبدنده
 انشا ایدوب مؤخرأ ضایع اولمش اولان (مینروا)
 هیکلگی ، اکیلیت افاده سنی و علویت فکرینی کوسترر
 ایدی • بالاده کوسترلدیگی وجهله هیکل مذکورک
 اساسی فیل دیشندن و قاشلری ایله تفرعاتی النوندن
 ایدی • هیکل مزبور ایاقده قائم اولوب ایاقلرینه قدر
 وزانش برقیص ایله ملبس ایدی • باشنده بر سر پوش

و اړ ایدی که بر سفکس و بر طاقم عقابله ایله مزین
 ایدی * الریک برنده الی قدم طولنده بر رایت ظفر
 دیگر نده احتمال که بر حربه طو تار ایدی * بو اثر
 نیس حقیقه کی معلوماتمز (پوزانیاس) نام
 مهاجرک خایت قاریشق افادایله قیمتی عادی و موثوقیتری
 نسبی اولان نوره لرینه منحصر در (پارتونون) باسناک
 اقسام مختلفه منی تزیین ایدن منقولات فید باسک
 اثری اولسه یله انک طرفندن دوشونش و تحت نظارتند
 اجمال اولمشدر * هر ایکی طاقنده میروانک تولدی
 ورقیبی اولان (پوزهیدون) ایله ایقسه حقیقه کی
 مجادله لری تصویر ایدمشدر *

طهور ایدن هیکلردن یک چوغی قرن حاضر
 اوائلنده لورد « الشعرن » طرفندن قالدیر لفظه الیوم
 لوندرده « بریتیش » موزه خانه سنده بولمقده در *
 هر نقدر زده نمشدر ایسه ده « پارتونون » ک طاق
 شرفیسنده کی (دمه تهر) و (فوره) مجموعه لری
 کبی بمض پارچه لر صانعناک اثر اقتدارینی طانتدیره جق
 بر علویتی حازدر لر * معبد منه کورک پروازی جالب

مرد قدر + تقریباً ۱۶۰ متر و طولنده امتداد ایندن
 بجهه لری عصر یزه قدر و اصل او اشدر + قبار تمه لری
 چوغنی زده اندیکی کبی قرن حاضرده هر طرفه انتشار
 پشدر + چوغنی « برینش » موزه خانه سنده ، بری
 (لوور) ده ، دیگر لری هنوز (آتیه) ده در +
 رسیم ایدیلن شیلر هم دینی وهم ملیدر + آتیه لیلرک
 یور تیسنی و میروانک شرفنه اجرا ایدیلن شنلک لری
 کوستر + مهبندک پروازی اوزرینه دیزلش اولان
 اهالینک اختیار لری ، برلی هسکر لری ، کسج قزل لری
 و الحاصل هر قسمی آتیه را کب اولسدق لری و یاعی به یه
 بندکاری حالده کورلمکده در ، لا اقل (۳۲۰)
 شکلی حاوی اولان شو مجموعه ارده هیچ بر ناریشقلق
 اولاندیغی کبی یکسقلق دینی یوقدر ، وضعیت اصل
 تکرر ایتوب بجهه سنه شامل اولان برشی وار ایسه
 اوده لطافتدر +

(پارتیه نون) جوارنده حالاً قسماً موجود اولان
 لجمله اتارده (فیدیا س) ک تأثیراتی کورلمکده در +
 ونلرک الک کوزلی (ارختون) مهبندنه ستون مقامنده

اولان هیکل-لردر • بوکنج قز هیکلری هم متین هم
 ظر یقدر بونلر صورت مکملهده اکسا ایداش اولوب
 اوست طرفلرنده بر باشلق واردر • باچاقلرینه خفیف
 بر میل و برلدیکندن عادتاً بر حیات ظن اولنور •
 (آیتر) مظفریتی معبدینک پارمقلقلری اوزرنده
 محکوک رسملر نقدر دئر با ایسهده اسلو بلری ساده
 دکلدر • لطافتی طبیعی اولیوب تکاف حس اولنور •
 بونلر دردیجی قرنه مصادفدر •

(فیدپاس) مسلیکنک ائاری یالکز اتنه یه منحصر
 اولیوب استاد مرقوم هر یرده معلومدر • (اولیمیس)
 قطعده سنده کائن (زوس) معبدینک تزیناتنی اکال
 ایچون فید یاسه وانک قواعدینه مراجعت اولمشدر •
 فید یاس ' التوندن وفیل دیسندن هیکل اعمالنی در عهده
 آیتش ایدی • اکا و یرمش اولدیغی لطافت و ظرافت
 نمونه عدا اولمشدر • طاق شرقی اوزرنده (په لوب) ک
 (اونوما توس) ه قارشو و عربه یاریشنده مجادله یه
 حاضر لند یعنی ارئه ایدی • طرف غربی اوزرنده
 دخی (سمانتورلر) ایله « لاپتیر » ک محاربه سنی

حکایتی • شو ایکی مجموعہ نیک چوق انقاضی
 اخیراً (اولمپس) ده اجرا ای دیلان حفر یاتده بولمشدر •
 محل مذکورده (پائونیوس) نامنده برهیکتراشک
 اثری بولمشدکه فیدیا سک تاثیرینه پک آز تابع اولدیغی
 اکلاشیلور • (القامن) نامنده عالم ومقتدر بر ادم
 دخی آتده تعیش ایدوب فیدیا سک معاصر ی وشا کردی
 اولدیغی اکلاشلقدہ در •

— * میرون و پولیقله ت * —

۸۲ • — بشیخی قرندہ کی یونان هیکتراشلقنک
 فیدیا سه منحصر اولمادیغی ایدیلن تدقیقاتدن اکلاشیلور •
 از جمله ایکی صنعتکار انک کی (آژہ لاداس) صنعت
 خانہ سندہ تحصیل ایتشلدرکه : بری (میرون) دیکری
 (پولیقله ت) در •

(میرون) پک چوق آثار بر اقدیغی کی نقرایتدیکی
 (دیسکو پور) هیکی قدما عندندہ پک چوق ثنا
 اولنورایدی • بونک قویپه لری زمانمزہ واصل اولمشدر •
 آتده ده کی (تزه ی) معبدینک (مہتوب) لرینی
 ایکا اسناد ایدرلرسہ ده بوکا دلیل یوقدر •

(یو ایل قلهت) وسعت فریحه یه و فیدیا سگ لطافت
 افاده سنه مالک دکل ایدی . ذکوتی دون او اخله
 برابر عملیات ابله ایلو و کتمشدر . نمونه لر بی وجودک
 اعتدال نامده بولندیغی سن شبا یده انتخاب ایدر و محصر
 انصا ویر منقرده حصوله کتیرر ایدی . (دهر یفون)
 و (دیادومن) نام هیگلری ، نمونه اتخاذا یلمشدر .

بولردن ماعدا نیجه استاد لر واردر که یالکز نامی
 قالمش ؛ نیجه اثار واردر که فاهلری مجهولدر ؛ بودورده
 هیگلتر اشلق مؤسسات عمومیه نک ترینه مخصوص
 اولوب اهمیتتی اولیبان اثار خصوصیه ده ، دخی
 کورلمکده در .

چوقوق وقتد نبری یونانستانده مقابله اوزرینه
 متوفانک صورتیله برابر بر طاقم (سنه لترل) وضعی
 عادت اولمش ایدی . متوفانک ماله سندن ایرلدیغی
 و جنازه ضیافتی واکر قادین ایسه ، تووالتی ایله مشغول
 اولدیغی کوریلور ایدی . بولردن چوقوق اتد
 بولتمشدر .

رساملق ایجه معلوم دکلدردر . یالکز بر قاج

وسامك اسميله بالكليه زائل اولان بعض انار دسكر
ايدلمكده در . اتنده بر رواقك تزيينده (بولنيوت)
ايله (ميون) و (پانوس) چاليشمشور ايدى .
تزيينات مذكوره ده منقولات هشته ايله وقايع متاخره
ومثلا (ماراقون) محار به سي تصوير ايداشيدى .
قرن مذكور اوانيسك تدقيقندن اكلاشلد بفته
كورده و خصوصه درجه طابو به ده ترقى ايديله ده مشدر .
اولجه اجرا ايدايكى وجهله قرمزى زمين اوزرنده
اعمال ايديلن سياه صور تلو ترك ايدلمش و يرينه سياه
زمين اوزرنده ترسم ايديلن قرمزى صور تلو خلف اولمشدر .
سيمارك و قوماشرك تفرماننده برزاکت كورلمكده دره
كوه شجى استادلرنده (نه يكته توش) كى بلك
چوق رساملك برطاقم مجموعده لده امضالرى كورلمشدر كه
يشجى قرنه اسناد اولتمده دره . شبهه سر اشبو بيوك
وساملردن نيجه انار قالمشدر كه بزه واصل اولمامشدر .

— ❁ قسم ثالث ❁ —

❁ بشننجی قرن دن صکره صنایع یونانیہ ❁

۸۳ — در دنجی قرنک احوال عمومیدسی
 — در دنجی قرن ، یونانستان تاریخ عمومیسندہ بر
 اختلال دوریدر ، بودورده آتہ لیلر ایله اسپارته لیلر
 بیندہ کی محاربات اوزرینہ همان ہر شہر دہ اصلزادگان
 ایله جہوریت عوام طرفدارلری بیندہ مجادلہ لر دوام
 ایلدی . کیتدجکہ اسکی اصول اداره انقراضہ
 دوشدی . « ماکدونیا » دخی یونانستان امورینہ
 مداخلہ یہ باشلدی . « ماکدونیا » حکومتی
 اینوزلردن مقدم یونانستاندہ حکومت ایدن (پلازغیر)
 جنسندن بر قوم طرفندن تشکیل اولمش ایدی . فقط
 داخلی قاریشقلقلردن وقت بولوب خارجه عطف نظر
 ایلمہ مش ایدی . نہایت « فلیب » بر حکومت مستقلہ
 احداث ایتدیکی کبی یونانستانی دخی اتفاقنہ الدی .
 اوغلی « اسکندر » دخی « ہکمونیاغی » یعنی

یونانستان هیئت متفقہ سنک ریاستی محافظہ ایتدی •
 محاربات عظیمہ سی اوزرینہ شرق و مصر طرفلرینہ
 دخی توسیع ممالک ایلدی • لیکن کنڈینک و فاتیله برابر
 اصول سیاستنک قسم اعظمیده غیو بت ایتدی •

اشبو وقایعدن صنایع دخی تأثر ایتشیدی •
 دردنجی قرنده صنایع انقراض بولماش ایسهده
 بشنجی قرنک صنایعی قدر متین دکل ایدی • اثرلرده
 ساخته بر طور ایله تکلفلی جاذبه لر ظهور ایتدی •

۸۴ • — قورینت اصولی و یکی ایونی سنک
 معماریسی • — فن معماریده اوچنجی بر اصول
 ظهور ایتدی که « قورینت » اصولیدر • بو اصول
 ظریف ، تزیینات جهتیله زنگین اولوب منظره سی
 ساده دکل ایدی • بو اصول « قلیماق » ناندہ برهیکاتر اشد
 اسناد ایدلمکده ایسهده مرقوم یالکز بو اصولک اشکالی
 تأسیس و تعمیم ایتشد (۴۴۰ سنه سنه طوغری) •
 (لیزینقات) ک اثری اولوب آتندہ الیوم موجود
 بوننان ابدیه رقصیه اصول دند کوزهنک حکم سوردیکی
 الیاسکی اثرلردندر • بوندہ « قورینت » ایملک منقرد

بر نظام دیرك باشاقلاری دخی كشف اولمشدر . ۳۹۵
سند سنن صكره (تزه) ده انشا ایضاً اولان (میثوا)
معدنه (نور بنت) اصولیه (دوری) و (ایونی)
اصولاری توکب ایشدر .

آصیا ساحلنده دخی یئی بر « ایونی » مسلکی
تشکل ایدی که بونک رئیس « پندوس » نامنده بر معمار
ونقاردر . هر قوم « دوری » اصولی بک ثقیل
بولوب (ایونی) اصولنه بر تناسب اعطا و تزییناتی
تزیید ایدی . (قاریا) قرالیمدیسی (آرتهمیس) له
(موزونه) ده زوجی ایچون انشا ایتدیردیکی مشهور
قبرده چالشمشدر (۳۵۲ سند سنن طوغری) .
(برین) ده دخی (میثوا) ایچون انشا ایتدیکی
معبد عادتا بر نمونه اولمشدر . افهس (یعنی ایاسلوغ) ده
کائن مشهود (دیبانه) معبدی (اروسترات) طرفندن
۳۵۶ سند سنن اخراق ایلدکد صكره عصر مذکورک
نصف اخیرنده تکرار انشا واکا تقلید ایلدی . اشبو
مه ایدک کافه سندده جسمیم و هر تنغ سستونلر اولوب
تزییناتی زیاده ایدی .

۸۵ — فن نقر — اسقوپاس ، پراقسی تل ،
 ریب — بالاده بیان ایدلدیکی وجهله (پتیوس) ک
 نارغی دخی واردی • (موزوله) بی پک چوق
 صاور ایله تزیین ایتدی • پروازه لرنده « الینوزلر »
 یله « ساتورلر » بیننده کی « آمه زون » محارباتی
 و ستردی • زروه سنده دخی « آرتهمیس » ایله
 موزول « هیکلری وار ایدی • بونک تأسیس
 تیدیکی مسلكك الك مشهور نقاری « اسقوپاس
 و یارو » ایدی • بونده طمطراقه و تکلفه برهوس
 ار ایدی • حمیات شدید و مهیجه تصویریری انک
 دنده بیوک بره وقع احراز ایتش ایدی • (صاموتراس)
 باق ظفری بو عصرک انفس اناری اولوب اکا اسناد
 لملکده در •

آته ده در دنجی عصر اثناسنده (پراقسینتل)
 منده برنقار ظهور ایتدی • یونان نقار لغنه قادی نرک
 اسدن عادی اوله رق تصویر ایدلمسی اصولنی علاوه
 ایدی • یاپدیغی معبدلرک بیله برطور ناز کترینی وارد در •

شته کیم متعدد نمونه لری قلمش اولان (آلولو
سور و قتون) انک اثری اولوب براغاج کوتوکمه استنا
ایتش قز شکنده غایت ظریف برچ-وجق هیکلیدر
معمولاتی افاده سنک لطافتی ایله و زناکتی ایله یال
دلر بادر . لکن انک اثارندن یالکز (اولیمس)
یونان بر « هرمن » دن ماه-داسنی قویسار
بیلیورز .

(لیریب) اسکندرک هیکل تراشی ایدی ، (دوری
منقولاتی محافظه ایلردنی ، متانتی سوردی ، اعضاسی
متین اولقی اوزره « هراقلس » معبودینی حکایتدی
« لیریب » صنعتکاهنده نازک چوجقار تصوی
ایدیلوب قهرمانلر و محاربلر چیقار یلیر ایدی . یونان
اعضالی غایت یویلی اولور ایسدهده طبیعتی محافظ
ایدیلیر ایدی .

یونان تقرو پولارندن و بانخاصه آسیای صغرا
چیقان پک چوق مطبوخ طیراقلر دزدنجی عص
هیکل تراشغنده مشهور یلیر . چاموردن هیکل اعلالی
ایسکی بر قن ایسدهده صولک درجه ترقی یه بودور

اصل اولشدر . تجارتده دخی طرز لطافتی سببیه
بول عامه یه مظهر اولش ایدی .

« قور و پلاست » کنج قیر لک تصویرینی
تجاران کیمسه لره ویریلیر براسمدر . بونلر زمانک بیوک
مستادلرینک اثرینه اقتفا ایدرلر و اطرافنده کوردکاری
لطیف واک نازک اشخاصی نمونه اتخاذ ایلرلر ایدی .
بسته بو صورته غایت کوزل و شوخ مشرب لایهالی
کنج قزلر و قادیسلر ، او یونجقلرینه مستغرق اولان
چو جقلر ، تاجرلر ، تحفجه اتمه لر یله مشغول اولان
صنعتکارلر تصویر ایدلشدر . طونجیدن معمول بر طاقم
چوچک هیکلر واردرکه بونلرک یونانی الاصل اولدقلری
نیمه سزدر . (هوکولانوم) و (پومیه بی) شهرلرنده
علوم و فنون مر اقلیلرینک اولرنده بولنان هیکلر بونلرندن
ناپولی موزه خانه سنده) . یونان هیکلر تراشلمنده
طونجیدن توالته دایر بر طاقم اشیا ، مجوهرات ،
سکوکات واردرکه یونان صناعتکارلری النده نازک
زائر اولشدر .

آهـل ۰ — رسمـی اوانی ۰۰ — در دنجی قرنـده رسامـلق
دخی دیکر لر یله مناسب بر صورتـده ترقی ایتدی ۰ بشنجی
قرن نهایتـده (آپولونـدور) اسمـنده بر آتـنه لی ضیا ایلـه
کولکه نـک رسمـده ار ائه سـیله کسب اشـتهار ایتدی ۰
در دنجی عصر رسامـلری بو طـر یقـده ایـلر لدیلر ۰ رسم
ایلـه بر طاقـم خیالات کـو سـتر دیـلر ورنـکاری امتـراج
ایتـدیـلر ۰

الوانک درجات متفاوتـه سنی رسم ایلـه کوسـترن اوچ
رسام ظـهور ایتـشدر ۰ برنجیسی هراقـله لی (زوقسـیس)
ایکـنجیسی افـسلی « پارحاسـیوس » او چنجیسی
قولوقونلی (آهـل) در ۰

بو بـا بـده پـک چوق حکایات غریبه نقل ایدر لر ۰
ازان جمله « زوقسـیس » براوزم صالقیـمی ترسیم ایتـش
ایـدی که : قوشـلر انی بـمک قصـدیلـه کنـدیـلر یـنـی دیـواره
چار پـدیـلر ۰ « پارحاسـیوس » دخی بر پرده تصویـر
ایـلـدی که « زوقسـیس » بیلـه اتـنده بر رسم یابـلش اولدیغـی
ظنـیله الـدانوب پرده بی قالدیرمق ایستـه دی ۰ اکر
روایت یـنـد کوره حکیم ایسه اشـبو استـدلر کـوز

الدائمده کی مهارتی ~~ک~~ و ستر که بوفنک اک عادی
درجه سیدر .

(اپل) سیدسون شهرنده مشهور بر مکتبه تحصیل
ایتدی . مکتب مذکور (پامفیل) نام معینک زیر
اداره سنده اولوب اون سنه تحصیل ایتک مشروط
ایدی . فلسفه ، تاریخ ، ریاضیات ، مناظر و فنون
سائر تحصیل اولنور ایدی . بورادن چیقان رساملر
بریه و معلوماتلریله دخی کسب تمایز ایدرلر ایدی .

(آهل) هنوز مکتبه ایکن ما کدونیاالی (فلیب)
طرفندن دعوت اولندی . بعده اسکندرله کسب
مناسبت ایتکله مرایده رسمی رسام اولدی . اسکندرک
زمان سلطنتنده انک قلمنی اشغال ایدن شیر اسکندرک
صباوتی ، شبابی ، رجولیتی ، الوهیتی ، اسکندرک
آت و یاعربه اوزرنده اولسی ، تاج ظفر ایله تنوچی ،
تخت اوزرنده و یا میدان حریده بولنسی ، اسکندرک
رفقاسی ، بارکیرلی ، معشوقه لری ایدی .

اسکندرک وفاتندنصکره « آهل » اسکندر یده
یتوله مزلک (بطلمیوسلرک) سراینده برقاچ سنه دهبا

یشامش ایسه ده بر قیك مفریاتیله قوش اطه سنده وفات
 ایدی • رسامر انك طرز افاده منی تعمیم ایتدیله •
 (آهل) یالکز بر تصویر ایله بر ملیونه قریب قزاندیغی
 سو یلنیور • (زوقسیس) ایله (پارحاسیوس) دخی
 آل بو یالی قاشلر ایله ملبس و باشلرنده بر التون تاج ایله
 منتوج اوله رق کزینر ایدی •

اشوار باب صنایعک بالجه اثرلی ضایع اولدی •
 مع مافیه (هرکولانوم) و (پومپه بی) شهرلرینک
 دیوارلری اوزرنده مجمول بر طاقم صنعتکارلر طرفندن
 سره تمه یایش رسامر اراسنده بهضیلوی واردرکه شبهه سز
 دردیجی عصر استادلرینکدر • نته کیم (ایفره نی)
 قوربان ایدلدیکی زمان (ترووا) محاربه لرنده
 یونانلرک مشهور قوماندانلرن اولان (اغامنون)
 یوزینی سترایتدیکی کوسترن رسم (تیماند) نام رسامک
 آغری اولوب (پومپه بی) شهرینک بر دیوارنی اوزرنده
 تزئیم ایدلشدر • یونلرک کوزلی بشنجی قرنک
 نهایته و دردیجی قرنک نصف اولنه مصادف اولدیغی
 مظنون اولوب قرن ساینک منتولاشنی حفظ ایله پرپر

یکی مسلککار ایله اختلاط ایدن تصاویر در . نته کیم
 آتمه نك بعض جنازه (له سینتری) بیاض بر زمین
 اوزرنده قرمزی سیمالی وفایت لطیف تصاویر حاویدر .
 قرمزی تصویرلی اوانی اوزرنده اساطیر رسمیری
 پك چوقدر . لیکن بو قرن هیکتراشلیله رساملرینك
 الك زیاده سودکاری معبودلر (دیونیسوس) ایله
 (ساتیرلر) و (آفرودیت) ایله (امورلر) اولوب
 بیوک بر موقع احراز ایتشلردر . مع مافیله بو صنعتکارلر
 حیات روزمره نك دخی تصویرینی سورلر ایدی .
 بونلرده کور یلن قیافتلرک و ایشلمه منسوجانك ترقی ایتیش
 اولان زینتی اولوقت انتشار ایدن مدنیته دائر بر فکر
 و یرر .

فن دخی فایت ایبرله مش ایدی ، اوانی الوان
 جدیده و بعضا التون یالدیزلر ایله تزیین ایدیلیر
 ایدی .

— زمان تمدنی مسلکیری —

۸۷ — در دنجی قرن صنت ایلینده بر لطافتی

و جاذبه وار ایدی اندن صکره کن قرنلر ده صنایع
 یونانیه حال انقراضه دوشدی . ترقیسنک منقولات
 تاریخیه سی تبدل ایدی . اولجه مستقل شهر لر ده
 منحصر آ صنایع یونانیه نفوذی جاری ایدی لکن
 اسکندر خلف اولان قرالارک یعنی سور یه ده سلفکیان
 (اکاسره دولتی) ، مصر ده پتوله لر (بطلمیوس
 دولتی) ، برغمه ده آتال دولترینک زیر جایه سنده
 صنایع نیم یونانی ونیم شرقی اولدی . بو صورتله فکر
 یونانی به مخصوص اولان احوال کیتدیجه دکشدی .
 (پتوله مه یوس) معارف پرور اولوب —
 قوزه نوم یاد ایدیلن — مشهور اسکندر یه کتابخانه سنی
 تأسیس ایدی احسانلر و معاشلر واسطه سیله علما و حکما .
 معاصرینی اسکندر یه یه جمع ایلدی . ذاتاً مصر دین
 بشقه یرده آسایش اولدیغندن حکما و اهل هنر مصره
 التجما ایدر لر ایدی . بو سببدن مصر پک زیاده ترقی
 ایش و یونان مدنیتک مرکزی اولمشدر . پتوله لرک
 حکومتی (اسکندر یه دوزی) نامیله معروف ایدر .

ایکنجی (پتولہ) زمانندہ تورات شریف ترجمہ
ایدادی .

اسکی یونان شہر لرنده معابد و مؤسسات عمومیہ
غایت محتشم اولقلہ برابر دیوار لری طار وا اکثر یاہیر
منتظم و منازل خصوصیہ دخی صوڪ درجہ دہ سادہ
ایدی . اسکندر یہ کبی یکی بلدہ لک ترتیبی غایت
کوزل ، سواق لری واسع و منتظم ، اغنیانک خانہ لری
مطمن ایدی . لکن بورادہ یونانستانک نہ (پارتہ نونلری)
ونہدہ « پروپیلہ لری » بولنور ایدی .

ہیکتر اشلفہ دائر آثار دہ اشبو دورک انواع ترقیاتی
مشاہدہ اولنور . بورادہ اوچ مسلاک ظہور ایتشد .
برنجیسی برغمہ ، ایکنجیسی رادوس ، اوچنجیسی
آرال منسلکریدر .

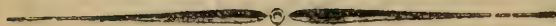
برغمہ دہ اخیرا اجرا ایدیلن حفر یاندہ برغمہ قرالی
ایکنجی « ٹوہن » زمانندہ (قبل المیلاد ۱۹۷ —
۱۵۹) انشا ایدیلوب « زوس » و « مینروا » یہ
مخصوص اولان بیوک برہمہ بک انقاضی وانی تزین
ایدوب معبود لہ پر بلک محار بہ لری نی ارانہ ایدن

پوك قبارتملك بعضىلى بولمشدر (برلين موزه
خانہ سنده) .

برخه ارباب صنایعی — که اک مشهور لری
« ازیفونون » ایدی — کندی حامیلرینک آسیا
غولارینه ایتدک لری غلبه لری تصویر ایدر لر ایدی .
موزه خانهدره ایوم موجود اولان بو غولار ایله آسیا لیرک
تصویر لری مذکور اثر لک قویسیدر لیدر .
بولردن بعضیلى مدققانه تصویر ایدلشدن . نته کیم
(لاوقون) هیکنده بونک شدت وجهنی (انفیون)
ایله « زه توس » ک هیکنده اشتداد غضبنی پک کوزله
افاده ایتشلردن . بولر قرن سابقده ازمنه قدیمه
هیکلتر اشغنگ اک نفیس آناری حد اولنور ایدی .
صنایع یونانیه بوجه حقیقت اکلا شلنجه شهر تلیینه
خلل کدی .

مع مافیه صنایع یونانیه ، حالا موجود اولوب
رومالور شرقی استیلا ایتدکارنده انلرک اوزرینه پوک
بزتا ثیر ابقاع ایتشدن . روما ، بلاد یونانیه ده اعمال
ایدلش هیکلر ایله تولدی اینوز ارباب صنایعی دخی

ایتالیانک یولنی طوتدیلر وعمومک نظر حیرتنی قزاندیلر .
 اشبو استادلر منقولات قدیمه بی تقلید ایدر و برطاقم
 شاگردان یتشدیر لر ایدی . بووجهله یونانس-تانک
 خارجنده واندن مستقل اولهرق « صنایع یونانیه »
 بقا بولدی وایلروده بیان ایده جگمیز روماصنایه
 انقلاب ایدر ایدی .

— بدنجی فصل —

• اتوریه صنایعی بیانده در •

مندرجات : اتوریه و اتوریه نك احوال
عمومیه سی • اتوریه صنایعده دائر آثار •

• ۸۸ — اتوریه و اتوریه نك احوال
عمومیه سی • — رومالیرك ظهورندن اول ایتالیا
متعدد حکومطور ایدی • ایتالیا نك جهت شمالیه سنده کی
لومیا ردیا و ادیسی « هول » نامیله معروف اولوب
(غولوا) اقوامیله مسکون ایدی • « آلیا »
طاغری نك او برجهنده کائن شمیدی فرانسه قطعده سی
دخی ازمنه منقدهده « هول » اسمیله معروف ایدی
بوایی « غول » قطعده سی یکدیگرندن تفریق ایچون
الیا طاغری نك او برجهنده کی ویابری جهنده کی
« غول » دیرلدی • وسطی ایتالیا ده الك مشهور

قطعه‌لر : غریبه « اومبریا » ، « تیر » نهرینک
منصب‌لرینه قدر متمد اولان اتورریه ، لاجیوم ، قامپانیا ،
شرقه دهخی « سانیوم » قطعه‌لر یدر . جنوبی
ایتالیاده دهخی اک مشهور لری آپولیا ایله بورجیوم
(قلابریا) قطعه‌لر یدر . سواحل جنوبیه ده پک
چوق یونان مستعمراتی موجود اولدیغندن خیلی وقتد نبری
قطعه‌لر مزبور « یونانستان کپیر » نامیله معروف ایدی .
ذاتاً ایتالیا قطعه‌لر سنده ساکن اولان اقوام مختلفه نك
چوغنی اصول و عادات ملیه‌لر یله لسان و مشر بلرنجه
یونانیله بکزر لر ، یونانیلر کبی اوافق اوافق جمهوریتلر
تشکیل ایتشلر ایدی .

ایتالیا اراضیسنک هر طرفنده ایلك مدنیت آثاری
بولمش ایسه ده اشبو مملکتده حقیقه ترقیات صنایه یه
واصل اولان (اتورریه) جمهوریتی در (هرودوت)
اشبو آثار مدینه نك (لیدیا) دن کلدیکنی کوستریور .
فی الحقیقه فن معمار یه بعض اثرلر واردر که اسیمای
صغرابی آکدیرر . جمهوریت مذکور قبل المیلاد
اونجی قرنه طوغری ایتالیا نك وسطنده قوتلی برهیت

تحدہ تشکیل ایدی . شمالاً « پو » وادیسنه و جنوباً
 یونان هیئات مهاجره سنک حکم سور مکده اولدقلمری
 یونانستان کبیره قدر انتشار ایلدی . لیکن کیتدیجه
 یینلرینه افتراق دوشدی . مجاورلندن قوی الشکیمه
 اولان غولوالر ، رومالور ، طرفندن دوچار تعرض
 اولدیلر . نهایت التجی و بشنجی قرنلرده شوکتلری
 قرین زوال اولدی و « آروریه » دخی رومانک
 زیر تحکمنه کیردی .

یونکله برابر « آروریه » مدنیتی طون مدت دوام
 ایتدی . آروسکار تأسیساتلرینی ، معتقداتلرینی
 آیدیلرینی محافظه ایلدیلر .

« آروریه » کاهنلری (یاخود هاروسیدس لر)
 قوشلرک طیراندن ، یاخود قور بانلرک امانتدن احوال
 ایه بی استخراج ایتلری جهتله ازمنه قدیمده مشهور
 ایدیلر . آروریه لیلرک افکاری غایت مشوش و ظالمانه
 اولوب انساندن قور بان کسمک اصولی انلرده نیجه
 زمانلر دوام ایتدی . ذوقیات جسمانیلری دخی پک
 قبا و ثقیل ایدی . مدنیتلرینک احوالی غایت ناقص

بیتکه در ؛ الدہ ایدیلن محرراتلر نیک حر و فوری حل
ایدلسه بیلہ کلماتک معناسی حل اولنه میور .

۸۹ — اتروریہ صنایعنه دائر آثار —
« توسعانا » ده منتشر اولان آثار عتیقه انقاضی
اشبو قومک قوت و متانتنی اثبات ایتکده در .

مملکتلر نیک اطرافنه جسمیم و متین دیوار لر انشا
ایدلر دی . مملکتک قسم سفلیسی بطاقتی اولدیغندن
فرزمینده آج-دقلری متعدد جدولار واسطه سیله
انقاضی مذکورہ بی موافق صحت بر صورتده تطمیر
ایتیلر دی . ایوم غایت وخیم اولان جهات مذکورہ
اول وقت منبت و مسکون ایدی .

« اتروریہ لیئر » اساساً (فنیکه) صنایعک
تقو ذینہ تابع اولمشلر در . پک چوق یئرلنده (نیر)
و (سیدون) تاجر لری طرفندن کتیر بلن نیجه مواد
بولتمقده در که برلی ار باب صنایعی انلرک تزینساتندن
اقتباس ایتشلر در . مؤخرأ یونانستان ایله مناسباته
کچریشدیلر . انلرک صنایعنه تقلید ایتشلر ایسه ده
لطافت طبیعه سنه و نزا کتنه تقلید ایتدیلر .

(اتروریه) صنایعی بعض جهت لردن طولایی
کسب تمایز ایشدر . نته کیم اسیاده معلوم اولان بعض
مستثنیاتدن ماعدا یونان فن معمار یسنده هیچ بر موقع
احراز ایده مهین مکر وقبه اصولنی (اتروریه لیلر)
چوق استعمال ایشدر .

یونان فن معمار یسنده معلوم اولان اوچ اصولدن
یعنی (دوری) و (ایونی) و (قورینت) اصولارندن
ماعدا اتروریه لیلرک در دنجی بر اصول معماری اختراع
ایتدکاری ادما اولنیورکه اصول مذکورہ (توسقانا)
اصولی دیمکله معروفدر . حالبوکه حقیقتده بواسول
(دوری) اصولینک تحریفندن بشقه برشی دکلدر .
اتروریه لیلرک معبدلری ، کاملاً اخشابدن انشا

ایشلش اولغله بالکلید ضایع اولشدر . انجق بونلری
روما معمارلرندن (ویتروو) نامنده بر شخصک تعریفیه
بیلیورز . بومعبدلر مربع بر سطح اوزرنده ، بنی اولغله
یونان معبدلرندن تمایز ایدر . برده بونلرک انجق جبهه
داخلیه سنده رواق بونور ایدی ، داخلی دخی بر معناد
[اوچ قسمه مقسم ایدی .

اتروریه لیلرک آثارندن کثرتله بقا بولان ،
 مقابردرکه زیرزمینده و یاخود قیالر دروننده حفر
 ایلمشدر . (کوکومه لا) ده اولدیغی کبی بعض
 قیرلرک اوزرنده صنعی تپدر و یا مخروطی قوله لر انشا
 ایلدیلر ایدی .

بو مقابرده (اتروریه) رساملرینک آتاری
 مشاهده ایلمکده در . بور سملرده دخی یونان صنایعینک
 نفوذی حکم سور مکده ایسه ده کرک اصولنک اجرا سنده
 و کرک موادک انتخابنده جبر و شدت منظره سی ، محاربات ،
 قتل عاملر کبی اتروریه لیلرک نمون اولدقلمری احوال
 ایله بر حال و حشر تزاره قونمشدر . اشبو مقابرده یونانی
 الاصل اولسمنده اشتباه ایلمه یین بر طاقم اوانی منقوشه
 یولندیغی کبی مملکتده اعمال ایلمش دیگر اوانی دخی
 بولغقده در که اشبو اوانیده اتروریه صنعتکارلرینک
 صنایع اجنبیه یی قبا بر صور تده تقلید ایتد کلمری
 کوریلور .

بو تقلید خاصه سی ، آینه لرک و (توالت)
 قو طولرینک تزیناتنده ، و مقابریک تزیناتی ایچون

یشمش طیراقدن معمول قبار تمه کرده دخی کور لاکده در °
مع مافیه بعض هزار قباقلو بنگ او ز رنده موضوع
شکلر کرک اصول و کرک قیافت جهتیه آسیا صنایعی
دهاز یاده اکدیور °

اترور به لیلر طونج هیگلتر اشغله کسب اشتهار
ایتمشدر در ، مملکتلری نجه هیگلر ایله مملو در °
(وولسینی) بی استسیلا ایدن بوروما جنرالی شهر
مذکور دن رومایه ایکی بیک هیگل نقل ایلمشدر °
والحاصل اترور به صنایعی او قدر قیتمدار برشی
مملکتدر ° شو قدر که تاریخ نقطه نظر نده انک اهمیت
توفید ایدن شی ، تأثیرات شرقیه و یونانییه تابع
اولدقدن صکره کندینک دخی رومو او ز رینه بیوک
پوتلی شیر اجرا ایتمش اولمایددر °

— ❁ سگزنجی فصل ❁ —

❁ روما صنایعی ❁

مدرجات : روما صنایعك اساسری ۰ — فن
 معمارینك اوصاف عمومیہ سی ۰ فن معماری یہ دائرہ
 باشلو وجہ آثار ۰ — فن نقر ۰ — رساماتی ۰ —
 صنایع متیقہ منقولاتك دواہی ۰

۹۰ — روما صنایعك اساسری ۰ — مبادیسی
 غایت مجہول اولان (روما) نك مدنیتی ' چوقوق وقتلر
 شدتلی وقبار حالده ایدی ۰ ہجرتدن اون درت عصر
 اولہ طوغری بنا ایڈیلن روما شہری ' منظرہ می
 وحشتتزار بر موقعدہ ' قالین اور مانلر ایلہ مستور یدی
 تپہ اوزر ندہ انشا ایڈاش ایدی ۰ بوسبیدن (یدی
 طاغلی) عنوانیلہ دخی یاد اولنور ایدی ۰ مند کور
 تپہ لیک اتکمندہ دخی (تیسیر) نیرندن متشکل چامورلوق

مرز غه ژ امتداد ایدر ایدی • « روما » اولری
 احوال طبیعیه و بعده اقوام مجاوره به قارشی مجادلات
 و محاربات ایله مشغول ایدی • بوسبیدن اولوقتلر
 لطیف اکلنجه لره و یاخود نظریات عقلمیه به مساعد
 زمان و مکان مفقود ایدی • بررومالو بالجمله معاملاتده
 بو مقصد عملی بی تعقیب ایدر ایدی • « روما اولر »
 عملیات شاقه ایله مشغول اولدقلرندن اشب و مشاق و متاع بدن
 الدقلری ذوقی چوق و وقت اونو تاملیر • بوسبیدن
 کیتدیجه کسب اقتدار ایتدیلر • اولجه ایتالیایی فتح
 و بعده اولوقت معلوم اولان بتون عالی ضبط ایلدیلر •
 یونیکله برابر داخل شهرده دخی اختلافات و فرقلر
 بینده مجادلات اکسیک دکل ایدی •

بونجه مشاغل سیاسیه ایله مشغول اولان رومالولرک
 نوزنده صنایع مراقبتک نه اهمیتی اولور ؟ حتی
 اوکوست دوری ار باب صنایعندن (ویرژیل)
 تصنیع ایتیش اولدیغی هیکلرک لسانندن دیمش ایدی که :
 (ای رومالی دوشون که سائر اقوام طونجی پک نازک

بر صورتده حـك ايدرلر و عمر مره حیات و یورلر
 سنك ایشك ایسه اقوامه اجرای حکومت ایتکدر .
 بو وجهله چوق و قتلر و مالولر صنایع ایله تأسیماندن
 بر قسمنی « آتوریه » دن استعاره ایتشلر ایدی .
 دیوارلرینی ، معبدلرینی « آتوریه » معمارلری
 انشا ایدر ، معبدلرینك هیاكلنی دخی « آتوریه »
 هیكلتراشلر ای حـك ایلر ایدی . قبل المیلاد ایکنجی
 قرنده رومالیر قنوجات سائره ایله برابر یونانستان
 دخی استیلا ایتشلر ایدی . (قاتون) کبی اصول
 عتیقه طرفدارلری (یونان هیكللرینك رومایه دشمنان
 صورتده کیردیکنی) ادما ایتشلر سه ده بونك تأثیر
 اولیوب رومایونانستان صنایعنك نفوذینه تابع اولدی
 و رومانك شدتی یونانستانك او پارلاق مدینه تمار ایله
 کسب ملایمت ایلدی .

« روما » یونان هیكللر ایله طـولدی حتی یالکن
 (فولویوس نوبیلیور) نام جنرال قزاندیغی مظفر بیت
 نتیجه سنده یونانستاندن بشیوز هیكل کتیرمش ایدی .
 ذاتاً رومالیر یونان هیكللرینك اوتهدنبری قولاقلری

طو لديران شناسی ايله مفتون اولدقلرندن انلری کمال ممنونیتله
تلقی ایتدیلر . دهات سیاست بيله صنایع یونانیه بی
جلب و جایه ایلدیلر .

مکتبلرنده برلیدن پک چوق طلبه یئتدی . روما
جمهوریتک نهایتنه طوغری اتروریه و یونان عنصرلرینک
اختلاطندن یکی بر مسلک صنایعی تولد ایتدی . مع مافیه
روما فکری دخی بر تأثیر عظیم کوستر ایدی .
حکومتک تشککندن صکره برنجی و ایکنجی قرنلرنده
صنایع مذکوره درجه کالنه وصول بولدی ، او چنجی
قرنده زواله یوز طوتدی . بونکله برابر بوسنایمک
ثمراتی روما حکومتک امتداد ایلدیکی او واسع مالی
کندی اثر یله املا ایتشد .

۹۱ . — فن معمارینک اوصاف عمومیه سی .
— فن معماری جهات عملیه یه معطوف اولدیغندن
رومانک فکر مخصوصنه فنون سائرهدن زیاده اثر بر
ایندی . (اتروریه) دن کروقبه اصولارینی استعاره
وهمان تعمیم ایتدیلر . مؤسسات عمومیه ده پک چوق
کر انشا و بیوک دیوانخایه لریک اوستنه نیم قبلر ترتیبی

ایلدیلر • (پانتئون) و (قاره قالاتهرم) قبه لری
 یونک نمونه سیدر • اشبو کرلرک و قبه لرک تصنیقنه تحمل
 ایتمک ایچون دیوار لرک ثخننی تزید ایتدیلر • کسملش
 طاشلره انحصار ایتیموب طوغله و کوچک طاشلر و چاقل
 طاشلری دخی استعمال ایدرلر و قالین طاشدن معمول
 بر طبقه ایچنه انلری طولدیپر لر ایدی •

صنایع یونانیه نك اصول و قواعدینی دخی الیدیلر
 و تعذیل ایتدیلر • از جمله « دوری » اصولنده کی
 دیرک باشی او یملرینی طی و شیشخانه ترتینده کی اولوقلری
 یغیر ایلدیلر و « ایونج » اصولینه « قورینت »
 اصولینی ترکیب ایده رک مختلط بر دیرک باشلغی چیقار دیلر •
 یونانیلرک کمال احتیاط و ذوق صنایع ایله استعمال ایتدکلر
 شو قواعدی رومالیلر هب بر یر جمع ایتدیلر • مع مافیله
 شو اصول بنالرک چوغنده تزینات خارجیه مقامنده
 استعمال ایدیلوب اصل بنانک انشا آتی دیگر قواعدده
 نوبه قاً میدانه کتیرلشدر • نیم خراب اولان اشبو آثار
 حقیقه ده اولله بر قوت و جسامت آناری کوریلور که
 عقل بشیر عادنا میچیر قالیر • زمانک و اشسانلرک بوقدر

هجومه قارشو نصل مقاومت ایتدیکی جالب حیرت
اولوب تفرمانده کی نواقص مؤاخذه دن عفو ایدیلیر
۹۲ — فن معماری یه دائر باشلوجه آثار

— روماه عبدلرندن بعضیسی هر نقدر غایت کوزل ایسه د

بالتزجیح نظر اعتباره النسی لازمکن مؤسسسات ، معابد

دکدر ، بلکه (آمفی تاتر) دنیلن دائروی و بصامتلی

اسکی تیاترولر ، (باز یلیک) دنیلن بیوک کایسالر

صوبندلری ، صیچاق جاهلر ، طاق ظفرلر کچی نیچر

اثرلر وار در که یکیدن اختراع ایداش و یاخود دیکر

مخطلار دن استعاره اولمشدر ، بنالرك متناسب اولمش

هر نیه متوقف ایسه بر سطح مستوی اوزرنده حصول

کتیرلشدر ، روماولرلرک شهرلری بیله بالجمله اقسامی

یکدیگرینه موافق بر هیئت عمومیه تشکیل ایدر

(غول) ممالکننده اولدیغی کبی شرقیده ، طون

سواحلنده ، آفریقا سواحلنده شهرلر همان هیئت

صورتده بنالری حاوی اولور ایدی .

بو قدر اختلالره ، بو قدر تخریبله قارشوروما

و حلی الخصوص شهرک مرکزی اولان (پالان

(فوروم) جهتلرنده بک چوق انقاض قالمش
 فخریات اخیرده میدانه چیمشدور * چوق وقتلر
 بادلات سیاسیته نك موقع ظهوری اولان محل مذکورک
 لرافنده شهرک بیوک معبودلرینه مخصوص معبدلر وار
 دی * از جمله « قایدتول » تپه سنک اوزرنده
 ژوپتیر قایدتولن « معبدی اقامه ایدلمش ایدی * مؤخرأ
 پالاتن « موقعی ایمراتورلرک سرایلر یله ستر اولندی *
 قوس « سیتیم سه وهر » قونستانن طاق ظفرلی قرالارک
 ظفر یاننی بیلدیرر ایدی * « قولیزه » دیلن جسیم
 یقی تاتر بشاسی « فلاویه » ایمراتورلرینک اهمتامیله
 شاه اوسکسانجی سنه میلادی ده اکل ایدلدی ورومالور
 عقننده او قدر نافع اولان پهلوان کولشیری ایچون
 تخصیص اولندی *

تیا ترولر همان یونانستان تیا ترولرینک وضعینده
 ایدی * اکل اول « پومیه » تیا تروسی قبل میلاد الی
 ش تاریخنده وطاشدن انشا ایدلمشیدی که ۴۰۰۰۰
 شخص استیصاب ایدردی * هر بهارک قوشدقتر
 ایدانلر بیوک برنسهپتده یونان (ستادلرینی) اکلر

ایندی • رومانك بيوك ميدانى كندكجه كسب جسمان
 ايدرك ۳۸۵ بيك سيئرجي بي احاطه ايديه بيلير ایدی •
 لکن « آمفی تاتر » دائره شكنديه اولوب رو
 معمارلرينك اختراهير • « قوليزه » ده يوز بيكد
 زياده اشخاص ير بوله بيلير ایدی •
 شهرك ديكر محللارنده دخي نيجه مؤسسسات واردر
 ته كيم او كوسنك دامادی (آخر بيانك) انشا ايتيم
 اولديغي (پانته تون) ؛ سنت آتئز كوشكنديه تحول ايد
 (آدرينه) مرقدی ؛ انقاضی بك چوق يرلى
 ايدن (قاراقالا) جاملری بوقبيلدنر •
 اليوم نيم چول حالنه كن صحرانك هر طرفنده نيم
 خرابه لرا نظاره عرض وجود ايتيمكده در • صوبندلرينا
 جسم كيرلى كوريلور • (آيهن) طريق اوزرنده
 برفاچ ميل مسافده امتداد ايتيم نيجه مقابر ، نيم
 مؤسسسات واردر • ده ايلروده (تريوولی) قريبنده
 (آدرينه) شهرى واردركه آثار هتيقه عالمى اولان
 امپراطورك اثنای سياحتنده اك زياده متخير اولديغي
 مؤسسساتك نمونه سنه كوره انشا ايتيرديكن بنار

انقاضی ارائه ایتکده در . اشکی رومانگ لیانی اولان
 (اوستی) موقعه ترسانه لرك و يولرك تملاری وارد رکه
 مالک هر طرفدن تاجرلر اهرایه تمایم ایدرلردی .
 رومانگ خارچنده بولسان (پوهپه بی) شهری
 امپراطور لنگ اوائلنده بریالت شهری اولمش اولمق خیالی
 حصوله ککیتیر . شهر مذکور میلادک ۷۹ نجی
 سنه سنده (وزوو) برکانک کولاری التنده قالمشدر .
 شهر مذکور اقامت صیفیه به مخصوص بر محل اولوب
 یونان نفوذی بورانده زیاده حس اولنور ایدی .
 شو قائلنده کشت و کنار ایدلسه انسانه غریب و پشیدیه
 بر تأثر حصوله ککیتیر . هیئت عمومیستی تماماً موجود
 اولوب یالکز سکه سی مفقود بولسان شهر مذکورده
 هرشی برلی برنده در . دیوارلرک او زرنده کی یازیلر
 کله جک هیئت میعو ثانی کوستر و انخباباته نامزدلر
 توصیه ایدر . دکانلرک او زرنده کی علامات مخصوصه لری
 حالا موجوددیر . مصیبت مذکورده ایله مصاب اولان
 اهالی حالا یک یکن اولمان نیجه علامت ترک ایتکلردن
 (پوهپه بی) شهرنده اصلی نظردفته چار یاز روز و نما

اصولنامه می خانه لرد که اولد بجه برکو یلینک مالک
 اوله بیله جکی راده دره بو خانه لرد تقسیمی فایت منتظمدیر
 (آتریوم) دینلوب رواقلر ایله مزین اولان برنجی
 آولی اطرافنده مسافر قبولنه و خدمه به مخصوص قطعه لر
 وارد دره (پیرستیل) دینلن ایکنجی آولی اطرافنده
 لاجی دواتر مخصوصه بولنور دیوانخانه لر ، هپ
 دوز ایاق ایسه ده بعض بنالرده فوقانی برر طبقه
 بولمقده دره .

مع مافیه بوندن (پومپه بی) خانه لری روما
 اولرینک نمونه سی اولدیغنی استنباط ایتمه ملیدیر . زیرا
 روماده بزم خانه لردن مرتفع ، الی یدی طبقه لی واسع
 خانه لر وار ایدی که متعدد کرا دایره لینه انقسام ایدر
 ایدی .

روما امپراطورلرینک ایالات عتیقه سی بیننده روما
 دورینک نیجه هلائی حاوی اولان ایالاتدن بریده
 قرانسه ممالکیدر . (غولوا) لرد مسکنی اولان
 ممالک مذکوره اون ستمه محار به دن صکره (ژول
 سترار) طرفدن ضبط ایدلش وغالب اولان روما لرد

مدنشته امتشال ایتمکله چوق و قتلر زنکین و مسعود
اولشدر • شهر لرندن بعضیسی و خصوصیه اول
وقت (غول) ممالکنک مقری اولان (لیون)
شهری ایمراتورانک کوزل شهر لرنددر • مع مافیه
شهر مذکورده پک آز خرابه قالشدر • « رو »
نهر ینک بوینجه کیدیلر سه ویانه ، اورانز ، نیم ، آرل
موقعلری آثار حقیقه جهندن غایت زنکیندر •
« اورانز » تیاتروسی کوزل محافظه ایدلدیکندن
زمانمه قدر قالشدر •

یا لکز « نیم » ده شایان دقت برمهبد ، بر
آمنی تأثیر ، جاملر انقاضی ، و او جوارده بردهیرلی
کوپری (غار کوپری) واردر •
« غول » ممالکنک سائر جهنلرنده دخی بعض
خرابه لری محافظه ایتمش اولمیان هیچ بر شهر قدیم یوقدر •
حتی بیوک صحرا ده (سائق سایی ، ویانه داتره سی)
اسمی مجهول بر شهر کشف اولمشدر • ایمراتورانک
دیگر طرفنده ، سوریه و عربستان قطعه لرنده روم
وروما معمار یسی آسیانک تأثیراته تابع اولمش و بشقه

بر طرفز المشدر • ته کیم (پالمیر) ده مشهور قرالینجه
 (ز نوبی) نیک او چنجی قرننه انشا ایله دیردیکی
 آهاردده (بعلبک) ده (پیترا) ده انتظام و تناسب
 نمایان اولور ؛ تعرا تده تزیینات زیاده اولوب اسکی
 نمونه لرده اولان خطوط مستقیمه صورت مناسبتیه ده
 یکتسلقدن چیتارمشدر •

۹۳۰ — فن نقر • — بالاده کورلدیکی وجهله
 روم هیکنه تراشلی رومیله اذخال ایلمش واوراده
 فرمانقرو اولمشدر • روماده یقینتیرنی صنعتکارلرک
 لشراری میلنده یک چوغنی انجق ایکنجی درجه ده خاخر
 ایشیدر • ذاتاً آلمر مذ کوره مشهور رومیله کورلرینک از
 چوقق کوز لجه یانلمش نمونه لریدر • شو نمونه لرتار
 صنایع نظرندکی فایده سی بزه واصلی اولامش اولان
 اصل هیکلر حقدده غایت ضعیف بر فکر ویرمکندن
 عبارتدر •

بونکله بر ابر روما نقارلری بتون بتون عقلتله
 درجه سنه تنزل ایشیب دیکر لرینه امتشالده ترقی
 ایله کدن صکره بعضی اساسی دهی وضع ایشیلدر •

بوتلر خیالات ایله پک از مشغول اولوب حقیقتک
آرائه سنه بذل مجهود ایتشلردر • ایشته الیوم موزه
خانه لرده بوتلر بوب تاریخه مستند اولان هیکلر
و (پوست) دیلوب انسانیک یالکز باشی ایله
کوکستی و اموزلرینی تصویر ایدن قولسز هیکلر
بو حالده در • انلردن بعضیلری واردر که حقیقته
آثار نفیسه دن معدوددر • (واتیقان) ده بوتلر
(اوکوست) هیکلی ، (قایتول) ده بوتلر
(مارق اورهل) و (آغریپین) هیکلری کبی •
بو هیکلرک اکی هادیسنده بیله اشخاصک آثار غومی
بوتلرک بیماسنده حس اولنور •

سینه ند
رومالولرک افکارنده کی جولان ، یونان صنایعده
پک از بره موقع احراز ایتش اولان وقایع معاصره
تاریخیه تک تصویرینه دخی سوق ایتلدر • روما
حکومتی توسیع و یا محافظه ایدن بویک مظفریتلرک
خاخره لرینی محافظه ایتک فن نقرک و طاقندنر •
روما طاق ظفرلرینک اکی کوزلی اولان (تیتوس)
طاقنک اوز رنده پاپلس قبارتمه بویه و دیلر علیهنده کی

مطهر یاتی نخطرا بتدیر مکده در . بوندن پک اوزاق اولیان
 (تراجان) سکتونی اوزرنده دخی ایمراطورک
 محارباتنه دائر حکایات ، محاصره لر ، محاربه لر ،
 مظفریتلر نشر ایدلشدر که صورتلر ، قیافتلر ، سلاحلر
 کمال اهتمام ایله حصوله کتیرلشدر . مع مافیه
 رومالورک عادات ملیدلر یته صورت قطعیه ده دلالت
 ایده چک آثار پک ازدر .

رومالور قدر مر مردن کسوب بیچمش اولان
 اقوام پک ازدر . لکن انلرک آثار عتیقه نقطه
 نظرندن فائده بخش اولان و محکوکاتی حاوی بولنان
 لایعه ولا بخصی قبرلرندن صرف نظر ایدلشد
 مر مردن حک ایتدکاری آثارک نتیجه سی او قلمر حائر
 اهمیت دکدر . اکلاشدیقنه کوره رومالور تزئید
 آثار ایتک هوسيله اثرلرینک کیفیتنه کیتندن از اهمیت
 ویرمشلدر .

۹۴ . — رساملق . — روما رساملقی
 رومانک (تیتوس) جاملرنده و (نازون) لورک
 مزار لغنده ، وجنوبی ایتالیا ده (پوپه پی)

و « هر کولانوم » شهر لرنده اجرا ایدیلن تحریات
 سایه سنده یونان رساملخندن زیاده معلومدر . اشبو
 ایکی شهرک خانه لرندن اکلاشلدیغنه کوره رفاه حالی
 اولان برکولینک خانه سنک دیوار لری بیله تصاویر
 ایله مستوردردر . برده اشبو آثار اکثریت اوزره
 صادی صنعتکار لر طرفندن علی العجله یاپیش شیلردر .
 اوله وقت نقوش جداریه بویالی کاغذله مقامنه قائم
 ایمش . بونلرک منظره تزیینه سی قیملر بنی آرترمقدهدر .
 بونلرک بعضلرنده برطاقم خیالخانه لر واردر که کوچوک
 ستونلر ایله محاط اولوب بعض اشخاصک وجودینی
 کوسه تر . بوندن بشقه اشبو نقوش جداریه ده
 اساطیره عائد برطاقم صحنه لر واردر که مشهور یونان
 مجوعه لرندن اقتباس ایدلمشدر . بعضا غایت لایبالی
 صورتده یاپیش صحنه لر اولوب عاشقلر یکدیگر ایله
 ملاطفه ایدرلر .

نقوش جداریه اکثریا « لوسترو » اصولیه
 اجرا اولنور ایدی . « لوسترو » اصولندن مقصد
 اذابه ایدلمش بال موئی ایچنده بویالری اریهوب آتیشک
 قائلر ایله دیوارک صیواسنده نفوذ ایتدیرمکدن عبارتدر .

اشبور ساملر علی العموم مجهول الاسم اولوب
 دیگر برطاقم رساملر دخی واردرکه یالکز اسملری
 معلومدر . لاتین محررلری برطاقم رساملردن بحث
 ایتیکده ایسه لرده بونلرک چوغنی رومدر، رومالوردن
 چیقان رساملر مستثنیات قیلیندندر . مع مافیسه
 جمهوریت زماننده « فایوس » اسمنده راصیلزاده
 نقاشلق اجرا سندن چکتمه مش وایکنجی « یونیک »
 محار به سنک تاریخی تصویر ایلشدر . بوسبیدن
 اکا « پیقتور » (یعنی رسام) لقبی ویرلشدر .
 بوضعتکارلر بعضا کندی زمانلری محار باتنک وقایعی
 تصویر ایدرلر ایدی . حتی بولو حه لرده غالب
 اولان جنراللرک کندی فتوحاتلرینی اهالی یه ارائه
 ایدر بروضعیتده طور دقلری کوریلور .

رومالولر مؤسساتلرینی و خانهلرینی تزئین
 ایچون اکثریا یونانیلرک معلومی اولان (موزائیک)
 اصوانی ، یعنی رنکارنک طاشلر ایله ایشلمش نقوش
 استهمالی ایدرلر والوان مختلفه ایله ملون طاشلره
 و مرمرلره رنکلی جام خجیرلرینی قاریشدرلر
 ایدی . بو طاشلری اکثریا قالدیر ملرده قولانلر

ایسده دیوارلره دخی تطبیق ایتشدرد . اشواسکی
 « موزائیك » دن بزه واصل اولانلرك ایچنده چوغنی
 ساده تزیناندن عسارتدر . بهضرنده ایسه بیوك
 مجموعهلر کوریلور . تهكیم « ناپولی » موزه
 خانه سنده محفوظ نقشلر اوزرنده (آر بهل) محار بهسی
 ترسیم ایدلشدرد .

روما صنایعی بویله سرعتله کوزدن کچیردیکمز
 صرهده کوچك تونجیلر ، (قامه) دنیلن رنكلی
 ومختلف اینجه طبقه لردن متشکل طاشلر اوزرنده کی
 رسملر ، ومجوهرات کبی برطاقم صنایعدن صرف نظر
 ایدلشدرد . لکن بونلرك جمله سنده هیكلتر اشلغك ورساملغك
 اوصافی ایله صنایع یونانیه تأثیراتی بولمقده در .

۹۵ . — صنایع عتیقه منقولاتك دوامی . —

صنایع عتیقه تاریخی غرب ایمپراطورلغك انقراضی
 ایله ختام بولماز . رومانك منقولات ومؤسساتی عناصر
 جدیدله ایله بالاختملاط قرون وسطی اثناسنده محفوظ
 قالدیغی کبی تأثیرات صنایعه سی دخی دوام ایتشدرد .
 شرقده « پیرانس » صنایعی صنایع یونانیه دن استفاده

ایتر ایدی • غربده ایسه روما مؤسسائی جسامت
 و متائیله عقوله حیرت و برر ایدی • چوق وقتلر
 انلره تقلید ایدلدی • خرسیان کلیسائی قسماً اسکی
 « باز یلیک » لردن آلدی • « رومان » صنایعی ، اسمک
 دخی کوستردیکی و جمله ، روما صنایعندن تولد ایدی •
 اشبو منقولات ایله اخلال ایدلدیکی کوریلن « غوتیک »
 صنایعنده بیله صنایع عتیقه بی نخطر ایتدیره جک شیلره
 تصادف اولنور •

اون بئنجیمی و اون التنجیمی قرن میلادینک ار باب
 صنایعی ، فوق العاده بر تمایل ایله آثار عتیقه یه عودت
 ایتدیلر • ماضینک تدقیق و تقلیدی آنلر ایچون بر قاعده
 حکمنه کیردی • روما صنایعی چوق وقتلر بومسلیکدن
 استفاده ایدی • لیکن قرن حاضرده شمر قسده اجرا
 ایدیلوب بیوک بر قسمی فرانسه یه طائد اولان کشفیات
 و تحریات سایه سننده بر درجه یه قدر اصل صنایع یونانیه
 کشف ایدلش و تمامی لطافتی اکلاشلشدیر •

— کتاب ثالث —

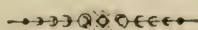
— قرون وسطی صنایعی —

مقدمه

اشبو کتاب ثالث ، بر مقدمه ایله طقوز
فصلی حاویدر : مقدمه قرون اولایه ختام
ویرن وقایع و انقلاباته دأردر . طقوز
فصلدن ۱ صنایع نضرائیه ، ۲ بیرانس ،
۳ عرب ، ۴ عجم ، ۵ هند ، ۶ چین ،
۷ ژاپونیا ، ۸ رومان ، ۹ غوتیک صنایعی
بیاندهدر .

— کتاب ثالث —

— قرون وسطی صنایعنه دائر در —

﴿ مقدمه ﴾

﴿ تاریخ عمومی یه بر نظر ﴾

۹۶ . — قرون وسطی، ازمنه عتیقه نك
بالجمله تشکلات سیاسیه واجتماعیه وصناعیه ولسانیه
وعدلیه ومذهبیه سنه ختام ویرن ، انقلابات
عظیمه اراسنده باشلامشدر .
نیچه قرنلردن بری هیأت اجتماعیه ایچنده
فرمانفرما اولان اصول اداره وقواعد مرعیه
اسکی سالکریله برابر قرین زوال واضمحلال
اولش ویرینه بشقه اصول ، بشقه قواعد خلف
اولشدر .

آرتق ایرانلر ، مصریله ، بابلیلر کی نیچه اقوام
مختلفه یی برایت اتحاد آلتنده جمع ایدن حکومات
مطلقه و مستبده وراه پرده خفایه چکادی ؛ طوائف
ملوک ودره بکلیمی اصول اداره سی تحدت ایلدی .
بالجمله اقوام غریبه یی کندینه اطاعت ایتدیرمکه
موفق اولان صوک حکمدار ، شارلمان اولمشدر .

آندن صکره آروپا قطعہ سی قراللقره وهر
قراللق بکلکله آیرندی . بکلکار دره بکنک
مالکانه سی اولوب کندی بیلدکری کی اداره ایدرلر
ایدی . قاتولیک هیئت روحانیه سی دخی اداره
حکومه صوقولدی . ارادن چوق کچمکسزین
پاپلر ایله ایمراطورلر هانکینک دیکرینه امر ایتدی
لازم کله جکی حقنده مجادله یه باشلادیلر . ایشته
بو حال ، ازمنه عتیقه حکومت مطلقه سنک نهاییتی
اولمشدر .

عالم عتیق انسانلری بیوک شهرلرده اقامت
و عمرلینی تمادیا حال سفرده امرار ایدرلر ایدی ؛
مصالحه لری دخی برمتارکه موقته دن عبارت اولور

ایدی • قرون وسطا ده ایسه جمعیت بشریه
 محارب لردن ، راه لردن ، قرویلردن عبارت اولوب
 همان جله سی قریه لرده توطن ایتدیلر • ایشته بو حال
 ازمنه عتیقه ده قصبات عمرینک نهایتی اولمشدر •

اوروپا سککنه سی تیاترولر ، جاملر ، یوللر انشا
 سندن فراغت و کلیسا انشالسنه مباشرت ایتدیلر •
 بو حال دخی ازمنه عتیقه صنایعینک نهایتی اولمشدر •

لاتین لسانی ، بعدما آنجق علمایه مخصوص
 برلسان متروک حکمنه کیردی • آلمانیا ده ، انکلتزده ،
 برجرمان لسانی ؛ فرانسه ده ، ایتالیا ده ، اسپانیا ده ،
 لاتین لسانندن یکی تولد ایدن « رومان » لسانی تکلم
 اولنه یور ایدی • بودخی ازمنه عتیقه لسان وادیاتنک
 نهایتی اولمشدر •

اوروپا خرستیانلق مذهبنی ؛ آفریقا ایله آسیانک
 بر قسمی اسلامیتی قبول ایتدی • بودخی مذاهب
 عتیقه نک نهایتی اولمشدر •

جرمانیا لیلر عادت لرینی ، اصول عدلیه لرینی

اورویانک ہر طرفہ ایصال ایتدیلر • بوحال ازمنہ
عتیقہ حقوقنک نہایتی اولشدر •

یالکز بیرانس حکومتی ہنوز عالم عتیقک
انقاض وبقایاسنی محافظہ ایتدکده ایدی •

والحاصل غربده حکومت ' جمعیت ' صنایع '
لسان ' حقوق ' مذهب تجدد ایدی • مدنیت
عتیقہ منطقی اولدی • وحشت عمومیہ ارہسندہ
مدنیت جدیدہ نشر انوار ایتدکده باشلادی •

— برنجی فصل —

(صنایع نصرانید بیاننده در)

مندرجات : صنایع نصرانیه نك اساسی :
 خرسیتیانلق و صنایع . — (قاتا قومب) لرك فن
 معماریسی . — رساملق . (سارقوفاژ) لر . —
 صنایع نصرانیه نك تحولی : بازیلیكرك . بازیلیكرك
 تزیناتی . غربده صنایعك تدبیری .

— صنایع نصرانیه نك اساسی —

۹۷ . — خرسیتیانلق و صنایع . — جمعیت
 نصرانیه حال اتقراضده اولان بر جمعیت عتیقه
 ایچنده ظهور و تدریجاً کسب جسمامت ایلدی .
 مذهب جدید ، روما قانونلری طرفندن شدیداً منع
 واصحابی زجر ایلدیکی و اکثریا ظالمانه ، عدارانه
 جور و اعتسافه دوچار اولدیغی حالده نفوذینی
 امپراطورلغك هر قسمنه نشر و توسیع ، اصحابی

تکثیر و معناً عالمک فتح و ضبطنه مباشرت ایلدی .
 اکلاشلدیغنه کوره خرسیتیانلق ، ظهورندن اعتباراً
 ایلک اویچ قرن اثناسنده برطاقم بلایا و مصائب
 و محاریبات و نوائب ایله مشغول اولدیغندن ، صنایعی
 اصلاً نخطر ایدهمه مش ایدی . بونکله برابر نصرانیتک
 منسوب اولدیغنی یهودیلک مذهبی ، یعنی شریعت
 موسویه زیروح اشخاصی تصویر ایتمکدن منع
 ایدردی . حتی (سن پول) آنته بی طولاشدیغنی
 صرده شهر مذکورده موجود هیکلرک مشاهدهسنده
 بالکلیه منفعل اولمش ایدی .

مؤخرأ کلیسا رجالی ایچنده یونان تربیه سنی اخذ
 ایدنلر بیله اسکی صنایع نفیسه آتارنده پت پرستلکدن
 بشقه بر مقصد کورمز اولدیلر . نته کیم (قله مان
 دالکساندری) رسام مشهور (فید یاس) ی بیله لسان
 حقارتله یاد ایدردی . مع هذا افکار عمومی
 نصرانیه صنایعه مساعد اولدیغندن و کندی معتقدلرینی
 اشکال مخصوصه ایله تجسم ایتدیرمکی آرزو

ایتدکلرندن ینده صنایع طریق ترقی وتوسعدن کیرو
قاللادی .

۹۸ . — (قاتا قومب) لک فن دهماریسی . —

(قاتا قومب) دیه قبر مقامنده قوللانیلان یر انتی
مغاره لرینه اطلاق اولنور .

خرستیانلر ، دوچار اولدقلری بونجه مظاملم
وتعدیات آرسندده یر یورنده برطاقم کلیسار انشاسندن
کیرو قاللامشدر ایسه ده ، بو کلیسار زمانک شدائینه
تاب آور مقاومت اوله میهرق ، هیچ بر اثر ترک ایتدکسز
دوچار اضمحلال اولدقلرندن خرستیانلرک صنایع
اولیه لرینی زیر زمینده موجود (قاتا قومبلرده یعنی)
جنازه مغاره لرنده تحری ایتک ایجاب ایلشدر .
روما حکومتک هر طرفنده اشبو مغاردلردن الده ایدنش
ایسه ده حائر اولدقلری اهمیت و کشفلری ایچون
صرف ایدیلن مساعی سببیله روما مغاردلری دها
کوزل معلوم اولشدر .

علی الخصوص موسیو دو (روسی) نک اهتمای

سایه‌سندده (خرستیانلرک آثار عتیقه‌سی علمی) خیلی
ترقی ایشدر .

شهر مذکورک خارجنده واقع مغاره‌لرک دهلیزلی،
یکدیگری اوزرنده موضوع طبقات متعدده منقسم
اولدیفی حالده زیر زمینده هر طرفه امتداد ایشدر .
مقدملری خرس‌تیمانلرک بومغاره‌لری خفياً حفر
ایتدکاری ظن اولنور ایدی، لکن بوطن طوغری
دکدر . ذاتاً خرس‌تیمان مغاره‌لرینک قایوسی بیوک
یورتی کونلرنده آچیق طورر و قبرستانه احترام
ایندسینی امرایدن روما قوانینک احکامندن استفاده
ایدر ایدی . خرس‌تیمانلرک جنازه مراسمی نقطه
نظرده روما‌لور دورنده حقوق عمومیه دن محروم
ایدیلرلی پک نادر واقع اولشدر .

اک مشهور قانا قومبلر قالیست، دومیتیل، پره
تکستیا، پرینیل مغاره‌لریدر .

قانا قومبلرده حفر ایدیلن مقابر بعضاً غلاف
شکلنده اولور، بونلره «لوکولی» دینلیر؛ بعضاً
اوزرلرینه برر قاپالو کر وضع ایدیلیر، بونلره دخی

« آرقوزولیا » نامی ویریلیر : « لوکولی » شکلنده اولان مقابر او طه لرك اراسنده کی معبر لرده تصادف اوانور ، « آرقوزولیا » شکلنده اولانلر دخی « کوبی کولا » دیلن مستطیل شکل او طه لرده بوانور .

مقابرک اشبواشکالی سوریه و یونانستان کبی ممالک شرقیه ده کی یرالتی مقابرینک اشکانی آکیرده قده در .

۹۹ . — رساملق . — خرسیتیان رساملقنی

برنجی قرنک او اخرینه طرغری اشبو مغاره لرك دیوار لرنده تولد ایتدی . رسم ایدیلن اشکال ، احوال معنویه نک تصویر مجسمنی و یا خود برطاقم رموزی حاوی ایدی . ازان جله بالاق رسمی حضرت عیسانک خیالنی ، کو کرجین رسمی ارواح نصرانیه نک خیالنی نخطر ایتدیرر ایدی .

رساملر ، عهد عتیق وجدیدده یعنی ، تورات وانجیلده موجود الک مهم ، الک عمومی قواعد مذهبی نصرانیه بی نخطر ایتدیره جک ماده لری انتخاب ایتشلردر . ته کیم سفینه دروننده نوح علیه السلامک تصویرنی نوع بشرک کناهلرینی عفو

ایتدیومک ایچون حضرت عیسانک فدای نفس
 ایتدیکنی ، یونس علیه السلامک اوج کون برباق
 قارنده طور دیغنی کوسترن رسم حضرت عیسانک
 تکرار دیرلدیکنی تخطر ایتدیرر .

مغاردلرک دیوارلرنده «تقادیاً آتی الذکر تصاویرک
 تکرار ایتدیکی کوریلور : آدم و حوا (ع) ،
 سفینه ده نوح (ع) ، اسحاق (ع) ک قربانلغی ،
 حضرت موسانک عصاسیله چولده بجره ضرب
 ایتسی ، یونس (ع) ک حکایه سی ، دانیال (ع) ک
 ارسلانلرله مغارده بولنمسی ، حضرت عیسانک
 «عجزاتی ، چوبان شکلنده ارائه سی .

بور سملردن مقصد ، مجرد تاریخ مقدسی خرسه تیانلره
 مجسم صورتده کوسترمک و انلره کوزلری واسطه سیله
 مواد مذهبییی اوکرتمکدر .

کرک اساس رسمک انتخابنده و کرک وضعیتنده
 بولردن بشقه هیچ بر وقعه تاریخیه یوقدر .

هر طرفده حضرت عیسانک مناقبیه و معجزات
 و کراماتنه دلالت ایدر چوق اثرلر وار ايسه ده کرک

آنک چکدیکی مشقتره وزعم ایدیلن شهادتته وکرک
شهداء سائرہ نصرانیہ نك چکدکاری مشاق و متاعبه
دائر بر اشارت بیله کورلمبور .

اشبو رسملر اسلوب جہتجه اول وقتک پتپرست
صنعتکارلرینک اجرا ایتدکاری تصویرلردن هیچ
فرقلی اولیوب اسلوبلری یکدیگری نك عینیدر ؛
چونکه اکثریا خرسیتیاں رساملری مذاهب باطله
اربابنه عائد محللرده تربیه آلمشتر ایدی .

غریبدرکه بعض رسملر ، بالکلیه مغایر مذهب
اولدیغی حالده آنلره ویریلن معنالر سیبیله خرسیتیا
نلغه موافق عد اولنور ایدی . نته کیم اساطیر
یونانیده شعر و موسیقینک موجودی عد اولنسان
و (عود) نامنده کی چالغیسیله حیواناتی مفتون ایدن
(اورفه) نام شخصک تصویری حضرت عیسی ایله
آنک افعال حسنه سنی ارائه ایدر ایدی .

مع مافیه صنایع نصرانیه بالکلیه پت پرست
صنایع نك تعدیلاتدن عبارت دکلمدر . اساساً
خرستیان رساملر نك کندینه مخصوص برطاقم

فكرلى و اردر كه كيتد بجه قواعد مخصوصه سيبه
كسب تمايز ايتشدر .

۱۰۰ . فن نقر و (سار قوفاژ) . — فن

نقر ، رساملقدن چوق صكره ترقى ايتدى . سبى
شودر كه ، جنازه مغارلر نيك درونته بيوك مرمر
پارچه لر نيك ادخاليله ايشلمى قابل اولمادى بى كى
خارجنده دى حكومت مأمور لر نيك نظارتدن وتعقيب
و منع ايله لرى مخاطره سندن طولاي ايشك قولاي
دكل ايدى . ذاتاً فن نقره كايسا هيئت بجه نظر نقرته
بقارلر وعادتا آنى بريت پرستك صنعتى عدايدر لردى .
حضرت عيساي ارئه ايدن بعض هيكلر وياهيكل بكار
مستثنا اولمق اوزره « سار قوفاژ » دنيلن طاش تابوتلر
اوزرينه نقر ايديلن اويمه رسملر ايله اكتفا اولنور
ايدى . مع مافيه خرستيانلغك برنجى قرون ثلاثه سنده
بونوع اثرلر غايت نادر در ، آنجى قردنجى و بشنجى
قرنلرده تكثير ايتشدر .

بونلرده آنخا ايديلن اساسلر دى مقدمار ساملك
انتخاب ايتش اولدقلى كتب مقدسه مندرجاتدن

عبارتدر . سارقوفاژلرك اوزرنده وقوعات ايكي
صمره اوليق اوزره تعاقب ايتش و فقط ترتيب
وقوعاته اصلا رعایت اولنماشدر .

روماده واقع (لاتران) موزه سنده ، فرانسه ده

كائن (آرل) موزه سنده اشبو سارقوفاژلردن يك
چوق واردر .

— صنايع نصرانيه نك تحولى —

۱۰۱۰ . — « بازيليك » لر . — در دنجى قرنك

او ائلنده ايمپراطور قسطنطينك خرسنبلغه تا مين ايتديكى
وضعييت جديده جمعيت نصرانيه نك وجهه عنيتمنى
تحويل ايتديكى كى صنايعك مقصدى دنخى تغيير
ايشدر . بعدما هر طرفه اثنای نهارده بيوك بنارده
اجراى آيين اولنغه باشلادى . « بازيليك » ناميله
انشا ايديلن كليسالر هم مذاهب باطله معبدلرینی ،
هم رومالورك خانه لرینی ، همده قاتا قومبلك معمار
يسنى آكديرر ايدى .

شویله که قاپو مقامنده اولان برنجی کمری
 یکد کدنصرکه اوستی آچیق ودرت جهتی رواقلمر
 ایله مجهز برآولی یه کیریلیردی . بو آولی چیفته
 بردهلیر واسطه سیله کلیسانک دروننه ایصال ایدردی .
 کلیسانک داخلی ایسه ایکی صره ستونلر واسطه سیله
 اویچ قسمة آیرنش ایدی : صاغ جناح ارککله ، صول
 جناح قادینلره ، قسم وسطیسی رهباذله مخصوص
 اولوب هر ایکی قسمک آره سی پارمقلقلر ایله دخی تفریق
 اولنمش ایدی . انجیل ایله اعمال رسلاک قرآننه مخصوص
 ایکی منبر وار ایدی . کلیسانک محرابنی حاوی اولان
 اوک طرفنک وسعتی آز اولوب قبه نک نهایتنده
 طاشدن معمول واجرای آیین ایدن راهبه مخصوص
 برکرسی بولنور ایدی . کلیسانک برطوانی اولوب
 بو طوانک اوستی ایکی سطح مائلی حاوی بر چاطی
 ایله ستر اولنور ایدی . علی العموم کلیسارک
 قربنده داروی یاخود زوایای کثیره اوزره مرتب
 برواقنیز حوضی وار ایدی .

ایشته قرناً بعد قرن تعدیل ایدیلن وشمیدیکی

کلیسای آثاری هنوز موجود اولان اسلوب
 بوندن عبارت ایدی .

۱۰۲ . — بازلیکلرک تزییناتی . — اشبو

ابنیه جسیمنک تزییناتی خصوصنده قاتا قومبرک او عادی
 رسملی کافی کوریله مز ایدی .

چونکه بورسملرک افاده ایتدیکی حسییات ،

جمعیت نصرانیه نك حاليله متناسب دکل ایدی .

حضیض ذل و مسکتمدن چیقوب بر اقدار سیاسی یه

نائل اولان خرس تیمانلق ، تاریخده غایت بیوک بر موقع

احرازینه و عظمت و حشمت ارائه سنه لزوم کوریور

ایدی . هر طرفده اشبو تمایل احتشام ، ظهوره

باشلادی . حضرت عیسانک ، مریم البتولک ،

حواریونک حقیقی تصویرلری ارزو ایدیلیر اولدی .

هر تقدیر تصاویر حقنده رسمی اثرلر مفقود ایدیسده

تخیلات ایله برطاقم نمونه لراختراع واحداث اولندی که

کیتدیجه بالتوسع بدرجه یه قدر رسمیت قزاندی .

حضرت عیسانک آرتق برکوزل چوبان وضعیت

متواضعانه سننده تصویرلری آرزو اولغیوب بلکه تختی

اوزرینه اوتورمش و ملائکه ایله احاطه ایدلمش برشرق
حکمداری کبی اراآه ایدلمسی ایستنورایدی .

دیگر طرفدن دخی اولکی افکار و مطالعات صوفیانه
یرینه تورات و انجیلک سلسلهء وقوعات تاریخیه سنک
تصاویری اقامه اولندی و شهدا منظره لری الده ایدلدکجه
کلیسانک ماضینی شرفلندیرلدی .

دزدنجی قرنده قانا قوم بلك رساملری و سارقوفا -
ژلرک نقارلری حالایالکز منقولات تاریخیه یه حصر
مطلب ایتدکلری حالده کلیسالرک تزینیه مکلف اولان
صنعتکارلر یواش یواش براسلوب جدید احداث
ایتدیلر . آنلرک یاپدیخی رساملر بزم زمانمزه و اصل
اولمامشدر ؛ مع مافیه کیریچ ایله دیوار نقش
ایدرلر ورنکلرک طاشلرله تصاویر یاپارلرایدی .

دیوارلرک یوزینی و قبه لرک قعیرینی بور رساملرله ستر
ایدرلری . رومانک بعض کلیسالرنده دردنجی ،
بشجی و التنجی قرنلرده رنکلرک طاشلرله یاپلمش تصاویر
واردر .

ما فيه غريده غرب امپراطور لغنك سقوطني وباربار
 حكومتلرينك تأسسنی انتاج ایدن وقایعك تأثیريله
 صنایع كسب ضعف ایتدی . بنار پك قبا انشا
 اولنور ، تصاویر و کیرچ نقوشی پك عادى و ظرافتدن
 عارى بر صورتده یاییلیر ایدی . التجی قرنندن اعتباراً
 كرك ایتالیاده و كرك غول ممالکننده باربارلق غلبه
 ایتدی ، آرتق صنایعك حقیقه تجددى ایچون نیجه
 قرنلر انتظار اولنمق لازم کلیور ایدی .

ایکنجی فصل

(بیرانس صنایعی بیانده در)

مدرجات : بیرانس صنایعک او صاف عمومیه سی
 وباشلوجه دورلی . فن معماری : قبه لی کلیسار ؛
 آیاصوفیه . رساملق : اجار ملونه رسمی ،
 ضغلی وصولو بویا رسمی ، کیرجلی رسملر . —
 « آتوس » طاعی رسملی . — فن نقر . فیل دیشلری
 . — حرف . — خربده بیرانس تأثیری . — شرقده
 بیرانس نفوذی .

۱۰۴ . — بیرانس صنایعک او صاف عمومیه سی
 وباشلوجه دورلی . — غرب ایپراطورلغی زواله
 بوز طوتجه شرق ایپراطورلغی موجود ایدی ،
 آنک وجودی گاه ترقی وگاه تنزل آردسندده اون
 بشنجی قرنه قدر امتداد ایدی . شرق ایپراطورلغنده
 پارلاق بر مدیت انتشار ایلدی که ممالک بعیده یه تأثیر
 نفوذ ایشدر .

غربده اولدیغی کبی شرق ایمراطورلغی دخی اقوام مختلفه سرکیسی حالنده ایدی : دینانک هر طرفندن اجندیلر ، تاجرلر ، صنعتکارلر ، سرسریلر کلیر و اوراده طولانیلر ایدی ؛ ذاتاً بومملکت وضعیتی حسبیه اوروپا ایله آسیا بیننده برخط واصل مقامنده ایدی . بیرانس صنایعی یونانستانک قواعد قدیمه سیله شرق عناصر و قواعدینک اختلاطندن حصوله کلدیکی کبی ، کندیلرینک دخی بعض اساسلی قاعدلری وار ایدی . یدنجی قرنده (ژوستینین) ک زمان ادارهسنده بیرانس صنایعی کندینه مخصوص برطاقم اوصاف ایله تشکل ایتش ایدی که آنی ایلروده چوق وقتلر محافظه ایده جک ایدی . بو صنایع سکزنجی قرنده بیوک بربحران کچردی . شویله که صنایع مذکوره مواد مذهبییه قوتله نفوذ ایتش اولدیغندن کلیسای و حکومتی اصلاح ایتک فکریله مشغول اولان بعض ایمراطورلر تصاویر مقدسه یه پت پرستلکک تلویثاتی نظریله باقاغه باشلادیلر . « پت شکن » دینلن فرقه نصرانیه نک ۷۲۶ سال میلادیسنه طوغری باشلایان محاربه لری

تصاویر عبادتک غلبه سیله ۸۴۲ سنه سننده صورت
 قطعه دهده ختام پزیر اولدی . مع مافیسه بو وقایع
 آره سننده صنایع دخی پک زیاده قزاندی . امور
 مذهبییه ایله مشتغل اولان رساملر تهیدیات و تعقیباته
 قارشو ترک مسلك ایتیه رک مصمرانه چالیشیر لر
 . ایدی

طقوزنجی قرن دن اون برنجی قرنه قدر ما کدونیا
 خاندانی پرنسپلری ، حکومتک سعادتنی تأمین
 ایتد کاری صره ده صنایع دخی فوق العاده ترقی
 ایتش ایدی . اون برنجی قرنده تکرار تنزله
 یوز طومش و فقط اکثریا منقولات تاریخیه ده ثابت
 بر حالده قالمشدر .

اون اوچنجی قرنده قلیل الدوام اولان « لاتین »
 ایمپراطور لغتک تأسس ایده جگنی اون برنجی و اون
 ایکنجی قرنلرده روملره ایما ایدن مصائب ، صنایع
 حقنده بر ضربه شدیده ایراث ایتدی . هر نه قدر
 آندن صکره صنایعه یکیدن حیات ویرمک ایچون
 بعض مساعی صرف ایدلمش ایسه ده مظفریتی پک

محدود قلمشدر . مع مافیه بیرانس صنایعی ششرق
حکومتینک انقراضندن صکره دخی دوام ایتش
ومناسازلرده وعلی انحصوص (آتوس) طاغنده
بر مجلساً بولمشدرکه ایوم او راده بالتسائی زوال
بولقدهدر .

۱۰۵۰ — فن مهماری : قبهلی کلیسار ؛
ایاصوفیه . — بیرانس معماریسی سوریهده
واسیای صغراده تشکل ایتش ایدی . کلیسار ،
دردنجی و بشنجی قرنندن اعتباراً غربک بازیلیمکرنندن
آیرلدی . بیرانس معماری بر سطح مربع اوزرینه
قبه اعمال ایتک اصولنی ششرقندن استعاره ایتدکن
صوکره اقسامنی توسیع و تجدید ایتدیلر . « ژوستینین »
۵۳۲ سال میلادیسندن حضرت سلیمانک روایت
ایدیلن معبدینک احتشامنی کچمک اوزره بر کلیسا
انشاسنی ارزو ایتدی .

« آنته میوس دوترالهس » و « ایزیدوردومیلت »
اسمنده ایکی آسیالی معمار بونی درعهده ایتدیلر .
انزک انشا کرده سی اولان ایاصوفیه معبدی ایوم کرک

تزیینات و کراک فن معماری جهتیله بیزانس صنایعناک
نمونه‌سی در :

بومعبداک انشاسنده التون ، کوش ، فیل دیشی ،
ذیقیت اجمار کبی قیمتدار مواد اصلا دریغ ایدلمدی .
فن معماری نقطه نظرندن شایان دقت اولان جهتی
۳۱ مترو قطرنده اولوب جسیم درت دیرک اوزریته
استناد ایدن قبه سیدر .

آندن صکره قبه اعمالی حکومتک هر طرفنه انتشار
ایتدی . مؤخرأ کلیسا فن معماریسی کلیساره ده
ظریف ، ده خفیف برمنظره اعطاسی خصوصنی
تجری ایتدی . بربناده متعدد قبه اعمال ایدیلور
وعلی العاده بش و بعضاً ده زیاده و حتی اون ایکی یه
قدر قبه بولنور ایدی . قبلرک لطیف و دلکش اولاسی
ایچون اولدقجه مرتفع ، اسطوانی قاصناق شکنده
برمحلک اوزرینه بیدیرلدی . سستونلر ، پنجره لر
تکثیر اولندی .

استانبولده واقع تئوتوقوس (یاخود مرده دیو)
کلیسای (ساکننجی قرن) ؛ سلانیکده واقع سنت

آپوتر، سنت الی، مریم کلیساری (اون برنجی قرن)
 بواسلوبك اليوم شرقده موجود اولان الك كوزل
 نمونه لیدر .

معماری مدنی یه کنبجه : دردنچی قرنده باشلانمش
 اولان استانبول بیوک سرایی ژوستینین طرفندن
 تزین ایدلدی . لواحق تکشیر اولندیغندن غایت
 محشم کورینور ایدی . هر طرفنده متعدد اولیلر،
 کوچوک کوچوک کلیسار، قبول صالونلری، دوائر
 خصوصیه بولنور وهرجهنده آلتون وکوش لمعان
 ایدر ایدی .

الحاصل بیرانس فن معماریسنده متانت وجسامت
 جهتلری مطمح نظره آلتمش وبوفکر حکومتک هر طرفنه
 انتشار ایتمش ایدی . بونلری نظر حیرتله کورن غرب
 مورخلری استغرابلرینی بیان ایتمکده درلر .

۱۰۶ . — رساملق : اجار ملونه و صولی
 بویا . — قرن سادس وسابعده انشا ایدیلن بیرانس
 کلیسارینک رسملری ضایع اولمشدر . انجق بعض

اججار ملونه رسملیله یازیلری ، تزین ایچون
 قوللانیلان بعض صولی بویا رسملی موجوددر .
 « ایاصوفیه » کاملاً اججار ملونه ایله تزین
 اولمشیدی . آلتون یاخود قویو مائی برزمین
 اوزرینه تصاویر مقدسه ایله ملائکه نك واعز نك
 نیوك تصویر لری فرش ایدلشدیدی . ایاصوفیه
 کلیسا حالندن جامع شکنه تحویل ایدلگدن صوکره
 بوتصاویرک اکثری عثمانلیلر طرفندن تخریب ویا
 بادانا ایله ستر ایدلدی . اول وقت ایتالیا ده بیرانس
 حکومت نك مقری اولان (راودن) شهرنده قرن
 مذکورده انشا ایدیلن کلیسالر ، تزینات عتیقه سنی
 قسماً محافظه ایتکده در . بونلرک اکمعنا بهی
 ایاصوفیه یه معاصر (سن ویتال) کلیساسیدر .
 بونک زمزمه قرائت ایدیلن محلنده کی اججار ملونه
 رسملندن ایکیمی « ژوستینین » ایله « تئودور » ی
 کندی دیوانلری اعضاسندن بر طاق اشخاص ایله
 محاط اولدقلری و کلیسایه هدیه تقدیم ایتدقلری
 حانده کوستر مکده در .

صولی بویا رسملرینه کالجیه : بونلردن الكوزلی
ویانه ده وواتیقانده محفوظ اولان وکتب مقدسه یه
عائد بولنان یازیلر در .

« فلورانسه » نك « لوارنتن » کتبخانه سنده
برکتابه موجود در که ۱۸۶۱ تاریخ میلادیسنده
اعمال ایدلمشدر ، حضرت عیسانک خاچه کرلمنی
کوسترن تصاویر معلومه دن الك اسکیننی حاویدر .
خرستیانلغک پت شکن اربابنی تعقیب ایدن دورده
صولی بویا رسملری او قدر اهمیت کسب ایتشدر که
رساملغه دائر الده قالان آثار آنجق بونلردن عبارتدر .
بونلرده اصول عتیقه نك تأثیرنی شدتله نمایان
اولمقده در .

ذاتاً قرن رابعدن بری استانبولده نمونه سی
پت پرست معبدلرندن النمش نیچه تصاویر وارایدی .
قرن خامس وسادسدن بری بیرانس تزیناتنده
شرقی الاصل اولان برطاقم اساسلر کوزیلور .
طقوزنجی قرنک نصف اخیری ایله قرن عاشرده صنایع
عتیقه یه دها زیاده مربوط برمسلك ظهور ایتشدر .

تہ کیم پارسک کتبخانہ ملیسندہ محفوظ اولوب
 اونجی قرنہ منسوب اولان بررؤوم زبورندہ
 داود علیہ السلام برطاقم تصاویر صوفیہ ایله
 محاط اولهرق کو سترلمشدر، که بورسملر یوزان
 معبودلرینک جمعی اولان تصاویردن استعاره
 اولمشدر . « واتیقان » کتبخانہ سندہ ایکنجی
 « بازیل » نام ایمپراطورک غایت محشم و مزین برتقویمی
 موجود اولوب سکیز صنعتکار طرفندن امضا ایدلمشدر،
 درت یوز صولی بویا رسمی حاویدر .

اون برنجی قرنک لوحه لرندہ اسلوب دکیشوب
 بشقه شکله کیرمش و بو وجهله انقراض باشلامشدر .

۱۰۷ . — « آتوس » طاغی و کیرج رسملری . —

قرن ثامن و ناسعدہ حکومتی ترقی ایتدیرمک آرزوسندہ
 بولنان (پالمولوج) لر صنایعی جایه ایتدیلر .
 کلیسایه منسوب اولان رساملق « آتوس » مناستر-
 لرینک دیوارلرندہ ایلرو کوتورلمشدر . اخلافی
 نظرندہ استاد کامل عد ایدیلین « مانسوئل یانسه
 لینوس » نام شخصک قرن مذکورده اوراده

چاشمش اولسی محتملدر . انی اك زیاده تقدیر
 ایدنلردن (دهنیس) نام راهب بر (رهنمای رسم)
 تحریر ایتدی . بونده فن رسمك اصولی سرد
 ایدلش ومواد مقدسه ایچون اتخاذازی لازم کلن
 ترکیبات ونمونلر کوسترلشدر . اشبو تلخیص
 سهیل اختراع فکرنلن آزاده اولغله برابر مناستر
 ارباب حرفی بیننده شهرت قزانندی . وپك چوق
 ارباب صنایع ایچون رسم برصنعت غیر اختیاریه حکمنه
 کیردی .

« آتوس » مناسترلرینك دیوارلری کیرچدن
 یابیش رسملره مزیندر . بونلر قرن اخیره منسوب
 اولوب پك یکیدر ، ایچلرنده اون دردنجی قرنه قدر
 منتهی اولانلری دخی واردر . مع مافیله جمله سی
 یکدیگرینه مشابهدر .

۱۰۸ . — فن نقر . فیل دیشلری — فن
 نقر ، بیرانس صنایعنده هیچ بر وقت رساملق قدر
 بر موقع طوته مامشدر . ایلك زمانلرنلن بری
 بیوك هیكلر اشمال ایدلدیگی کبی مرمردن یاخود

طاشدن كسلش قبارتمه رسملر بيله او قدر آزدر كه
بعض مورخلر يونان كليساسنك فن نقرى كاملاً منع
ايتديكى ظننه ذاهب اوله رق خطا ايتشدر .

فن نقر اصلا جايه ايدلمدى . نقرلر يالكلر
زينتجى اوله رق بولنورلر ؛ قصرلر ، پروازلر
تريين ايدرلر ايدى . بوندن بشقه فيل ديشندن
معمول كوچوك جكمجهلر ايله (دييتيك) دنيلن ايكي
ياپراقدن عبارت مأمورين دفترلى وبونلره ممائل
صغير الحجم موادك اعمالنه حصر مساعى ايتشدر .
مع مافيه بو صنعتكارلر تصاويرك خطوطنى ولباسلرك
بوكلوملرئنى كال دقتله كوسترهر ك اثبات مهارت
ايتدیلر . بونلرك اك كوزل نمونه لرى (بريتيش)
موزه خانه سنده موجوددز .

قرن تاسع وعاشرده دخى فيل ديشندن پك
چوق اثرلر ياپلشدر . مؤخرأ فن رسنده اولديغى
كبي اسلوب نقر دخى كسب ضعف ايتشدر .

۱۰۹ . — حرف وصنایع . — قیوجمیلیق
حرف سائردهن زیاده ترقی ایتشدر . بعض محررلر

کرك كليسالر ايجون و كرك حكمداران واغنيا ايجون
 اعمال ايدلمش اولان كوزل پارچه لردن بحث ايديه
 رلر . قرن سادسده بيزانسليلك ميندا اصولي
 بيلدكلري اكلاشيله يور ، بونلرك بعضيسي اليوم
 موجوددر . ونديكده « سن مارق » كليساسنده
 الا آن محفوظ اولان محراب بو اصولك اك مه
 اثرلرنددر .

تصاویر ايله مزین و منقوش اپیک منسوجاتی
 صنعتی دخی ایلرولمیش ایدی .

« دالماتیک » نامنده بر لباس محفوظدر که اشای
 آئینده یاپاسک معیتنده کی دیاقوسک تلبسنه مخصوص
 اولوب اوزری تصاویر ايله منقشدر . بونک اونجی
 یاخود اون برنجی قرن میلادی یه منسوب اولدیغی ظن
 اولنه یور .

۱۱۰ . — بیزانسلرک مدنیتنه خدمتلی . —
 فن معماری استئنا ایدلدیکی حالده بیزانسلیلر مه
 برشی احداث ایتامشدر ایسه ده اوروپا مدنیتنده ایکی
 وجهله ابقای اثر ایتشدردر .

اولاً ، غربیلرک یونانستاننی فراموش ایتدکاری
 برزمانده بیرانسلیلر ازمئه عتیقه آثارینی محافظه
 ایتدیلر . روم محررلرینک آثاری استانبول نحریرلری
 وره ایینی طرفندن محافظه اولمسه ایدی زمانمه
 وصولدن اول ضایع اولمش اوله جقلر ایدی .
 والحاصل بیرانسلیلر نوع بشرک حافظ کتبلکی وظیفه سنی
 ایفای ایتدیلر .

استانبول ازمئه عتیقه نک نیجه کوزل اثرلرینک
 جمعی ایدی . شهر مذکورک مر مردن معمول
 اولان احتشامی اهل صلیب وقوعاتنده ورود ایدن
 فرانسه شو الیه لرینک کوزلرینی قاشدیرمش ایدی .
 مع مافیه بونلر شهر مذکورنی نهب وغارت ایتدکارندن
 همان بالجمله آثار نفیسه ضایع اولمشدر .

ثانیاً ، بیرانس حکومتی محاط اولدیغی اقوام
 مختلفه ایله لایققطع اجرایی مناسبات ایتمشدر . ترک ،
 عرب ، اسلاو بکاری استانبوله کلیر واقوامی زیر
 تحکملرنده جمع ایدن رومالیرک اشبو احفادینه نظر تعجبله
 بقارلر ایدی . عودتلرنده نیجه هدایا وسرای عنوانلری

ایله برابر استانبولده کورموش اولدقلری شیلیری
 کندی مملکتلرینه ادخال ایتک آرزوسنی دخی برابر
 کوتورلرایدی . روم صنعتکارلرینی ، تاجرلرینی
 مملکتلرینه جلب ایدرلرایدی . — علی الخصوص
 روسلر بیرانسلیره تقلید ایتدیلر . روس کلیساری
 بیرانس کلیسارندن بشقه برشی دکلدلر . روس
 انقباسی حروف یونانیه دن مقبسلدر . روس مذهبی
 روم قولیکلکنندن عبارتدر . روسلرک علیکساندر ،
 میشل ، بازیل ، آن کبی وافتیز اسملری دخی
 آندرن آلمشدر . واخلاصل صربیلیر وبلغارلردن
 قطع النظر الیوم یتش میلیوندن متجاوز روس قومی
 یازیسنی ، مذهبنی ، صنایعنی بیرانسلیلردن آلدیلر .
 بیرانسلیلر ، اسلاولرک مریدی اولمشدر ؛ نه کیم
 رومالیر دخی جرمانیالیرک مریدی اولمشلرایدی .

۱۱۱ . — غریبه بیرانس نفوذی . — روم
 حکومتی ایله اقوام عربیه بیننده مناسبات سیاسییه
 و تجاریه موجود ایدی ؛ بوندن مناسبات صنایعیه دخی
 تولد ایتدی و بیرانس صنایعنی هر طرفده بیوک بر تاثیر
 ایقاع ایلدی .

ایتالیانک جنوب طرفرنده استانبول امپراطور
لرینک حکومتی چوق زمان محفوظ قالمش و بیرانس
مدینتی اوراده دخی خیلوترقی ایتمش ایدی. حتی (نورمان)
پرنسلی اون برنجی قرنده اسبو ممالکی فتح ایتدکاری
زمان مدینت مذکورہ بی اخلال ایتدیلر .

سیجلییاده بیر انسلیلر ، « پالرموده » کائن حکمدار
کلیساسنی ودها سائر جسم بنالری اجمار ملونه ایله تزین
ایتدیلر . آنلر ایله برابر چالیشان یرلیلر آنلرک
شاگردی و مقلدی اولدیلر .

ناپولی جوارنده کائن « قاسن » طاغنده « دیدیه »
نام راهب اون برنجی قرن او اسطنده استانبولدن اجمار
ملونه رساملری ایله نقارلر جلب ایتدی . روماده
اون ایکنجی و اون اوچنجی قرنلرده اجمار ملونه رساملری
روم رساملرندن اقتباس اولمشدر .

« ونڈیک » حقیقہ بر بیرانس شهریدر . شهر
مذکور منبع ثروت و اقتداری اولان شرق ایله مناسبات
متمادیده بولندیغندن صنایعنی ، فنوننی استانبولدن
استعاره ایتدی . اون برنجی قرنده انشاسنده مباشرت

اولان «سن مارق» کلیسایی ، انشآت و تزیینات جهتیه
 عادتاً بروم کلیسایمدر .

فرانسه ده بیرانس نفوذی ایتالیا نك بعض جهاتی
 زدن محسوس و متمد اولما مشدر . دع مافیه استانبولك فیل
 دیشی معمولاتیه منسوجاتی فرانسه ده پك معتبر ایدی .
 فرانسه نك اون ایکنجی قرن تقارلی شرفدن کان فیل
 دیشی وصولی بویا رسملرینی طاش اوزرینه اجرا و تقلید
 ایتمشدر .

« رومان » فن معماریسی سوریه فن معماریسنه
 مشابهدر . حتی بیرانس لیلرک قبه اصولی فرانسه نك
 بعض جهتلرنده انتشار ایدی . (بهر یكد) شهرنده و اقیق
 « سن فیرون » آنك بر نمونه سیندر .

« غوتیک » صنایعنده بیرانس نفوذی بالکلیا
 مفقوددر . فی الحقیقه روم پر نسملرندن اولوب المانیاد
 ۹۷۲ سنه سنه برنجی (اوتو) نك اوعلی ایله ازدواج
 ایدن (تئوفانو) دنیلدیکنه کوره دعیتنده برطاقم بیرانس
 صنعتکارلر کتیر مش و برمدت جرمانیا معمولاتنده تأثیرات
 اجنبیه بولتمش ایدی . لیکن اون اوچنجی قردن اعتبار
 تأثیرات مذکوره غیبوبت ایتمشدر .

۱۱۲ . — شرقده بیرانس نفوذی . — شرقده روم خرسیتیانلغنک داخل اولدیغی برلرده بیرانس صنایعنک تأثیری حس ایدلمشدر .

روسیهده قرن عاشردن اعتباراً بو حال کورلمکدهدر . روملر ، نوو غوورود ، کیهف کایسارینی انشا و اعمار ملونه رسملریله تزین ایتدیلر . روس صنایعی ، اک کوچوک اثرلرنده بیله بیرانس تأثیرندن محفوظ قالمادیغی کبی آسیادن و علی الخصوص عربستاندن استعاره ایتمشدر . اون ایکنجی قرنده غربه طوغری دخی توجه اولندی . لومباردیا استادلری « ولادیمیر » ده کائن « معراج مریم » کایساسنی انشا ایتدیلر .

اون بشنجی و اون التنجی قرنلرده اوچنجی یوان ایله خلقلری مسقویه اجنبی معمارلرینی جلب ایدمک غرب اسلوبلرینی روس قواعدی ایله مزج ایتدیلر .

رساملقده ، نقارلقده ، تزیناتده بیرانس منقولاتی دوام ایتش ایسهده انلره دخی قواعد اجنبیه قارشیدر .

لمشدر .

جنوب طرف لرنده قرن سابعدن اعتباراً اترک
 سلچوقیه نیک ورودینه دکین کرجستان ایله ارمنستان
 معلومات یونانیه بی آلدیلر و ایستدکاری کبی تعدیل
 ایدیلر . علی اخصوص ارضروم کلیسارنده
 اشبو نیم استقلال محسوسدر .

اوچنچى فصل

— عرب صنايعى پيائنده ر —

مديرجات : عرب مدنيتنك تولدى ؛ ثروت واحتمام .
 ذراعت . صنايع . تجارت . فنون .
 عرب صنايعى وپيرانس ايله عجم نفوذى ، باشلوجه انار .
 تصاويره دار صنايع .

۱۱۳ عرب مدنيتنك تولدى . — دين اسلام
 حرس تيانلق كې باجمله عالمه كشاده ايدى . مغلوب
 دين اسلامى قبول ايتدكارى آنده مسلمانلوك مرتبه سنده
 نائل اولدورلر ايدى . روملر ، عجملر دين اسلامى
 قبول ايتش اولسونلر ويا اولسونلر همان عربجه
 تكلمه باشلاديلر وادتلرينى اسلام فاتحدرينك عاداتيه
 مزج ايتديلر .

عربلر ، مملكتلرندن خروج ايدهرلك استحصال
 صنايع ايتدكدن صوكره هنوز حال وحشتمده اولان
 افريقا اهاليسنى وبربريلرى تمدن ايلديلر .

۱۱۴ . — ثروت و احتشام . — سوریه ده
 و عجمستانده تولد ایدن عرب مدنی ش-سرق
 الاصلدر . اولاشام خلیفه لری عجم حکمدارلرینه
 تقلید و هر طرفی یشیل مر مر ایله دوشمنش
 بر سر ایله اقامت ایدر لر ایدی . اولینک اورتیه سنده بیوک
 بر حوض بولنور ایدی که طاشوب قوشلر ایله مملو
 ولان بنجه بی ار و ایدر ایدی . معیتلرنده مغنی کوله لر
 و جاریه لر بولنور و بزم الفتلرنده کل ش-سروبی نوش
 ایدیلور ایدی . — مجمع غرائب اولان « بغداد » شهری
 همان بر قایچ سنه ظرفنده تأسیس و انشا ایدلدی .
 دمیردن درت قپوسمی وار ایدی که هر بری مذهب
 بر قبه ایله مستور ایدی . سرای حکمداری ، شهرک
 و وسطنده بولنور و دائراً مادار دیوار لر له محاط بر شهر
 مستقل تشکیل ایدر ایدی ، سرایه و اصل اولمق ایچون اوچ
 قاپودن و اوچ میدانن کچمک لازم کایر ایدی . سرایک
 قبول صالوننده اتنوندن براغاج کوریلور ایدی که
 مجوهرات ایله و زنجیرلنمش ارسلانلر ایله مزین ایدی ،
 فواره لی حوضلر هوایه سرینلک ویرردی .

« مصر » خلفاءك بر بنچه می وار ایدی که
 اغاجلری التوندن ، چچککاری مجوهرا تندن و دوشده می
 مینادن معمول ایدی .

اندلسده کائن قوردو (قرطبه) شهرنده دخی عینی
 احتشام ، بهوده و فائده سز بر حیات حکم سورر
 ایدی . شرقده اولسغنی کبی اوراده دخی خلیفه
 اطرافدن شعرا بی و مطربلری نزدینه جلب ایدر و التون
 ایله طولی کیسه لر عطیه ایدرک مسکنلرینه اعاده
 ایلر ایدی .

زنکین تاجرلرک خانه لرنده دخی کالبر و رایجلی
 اغاجلر ایله ملر بغچه لر ، عالی خالیر ، اپک قوماشلری ،
 مجوهرات ایله لمعه باش التون لکنلر ، ککوش سفرد
 طاقلری ، التون بخوردانلرده یازان عربستان عطریاتی
 بولنور ایدی . ایشته شرتک احتشامی بویله ایدی ؛
 آنلر حوایج ضروریه لرینه الویریشلی شبلری دکل ،
 قیمتی ماده لری تحری ایدرلر ایدی .

۱۱۵۰ — زراعت — عرب حکمدار .

لرینک قاعده اساسیه لری شودر : « اراضی اوزرنده

زراعتہ ائزم اولان جـدولاری آچق ، حکومتک الہ
برنجی وظائفندئر . . .

فی الحقیقہ عرب حکمدارلری قویولر حفر
ایتدیرلر ، یکیدن منابع کشف ایدنلره ، کفالت تقدیه
ویرلر و صویک قوشولر یئنده صورت تقسیمین مبین
نظامات وضع ایدرلر ایدی .

مصر ، سوریه ، بابل حکمی بلاد حاره
و محترقه نیک سقی واروا اولندقلری زمان غایت محصولدار
اولسی عربلره صویک قیمتی واندن نه صورتله استفادہ
اولنه جغنی تعلیم ایلدی .

اسپانیایہ طولابلی قویو حفر ایتک اصولنی
ادخال ایتدیلر آنسکه صویق قویودن چیقارر و قنوات
استقاییہ ایله اطرافہ نشر ایدرلر ایدی . « والانس »
جـوارنده واقسع و عادتا بر بئجه کبی مزروع اولان
« هورتا » صحرائی عربلر زمانک بر بقیه سیدر .
« دیوان میاه » دنیلن وامور استقاییہ بی رؤیت ایله
موظف اولان محکمہ عربلر طرفندن تأسیس اولنمش
ایدی .

عربلر ، کندی حوزه حکومتلرنده بولدقلری
 هر درلو نباتاتی مملکتلرینک هر جهته نشر و زرع
 ایدرلر ایدی . اورو پاده نیجه نباتات واردرکه
 اورو پالولر انلری برلی ظن ایتمکده ايسهلرده حقیقت
 حالده عربلر طرفندن سیجلیایه واسپانیایه کتیرلمش
 واورادن دخی اورو پایه نقل اولمشدر .

ازجمله پرنج ، زعفران ، کنویر ، قیصی ،
 پورتقال ، اغاج قاوونی ، خورما ، قوش قونماز ،
 قاوون ، قوقولو اوزوملر ، مائی و صاری کالر ،
 یاسمین نباتات مذکورهدندر . حتی اول وقتدن بری
 آمریقایي احاطه ایدن پاموق و شکر قامیشی دخی
 بوقیلدندر .

۱۱۶ . — صنایع . — سوریه دده و ایرانده
 عربلر برطاقم صنایع قندیه بولدیلر : اشبو صنایع ،
 عربلر طرفندن بالجمله ممالک اسلامیه نقل و اصلاح
 اولمش و مدنیت حاضرده ده کی صنایعک اساسی
 اولمشدر .

بغداد و سوریه نك جامعی فابریقه لرنده مینالی
 جاملر و یاپمه اینجولر اعمال اولنور ایدی . عربلرک

سلاح فابریقه لرنده عجم قالی ، بصره نك اكری
 یتاغانلری ، یمین قلیچلری اعمال اولنور ایدی . مؤخرأ
 سوریه ده شامك مشهور سلاح دمیرلری ، اسپانیاده
 دخی « تواد » ك تاوولی قلیچلری اعمال اولنمغه
 باشلاشدیر .

آسیای صغرا طاغلرنده پیانغی دن معمول خالیر ،
 شامده اورتولر ، التون ایشلمه لی قوماشلر ، اپکدن
 و یوکن خفیف قوماشلر ، موصل ده غازلر (یعنی دولبندلر)
 نسج اولنور ایدی .

اشبو قوماشلری تزین ایچون اوزر لرنده ایشلمش
 اولان عجم رسملری ، طیور ، ارسلانلر ، وحوش و بعضیسی
 آثور یلردن اقتباس اولنان نباتات مخیله زمانمزلک مواد
 تزینیه سی صره سنه کچمشدر .

سمرقنده ، بغدادده دردنجی قرن هجریدن بری
 چینلیردن تقلید ایدلمش اولمسی محتمل اولان کاغذ
 فابریقه لری ایشلمدیلر ایدی . کاغذ جیلق صنعتی
 بوممالکدن سچلیایه و اسپانیایه کچمشدر .

غربه مشهور باقر فابریقه لری ، خفافاتی صنعتی
 وار ایدی .

بغدادده شکر اعمال ایدیلیر ایدی که اساساً ایرانده
احداث اولمشیدی . عربلر شکر ایله قایلانمش
میولر ، شروبلر ، قوری شرابلر ، کل یاغی اعمالنی
بیلیرلر ایدی .

۱۱۷ . — تجارت . — عرب بلاد
وسیعہ سنک براوجندن دیگر اوجنه قدر اهالی صلح
ومسالتمده یشارلر ایدی . کندینرینک محصولات ارضیه
ومعمولات صنایعه لرینی بالسهوله یکدیگر یله مبدله ایدیلد
کاری کی هندوچینک هنرور و صنعتکار اولان اهالیسندن
اوروپا اقوام وحشییه سنه قدر جله عالم ایله تجارت
ایدیرلر ایدی .

ادتمعۃ تجاریه لری ، بجرأ سفائن واسطه سیله وبرأ
دودلر ایله نقل اولنور ایدی . عربلرک ابکی پای تخسته
منسوب ایته بیوک تجارت لیمانزنی وار ایدی : —
برنجیسی عجم کورفزی اوزرنده واقع بصره شهریدرکه
عربلره هندستان دکزینی مفتوح قیلار ایدی هندستاندن
عطریات ، بهارات وفیل دیشی ایله محمول اوله رق
ورود ایدن عرب سفائنی بصرده حوله لرینی

بوشالزیرلر و هندسفائنی دخی اقا (هندده چیقان قیوقیرمزی
رنکنده برنوع رچینه) جام، شکر، کل صوبی،
پاموق کوتورلر ایدی. — ایکنجیسی اسکندریه درکه
عربله بحر سفیدی کشاده قیلار ایدی. او واسطه ایله
ایتالیا سفائنی کایردی. بصره بغدادک، اسکندریه
قاهره ننگ لیانی ایدی.

بغداددن هرجهته کروان یوللری وار ایدی:
شمال غربده شام و سوریه جهته، شرقاً بصریه
و هنده، شمالاً بحر سیاه ساحلنده واقع و بیرانس
حکومتک امتعه تجاریه سنک موردی اولان طربزون
جهته، شمال شرقیده روسیه ننگ دریلری، بالی، بال
مودیسی بولنان بحر حرز ایله سمرقند جهتلرینه طوغری
کروانلر کیدر ایدی. — قاهره دن غربه طوغری
بوک بر کروان یولی وار ایدی که طرابلس ساحلی بونجه
کیدرک طنجهیه و اصل اولور و اورادن اسپانیا ایله
تجارت ایدیلیر ایدی. جنوباً بر طریق نیل بونجه
سودانه قدر چیقار، دیگر بر طریق دخی آفریقانک
شرق جهتی بونجه کیدر ایدی که بوراده عربلر

۱۲۱
ماغادوقسو ، کیلوغا ، صوفالا شهرلرینی تأسیس
ایتدیله . بوجهتدن التون توزی ، فیل دیشی ،
واسرای زنجیه کلیر ایدی .

بغداد ، قاهره ، شام ، قیروان ، طنجه ،
قرطبه ، سمرقندکی بالجمله بیوک شهرلرده « بازار »
نامیله بر تجارت محلی بولنور ایدی که اوراده تاجرلر
ارزاق وامتعده لرینی یایارلر و فیئاتی اوزرینه بازارلق
ایدرلر ایدی .

۱۱۸ . — فنون . — عربلر یئنه « کیم که

تحصیل علم ایچون سیاحت ایدرسه جناب حق اکا
جنت یولنی تسهیل ایدر « کلامی ضرب مثل ایدی .
یالکیز بر حدیث نبوینک تحریمی ایچون آیلرجه سیاحت
ایدن نیجه ذوات بولنور ایدی . مسلمانلر علی الخصوص
علوم شرعیه یی تحری ایدرلر ایدی ؛ ممالک اسلامیه ده
ترجیحاً تحصیل ایدیلن علم علوم اعتقادیه ایدی .
قرطبه مکتبلرنده برشا کرد قرآن کریمی او کرنگ ایچون
درت سنه و از بر ملک ایچون سکیز سنه چالیشور و بعده

یازمہ سنی او کرہ نیر ایدی . بو وجهله علم کلام و فقہدہ
متبحر علما یتشیر ایدی .

قرآنک اشکال خارجیہ سنی تحصیلدن علوم ادبیہ
تولدا ایدی . بو صورتله علم عقائد ، علم فقہ و علوم ادبیہ مسلمانلر
زندنه اک معتبر علملردن عبارت ایدی . — بیوک
شهرلرده نیجه مدارس وار ایدی که تحصیل آرزوسنده
بولنان ونشر علوم ایتک ، ایستین ذوات اوراده اجتماع
ایدلر ایدی .

اشبو مدرسین یاجماناً و یاخود مستمعین طرفندن
ویریلن بر اجرت مقابلنده علماً تدریس و ایراد نطق
ایدلر ایدی . دردنجی قرن هجریده بغدادده ، شامده ،
سمرقندده حکومت طرفندن موظف مدرسین و بیوک
دارالفنونلر وار ایدی .

شام ، اسکندریه شهرلرنده واقع ریم مکتبلرنده
فنون یونانیه ، علم هیئت ، جغرافیا ، ریاضیات ،
علم طب محافظه اولنمشیدی .

عرب ، بحجم ، رومدن حکومت اسلامیهده
یتشمس اولان علما کندی معلوماتلرینی اکمال و توسیع

ایتدیلر . ابو عبدالله الخوارزمی نامنده بر عرب عالمی ایلک دفعه اولمق اوزره علم جبره دأثر بر اثر تدوین ایتدی که بو اثر لاتینجهده ترجه اولندی . عرب جغرافیونی کروانلرک کیدوب کلدیکی بلاد بعیدهیی توصیف ایتدیلر .

۱۱۱۱ سنک مؤلفاتندن علمای عرب بر « طب عملی » استنباط ایتدیلر که ، قرون وسطا- زیاده دظهر تقدیر اولدی ؛ بوده ترتیب ادویه وحب اعمالی فنی ایدی . روملر کبی عربلر دخی بالجمله امراضه شقا بخشا اوله جق بردوا آرادیلر . بوصورتله علوم سائره ایله برابر « کیمیا جلیق » دخی بین العرب برفن اولدی . فن مذکور ، اقوام شرقیه نك خیالی تمییح ایده جک ایکی ماده عرض ایدر ایدی : بریسی « حجر فلسفی » درکه بالجمله معادنن التونه تحویل ایده جک ایدی . دیگرکی « اکسیر » درکه حیات و شباب ویره جک ایدی . هر درلو مواد قارشیدیر یله رق ، تسخین ، تقطیر ایدیلرک بو ایکی ماده نك استحصالنه چالیشیلور ایدی . کیمیا جیلر کنندی ایمیقلمرنده ،

قرنیزنده آرادمقلری شیلری بولدیلر . « اکسیر »
 یرینه « الکتول » دینلن « اسپرتو » بی بولدیلر .
 مؤخرأ « جرفلسفی » تحری ایدیلیر ایکن المانیاده
 « فوسفور » بولندی .

والحاصل « کیمیا جیلق » دینلن صنعت
 موهوم برشی اوله رق قالمش ای --- علم کیمیایی تولید
 ایلندر . ننه کیم قدما کلدانیلر زماننده منجملک دخی
 علم هیئتق تولید ایتش ایدی .

۱۱۹ . — عرب صنایعی : عجم نفوذی . —
 عرب بلر ابله بیرانسلیلر و عجملر بیننده مناسبات کثیر
 اولدیغندن بیرانس صنایعندن عرب صنایعنه انقلاب
 طبیعی ایدی . عربلر ، فتوحات سرریعه لر یله
 حکومتلرینی اسپانیادن هنده قدر توسیع ایتدکاری
 وجعیته نصرانییه قارشو برجعیت معظمه اسلامییه
 میدانه کتیر دکاری زمان بملکتلرینک ایوک شهرلرنده
 یارلاق برمدنیت ظهوره کلدی ؛ قرون وسطاده عرب
 فیکری سرعت انتقال و ذکالیله متصف و تعلم و کشفیاته حریرص
 ایدی . اجنبی صنایعنی رد ایتک خاطر لرینه بیله کلیموب

بالعكس آنلری اوكرنمك و استفاده ايتمك ايسترلر وحتي روملرك علوم فلسفيهلرندن و فنلرندن اقتباس ايدرلر ایدی .

حضرت محمد ابي اسلامك عربلره برمسلك جديد تعين بيوردیغی زمان آنلرك حال اجتماعیلری اكثریلرینك ظن ایتدیكى و جهله مبادیده ذكل ایدی .
 ینده زنكین و مسعود شهرلر وار ایدی . ذاتا عربلر شبه جزیره لرینك خارجه یایلدقلى زمان روما ایپر اطورلغنى عاجز براقشلم و فرات ساحلنده « هیرا » حكومتنى ، سوریه ده « غسان » حكومتنى تأسیس ایلشله ایدی .

مع مافیه ، عربلرك يك اساسلى برصنعتلری اولدیغی اكلاشلیور . آنلر مغلوب ایتدكلى اقوامك نفوذ صناعیسنه تابع اولریلر .

بر سرای و یا جامع انشاسنه احتیاج حس ایتدكارنده اونلری ایران و یا بیرانس اصولنده انشا ایدرلر ایدی ؛ لکن چوق کچمکسزین بوایكى مسلك صناعی اختلاط ایتدی وانلردن برصنعت جدیده چیقدی که « عرب صنایعی » نامی ویرلدى .

عربلر ، اولجه بنالرينى انشا وتزین ایچون
بیرانسلیملر ایله عجملردن ارباب صنایع جلب ایدرلر
ایدی .

کوفهده امام عمر جامع شریف اند اسن همدان
معماری « روزابه » به احاله بیوردیلر .

معاویه نك زمان سلطنتنده « زیاد » اشبو
جامع شریفك تکرار انشاسی ایچون ساسانیان
معمارلرینه مراجعت ایتدی .

سوریه نك چوق جوامع شریفه سی کلیسالردن
تحویل ایلدش و یکمیدن انشاسی مراد ایلدیکنده
معمارلری ونمونه لری بیرانسدن آلتشدر .

ایکنجی قرن هجری اواخرنده خلیفه « ولید »
مدینه ، قدس شریف ، شام شریف جامعلری ایچون
استانبول روملردن معمارلر جلب ایتشدر .

اسپانیاده امیر عبدالرحن دخی بو یولده حرکت
ایلدی . قرطبه جامع شریفنك انشاسی ایچون
(ایکنجی قرن هجری) روم ایمپراطوری کراسته

کوندر دیکي کبي « زهرا » سراینک انشا سنده دخی
بیرانسلیلر معاونت ایلدیلر .

۱۲۰ . — عرب فن معمار یسنک حالی . —

ایمدی عرب آثارنده بیرانس انشا آتی ایله انشآت
ساسانیه نك قواعد اساسیه لری بولنور .

بر سطح مربعی اوزرینه قبه انشاسی ، ستونلر
اوزرینه قصر مکعبی بناسی ، مکر اصوللری اقوام
مذکورهدن آلمش و عالم اسلامیتک براوجندن دیکر
اوجنه قدر انتشار ایشدر . پک چوق محارده حتی
جوامع شریفه نك پیله ترتیبات معماریه سی روم
کایسارینک ترتیباتنی آکدیرر .

لکن عربلر آنلردن آلدق لری اشبو قواعد اساسیه
اوزرینه نیجه قواعد جدیده علاوه ایلدیلر .

هرنه قدر بنانک هیئت عمومیه سنی تبدیل ایتمیشلر
ایسه ده منظره سنی تعدیل ایشلردر . هیچ بر قوم ،
عرب ابنیه سنک هر قسمنده چیچک کبی منتشر اولان
اوقیمتدار تزیناتی عربلر قدر ایلرو کوتورهمه مشدر .
بنانک هیچ بر طرفنده خطوط مستقیمه نك اطرادی ،

سطوح مستویہ نك يكندى قلعى موجب نفرت بر حالده
ذكدر .

آنلرى منظره حىسن و یره جىك بر طرزده
اطراددن چيقارديلر . هر درلو قواعددن خارج ظن
اولنان شو او يونجقلر دقيق بر ذوق صنايع ايله تنظيم
ايدلمشدر .

عرب معمارلى ، تام كمر شكندى قوسك
انخاسنى بگنمكارندن بعضاً آنى تمديد ايله آت نعلی
كبي بر شكل قوس اعطسا ايتديلر و يا قوس منكسر
شكلى و یرديلر . قبه نك مستندى اولان ستونلر
عرب معمارلى نيه پك ساده و صغوق كورنديكندن
آنى تزین ايتديلر و بعضاً قبه يي تماماً احاطه ايدى جىك
برستالاقیت شكلى و یرديلر .

خارجاً قبه غایت سیوريدر ، حتى چوق كره
سیورى براوج ايله نهایت بولور و برشكل بصلی ابراز
ايدر . دیوارلرک ، سقفلرک اوزرنده برطاقم تزینات
واردرکه اليوم اوروپا معمارلى بیننده « عربی »
نامی و یریلن عرب اویمه لری و نقشلری بونلردن
اقتباس اولمشدر .

بنالرك لوجه لرنده برطاقم حروفات واردركه
 بريازى اولمقدن زياده اسباب تنزينه يه مشاهد رلر .
 عرب فن مهماريسـ نك الك كوزل اثر لرى ، جوامع
 شريفه ايله سز ايدرلر .

هر كسك معلومى اولديغى وجهله جوامع شريفه نك
 خارجنده بيوك رواقلرى حاوى واسع بر آولى واردركه
 دروننده چوقو كره اغاجلرده غروس و وسطنده ابدست
 الموق ايچون شادروانلر موضوعندر . جامع شريفك
 بنا جهتنده اوقدى بالا منارلر بولنور كه اطرافنده « شرفه »
 دينلن چيقيندبلى محملار واردر ؛ مؤزن وقت صلاتك
 حلولنى اورادن مسلمينه اعلان ايدر . جامع شريفك
 داخلنده بيوك برساحه واردر ، اوراده مؤمنين اجتماع
 ايدرلر . كليسالك دروننده پاپاسلرده مخصوص محملار
 اولديغى كى جوامع شريفه ده خصوصى يرلر يوقدر .
 يالك زاوزرى بر كوچوك قبه ايله مستور و مكه مكرمه جهتنه
 متوجه بر محراب واردر ؛ مسلمانلر او طرفه طوغرى
 آداى صلات ايدرلر . محرابك صاغ جهتنده خطبه
 اوقومغه مخصوص برده منبر واردر . ايشته بلاد

اسلامیه ده بولنان جوامع شریفه نك اساس ترتیبی
 بوندن عبارت اولوب انجق بعض تقرعاتده اختلاف
 واقع اولور .

بر عرب سرایی ، بر اکلنجیه محلی اولوب بلاد
 حاره نك عادتق وجهله خارجاً دوز بر دیوار ابراز ایدر .
 صالونلر ازمئه عتیقه خانهلری کبی داخلی بر آولی یه
 طوغری توجیه اولمشدر که دروننده اغاجلر مغروس
 اولوب بر حوض ایله سقی اولنور غرناطه ده (المحیرا) سراینده
 واقع اومشهور ارسلانلر اولیسنده مرمردن معمول
 اون ایکی ارسلان طرفندن تحمل ایلمش صومر مردن
 بیوک بر محزندن صوفوران ایدر . اولینک جوانبی
 دهلیز تشکیل ایده جک وجهله ستونلر ایله محاطدر .
 عرب ستونلری عجم معماریسنده اولدیغی کبی
 اینجه و مرتفعدر . انلرک اوزرنده آلچیدن ویا مرم
 کرجندن معمول اینجه و خفیف دیوارلر بولنور . ستونلری
 توحید ایدن کمرلر قدمانک معلومی اولمیان غریب
 شکلرده در : بیضی دیلملر ، ویا آت نعلی ، ویا حاده
 شکلنده اولور . ایشته بو اصول معماری ، خفیف ،

لطیف ، نازک بر اسوک رکه بنا عاداتا مقوادن معمولى
ظن اولنور .

۱۲۱ — باشلوجه آثار — عرب فن

معماریسی ازمان و امکتهنک تبدلنه کوره مختلف
شکلر اکتسایتمش ایسهده هر طرفده کندینی
طانتدیراجتی اوصاف اساسیهینی حائردر .

مصرده ، قاهرده قرناً بعد قرن عرب معماریسنک

ترقیاتی جوامع شریفده مشاهده اولتمقددر .

عمر وجامعی (قرن اول) تولون جامعی (قرن ثالث)
الازهر جامعی (قرن رابع) بارقوب جامعی (قرن سادس)
حسن جامعی (قرن ثامن) مفیدجامعی ، قیطبك جامعی
(قرن تاسع) .

اسپانیهده ، عرب فن معماریسی تام زینتی ایله
نمایان اولتمقددر . اشبو تزینات ؛ مع التأسف بونجه
فلاکتره دوچار اولان قرطبه جامعنده (قرن ثانى)
وعلى الخصوص غرناطهده واقع اولوب عاداتا پری
معمارلریتک اثری ظن اولنان « الحمیرا » قصرنده
کورلمکدهدر . « ۷ — ۸ قرن » (شو صوک

سنه ظرفنده قصر مذ كوراك! تسم همی اس- پمانیولتر
طرفندن احراق ایلملكه جانلر حقنده حكومت محلیه
طرفندن تعقیبات اجرا ایلملكده در .

سجلیاده عرب حكومتك آثاری يك نادر در .
نورمانلرك استیلا سندن صوكره دخی (قرن خامس)
عرب صنایعی سجلیاده حجابیه اولمش و خرسیتیان
پرنسلی نزدنده مظهر رغبت اولمشدر الحاله هذه
عرب معماریسی انجق قرن سادسه منسوب اولان
« زیزا » و « كوبا » سربلرنده كورلملكده اولدیغی
كبی بعض كلیس-الرده دخی عرب قواعدی خرسیتیان
قواعدیله اختلاط ایشدر .

سوریه ده سلیمان علیه السلامك معبدینك محلیه
انشا اولنان « عمر » جامعی یكیدن تعمیر ایلشدر .
دجله سواحلنده ، بغدادده ایكنجی و اوچنجی
قرن هجرییه قدر كثرته موجود اولان اثار نفیسه
شمی بالكلیه مفقوددر .

عجمستانده الحاله هذه موجود اولان جامعلر
علی العموم قرن تاسعدن مقدم دكلدر . بونلرك

کندیلرینه مخصوص اولان منظره سی آنلری سائرلندن
تفریق ایدر . منارملری طار اولوب قابریقه باجاسنه
مشاهددر . بنانک مدخلنی بویک برقاپو تشکیل ایدر ،
قبه سی دخی اکثریت اوزره بصلی اولور .

هندستانده : قرن سادس هجریدن بری مدنیت
اسلامیه نك مرکزی اولان « دلهی ، » شهرنده عجم
اصولی حکم سورمکده در . بیوک مغولارک زمان
اداره سنده اصول مذکوره اوزره انشا ایدیلن اک
کوزل اثار شاه اکبرک مرقدی ، شاه جهانک
سرای اولوب ساکنزنجی و طفوزنجی قرن هجرییه
مصادفدر .

آسیانک شمال غربیسنده اترک سلچوقیه و بعده
عثمانلیلر طرفندن بشنجی قرن هجریدن التنجی قرنه قدر
قونیه ده ، قیصریه ده ، ارضرومه ، ازیقده ،
بروسه ده کوزل بنالر انشا ایدلمشدرکه بونزده بیرانس ،
ارمنستان ، عجمستان کبی ممالک مجاوره نك اصول
معماریمی اختلاط ایتشدر .

اخیراً عثمانلیلر استانبولده یرلشدکدن صوکره

آياصوفيه آنلره نمونه امتثال اولمش و متمادياً نجه آثار
نقيسه حصوله كتورلمشدر .

ذاتاً سلطان محمد خان ثانياً ك معمارى اولان
« قريستودولوس » بيرانسلى ايدى .

۱۲۲ . — تصاويره دائر صنایع . —
انسان شكلنده هياكل اعمالى شريعت اسلاميه مذموم
اولديغندن عرب صنایعنده رسم ايله فن تفر محدود
قالمشدر . مع مافيه اشبو ممنوعيته دائماً رعایت
ايدلهدى . فى الحقيقه مورخلر برطاقم رساملردن ، نقارلردن
كبرج نقشلردن ، هياكلدن بحث ايتكده درلر .
« الحميرا » صالونلردن برينك طواننده بعض
صحنه لر نقش ايدلمشدر . يازمه كتابلرده ، اوانينك
وصندو چقه لك كينارلرنده دخى بعض تصاوير
بولنمشدر .

بونلر مستثنیاتدن معدود ايسه ده مؤخرأ عجملر
ايله مغوللر تصوير اعمالنده دوام ايتديلر لکن سائر اقوام
اسلاميه نك صلابت اخلاقيه سى تصاويرى بالكليه
ازاله ايتدى . رساملر ونقارلر اكثريت اوزره ازهاره

واشکال هندسیه دائر تزیینات حصوله کتیر دیلر
 و بونلره دائر غایت لطیف قواعد احداث ایلدیلر .
 حرف و صنایع ، زیاده سیله نائل ترقی اولدی .
 قیومجیلیق ، معادن اوزرینه التون و کوش تلرینی
 قاقق صنعتی ، کیره میت و چینی اعمالی صنعتی ، قاش
 و خالی طوقومق صنعتی عربلرک مهارت لرینه بره اندر .
 بونلرده کی تناسب انظاری حیرته بر اغیر . علی الخصوص
 آسیانه بنارک تزیینی ایچون قوللانیلان مینالی طوغله لر ؛
 معدن رنگنده یاپیش اندلس فغفورلری ، پک چوغنی
 ازمئه متأخریه دنسوب اولوب ایوم اصول جدیدنک
 رقابت ایتمک ایستدیکی قالیچه لر مثال اوله رق ایراد
 ایدیله بیلیر .

۱۲۳ . — مدنیت شرقیه نک غربه دخولی . —

غربیلیر ، اقوام شرقیه ایله اختلاطلری سببیه تمدن
 ایتمش لردر . شو قدرکه برشرق اختراعنک اوروپایه
 هانکی طریق ایله کیردیکنی کسدرمک مشکدر : یعنی
 اهل صلیب طرفندن ، ویاسیجلیا حکومت اسلامیه سی
 طرفندن ، ویایتالیاتاجرلری طرفندن ، ویانندلسلیلر جانبندن
 کتیرلدیکی قطعیا بیلنه مز .

اوروپا لیلرک عربلردن ایتدکاری شیلرک
 چوق ایسهده بعضلری بروجہ زیر تعداد اولنه بیلوز.
 اولاً: قره بغدادی، قوش قونماز، کنویز،
 کبئن، دوداغاچی، زعفران، پرنج، خورما، لیمون،
 پورتقال، حتی قهوه، پاموق و شکر قامیشی عربلردن
 اوروپا لیلره کچوب آمریقا زراعتنک باشلوجهلری
 اولمشدر.

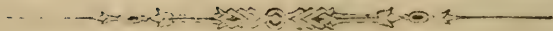
ثانیاً: اوروپا احتشاماتنک چوغی ازجمله شام
 داسقهسی، کچی دریسی سختیانی، التون وکوش ایله
 ایشلمش ایپک قوماشلر، موصل قوماش، غاز تولبند،
 قطیفه لر، بلورلر و جاملر، کاغد، شکر، شکرلمه جیلک،
 شروبلر عربلردن کیشدر.

ثالثاً اوروپا فنونندان چوغنک مبادیسی ومثلاً
 علم جبر، مثلثات، کیمیا، و عربلرک هندولردن الوبده
 انک مغلق حساباتی تسهیل ایتدکاری ارقام هندیه
 عربلردن کلدیکی کبی؛ ایتالیا لیلرک زمانمزه قدر اعتقاد
 ایتدکاری سحر و طلسمات، و بعض المانیسا پرنسلیرنک

هنوز اون یدنجی قرنه قدر التون یا پچیلره تحری ایتدیر۔
دکری « جگر فلسفی » دخی بوجله ددر ۔

والحاصل عربلر بونانستان، ایران، هند، و حتی
چین کبی شرقک ال اسکی عالمینک بالجمله مخترعات
فکریه و مکتسبات علمیه لرینی جمع و ادخار ایتشلر ایدی؛
انلری اورویایه نقل ایتدیلر ۔ اورویا السنه حاضره
سمنده داخل اولان نیجه الفاظ عربیه و مصطلحات
فنیه بو افاداتمزه شاهددر ۔ غربک حال و حشتمده اولان
اقوامنی عربلر طریق مدنیته ادخال ایتشلر ددر ۔

هرنه قدر اورویانک افکار و صنایعی ازمنه
عتیقده متسلسلاً مربوط ایسه ده جمعیت بشریه نک حیاتی
سهیل و لطیف قیلان بالجمله مخترعات اورویایه عربلردن
کیشدر ۔

فصل رابع

= ایران صنایعی بیابنده در =

۱۲۴. — بالاده کورلدیکی و جهله عجمستان
 قرون وسطانک صنایع شرقیه سنده بر موقع مخصوص
 طوتمشدر . عجم صنایعی اول امرده عرب صنایعنک
 تشکنه معاونت ایشیدی ، حالبوکه عرب صنایعی
 تشکل ایتدکن صوکره آنی بالتعدیل قبول ایلدی .
 عجمستان ، آسیای غربی ایله منتهای شرق ارسنده
 واقع اولدیغندن عناصر مختلفه نك بالضرور اختلاط
 ایتدیکی نقاط متوسطه دن بریدر . عجمستان ، هر دورده
 اقوام غریبه ایله اجرای مناسبات ایتدیکی کبی قرون
 وسطانک نهایتنده بیرانس ایمپراطورلغی ایله ومؤخرأ
 وندیکیلر واهل صلیب ایله مناسباتده بولتمشدر .
 اونجی قرن هجریدن اعتبارأ عجم معمولاتنده ایتالیا صنما
 یعی آثاری مشاهده اولنه یورایسنده فرانسه نك پومپادور
 اصولنک اثری بولنه ماقده در . عجمستان دیگر
 طرفدن هند ، چین ، ژاپونیا و منتهای شرق

اوزریه نشر صنایع ایشدر . اسلوبی ، نزیمنانی
 تصویر لرینک وضعیتی ممالک مذکوره صنایعنده نمایان اولمقدمه
 در درنجی و سکرنجی قرنلده مغوللرک زیر اداره سنده
 چین و هندک بر قسیمله عجمستانک اتحادی اشبو مناسباتی
 دهها زیاده توسیع ایدی . « هلاکوخان » یدنجی
 قرنده چین ارباب صنایعنی عجمستانده یرلشدیرمش
 ایدی ، « جنکیرخان » ایسه عجملری چینده سوق
 ایشدر .

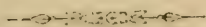
ساسانیانک سقوطندنبری « قرن اول » قرون
 وسطاده یقین وقتلره قدر عجم صنایعنی تاریخی
 ظلمت مجهولیت ایچنده قالمشدر . الده بولن ان آتارک
 چوغنی طقوزنجی قرنی تجاوز ایتمز .

فن معماری بر طرف ایدیلورسه عجم معمولاتندن
 انکی زیاده حائر اهمیت اولانلر : منقش باقرلر ، فغفوریلر
 صولی بویا رسملیدر . عجملرک صولی بویا رسملری
 هر نه قدر پک زیاده مهارتلی و حقیقته مطالع دکل
 ایسه ده اسلوبی ظریف و نازک ، الوانی لطیف اولمی
 حسیلله شایان تقدیردر .

— فصل خامس —

— هند صناعی یانند در —

مندرجات : هند مذهب لرنك مبادیسی و آثاری • هندستانده
فن نقر • هند صنایعك احوال عمومیدسی • هند صنایعك
انتشاری •

۱۲۵ . — هند مذهب لرنك مبادیسی

و آثاری • — (عرب و عجم) صناعی هندستانه

داخل اولدیغی زمان یرلی صناعی چوقدنبری موجود

ایدی • اولی معلوم اولمیان برزماندن بری هندده

توطن ایتش اولان اقوم آریانه هر ملتدن اول طریق

مدنیتده بدرجه عالیه واصل اولمشلر ایدی •

مذهب قدیملی اولان « ودا » مذهبی هندولرك

افکاری اوزرینه تمامی نفوذینی اجرا ایدر ایدی •

بو مذهبده باشلوجه ایکی اله قبول اولنوردی : بری

« ایندرا » یعنی کائنات دیکری « آینی » یعنی ایش ایدی •

ایکنجی درجهده برطاقم الهلری دخی وار ایدی که سبعة

سیاره آنلردن ایدی • برمدت صکره اشبو مذهب

قدیم یرینه آندن نشئت ایدن « براهما » مذهبی تأسیس
 ایتدی ، بومذهبده « براهما » عالمک خالق « ویشنو »
 مدیر و محافظی « سیوا » مخربی اولوب اوچی برلکده
 براله مثلث تشکیل ایدرلر ایدی . « وهدا » کتابنده کی
 الهلر بومذهبده دخی قبول ایدلش ایسدهه ایکنجی
 درجهیه ایندیرلمشدر . « براهما » مذهبی پک چوق
 قواعدده مربوط و غایت ضیق اولدیغندن رؤسای
 روحانیه نك تغلبنی جلب ایتش ایدی . بوندن بشقه
 « مانو » اسمنده کی واضع قانونلری ، اهالی بی یکدیگرندن
 شدیداً تجرید و تفریق ایده جک و جهله « قاست » یاد
 ایدیلن صنوف اربعهیه تقسیم ایتدی . آنلردن
 « برهمنلر » صنیق براهمانک باشندن ، « محاربلر »
 قوللرندن ، « زراع و تجار » یجاقلرندن ، « اصناف »
 آ یاقلرندن چیقمش ایدی . بونلردن بشقه « پاری »
 دینلن بشنجی برسر سری گروهی وار ایدی که اصلا
 انساندن معدود دکل ایدی .

مؤخرأ « بودا » نام مؤسس مشهور (قبل المیلاد
 نهایت قرن سادس) براهما مسلککک علیهنده بولندی .

بونك تأسیس ایتدیكى مذهب ، قواعدینك وسعتی وجهت
 معنویه و خلقیه سنك ارتقاسی سببیله هندوستانده و نواحی
 مجاورده شیوع بولدی و مؤخرأ برهمنك غلیانی
 سببیله بو مذهب ارپی هنددن طرد اولندقلرندن
 مغولستان و چین و تبت طرفلینه یایلدیلر . بشنجی
 قرن میلادین یری هر ایکی مذهب اختلاط ایتمکده در .

هند صنایعنك اك قدیم اثرلری ، معلومز دكلدر .
 الآن موجود اولانلردن پك چوغی تاریخ میلادین
 مؤخردر . « بودا » مسلککنده یاپیلان اثرلر بودانك
 عظامنه ، اشیای مقدسه سنه ، بودا مذهبنك عزیزلینه
 مخصوص بنالدر .

بونلرک چوغی طبقات اوزره یایلیش اهراملردن
 عبارت درکه اوستی تراجه لرله ایله مستور و بیوک قپولری
 حاوی و دیرکلر ایله مزیندر .

« بودا » مذهبنك مناسترلری قیا دروننده حفر
 ایلش و درونی ستونلر ایله طوتدیرلمشدر . بونلرک تزیناتی
 پك چوقدر . قارلی ، صالسه ت جزیره سی معبدلری کبی

براهما مذهبی دخی آثار مذکورہ فی طاغیرہ قدر
نشر و تعمیم ایتدی . الورا ، الہ فانا معبدلری بونلرک
اک کوزل نمونہ سیدر .

ہند صنایعناک باشلوجہ اثرلری « پاغودہ »
دینلن معبدلردرکہ اطرافی واسع کرلر ، اولیلر ، صالونلر ،
متعدد محرابلر ایله محاطدر .

ہندوستانک پک چوق اثرلری ایچون قطعہ بر
تاریخ تعیین ایدیلہ مز . مع مافیہ اثار مذکورہ مختلف
دورلردہ حصولہ کتورلمش و بونلر ایچون نیچہ قرنلر
چالیشلشدر .

اشبو آتارک کافہ سندنہ عینی اوصاف حکم
سور مکددر . خطوط تزینہ ، یکدیگرینہ قاریشمش
وینانک ہر طرفنہ انتشار ایتشدر . سادہ لک ، انتظام
بونلردہ فقوودر .

۱۲۶ . — ہندوستانہ فن نقر . — آثار
ہندیہ دہ ہیکلر ، قبارتمہ رسملر پک چوقدر . بر طرفندہ
عظمتنما خلیارہ طالمش و « ویروانا » یعنی تارک دنیا
حالنہ کیرمش بودالر کوریلور ؛ دیگر طرفدن براہما

مذهبنك كوستردىكى اساطيرك صحنه لرى ترسيم ايدلمش
 وبراھمانك ، ويشنونك ، سيوانك و شكل انسانى ايله
 شكل حيوانى بى جمع ايدن سائر مھبودلر ك سر كذشتى
 تصوير ايدلمشدر .

تصاويرة دائر مجموعھ لرى ، مھارتدن عارى اولوب
 تماخا ايديلن اساسلردن چوغى دخی مواد فاجعه يه
 دائردر . تصاویر مذکورہ غیر طبیعی اواقفہ برابر
 بوسبوتونده لطافتسز دکلدر .

ديوار رسملىرى ، نادر بولنور . اصولى بويلا
 رسملىرى ، قرون اخير دهه تزايد ايتمش ايسه ده بونلرده
 هند ارباب صنايعى آثار ايرانيه يه تقليد ايتمشلدر .

۱۲۷ . — هند صنايعنك احوال عموميه سى . —
 صنايع هنديه نه قدر مزين ، نه قدر قيمتدار ايسه متانت
 ولطافت جهتلىرى او قدر فقوددر .

ادبيات هنديه ده دخی بواعتدالسنلق مشاهدہ
 اولنور . هندولر ك افكارينه بر مقياس صحيح يوقدر .
 اکثريا لطافت طبيعیه بر انتظامسنلق و اشكال غریبه
 قارىشديرلمشدر . بنالرنده كى تصاویر تزيينيه ، شهرلرنده كى

تشبیہات واستعارات قدر قاریشق بر صورتده
کثیرتلمیدر .

هند صنایعی ، ظاهراً کندینہ مخصوص کبی
کور نمکده ایسهده لدی التذقیق تأثیرات غریبه نمایان
اولور . بعض جهتلی عجمستانی ، آثوری ، حتی
یونانستانی ، مصری تخطر ایتدیرر . اسکندر کبیرک
استیلا سندن صکره بر طاق روم سلاله لری هندده
یر لشمش ایدی .

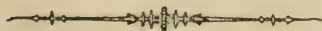
اوج اساسلی مذهب یعنی بودا مذهبی ، براهما
مذهبنک مختلف فرقه لری ، اسلامیتک درت بش فرقه سی
هندده اجتماع ایتدیکی کبی اقوام آریانیه ، عربلر ، مغوللر ،
افغانلر و عجملر هندده کندی مدنیتلرینی نشر ایتشلر
وبونلرک جله سی قرون مختلفهده تکثیر آ نارائیلشلردر .
هند اراضی و سیهه سنده اختلاط ایدن شو عناصر
مختلفه دن ملی برفن معماری تحصیل ایتشدرکه هم یرلی
قواعدینی هم قواعد اجنبیه یی حاویدر . ایشته بو احوال
انکلیز لرک استیلا سسنه قدر دوام ایتدیکی کبی ، فی

یومناهندا خیرت فزا سرائیلر و محتشم مرقدار حصوله
کتیر مشدر .

۱۲۸ . — هند صنایعناک انتشاری . —

« براهما » مذهبی ممالک مجاوره به انتشار ایتشیدی
« بودا » مذهبی دخی هنددن طرد اولندیغنده منتهای
شرقک قسم اعظمینی استیلا ایلدی . هند صنایعی دخی
معبودلرینک حرکتنه اتباع ایله بالجمله ممالک مجاوره ده
نشر آثار ایتشدر .

نته کیم هند چینیده ، قامبوجده آثار هندیه
مشهود اولدیغی کبی « آنغ قور » قطعهنسک حاوی
اولدیغی معابد و ابنیه آثار هندیه بی اراثه ایدیور ، که
بونلرک میلادی قرن سابعدن اون دردنجی قرنه قدر
حصوله کلش اولسی مظنوندر .

فصل سادس

- چین صنایعی بیاتنده در -

۱۲۹ . -- چین و ژاپونیا، اصل بودا مذهبنی قبول ای دن مملکتلردر . فقط مذهب مذکور سانه لکنی غائب ایتش و عادتا بریت پرست مذهبی اولمشدر .

چینک تاریخ صنایعی ، هنوز تنظیم ای دیله مه مشدر . بعضری میلادعیسادن مقدم اولان تونج او انیسی ایله میلادک اون دردنجی قرنه مصادف اولدیغی اکلاشیلان و تزینات بیتیه دن عد ای دیلن بعض بورس لن قابلری مستثنا طوتلدیغی حالده چین حقننده کی معلوما تمز پک یکیدر ، اوچ ویادرت قرنی تجاوز ایتمز .

اکلاشلیغنه کوره چین صنعتکارلری اولجه « بودا » صنایعنه تقلید ایتشلر ایسه ده مؤخرأ چین صنایعی کندینه مخصوص بر شکل آلمشدر .

علی الخصوص رساملنگ اولد قچه اسکی بر زماندن بری اشکال اساسیه بی حائز اولدیغی ظن اولنده یور . قرن عاشرده « ما قودی » نامنده بر عجم

سیاحی چین رساملرینی ثنا ایتشدرد . اون دردنجی قرن
 میلادیده چینی زیارت ایدن برعرب سیاحی یازیورکه :
 رساملق نقطه نظرنده کرك خرسیتیانلردن و کرك اقوام
 سائر دن هیچ بری چین صنعتکارلریله رقابت ایده مز .
 ۱۳۰ . — چین معماریسنه دائر بعض آثار . —

چین معماریسی غایت متنوع اولوب موجب حیرت
 پك چوق اثرلر ابراز ایدرایسهده بزم کبی اقوام
 اجنابیه نك ذوق صناعتیسنه و اعتیاد اته موافق کلز .
 چین معمارلری تاریخ میلادیدن ایکی قرن اول
 التی یوز فرسخ طولنده ، قلله ایله مستحکم و اوزرنده
 التی اسوارینك قوشه جغی و جمله کنیش بر دیوار انشا
 ایتشدرد .

ینه زمان مذکورده یوز التمش مترو وسعتنده
 بر دره نك اوستنه تام کمر اولمق اوزره یالکیز بر کوپری
 انشا اولمشدرد . بوندن بشقه متعدد کمرلری حاوی
 نیجه کوپریلر اولدیغی کبی معلق کوپریلری دخی
 واردر .

تاریخ میلادینك قرن سابعنده بر چین حکمداری
 سراینك اوکنده معدندن معمول واسع ایکی تپه جک

اوزرینه اوتوز بشر مترو ارتفاعنده باقردن ودمیردن
ایکی ستون رکنز ایتدیرمشدر .

چینه بودا مذهبی ایله برابر مرتفع قولالر
استعمالی دخی انتشار ایتدیکندن هیچ برقوم چینلیلری
اشبو اثار غریبه نك انشاسی خصوصنده تجاوز
ایده مامشدر .

نانکین شهرنده شایان استغراب و جسیم برپورسلان
قله سی و اردرکه ارتفاعی یوز مترویه و اصل اولور . اشبو
قله نك انشاسی اون بشنجی قرنه تصادف ایدوب
تخمیناً بشنجی قرنده انشا ایدلمش اولان دیکر برقله نك مجلمنده
مبنیدر . اساساً دمیردن معمول سکنز عدد زنجیر
مذکور قله نك ذروه سندن آشاغی طوغری سکنز
کوشه دن هر برینک اوزرینه نزول ایدرک پرنجدن
معمول یتش ایکی چاکی حاوی ایدی . دیکر ساکسان
چاک دخی قله نك طقوز طبقه سنک مجلی سقفلرنده معلق
ایدی که اشبو سقفلر یوز یکر می سکنز شمه ایله تزین
اولنور ایدی . ینه مذکور قله نك ذروه سنده دمیردن معمول
برحلزون ایله محاط بیوک بر دیرک مرکوز درکه اوچنده

غایت جسم و مذهب بر کره ایله تویج اولمشدر. ایشته
 چینلیلرک « پورسلن قله سی » تسمیه ایتدکری بوندن
 عبارت اولوب وجه تسمیه دخی دیوارلرینک و سقفلرینک
 پارلاق اوانی ایله مستور و مزین اولسیدر .

فصل سابع

— ژاپونیا صنایعی بیانده در . —

۱۳۱۰ — ژاپونیا نك تاریخ صنایعی ، کشفیات
 اخیرہ سایہ سنده پک زیادہ میدان وضوحہ چیمشدہر .
 مع سافیہ اصلاری صورت موثوقہدہ تعیین ایدیلہ مین
 ژاپونیا اہالیسنک بالجملہ احوالی تماماً معلوم دکلدر .
 قبول ایدیلن بعض افکارہ کورہ التنجی قرن
 میلادی بہ طوغری « بودا » مسلکی « قورہ » دن
 اخذ اولندیغی کبی ایلرودہ چین و عجم اساسریلہ اختلاط
 ایدن ہند صنایعی دخی قرن مذکورہ قبول اولنشدہر
 لکن بوقوم عاقل و مجد اولدقلرندن خارجدن
 آلدقلری قواعدی تحویل و کندی فکرلرینہ تطبیق
 ایتشدہر . ہرنہ قدر ژاپونیا صنایعی صنایع سائرہ
 شرقیہدن تولد ایتش ایسہدہ کندینہ مخصوص برطرزہ
 کیرمشدر .

ژاپونیا فن معماریسنک نمونہ سی (نیقو) دہ
 واقع « یہ یاس » معبدیرکہ خطوطنک قاریشقلغی ،

تزییناتك كثرتی ایله هند معماریسی ا کدیرر . بویکی مملکتك فن معماریسی بیننده کی فرق مواد مستعمله نك تفاوتندن و بونك نتیجه سی اوله رقی اشکالك اختلافندن عبارتدر : ژاپونیا معماری اخیشاب استعمالنی ترجیح ایدرلر .

ژاپونیا ده فن نقر میلادك قرن سابعندن بری اجرا ایلمکده در . ژاپونیا تقارلرینك الك زیاده ابراز مهارت ایتدکلی ماده تونجدرکه آنی الوان مختلفه ایله تلوین و متنوع شکلره افراغ ایدرلر . هندده اولدیغی کبی ژاپونیا ده دخی « بودا » هیکلری حسدن ، لطافتدن آزاده طورلر . بالعکس سائر منقوراتده حیات اثری کوزه چارپار ، محاربلر اعضالری بوزه رک کال شدتله سلاخلرینی آتله جق بروضعیتده بولنورلر ، اوانینک یان طرفلرنده سواریلرک شکلری کوریلور . حیوانات عادتاً حرکت اوزره وملاعبه ایله مشغول برحالده کورینورلر . اوراق ایله ازهار انشراح ایدرک ماتفة الساق اولورلر وانظاره حیرت ویره جک درجده تنوع ولطافت ایله تموج ایدرلر .

رساملقدہ الك زیادہ مظہر اعتبار اولان
 (قاكه مونو) نام منقش طومارلردر كه معبدلرك و خانہ
 لرك ديوارلريني آنلرله تزئين ايدرلر . قرن تاسعده حكمدار
 رسامى اولان (قوزہ قانا اوقا) نك بر (قاكه مونو) مى
 اليوم موجود اولوب اسلوبى جهتييله (هند و عجم)
 ضولو بويار سملريني آكديرر .

ژاپونيا رساملغنگ تاريخى الك زياده اون بشنجى
 قرنن برى معلومدر . قرن مذكور دن اون سگزنجى
 قرنك وسطنه طوغرى ژاپونيه ايكى بيوك مسلك
 دوام ايتشدردر : برى (توزا) مسلكى ، ديكرى
 (قانو) مسلكيدر .

توزا مسلكى اون برنجى قرن ميلادين برى
 موجود اولوب منقولات مليه يه تابع و تاثيرات
 اجنبيه يه معترض يرلى مسلكيدر . قانو مسلكى
 ايسه چين نفوذينك تاثيريله فقط كندينه مخصوص
 اوصاف اخذ ايتشدردر .

توزا مسلكينك اربابى فن رسمى غايت ترقى
 ايتدیرمشلردر ، مواد تاريخيه و مذهبيه يي ارايه ايدرلر ،

بونلرک غایت دقیق براسلوبلری واردر که بر طاقم
 شروطه مربوط اولوب تفرعات دقیقه ایله اشتغال
 ایدرلر . قانو مسلکینک ارباننده ایسه ذوق صنعت
 او قدر ترقی ایتدیکی کبی اسلوبلری ده یک پارلاق
 دکدر .

بوصنعتکارلر طبیعتی و حیاتی تقلید ایتک
 ایستلرسده اشکالی ساده لشدیررلر و برطاقم خطوط
 خفیفه ایله کویسترلر .

ژاپونیا تاریخ صنایعینک ال پارلاق دوری اون
 یدنجی قرنرکه بومسلکک اختلفلندن برمسلك،
 شکل ایتشدر (هوقوزائی) (۱۷۶۰ — ۱۸۴۹)
 بومسلك اربانک بالاتریدر . رسام مرقوم عوامک
 اصول حیاتیه سنی نمونه اتخاذا ایدر ایدی . شاگردانه
 « فن تعلم ایدلز ؛ صنعتکار اولمق ایچون آنجق
 طبیعتی تقلید ایتلمیسیکز » دیر ایدی . رسمک واضح
 و طبیعی اولسنه بوندن زیاده مبتلا کیمسه کورلماشدر .
 حتی زماننده « رسم بودالهی اختیاری » دیه تلقیب
 ایدیلبردی . یتش بش یاشنده ایکن شو بجهلهلری

یازمشدر: «التي یاشمدن بری اشیاپی ترسیم وتصویر
ایتمک مراقنه دوشدم. انکن یتش یاشمدن اول یاپدینم
رسملرک هیچ برندن ممنون دکلم. یتش اوج
یاشمده طیورک، اسماکک، نباتاتک حقیقی شکل
وطبیعتلرینی بدرجهیه قدره کلایه بیلدم. یوز یاشمده
بدرجهء عال العاله واصل اوله جنم، یوز اون یاشمده
رسم ایده جکم برخط وحتی برنقطه بیله ذی حیات کبی
کورینه جکدر»

رسم مرقوم حکا کله، قلمکارلره، (لقا)
اوزرینه رسم یاپانلره نمونه اولمق اوزره بیکارلره رسم
ترک ایتمشدر. بونلرک جله مننده بروسعت قریحه،
برفکر مستقیم مشاهده اولنور.

ژاپونیا نیک بالجمله اثار صناعیه سی بزم کبی اقوام
غریبه نیک ذوق صناعیسنندن اوزا قدر حتی اصیلزادکانه
مخصوص اولان توزا مسلک نیک اثارنده بیله مصنوعات
غریبه ده کی پارلاقلیق یوقدر.

ژاپونیا رسملرندن یک چوغی (قاکه مونو) لر،
قیو اوکنه اصیلان پرده لر، رسم جزؤدانلری اولوب

بونلرده اوله عقولی حیرته براقه جق نف است یرینه
 وزلی ال داته جق احوال ترجیح ایدلشد .
 بيوك لو حه لرده طبيعتك خلافته اوله رق تناظر دن
 تماشى ايديله يور . بونلرك چوغى خفيف بر طاسلا قدن
 عبارت ايسه ده الوانى لطيف وعادتا حيا ته جولانكاه
 بر رسم طاسلا غيدر . بور سملر بالجمله معمولات صنايعيه ده بله
 منسوجاتده ، چيني طاق لرنده ، اسلمه ده وموا ،
 سائر ده دخی بونلور . وبونلرده مواد طبيعیه ايد
 غرائب محيره اختلاط ايدر .

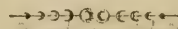

فصل ثامن

- رومان صنایعی -

مندرجات : جرمانلرک اوروپادہ، توطنلرک صنایعہ
تأثیری . - شمارلماک صنایعہ کی موقعی . - صنایع
یوناسٹرلر . - نورمانلرک اسٹیلارینک تأثیری . - اول بریجی
قرنلہ، بریجیہ قلمیہ، نما سیرسہ لانی، « قلمونی »

آکھولی : - رومان معمارینک توندی . - رومان معماریین . -
فن معمارینک تأثیرات شرقیہ سی . - فن معمارییہ دائر
مختلف مسلککر . - فرانسدہ خارجندہ رومان صنایعی . -
فن تفرک تجدیدی . - رسم : اججار ملویہ رسمی، خمعلی بویا
رسمی، رسملی جاملرہ . - موسیقی .

۱۳۲ . - جرمانلرک اوروپادہ توطنلرک

صنایعہ تأثیری . - نجر بلہ نجرہ قرنلر اثناسندہ
جمعیتک حالی صنایعک توسعندہ مساعد برصورتہ دکل
پدی . روما ادارسدہ، حکومت ظالمہ خلف اولدی
واشبو، تبدلات عظیمہ، سیاسیہ برطیاقم اختلافات
جسمیہ نکر نتیجہ می اولهرق اوله عبولور ایلی .
ہدیت عتیقہ بی صورت وحشیانہ دہ تخریب ایلی

جرمانلز اولدی . آنلز وارث اولدقلری اسلافه
تعجب خوان اوله رق نفوذلرینه نابع اولورلر سه ده
کندولرینک حال مبادیده کی تأسیساتلری ، افکار
مخیفه لری روما صنایعک اجراسنه فنا بر صورتده
تأثیر ایدر ایدی .

جرمانلرک روما حکومتنده انکشاف ایدن صنایعه
دائر هیچ بر فکرلری یوق ایدی . « رین » نهرینک
ماوراسنده اغاچدن وچالی چرپی ایله طوپراقدن معمول
کلبه لرده اقامت ایدرلر ایدی . اینیه عمومیه انشا
ایتزلر وعلی العموم دبدبه لری اسلوب قدیم اوزره
مجوهرات واسلحه دن عبارت ایدی . روما حکومتنه
خطوه انداز تعرض اولدقلری زمان بعض شهرلری
نهب وغارت ایتشلر ایدی . لکن ریسلرندن بعضیلری
حکومت مذکوره نک هر طرفنده کوزلره چارپان کالات
صنایعیه دن متحیر اوله رق روما مدینتیندن اقتباسه
غیرت ایتدیلر ؛ حکمدارلری بعضاً امپراطورلر کی
بعضاً قونسوللر کی اکتسا ایدرلر ایدی . « غول »
ممالکینده بولنان (شیلیه ریک) کی بعضیلری کوریلور

ایدی که مہارتدن بالکلیمہ عاری لاتین اشعارای تنظیم
ایدزلر وشنملکر اجرا ایچون میدانلر تأسیس ایلرلر
ایدی . ایتالیانده « نمودوریتی » روما آثارینی زیر
جایہ سنہ آلدی ، ویکیدن احبا و تجدیدینی امر
ایدی .

بوندن بشقہ جرمانلر خرسٹیانلغہ تحویل مذہب
ایتدیکدن صکرہ آنک تاثیرینہ تابع اولدیلر . اعتقادلری
بک متین دکل ایدی ، کلیسانک زیر ادارہ سنہ کیردکلرنده
برطاقم عناصر وحشتی دخی برابر صوقدیلرکہ کلیسایینی
اخلال و تخریب ایدزلر ایدی . لیکن « بازیلیک »
نامی الشده بولک کلیسالر یایدیلر .

(غول مہ رونثرین) ده کائن « تور » شہرینده
واقع (سن مارتین) کلیسامی غایت مشهور ایدی .
اشبو معبدلرک ترتیباتی اسکى « قاندرال » لرک ترتیبینہ
بکزر ایسہ ده کیندکلر معماریلر جاہل و مہارتدن
عاری اولدیلر . او قدر متین اولان آثار قدیمہ نکل
یاندہ قریباً دوچار خرابی اوله جق صورتده عبادی
بنالرشا ایدیلور ایدی .

رساملقده وعلی الخصوص فن نقرده انقراض
 دها سریع وقوعی بودی . قویو مجلیق ، موادستعمارانک
 تیمتدار اولسی حمیدیه ، فرانقل نزدیکه موقع اعتبارده
 یدی .
 « تورنه » ده اون ایکنجی قرنیه اجرا ایدیلن
 حشریاتده (۱۸۱۱) سال میلادیسنده وفات ایتیش اولان
 « شیلدهریک » ک قبرنده مزین سلاحلر ، مجوهرات
 بولندی . مع مافییه بونلردن چوغنک بیرانسی الاصل
 ایدونی اکلاشیلپور . (شیلدهریک) نام قرال « تور
 ساقپوسی (غره غوار) ه بیوک قطعده برطانه
 قویو مجلیق معمولاتی کوسترهرک بونلری فراتیق ملقه
 شرف ویرمک ایچون یایدیردیغنی سونلشدر . قرن
 سابعده « سنت تله » نامنده مشهور بر قویو مجی
 یوره دی ، مهارتی سایه سنده حکمدارک توجیهنی
 زانلرق بیوک برذات اولمشدر .
 « لیوژ » بجوازند (صولینیاق) ده برمانشدر
 شسا ایدی که راهلری عملیات صنایعه ایله اشغال
 حصص همت ایدرلردی .

۱۳۳ . — شارلمانك صنایعده کی موقعی . —

« فارلو و نژیهن » سلاله سنك مؤسسی اولان « شارلمان »
 سکنزنجی قرن میلادینك نهایتنده و طقوزنجی قرنك
 ابتداسنده بر حکومت حسیه تأسیسنه مبادرت ابتدیی
 صروده صنایعی دخی دوچار اولدیغی حال انقراضدن
 قورتارمق ایستدی . مالک اجندیهدن ارباب صنایعی
 جلب ایستدی . دائمی اقامتگاهیی اولان « آکس لاشاپل » ده
 انشاآت جسمیه به باشلاندى که « حاصرارى اكا » کی روما
 دیولر ایلی .

هر نه قدر اخیراً تغییر ایلمش ایستده « آکس
 لاشاپل » ك یالکیز قبه سی الان موسخوددر . بوقبه
 اساساً بر لاتین قاندرالندن عبارت و دائر وی بر بنادر که
 ایستالیا و مالک شرقیه بنارینی دخی اکدی مقدمه در . ینه
 بو صروده بر طاق سراسر ایله ده انشا ایلمشدر . از آن چله
 (بن ژله ایم) ده واقع قصر ك تزیناتی اولوقتیکی
 حکمدار لرك درجه ایتمدارینی کویستر مکده در . بو قصرده
 ینوا کی خسروك فتوحات جسمیه سنی ، « فالاری »
 نام ظالم مشهورك مظالمی ، اسکندر ایله انبیاك فتوحاتی ،

قسطنظین ایله تئودوسک زمانلرنده یی وقایع ترسیم
ایدلمشدر .

« قارلو ونزیدن » سلاله سنک سکیزنجی و طقوزنجی
قرنلرده کی رسمه عائد صنایعلرینی آنجق صولی بویار سم
نجموعه لريله محاکمه ایده بیلپورز ، فی الحقیقه بونلردن
بعضیلری بر دقت تاحه ایله ترسیم اولنمشدر .
« قوندسقالق » نام رسام طرفندن ترسیم ایدیلن
شارلمانک دعا کتابی ، « تور » ده واقع « سن مارتین »
راهبرلی طرفندن « شارل لوشوو » . تقدیم ایدیلن
کتاب مقدس کی . ایالاتده بیستقپوسرلر ایچراطوره
تقلید ایتیکه ، اسکی کلیساری تعمیره ویکیدن کلیسالر
انشاسنه باشلادیلر .

۱۳۴ . — صنایع و مناسترلر . — مع مافیله
« شارلمان » طرفندن تجدید صنایع حقنده صرف
ایدیلن مساعی ، اصلا بر نتیجه منجر اوله مامشدر .
وفاتيله برابر آثار سیاسیه می دخی همان نحو اولدی .
خلافک مجادلاتی ، مالیکانه اصولنی تأسیس ایتدی .
نورمانلرک استیلاسی ، هر طرفه بر اضمحلال و خرابی

يخمنی صاچدی . شارلمانك ضعيف اولان اخلافتدن
 بعضيلرى صنايعى حايه ايتك ايسته مشرسه ده بوزمان
 صنايعك اك دوشگون برزمانى اولدى .
 بوصره ده صنايعى مذهب حايه ايلدى . نيجه
 قرنلردن برى « غول » ممالككنده مناسترلر تكثر
 ايتمش ايدى ، بو مناسترلرده كليسانك كوليكه سنده صنايعه
 متعلق مسلكلر وجود بولدى وتوسع ايتدى . هر نه
 قدر صنايع قواعد اساسيه وضع ايدجك درجه يه
 وارماش ايسه ده اسلافدن كنديرينه كلن اساسى محافظه
 ايتمشر وبونكله مستقبلى حاضرلامشلردر . شارلمان
 بيله بيوك مناسترلر ك اقدار و نفوذىنى تزييه چوق
 معاونت ايتمش ايدى . « يقارديا » ده واقع
 « سن ريكيهر » مناسترلى ، نورمادنياده واقع
 « قونته نل » مناسترلى ، المانياده واقع « فولد »
 و « سن غال » مناسترلى بوقيلدندر . آنلر ك
 وسعتندن برفكر آلمق ايچون طقوزنجى قرنده انشا
 ايديلوب الان موجود اولان « سن غال » مناسترلر ك
 رتبنى نظر اعتباره المق كافيدر . بنالر كوچك بر شهر

تشکیل ایده جگ در جده در که هر در لو صنایعخانه لیه
 خارجه احتیاجدن وارسته اولوب کندی کنسیدینه
 یشایه بیلیر . بوراده عملار کمال دقتله توزیع ایلمشدره
 اشبو مناسبتر لک تاریخی مناسیره منسوب واوراده
 یشامش نیمه معمارلردن ، رساملردن ، قیومجیلردن
 بحث ایتکده در . بعضیلری ضایت متنوع فضائله مالک
 ایدیلر . ننه کیم مورخک بیانه کوره قرن تاسعهده
 یشایان (سن نال) راهبی (توتیلو) ضایت بلیغ
 ایدی ، کوزل صداسی وار ایدی ، کمال لطافتله
 قلمکاراق ایشلر و بویاجیلیق یاپار ایدی ، موسیق شناس
 ایدی ، قیومجیقله وانثاآت ایله مشغول ایدی ، کوزل
 اشعار سویلر ایدی .

۱۳۵ — نورمانلرک استیلارینک تأثیری —
 بحارلرک وعلی الخصوص (نورمان) لرک استیلالوی
 حتی اشبو انزو اکاهلرده کی صنایعی بیله تخریب ایتدیکی
 ظن اولنمقده در . بیابان وحشتدن یکی کان اشبو
 پت پرستلرک آثار مذهبییه رعایت ایتهدارینه هیچ بر
 سبب یوغیدی . بالعکس کلیسالر ، مناسبتر لر آنلرک

حرص و طمعنی جلب ایدر ایدی . چونکه راهنبلر
 محافظه به مقتدر اوله مدقلمری قیوجیلانی معمولات
 نفیسه سنی وزنکین خزینهلری اورالرده محافظنه ایدرلر
 ایدی . « نورمان » لر کلیسای تخریب ایتدکلرنده
 البته صمان و اودون جمع ایدرلر ، ایچنه آتش قورلر
 ایدی ، چیقان علولر اخشابدن معمول طواولری
 یاقار و همان سیاه دیوارلردن بشقه برشی براقاز ایدی .
 اول وقتک مؤلفلردن بری دیورکه : « قرن مذکورده
 بعض شهرلرده و مستحکم موقعلرده واقع کلیسالردن
 ماعدا غولورلرک بالجه کلیسالری نهب و غارت ایدیلرک
 احراق اولندی . » لیکن فناقلده ایدیلن شوافراطدن
 ابولک حاصل اولدی ، کلیسالرک یکیدن انشاسنه
 باشلانديغنده اسکی بنالرده کی نواقص تصحیح و اصلاح
 ایدیلرک انشا ایدلدی .

۱۳۶ . — اون برنجی قرنده برتجددمبدئی . —
 قرن عاشرده ، بعض طرفلرده ترقی جهته برتامیل حصوله
 کلدی . لیکن زمانلر پک فنا ایدی . قرن عاشر قرون
 وسطانک مظلم زمانلردن بریدر . بعض محررلرک

افادانه صحیح نظریه باقیلیرسه غرب عالمی امیدسز
 برحاله کله رك قریباً ختام پذیر اوله جغنی ظن اولنور
 ایدی . اون برنجی قرنده تازه برحیات دورانه
 باشلادی . هر طرفده بيوك جمعیتلر تشکیل ایتدی .
 پسیپوسلر ، راهبلر عالمی صلح وصلاحه تشویق و بو
 بده نصیحتلر اجرا ایتدیلر . جهیتک حالی صلاحه
 بوز طوتدی . بيوك امید قیولری آچلدی . یکیدن
 برقرون وسطی باشلادی . قرن مذکور رسیده حد
 ختام اولمدن اول (رولانت) ک ترکیلری سویلنمکه
 ایتدار اولندی . اهل صلیب قدس شریف یولنی
 طوتدیلر ، اورویانک هر طرفده برحرکت عمومی
 ظهوره کلدی اشبو انباء عمومیکنده سنده صنایع دخی
 ترقی ایتدی . وقعه نویس (رائل غلابر) دیور که :
 ۱۰۰۳ سنه سنده هر طرفده وعلی الخصوص ایتالیا و غول
 ممالکنده رطاقم کلیسار انشاسنه کیریشیلدی .

۱۳۷۰ . — مناسبتر مسالکی ؛ (قلوئی)

صولی ۰ — اول امرده صنایع مناسبتر تاثیر آتی آلتند .
 تجرد ایدی . از جمله (قلوئی) اصولی نامیلله بر مسالک مذهبی
 صنایعک نشر و تعمیمینه بادی اولدی ، که بو صنایع
 اوننجی قرنده تأسسس ایدوب اون برنجی قرنده
 مناسبتر لینی اوروپانک هر طرفده تکثیر ایدی .
 (قلوئی) نک راهبلی حقیقهٔ حکمدار پاپانک
 و حکمدارانک مشاورلری ایدیلر و مناسبتر لری خرمیتیانلقدن
 دهها واسع ایندی . (قلوئی) کایساسی اون برنجی قرن
 نهایتندن اون اوچنجی قرن ابتداینه قدر یکیدن انشا
 ولنوب ۱۷۱ مترو طولی وار ایدی . شیمیکی روماده
 واقع (سن پهر) کایساسی اندن انجق ۱۲ مترو
 زیاده در . (قلوئی) فرقه سنک کایسالرنده کی طنطنده
 ، معترض بولنان (سیسته رین) لر بیله پک کوزل معمار
 ایدیلر . بو قرن صنعتکارلرینک قسم اعظمی پاپاسلر ،
 راهبلی ایدی . اون برنجی قرنده (قلوئی) نک
 یکی مناسبترینک ترتیباتی حصوله کتیرن (عوزون)

ایله « ههزه لود » ، « مان » بیوک کایساسنک اوک طرفنی انشایا ایدن (ژان) ، (تولوز) ده واقع (سن سه ون) کایساسنک ههزه محمکنک انشامی (مذینه اسناد ایدیلن « ره یمون که یراد » نام راهبیلر نلردندر . بعضیلریده ارباب صنایعه مخصوص رسائل قلمه آلمشلردر . اون برنجی نرنده آلمانیا ده یشامش اولان « ته توفیل » رسامانک ، کایسا بیوک پنجره لرینک اصولونه ، معادن وقیومجیلغه دایر بزرگساله نشر ایتشدر بعضی مناسیتر لر حقیقه صنایع نقیصه مکتبی ایدیلر زانبر کیم ۱۰۹۴ سنه بیتده (کتبی) ننگ اسکی راهی اولان (یرنار) « شارتر » نام مناسیتر جوارنده بر مکتب تأسیس ایتش ایلی که اوراده نقارلری ، آدیومجیلری ارساملری چیچ ایتدی رسامانک (مذینه) و ...

۱۲۳۸ زانبر — رومان مهادیسنک تولدی . —

خرستیانلر قرن رابعده عیلاً اجرای آیین ایتکه باشلانج (بازیلیک) دینلن سیقنی مینستوی بیوک صالونلردن اجتماع ایدر لوالیدی ، که بوسالونلر هم حکمه ملکیه و همد (ناجز لوالیچون نازاراجلی اولوق اوزره قوللانیلور ایدی

بازاری (نف) . تعبیر ایدیلوب ستونلر واسطه سینه
دیوانخانه لار طرز زنده تقسیم اولنور و از باب فلسفه
بوراده اجتماع اینزلر ایدی . حکمه محلی ایسه نصیب
داره شکسته و « نف » دن ده مرتبه اولنور
(کور) تسمیه اولنور ایدی که : رییس روحانی ایسه
باباسلر اوراده عقد انجمن اینزلر ایدی . خردتیش
کلیسالی چوق وقتلر (باز یلیک) لک شکانی
واسمعی محافظه ایدیلر . بو کلیسالر ، باشلوجه ایکی
اسمدن تشکل ایدر ایدی که بری بیوک (نف) اولوب
باشلرنده ایکی کوچوک (نف) ی حاوی بولنور ایدی
دیگری دخی کندینی مستر ایدن قبه دن طولانی آساید
(یعنی قبه) نامی ویریلن بر « کور » دن عبارت
ایدی . مرور ایام ایله کلیسانک اولک جهننه و چاک
وضعه مخصوص اولوق اوزرد برویا ایکی قوله انشامی
حقیق ستونلر برینه فالین دیر کار اقامه سی ، اخشابدن
دوشده ایله حریقه چوق مستعد و مستوی سقفلر برینه

قبه شکنده کار کبر بر بنا وضعی تصور ایدلدی [۲] .
 بوضورتله بر معماری جدید احداث ایدلمشیدی که
 (رومان) مملکتنده تولد ایتسی حسینله (رومان)
 معماریسی نامیله یاد اولندی . اشبو معماری اون برنجی
 قرنده ایتالیا نیک جهت شمالیه سنده و فرانسه نیک جنوبنده
 ظهور و کیتدیجه غربی اوروپا نیک هر جهتنه انتشار
 ایتشدر . المانیاده کاشن « وورم » و « سییر »
 ایسوک قاندرالری رومان کلیسالیدر . « رون »
 وادیسنده ، « اوورنی » ده و « نورماندیا » ده
 بولنان قصباتک چوغنی بر یکی کلیسا انشا ایدجه ک قدر
 صاحب ثروت اولدقنری جهتله حالا اسکی رومان
 کلیسالرینی محافظه ایتکنده درلر .

[۲] فی الحقیقه رومالیر قبه اصولی بیلیرلر ایدی . رومان
 معماریسی آنی تعمیم ایدی . اولد زیر زمینده کی معبدلرد
 ویا نیک کوچوک کلیسالرد، استعمال ایدیلر . مؤخرأ مقدم
 چنیلرینه وبعده مقدم وسطی یه طوغری توسیع ایدلدی .
 اقبه نری داخل محافظه ایچون دیز کلرک ، ستونلرک حجمنی
 درتیردیلر . خارجاً دخی دیواردن دستکلر انشاسیله اصل
 دیوارک مقاومتنی تزید ایدیلر . بوندن بشقه داخل ویا خارجاً
 قبه دیوارلرینک بر اشدیرلمسنی دوشوندیلر .

۱۳۹۰ — رومان معماریسی . — «رومان»

کلیساری ، قرون متعددہ انسانندہ مختلف مملکتلر دہ
 هیچ بر مسلککہ اتباع ایتمین معماری طرفندن انشا اولمغله
 جہلہسی برس یاقده دکلدیر . مثلاً اوورنی دہ ،
 نورماندیادہ ، المانیادہ بشقہ بشقہ بر اسلوب معماری
 کورلمکدہ در . لیکن جہلہسندہ مشترک بر طاقم اساسلر
 واردر . اک مزین اولان و (فاصاد) دنیلن جہہ
 قسمی غربہ توجیہ اولنمشدر . عددی اکثریا ایکی
 بولنان چاک محلی جہہنک اوستنه کتیریلیر و سیوری
 براوق ایله منتهی اولهرق کلیسانک هر جہتہ حاکم
 بولنور . بو چاک محللری شمدیکی نامنه مغایر اولهرق
 چاک وضعی ایچون مستعمل دکل ایدی . اول وقت
 انلره (قوله) نامی ویریلیر و نورمانلرک انشای
 آستیلانسندہ اکثریا کین (پوصو) ومدافعہ محلی
 اولهرق قوللانیلیر ایدی . الت طرفده (پورتا)
 نامنی الان بیوک برقایو واردرکه ارباب مذہب اورادن
 دخول ایدرلر و اوزرنده ایچرو طوغری چاکلش و نیچہ

منقورات ایله مزین برگر واردر ، بوکا (آرشیوولت)
 نامی ویریلیر بو (آرشیوولت) ایله قاپونک اوستی بینند
 قالان نصف دائره (تیمان) تسمیه اولنور . اوزرینه
 چوق کره اطرافنده حواریونی ایله محاط اولدیفی حالده
 حضرت عیسانک صورتی ترسیم ایدیلیر . اکثر محللرده
 (پورتا) یه واصل اولمق ایچون بنانک اوکنده دیرکاری
 حاوی برکوچوک قاپودن کچیلیر که (پورشی) نامی
 الور . (پورتا) دن ایچرو کیریلنجه وسطی بیوک
 (نف) ه ایصال ایدر . ایکی جهتمده متین وجسیم
 دیرکار واردر که کرلر واسطه سیله کسب اتحاد و داخلی
 دیوارلری تحمل ایدرر ، اشبو دیوارلر بنانک اوستنده
 برقبه تشکیل ایدیرک برلشیرلر . چوق کره شو ایکی
 دیوار ایتکلیجی برگر ایله تزین اولنور . بیوک (نف) ک
 انلرنده صوره واری ستونلر اینه کایسانک خارجی دیواری
 بیننده کوچوک (نف) لر بولنور که (اشافی جناح)
 تسمیه ایدیلیر . بیوک (نف) ایله اشافی جناح
 « ترانسه پیت » یاد ایدیلیر واسع و مرتفع برده لیر ایله

نفریق ایدلش-لردرکه بودهلیر هراییکی او جنده جبهه نك
 قابوسنه مشابه بریان (پورتا) سیاه نهایت بولور و بعضاً
 اوزرینه برچا کلق اقامه ایدیلیر . بوندن صکره بیوک
 « نف » ایله برابر استقامت اوزره بولنان و برقاچ
 قدم مرتفع اولان (کور) کلیرکه مدور بنا شکلی
 آلیر . اشاغی جناحلر (کور) ك یانلرینه طوغری
 امتداد و اکثریا ارقه جهتی دخی احاطه ایلر . (رأس)
 تسمیه اولنان شو قسك هیئت مجموعده سی برقبه ایله
 مستور بولنور .

« کور » ك التنده « قریبت » (یعنی محل خفی)
 نامیله قبله بر او طه بولنور و اعز نك مواد مقدسه سنی
 حاوی اولور . کلیسا آشاغی جناحلرده یا خود « نف » ك
 اوستنده آچلمش پنچره لر ایله تنویر اولنور . قبله ك
 تقلبتنی تحمل خصوصه صنده خارجی دیوارلره معاونت ایچون
 خارجه کلیسانك ایکی جاننده پنچره لك ارسنده
 (قونتر فور) نامیله متین دستکار انشا اولنور . پورتالر ،
 قبله ، جهات جنبیه نك و چا کلقلر پنچره لر علی العموم

تام کمر شکننده ، یعنی نصف دائره اوزره در .
 ته که رومالیرک اسکی اثرلری دخی بویله در [۲] .
 کلیسانک ترتیبی برچلییا شکننده درکه چلییانک ایاغی
 کلیسانک عرضنک اوج ربعی راده سنده اولوب (نف)
 ایله جناحلردن تشکل ایدر ؛ ایشته بوراده ارباب مذهب
 اجتماع ایدرلر . ترانسه پیتلر چلییانک قولرینی تشکیبل
 ایدر . بوصلیبک مدور باشی ایسه (کور) دن عبارت
 اولوب کلیسانک قسم مقدسیدر ، اوراده هیئت روحانیه
 اجتماع ایدر و آیین مذهبی اجرا اولنور .

برخرستیان کلیسادن ایچرو داخل اولنجه بومرتفع
 وواسع مهدواری کارکیرایله مستور اوزون یوللرده
 کندینی غائب ایدهرک بنانک نهایتنده محرابی کوچ حال
 ایله مشاهده ایده بیلیر . کلیسا اکثریا یک بیوک اولوب
 عالم خارجیدن آیرلمش برعالم غرائب کبیدر . بوننلرک
 معماریسی یک ساده ، متین وشدتلیدر .

[۲] علی العیوم رومان کلیساری تام کمرلییه و آتی الذکر
 « غوتیک » کلیساری بیضی کمرلییه طساینیلیر . فقط اکثریا
 بونده الدانلقده در . اون ایکنجی قرن نهایتنده انشا اولنمش
 برطاقم کلیسالر واردرکه انلرده یعنی قیبلر استعمال اولنمش
 ایکن رومان کلیسالرندن بشقه برشی دکلدر .

۱۴۰ — فن معماریه تأثیرات شرقیه . —
 بودورک معماری رومانه منقولاً تمدن اقتباس اصول ایتد-
 کاری کبی اهل صلیب محار باقی دخی صنایع غربیه اوزر-
 ینه بیسوک بر تأثیر اجرا ایتشددر . اون برنجی قرن دن
 اعتباراً صنایع شرقیه ذوقی تعمیم ایتمش ومع مافیه هر محله
 اصول شرقیه آز چوق تغییر اولمشدر . قدس شریفده
 کائن (سن سه پولقر) کلیسای باشلوجه بر نمونه اولوب
 اکا تطبیقاً نیجه کلیسای انشا ایدلمشدر . (پهریکو) ده
 واقع (سن فرون) کلیسای آنلردندر . مواد تزئینیه-
 ده کی قواعد شرقیه اصول انشائیهدن زیاده انتشار
 ایتشددر . حتی رومان کلیسای نیک اساسلر نده شرق
 تأثیر نیک بولندیغنی اثبات ایده جک برشی یوقدر .

۱۴۱ — فن معماری یه دائر مختلف مسلک
 — رومان معماریسی هر یرده بر اسلوب دیگرده
 جلوه نما اولدیغی بالاده سو یلنمش ایدی ، بوصورتله
 مختلف مسلک حاصل اولمشدر .

برنجیسی (پرووانس) مسلک ایدر ، که عمومیت
 اوزره مسالک سائرهدن زیاده « غالورومن » منقولا-

تنه تابع اولوب بشيک طرزنده قبه استعمال ایشدر
 الك كوزل نمونه سی ، (آرل) ده واقع (سن کیل
 و (سن تروفیل) کلیسارینک قپولریدر .

ایکنجیسی (تولوز) مسلیکیدر ، که بعض جهتلر
 منقولات مذکوریه تابعدر . نمونه سی (تولوز)
 واقع (سن سه زنه) کلیساییدر .

اوچنجیسی « اووه رنی » مسلیکیدر ، که الك
 مسلیکردن بری اولوب بومسلیکده « شاپهل) دن

کوچوک کلیسار پک چه قدر . چا کلقاری ساگز ضله
 حاویدر . مختلف رنگلی ماده لر استعمال اولمغله

الوان مختلفه دن معمول برلوحه شکلی آلیر . (قل
 مون) ده واقع (نوتردام دو پور) آنک نمونه سید

دردنجیسی « قلوونی » ایله « بورکینیون
 مسلیکی در ؛ منقولاتدن بالکیله ازاده اولسی و تأثیر

خارجیه سی ایله سائرلرندن تمیز ایدر . (اوتوز
 قاندرالی ، (وزهله ی) کلیسای آنک نمونه لرندن

بشنجیسی شمال شرقیده نورمان مسلیکیدر ، ان
 وترتیبی پک کوزل ایسه ده ترینباتی او قدر زنه

دکدر . (قان) ده واقع (سنت نینن ، سنت ترینته)
انک نمونه سیدر .

شوبر قاج سوز رومان معماریسنک تنوعنی بیان
ایچون ایراد او انمشدر ، یوقسه مسالک مذ کوره نک
اقسام اولیه وثانویه لرینی بیان ایچون پک چوق تفصیلاته
کیریشمک لازم کلیر .

۱۴۲ . — فرانسه خارچنده رومان معماریسی . —
رومان معماریسی عالم نصرانیتک هر طرفنه انتشار
ایتمشدر . نورمانلر آنی انکله تریه ادخال ایتدیلر .
وطنلرندن اورایه معماریلر ، عمله کتوردیلر . وینچستر ،
پتربورغ ، نورویچ کلیسالری فرانسه کلیسالرینه تماماً
مشابهدر . المانیاده « رومان » صنایعی غریب بر صورتله
نمایان اولمشدر . مایه نس ، سپیر ، وورم قاندرالری ،
قولونیانک متعدد کلیسالری آنک مثاللریدر .

ایتالیاده رومان صنایعی بعض جهتلرده بیرانس
صنایعی ایله دیکر طرفلرده عرب صنایعی ایله اختلاط
ایدر ولطیف شکللر حصوله کتیرر .

ایلووده المانیا و فرانسه ده « غوتیک » صنایعی حکم

سوردیکی زماندرده ایتالیاده رومان قواعدی رعایتدن
ساقط اولماشدر .

وسطی ایتالیاده وعلی الخصوص روماده اسکی
بازیلیک لک نمونه سی حالا دوام ایتکده ایسه ده اکثریا
چاک قله سی علاوه سیله تعدیل ایدلمشدر .

۱۴۲ . — فن نقرک تجددی . — فن معماری
ایله برابر فن نقر دخی یکیدن تولد ایتشدر . رومان
ضنایعنده نقارلر ایله رساملر آنجق فن معمارینک
خصوله کتیردیکی آثاری تزین ایچون چالیشیرلر
ایدی .

فن نقر برطاقم هیکلر ، قبارتمه لر ، دیرک باشلقلری
حصوله کتیرمشدر . نقارلر پک مهارتسندر . بعضاً
بیرانسلیلرک اثرلرینی تقلید ایدرلر ، اوزون ، ضعیف ،
چیرکین قبالباسلرایله مستور اشخاص حصوله کتیررلر ،
بعضاً مخترع اولمق ایسترلر ، چوجق او یونجاغنه
مشابه ، چهره سی بیوک ، قولاری و بجاقلری هم اینجه
وهم نسبتسنر اوزون و یانسیبتسنر کوچوک شخصلر ارايه
ایدرلر . بوفن نقرک سرلوحه آثاری ازمنه عتیقه باشلقلر .

ندن بسبتون بشقه اولان واختراعات غریبه دن صایله -
 ییلن دیرک باشلقلر یدر . بو باشلقلر عادتاتاشدن بر مکعب
 و یابرکاسه شککنده اولوب هر جهتمدن برطاق منقورات
 ایله ستر اولمشدر . بونلرک اوستنده بعضاً قارمه قاریشیق
 یابراقلر و بر برینه کیر شمش دالر و بعضاً چهره لرینی
 بوروشدیران انسان و حیوانات باشی ، یاخود مخیلات
 و همیه ، بعضاً محاربه میدانلری ، صیدگاهلر تصویر
 اولنور . شو مناسبتسز اشارتلدن ، شو وحشی ارسلان
 نلردن ، شو محاربه ایدن سوار یلردن ، شو آوجیلردن
 انسان تنقر ایدر .

اون ایکنجی قرن ابتداسنده برطاق مسلکله ظهور
 ایدهرک کوزل اثرلر حصوله کتیرمشدر . « پروانس »
 مسلکی فن معماریده اولدیغی کبی فن نقرده دخی
 تأثیرات عتیقهیه تابع اولدی « سن تر ونیم » قاپوسنده
 نقر ایدیلمن تصاویر قرن خامسده کی « ساروقاژ » لره
 پک مشابهدر . بومملکتده منقولات تاریخیه اصلا ترک
 و فراموش ایلمه مشدر . (تولوز) ده و ممانک مجاورده
 شرق و بیرانس مقلدلیکی حسن اولنیور .

قرن مذکور اواسطنده (لانعدوسیهن)
 و (بورکینیون) مسلکری برغابت ایچنه دو شمشدر .
 (وهزله‌لی) و (اوتون) قابولنده اینجه ، بیچیمسز ،
 غریب تصویری لر واردر .

قرن مذکور اواسطندن بری اشبو منقورات
 بیزانس افکارینه مخالف برطرز آلمش و فقط بوترقی
 انجق مجموعه ازهارده نمایان اولمشدر . مجموعه
 حیوانانده ایسه درت ایاقلی وقادین باشلی برطاقم حیوانات
 مخیله تصویری دوام ایتمشدر .

قیومجیلق فن نقره مر بوطدر . بعض کلیدسارک
 خزینه‌لری پک مجتشم ایدی . (سن دنیز) پسقیوسی
 (سوزهر) کندی پسقیوسلمغنی تزیین ایدن اثرلری ،
 شکارلری ، صلیبیلری ، اعزهنک یادکارلری وکیکلرینی
 حفظه مخصوص و مینا ایله مستور صندوقلری اوزون
 اوزادی یه توصیف ایتمشدر . بو اثرلرک میدانه کتیرلمسی
 ایچون مهارتلی شهر تشعار اولان « رین » نه‌ری
 جوارنده‌کی اوسته‌لری جلب ایتشیدی .

۱۴۴ — رسم : اجارملونه رسمی ، ضغلی
 بویارسمی ، رسمی جاملر . — رومان دورنده فرانسه‌ده

فن رسم صنایع ساژدن پک دون قلمشدر . کایسار
ایچنده رسملرینی هیئت مجموعہ سیلہ برابر محافظہ ایدن
پک آزدرد . یالکنز پوواتیہ قربندہ (سن سہ ہون)
کایساسندہ کی رسملر و ترکیبات مستثنا اولدوق حیاتی
کوزل تصویر ایتمشدر .

رساملر آنجق دیوارلری ترسیم ایلہ تزینہ مشغول
اولورلر ایدی . لکن ہنوز قورومامش تازہ کیرچ
صیوالرینک اوزرینہ سرعتلہ ترسیم ایدرلر ایدی .
رنکلر صولوق ونوعی آزدرد . آنجق صادی ،
قرمزی ، مائی ، قیر ، سیاہ و بیاضدن عبارتدر .
علی العموم الوان قویو اسمر رنگندہ یاپیلیر . نمونہلر
ایسہ مجموعہ نباتات ایلہ مجموعہ حیواناتدن مقتبسدر .
بو مجموعہلردہ انسان رسملری دقتلہ یاپیش ایسہدہ باغچہ
رسملری پک عایددر . برسرای آنجق ایچی دیرک ایلہ ،
برنہر میلانق-اوی برخط ایلہ ، بر آغاچ بش یاپراقلی
بردکنک ایلہ ارانہ ایدیلیر ایدی .

یازمہ کتابلردہ اکثر یا صنعتلی تزینات کوریلور .
ایسہدہ تصویرلری پک عادی وتر کیلیری مناسبتسزدر .

فن رسیده براسلوب جدید تولد آید که همان
سرلوحه تصاویر حاله کیدی . شویله که چوق
وقتدنبری پنچره قنادلرینه رنگلی جاملر وضعی
معلوم آیدی . لکن جامک اثنای ذوباننده خیرینه
قاریشدیره رق اوزرینه رسم یا پلسی معلوم دکدی .
قرن عاشرده بو اصول تأسس ایشدر . جام پارچه لری
قورشون جبوقلریله برلشدیریلیر و اوزرینه تصاویر رسم
اولنور آیدی . آنزه ر ، سن دنیز ، یورژ ، مانس
کلیسارنده اون ایکنجی قرنن قالمه بعض پنچره جاملری
وارددر .

۱۴۵ . — موسیقی . — موسیقی قرن رابعدن
بری آیین نصرانیدن بر قسم اولمشدر . کلیساده عادی
روم نعماتی تغنی ای دیلیر آیدی . پایا (غره غوار) قرن
سادسده بو نعماتک بعضلرینی انتخاب ایتکله پلن شان [*]
حصوله کدی . شارلمانک زماندنبری کلیسارده کرک
بوریلی و کرک کور و کلی اورغانونلر قبول آیددی .
بو آلت رومالیر زماننک اختر اعانندن اولوب غره به عربلر

[*] کلیساده ای دیلن ترنم

واسطه سیله کلدی . کلیسا موزیقه سی اول وقت ایکی
 عنصردن تشکیل ایتش ایدی : بری پلهن شان ، دیکری
 اورغانوندر . لیکن یک صدالی نغمه لردن بشقه برشی
 بیلنیمور و موسیقی نوطه ایتک ایچون (نوم) لرك
 عادی اصولندن بشقه برشی طانیمور ایدی . قرون
 وسطاده ایکی بیوک اصول اختراع اولندی که بونلر شمدیکی
 موزیقه نك اساسیندر .

اولاً ، اون برنجی قرن میلادیده ایتالیا
 (کووی داره جو) نام راهب موزیقه یی تحریر ایچون
 واضح بر اصول وضع و هر نوطه یه بر اسم اعطا ایدی که
 اولوقدنبری حالا محفوظ قالشدر .

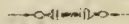
ثانیاً ، (پلهن شان) ک یانه (ده شان) یعنی
 بر قاچ درلو نغماتی حاوی هوالر علاوه اولندی .
 بو اصول طقوزنجی قرنندن اعتباراً باشلامشدر .

امکی موزیقه طرفدارلری چوق وقت بونی قبول ایتلر
 ایدی ، و مقام استدلالده کلماتک معنای آکلاشلما مقده
 اولدیغنی سویلرلر ایدی . مع مافیه اون اوچنجی قرنده
 (ده شان) صورت قطعیه ده قبول اولندی و آهنگ
 تأسس ایدی .

طقوزنجی فصل

- غوتیک صنایعی بیانده در -

مندرجات : غوتیک صنایعنک تولدینه مساعده ایدن
 وقایع . - اون اوچنجی قرن صنعتکار لرنیک حاللری ومعلوم.
 ماتلری . - (غوتیک) صنایعی اسمنک منشی . - غوتیک
 صنایعنک اوصاف اساسیه سی . - « قاندرال » . -
 معماری عسکری ، شاتور . - معماری مدنی . -
 خالص غوتیک ؛ مشعشع غوتیک . - فن نقر . -
 صولی بویا زسملری وکلیسا پنجره لری . - فرانسه خارجنده
 غوتیک صنایعی . - فرانسه نك ممالک اجنبیه تاثیر
 صنایعی .

۱۴۶ . - غوتیک صنایعنک تولدینه مساعده
 ایدن وقایع . - اون برنجی قرنن بری صنایعک ترقیسنه
 خدمت ایدن وقایع سیاسیه ، اون ایکنجی واون اوچنجی
 قرنلرده دائمًا متراید برتأثیر اجرا ایدر ایدی . اهل
 صلیب محارباتی ، شرقک آثارینی ، شرقده منتشر اولان
 او پارلاق مدنیتلری اورو پالیلره پک کوزل طمانتدیرر
 وارباب صنایعک قریحه سنی ایقاظ ایدر ایدی . حکمدارلرک
 داخلًا اقتدارلری تراید وترقی ایتد کجه آسایش وسعادت

دخی تأمین اول نور ایدی . علی الخصوص فرانسه قرالری نیک
 طوغری دین طوغری یه تحت تصرف نرنده بولنان ممالکده
 فعالیت آرتاروجسیم مؤسسات انشا ای دیلیر ایدی . انتجی لوئی
 ایله یینجی لوئی زماننده سن دنیز کلیسایی غایت
 محشم بر صورتده انشا ایلدی ؛ « فلیب اوکوست » ایله
 « سن لوئی » فنونک ترقیاته خدمت و معاونت ای دیلیر .
 اوز مانلرده صنایعه اجرای تأثر ایدن اسبابدن بریده
 شهرلرک حالیدر . هر طرفده بلدییه اصول اداره سی توسع
 ایدی . قوت و فعالیت بر کمال اولان اشبو شهرلرده بیوک
 (قاندرال) لر انشاسنه باشلاندى . بو کلیسار یالکیز
 اجرای آیین مذهبی یه مخصوص اولما یوب اهالی خصوصات
 ذاتیه لری و منافع عامه یی مذاکره ایچون اکثر یا
 اورالرده طوپلانور لر ایدی . ایشتمه اهلینک صرف
 نقود و مساعی ایله بوقاندرال لری انشاسنه اشتراک ایتمک
 خصوصنده کوسترد کلری تمایل ، بوندن نشئت ایتمشدر .
 اصول بلدییه محبتی ، انلری امور مذهبییه نیک اجرا سنه
 سوق ایدر ایدی ؛ کوزل کلیسارک اینانلییه حق بر سر عتله
 میدانه چیقار ق شهرک هر طرفنه تفوق ایلدیکی کوریلور

ایدی . مع مافیہ ، بوندن صکره پک بطائله اکمال ایدیلیر
 وا کثریا ناتمام قالیر ایدی . واولکی غیرتی بر رخاوت
 تعقیب ایلر ایدی . حتی بوقاندر اللردن بری بوسنه اکمال
 و رسم کشادی اجرا اولمشدر .

۱۴۷۰ — اون اوچنجی قرن صنعتکارلرینک

حالاری ، معلوماتلری . — اون اوچنجی قرنده صنعتکار
 لرک حالی تبدل ایتدی . اون ایکنجی قرن نهایتندن
 اعتباراً ار باب صنایع کلیسار جالاندن آیریلوب جسمانی
 اولشلر ایدی رساملر ، تصویر جیلر ، الوانجیلر هپ
 بر رجعییت تشکیل ایتدیلر و کندیلرینه مخصوص
 نظاملری ، اصول اداره لری وار ایدی . بیوک بر بنا
 انشا ایتک ایستدکارنده بوجعیات صنایعینک کافه سی
 اکا اشتراک ایدر ایدی . عملیاتک چله سنی اداره ایدن
 کیمسیه دنخی (ایش باشی) دنیلیر ایدی . بو ایش
 باشیلردن بعضیسی معلومدر . از جمله (روبه رت
 دولو زارخ) اون اوچنجی قرن ابتداسنده (آمیان)
 قاندرالنه باشلادی . (توماس دو قورمون) و اوغلی
 (رینوت) اکا خلف اولدیلر (ویلار دو هونقور)

نام شخص بر رساله سنده بودور استادلرنيك معلوماتي
 حقمده بر فكر اعطا ايديور . (قامبره) قاندراني
 ۱۲۳۰ تاريخنه طوغري بونك انشا ايتديكي ظن ايدليكنده .
 در . موخرأ مجارستانه دعوت ايدلدي ، بوملكتت
 معابد عتيقه سندن بعضي يلى آنك اثرى اولديغى
 مضموندر . اسويجره يه دخي كيتشدر . ظن ايدليكنده
 كوره قرون وسطى صنعتكارلى كندى مملكتمزنده
 محصور قالماشلدر . يك چوق سياحتلر اجرا ايدرلر
 وجهله اقوام ييننده مناسبات حصوله كيتيرلر ايدى .
 ۱۴۸۰ . — « غوتيك » صنايعنك اسمى .

— بالاده بيان ايديلن احوالك كافه سى صنعتكارلر
 فكر ترقيلىرینه مساعده ايديور ايدى . بو وجهله اون
 ايكنجى قرنك نصف ثانیسنده بر اسلوب ظهور ايتدى كه
 محرلردن بعضيلى (غوتيك) بعضيلى (ئوژيوال) تسميه
 ايتديلر . حالبوكه بونلر ك ايكسیده مسمايه موافق
 دكلدر . يرنجى اسم ايتاليانلردن ككشدر كه بونلر اون
 التجى قرننه آثار عتيقه يه مبتلا اولدقنلردن قرون
 وسطانك مؤسسمانده بر باربارلق اثرى مشاهده ايدرلر

و بوسه بدین بونیده بار بار عد ایتد کبری غوتلره اسناد
 و مقام تحقیرده « غوتیک صنایعی » دیه یاد ایدرلر
 ایدی . لیکن حقیقت حالده غوتلر اسلوب جدیدک
 اختراعی حقیقده هیچ برفکر علاوه ایتدیلر . (ئوژیوال)
 کلهسی دخی (ئوژیو) کله سندن مشتقدر ، ایوم قبه نك
 خارجاً و یاد اخلاً مرکزنده اجتماع ایدن بیضی دلیلمره
 اطلاق اولنور . لیکن بوده یا کلهش بر معنادر . چونکه
 قرون وسطی معماری (ئوژیو) دیه علی العموم تام
 کمر شکلنده بر قبه نك جهت فوقانیه سنده برلشن ایکی
 قطر قوسنك یوک بندلرینه یعنی محل التصاقده کی سیوری
 قبارتمه لرینه اطلاق ایدرلر ایدی . بواسلوبی (صنایع
 فرانسویه) اسمیله یاد ایتک دهـا موافقدر . مع مافیه
 غلط مشهوره رعایه بز دخی « غوتیک صنایعی » یاد
 ایدیورز .

۱۴۸ . — « غوتیک » صنایعنك اوصاف
 اساسیه سی . — (غوتیک) انشا آتی (رومان)
 انشا آتک اصولنه تابعدر . غوتیک انشا آتک تقرعاتی
 آندن مقتبس ايسه ده بعض اوصاف ايله تخلف ایتکده در .
 (۱۰)

طرز جدید بنالینک پک چوغندہ تام کرقوسی یرینہ
 طاقلردہ بولونان سیوری کرلر ، چیفته کرلر ، پنجر دلر ،
 اکثر یا بوزلماش تزینات ، تہلرک زاویہ حادثہ لری قائم
 اولور . بو کیفیت اولجہ نظر دقتی جملب ایلش و منکسر
 کرلردہ « غوتیک » اصولنک اساسلری کورلشدنر .
 مذکور کرلر اولجہ پک چوق شرق اتارندہ و علی الخصوص
 آثار عربہ موجود ایدی . اورادن غربہ انتشار ایتدہ
 یکی فرض ایدیلدیور کہ بوفرض حقیقتہ قریبدر . لیکن
 دقت ایتلیدر کہ عربلردہ سیوری کر تام کرک یا خود
 آت نالی شکلندہ کی قوسک یانندہ برنوع زینت مقامندہ
 ایدی . « غوتیک » اصولنک مبدئی ، ہیئت مجموعہ
 سنی تشکیل ایدن کر چیقینتیلری اوزرینہ مؤسس گوشہ
 قبلرینک کثرتلہ و ماهرانہ استعمالیہ باشلامشدر . گوشہ قبہ
 لری قبہ دیلملرینک محل التصاقندہ کی قبارتملر ، منکسر
 کرلر انشا آت جدیدیہ مخصوص دکادر . اشکال
 مذکورہ (رومان) دورندہ و بلکہ دہا
 مقدم اولان بنالردہ مشاہدہ اولنور . (آرق بوتان)
 دینلن و بنانک خارچندہ اولہرق دستک مقامندہ بولنان
 نصف کرلر ، قبہ مرکز یہ نک چیقینتیلرینی وقایہ ایدرلر

ایدی . بو ترکیب سببیه دستک نصف کرلر ینک توسعی سایه سنده معماری مرکز قبلرینه زیاده ارتفاع و وسعت اعطا ، دیوارلرک ٹخننی تنقیص ، و واسع پنجره لر کشاد ایده بیلدیلر . بوجهته بناک بتون منظره سی تبدل ایتدی . (رومان) اصولنده کی کلیسار اکثر یا ثقیل و باصیقدر ؛ (غوتیک) اصولنده کی کلیسار ایسه هوای نسیمی دروننده زیاده سببیه کسب ارتفاع ایدر و برصیا ایله مملو اولور . پنجره لرک بویالی جاملری نشر الوان ایدرلر .

۱۵۰ . — « قاندرال » . — غوتیک معماری .

یسناک کوزل افاده سی قاندرالدر . بالاده بیان ایدلدیکی وجهله کلیساری انشا ایدن معماری اون ایکنجی قرنک وسطنه طوغری تام کر شکلنده مدور قبلریرینه (اوژیو) تسمیه اولسان سیوری طاقلر اقامه ایتدیلر . بو اختراع قبلرک دها مرتفع و دها خفیف یا یلسنه مساعد اولوب فن معماریده بیوک برتحول حصوله کتیرمشدر . — کلیسانک ترتیب عمومی علی حاله باقیدر : یعنی ایاغنی (نف) باشنی (کوز) تشکیل ایدن برصلیب شکلنده در . لیکن بالجمله تقریبات تبدل ایتمشدر .

(باز یلیك) لرده ساده و مجرد و (رومان) دورنده
 تزیینات جهمندن زنگین اولان اساس جبهه سی بوراده
 زیاده بروسعت و محتشم برزینت ابراز ایدر . علی العموم
 قبلر (اوژیو) شکلنده انشا اولمش و آرتق کر شکلی
 ترك ایدیله رك مرتفع اهراملر و او قلا ایله تتویج ایلمشدر؛
 و سلنده بولنان (نف) زیاده یو کسملش اشاعی جناحلر
 دخی کسب ارتفاع ایدر ک اصل (نف) حالنه کیرمشدر .
 قبلری تحمل ایدن ثقیل و جسیم ستونلر خفیف برچوق
 كوچك دیر کله تبدیل اولمشدر . — خارجی
 دیوار لری طوتان دستکار ک اوستنده بیوک
 دستک (آرق بوتان) لری ایلمشدر که جناحده کی (نف) ک
 اوستندن برکوپری کبی کچهرک وسطی بیوک (نف) ک
 دیوارینه قدر استناد ایدر . — ضعیف جهمتلر بووجهله
 تحکیم ایلمکله دهامرتفع ودهاواسع پنجره لر آچق
 قابل اولدی ؛ (رومان) کلیسا سنده جناحلر ک یار یسندن
 زیاده سنی ستر ایدن دیوار آچیلهرق پنجره لره محل
 بر ایشدر . — پنجره لر کلیسانک باشلوجه اقسامندن
 اولمشدر . انلر ک انواع عدیده سی واردر : (لانسهت) لی
 پنجره علی الخصوص چاکقلر ایچون مستعمل اولوب

جسیم بردلیکدن عبارتدرکه اینجه واوزون برستون ایله
ایکی یه تقسیم اولنهرق کلیمایی یوقاریدن اشاغی یه قطع
ایدن بر ققجه یه مشابهدر ؛ (جناح خارجی) پنجره لری
داخلاً و خارجاً طاشدن اسنان ایله مزین اولوب بونلره
جاملی قنادلر کچیرلشدن ؛ پورتالرك اوستنده ۱۵ : ۱۸
متر و قطرنده بیسوک و مدور بر پنجره اولوب (کل) یاد
ایدیلرکه بر طاقم اسنان ایله (کل) شکلنده کسلیشدر .
ستونلرك باشنده ارتق باشلق اولمایوب یالکیز ذروه لرنده
طاشدن معمول بر دمت یپراق ایله ختام بولور .
هر کلیسا خارجاً و داخلاً طاشدن منقورات ایله
مستوردر ؛ پورتالرده ، پنجره لرده ، دستلرك اوزرنده
و دستك (آرق بوتان) لرك نهایتنده ، چا کلق ایله جبهه نك
بالجمله طبقه لرنده اشبو منقوراتدن واردر . تقارلر يك
زیاده کسب مهارت ایتدکلرندن اصول تزینیه لری
تبدیل ایتدیلر . طاشدن معمول یاپراقلر ؛ ایصیرخان ،
بوکورتلن ، دوه دیکنی ، کل کبی مملکتلرنده بولنسان
نباتادن اقتباس اولنمش و غریب بر صورتده حائر لطافت
بولنمشدر . پورتالرده و پنجره لرده بولنوب اعزیه مخصوص
اولان هیکلر ، پورتانك اوستنده پایلان صحنه لر حقیقته موافق

اولوب حیاتی تماماً ارائه ایدر لر . دانه لقرک اوزرنده
 مخیل حیوانلر ، کولونج و یاخود قوقورنج برر صورتده
 و بوش محللرک اوزرینه معلق دیولر کبی غریب و عجیب
 مخترعات و همیه ایله برعالم تصویر ایدلشدر . مزارلرک
 اشکالی ، علی الخصوص اون بشنجی قرنده فن نقرک
 انفس آثاریدر .

بواصول انشاییه ، اون اینکنجی قرنک وسطنه طوغری
 یارس جوارنده فرانسه قرالنک املاک خصوصیه سنده
 باشلامشدر که (سن دیز) و (نویون) کلیسالرندن
 ظهور ایتمش اولسی محتملدر . اورادن فرانسه نك هر طرفنه
 یکمیش و بعده اورو پانک ممالک سائر سنه انتشار ایلشدر ؛
 اون اوچنجی قرندن اون بشنجی قرنک نهایته قدر فرانسه ده ،
 المانیاده ، انکلترده منحصرأ استعمال ایدیلن اصول
 بودر . آنجق اون التنجی قرنده قدمايه تقلید ایدرک
 چالشمس اولان ایتالیا معمارلری قرون وسطانک نهایتنده کی
 معماری یه قارشو بیوک بر مقاومت کوستر دیلر ؛ بالاده
 بیان ایدلدیکی وجهله بومعمارلر معماری مذکور
 ایتالیا استیلا ایتمش اولان بار بارلرک یعنی (غوت) لرک
 مخترعی عد اتملرله مقام تحقیرده اکا (غوتیک) نامنی

ویرمشلر درکه تحقییره دلالت ایدن بونام اووقته سنهبری
 قالمشدر . لیکن بوکون (غوتیک) صنایعنک متین
 واساسلی برصنعت اولدیغنی انکار ایدهجک کیسه
 یوقدر . قرون وسطانک اک کوزل کلیساری : پارسک
 (نوتوردام) کلیسامی ، ریم ، لاثون ، آمیان ، بوده ،
 قولونیا ، استرازبورغ ، بال ، فریبورغ قاتدرالاری
 اولوبهب « غوتیک » کلیساریدر .

مع مافیله هیمان هیچ بر (غوتیک) کلیسامی اکمال
 ایدلماشدر : کیمینک برسیوری تپهسی ، وکیمینک چاکلغنی
 ناقص قلمش یاخود ترتیب اصلیدن معدود اولان تزیینا-
 تنی اکماله وقت بولنماشدر . حالاقولونیا قاتدرالنده
 و (نوله) کلیساسنده چاشلقدهدر .

۱۵۱ . — معماری عسکری ، شاتولر . —

« غوتیک » صنایعنده فن معماری ، امور مذهبییه
 منحصر قلمدی : کلیساردن بشقه « شاتولر » دخی فن
 معمارینک اک مهم اثرلرندندر . قرون وسطانک شاتولری
 من جهه رومادورینک اردوگاهلرینه وقلعهلرینه بکزر .
 نورمانلرک و مجارلرک اوروپای غربییه واقع اولان هجو-
 ملری اوزرینه یکیدن بر اصول معماری میدانه کلمشدر .

شویله که دره بکری تجاوز خارجیدن تحفظ مقصدیله
 مسکنلرینک اطرافنه برر سور انشاسنه مجبوریت
 حس ایتدیلر . از بر زمان ایچنده غربی اوروپا استحکامات
 متسلسله ایچنده قالدی . مع مافیسه طقوزنجی و اوننجی
 قرنله تصادف ایدن شاتولر پک عادی انشا ایدلمشیدی .
 بونلر صنایعی یوکسک برتپه اوزرنده اخشابدن معمول
 بر قوله ، بعض خدمتجی او طه لری ، عادی بر صورتده معمول
 سدلردن عبارت اولوب اطرافنده دخی در نیجه وکنیش
 بر خندق بولنور ایدی که حین حاجتده ایچنه صوصالیو .
 یریلیر ایدی . چوق کچمکسزین اخشاب یرینه کار کیر
 بنار قائم اولدی و وضعیتلر اصلاح ایدلدی . اون ایکنجی
 قرنک نهایتنده و اون او چنجی قرننده دره بکلکی معماریمی
 درجه کاله واصل اولشدر . واسع بر خندق ایچنده
 مستحکم بر سور بولنور و کانکشرک اوق آتمه لری ایچون
 بر طاقم بروجی حاوی اولور ایدی . بونلردن ماعدا بر طاقم
 چیقینتی یرلر دخی بولنور ایدی که دیواری آشمق ایستیان
 خصم اوزرینه محصورلر طرفندن جسم مر میلر اتمق
 ایچون قوللایلیر ایدی . سورک اطرافنده مدور بر یول
 بولنور و مدخل قپوسنه متحرک بر کو پری ایله کیر یله بیلیر

ایدی . شاتونك داخلی ایکی حرلی یه منقسم اولوب برنده
 آخورلر ، دستکاهلر ، صنعتکارلرک مسکنی بولنور ایدی .
 بر دیوارله تفریق ایدیلمن ایکنجی حولیده دخی دره بکننک
 ومنسو بلرینک مسکنلری انشا اولنور ایدی . وسطده
 دیگر بنلردن بر خندق ایله آیرلمش بر (دونزون) یعنی
 طبقاته منقسم بیوک بر قوله انشا اولنور ایدی که دره بکی
 حین محاصرده صوک دفعه اولمق اوزره اوراده مقاومت
 ایدر ایدی . اکثریت اوزره بوشاتولر خالی محللرده ،
 بطاقلقلرده ، کول ونهر ایچنده کی اطه زرده ، اورمان
 یا ایچلرنده انشا اولندیغندن آلات ناریه نك موجود اولد .
 اغی او یله بر زمانده اشبو شاتولر متین قلعهلر حکمنی و پرر
 یدی .

بوشاتولردن اک زیاده شایان اشعار اولانلری نور
 ماندیالی « غیار » شاتوسیدرکه (ریشار کوردولیون) ک
 زیر اداره سنده انشا ایلمشدر . (قوچی) نك شاتوسی
 دها بالاتردرکه اون اوچنجی قرنه تصادف ایدر . (دون
 ژون) دنیلن قوله سنک دیوارینک ثخنی ۷ مترودن
 زیاده اولوب ۳۰ متر و قطرنده ۵۵ متر و ارتفاعنده
 ایدی .

بواصول مدافعه دره بكار ينك مسكنلر ينه مخصوص
اولمايوب شهرلرده دخي بولنور ايدي . مناسـترلر بيله
حقيقه برر قلعه ظن اولنور . نته كيم (مون سن ميشل)
مناسـترى بوقيلدنلر .

۱۵۲ . — معماریء مدنی . — معماریء مذهبی
ایله معماریء عسکری دن بشقه برده معماریء مدنی ظهور
ایتمشدر . فی الحقیقه قرون وسطانك شهرلری اکثریا
صیق وقاریشیق ایلیسه ده اهالیسنك برر ویرانه ایچنده
یشادقلری نی تصور ایتمك خطا در . صنعتكارلرك ، تاجر-
لرك غایت کوزل ، لطیف ، شایان تماشا مسکنلری اولد .
یعنی کبی زنکین قرویلرك دخي منتظم اوتلاری وار ایدي .
بورغونیه ده واقع وحالا موجود اولان (ژاق کور)
اوتلی انلردنلر . قریه لرده بونك کبی چوق اوتلر
وعمومه آچیق خانلر موجود ایدي که اک مهم قسمی
(بفروا) اولوب اهالی بی دعوت ایچون چاك قوللاری
دخی واردلر . بوبنار بیوک برصالونی ، اوراق مخزننی ،
محافظه محلالرینی ، بر محبسی حاویدر . جبهه نك اوزرنده
اوستی آچیق خارجی بر مردیوان ایله بر لوجه یه چیقیلور

وناطقلر اوراده اجتماع ایدن اهالی یه ایراد نطق ایدرلر
ایدی .

معماریء مدیده بنانک اک زیاده اعتنا ایدیلن قسمی
جبهه سیدر . شهر اوتلرینک جبهه سی عادتاً بر کلیسا جبهه -
سنه بکزر ، یالکز چا کلق یرینه عادی قوله اقامه
ایدلشدر . خصوصی اوتلرک جبهه سی ایسه علی العاده
داخلی بر آولی یه آچیلیر و پنجره لری طاشدن معمول بر صلیب
ایله تقسیم اولنوب یاپراق شکننده مواد ترینه ایله
مزین بولنور . بنانک چاتیلری بو بر قوطیسی
شکننده اولوب بنانک هر زاویه سنه موضوع
وجبه یه طوغری چیقینتیلیدر . کوشه لرک کافه سی
کوچوک هیکلر ایله مزیندر . اوطه لرک داخلی منقور
نباتات ویاتصاویر ایله مزین و شدتلی رنکاره ملوندر .
قرون وسطی شهرلرینک اک کوزل اوتلرندن شمیدی
حالده فرانسه نک جنوبنده و وسطنده پک نادر بولنمقده
ایسده شماله طوغری علی الخصوص بلدییه اصولنک
غایت مؤثر بر صورتده اجرای نفوذ ایتدیکی (فلانماندیا)
قطعه سنده پک چوق تصادف اولونمقده در . بولردن
(لوره ن) ده بولنان کوشکلر اون بشخی قرنه مصادفدر .

بروکسلده کی (بفر و ا) قوله سی ۱۴۴ متر و ارتفاعه
 واصل اولور و بیوک صالونی ۶۰ متر و طولنده در .
 شهر مذ کورده اوستی اور تلمش بازار محلامری وارد رکه
 قرون و سطانک بیوک تجارت شهر لرینک مرکز تجارتیدر .
 پارس ، اول وقت اهمیت سیاسی سی ، ثروتی ،
 دارالفنونلری ، مؤسسهاتی ایله شهر تشعار ایدی .

۱۵۳ . — خالص غوتیک . مشعشع غوتیک . —
 اون او جنبجی قرنک نهایتنده و اون دردنجی قرنده غوتیک
 صنایعی درجه کاله واصل اولمغله اکا اکثریا
 « خالص غوتیک » (غوتیک ره بیوفان) نامی وریلیر .
 قرون و سطانک نهایتنه یا قلاشدقجه کلیسار بالکلیه
 تزینات ایله ستر اولمش و مواد تزینیه تنوع ایدرک پک
 تکلفلی و غیر طبیعی برحاله کلمشدر . بوجه معتاد اجرا
 ایدیلن زینتلی شکل طبیعیسندن چیقاریلان خنه یاپراغیدر .
 دور مذ کورده کلیسار عادتاتاشدن معمول برنقشه بکزر
 ایدی . بو کادخی « مشعشع غوتیک » (غوتیک)
 فلامبویان) نامی ویرلمشدر .

بواصول علی الخصوص اون بشنجی قرنده استعمال
 اولمشدر . بودورک اک کوزل اثرلری انکلتره ده واقع
 (وست منیستر) کلیسای و فرانسه ده کائن (سن ژاق) .

قولہ سی و (روآن) دہ کی (سنت اوران) در .
 مشعشع غوتیک ، خالص غوتیک اخلال اولمش بر
 شکلی عد اولنه یور . فی الحقیقہ اک کوزل کلیسار غوتیک
 معمارینک ایلک دورندہ یاپلانلردر . لیکن خصوصی
 مسکنلرک اک کوزلری اون بشنجی قرنہ تصادف ایدر .

۱۵۴۰ — فن نقر . — اون اوچنجی قرندہ
 بویک قاتدرالردہ غوتیک نقارلغی اک پارلاق درجہ سنہ
 واصل اولمشدر . نقارلر سادہ ، لطیف ، موافق حقیقت
 تصاویر ترسیم ایتدیلر . تأثیرات اجنبیہ و منقولات
 تاریخیہ بی ترک ایله طبیعتہ تقلید ایتدیلر . اولوقت فرانسه
 صنایعی کندی کندی نہ بریول آچندی ، کلیسارک جہہ-
 سی اوزرینہ اعتقادات دینیہ یه دائر نیچہ تشبیہات
 ورموزات نقش ایدلدی کہ عادتاً بر « قاموس مذہبی »
 حالنہ کیردی . بونلردہ فضائل و خطایا ، صنایع ،
 فنون ، مساعی بشریہ تماماً ارانہ ایدلمشدر . بوقبارتمہ
 لردہ بولنان مریم ، اعزہ و سائرہ رسملری غایت لطیف
 برسیما ابراز ایدرلر و نیچہ رموزاتی حاوی بولنورلر . لیکن
 حواریون واعزہ کبی اشخاص تاریخیہ نک تصویرلری
 تفکرہ دالان اشخاصک سیماسنی کوسمتر . بونلردہ

حقیقت جهتیلہ بر نقصان یوقدر لباسلرینک التندہ بر
حیاتک لمعان ایتدیگی ظن اولنور .

مجموعه از هار دن استعاره ایدیلن نمونه لرده دخی یکی
بر فکر ظهوره کلشدر . روما و بیرانس اصلولندن
آلنان اسکی نمونه لرده کی اوراق شکلنده بولنان لوحه لره .
ترك ایدلش وضعته کارلرک جوارنده بولنان صحرا لرک
واورمانلرک نباتاتی اخذ اولمشدر . بو اثارک جمله سیدیه
پک طبیعیدر .

اون ایکنجی قرنده اولدیغی کبی اون اوچنجی
قرنده دخی بر طاق مسلکار ظهور ایتشدر . مع مافیہ
جمله سی بر فکره مستنددر . فرانسه مسلکی ، پیقار دیا
مسلکی ، شامپانیا مسلکی ، بورغونیا مسلکی کبی .

۱۵۵ . — صولی بویا رسملری و کلنسا
پنجره لری . — غوتیک صنایعی دیوار رسملرینی
ایکنجی درجه ده استعمال ایتشدر . دیوار لر پنجره لر ایله
کرلری حاوی اولوب بیوک سطحلر ابراز ایتدیکندن واسع
مجموعه لر ترسیمی قابل اولماز ایدی .

پک چوق قاندر لرک پنجره لری رنگلی جامه لر ایله
محافظه اولمشدر که بولنورده الوانک در جاتی پک متناسبدر .

بواصول تزینہ الٰہ زیادہ پارسدہ کی (سنت شاپیل) ده
 کورلمکده در . طبقه فوقانیہ سندہ دیوارلر همان بالکلیہ
 طی ایدیله رک ملون ، جسیم پنچرہ لر اقامہ اولمشدر .
 عادتا دیوارلرک ضیادن انشا ایلدی کی ظن اولنور .
 کتابلرک تزیناتی دائما موقع اعتبارده در . پارسک
 صولو بو یارساملری و خطاطلری ممالک اجنبیہ ده یله
 شهرت شعاردر . بونلر دخی طبیعتہ تقلید ایتشلر در . رسملر دن
 چوغی تصاویره عائددر . یایدق لری رسملر سهل ممتنع ،
 اسلوبلری لطیف و نازکدر . تزینات چارچوهلری ،
 اسم حاصلرک ایلمک حرفلری ، بیوک اشارت حرفلری
 یک نفیسدر . بونوع اثارک الٰہ کوزلی « سن لووی »
 زمانہ مصادفدر که کتبخانہ عمومیده بولنان قرال زبوری
 آنلردنر .

۱۵۹ . — فرانسه خار جنده غوتیک صنایعی . —
 غوتیک صنایعی فرانسه ده تولد و ممالک مجاوره یه انتشار
 ایتدی .

المایاده اون او چنجی قرنده (نوتوردام ده ترو)
 (۱۲۲۷ - ۱۲۴۴) و (سنت ماربورغ) (۱۲۳۵ - ۱۲۸۳)
 بواصولده انشا ایلمشدر . اسلوب مذکور قولونیا

قاندرالنده الك پارلاق درجه سنه واصل اولدی . مؤخرأ
 بواصول اسقاندینا و شبه جزیره سنه انتشار ایتدی .
 ۱۱۷۴ سنه سنده (کییوم دوسان) اسمنده بفرانسسز
 صنعتکاری بواصولی انکلترده واقع (قانتور بوری)
 قاندرالنه ادخال ایتدی . اون اوچنجی قرنده لوندرده
 وست منیستر کلیساسی ، سالسبوروی و لنقولن
 قاندرالری انشا اولندی . مع مافیله برلی اصولی معماریسی
 دخی اختلاط ایتکلله بنانک بعض جهمتلرنده اختلاف
 نمایان اولدی . اون دردنجی قرنده انکلترده دخی
 صنایع مذکوره قواعدی مختل اولدی . اون بشنجی
 و اون التجی قرنلرده (تودور) اصول ظهور ایدرک
 تزیناتی پک اسرف ایتشدر . (وست منیستر) ده واقع
 یدنجی هانریک قصری الك کوزل بر نمونه سیدر .
 اسپانیاده و پورتگیزده غوتیک اصولنک الك اسمی
 اثرلری اون اوچنجی قرنه مصادف اولان (بورغوس
 مبدئی ۱۲۲۱) (توله د ۱۲۲۷) قاندرالریدر .
 بونلرده اسلوب جدید عرب عنصریله اختلاط ایتدی .
 ایتالیا ده غوتیک صنایعی اصلا ایلرو کیتامشدر انجق قواعد
 تزینیه دن بعضیلرینی استعاره ایتدیلر غوتیک صنایعی
 دورنده (رومان) اصولی جاری ایدی . - غوتیک صنایعی

اهل صليب ايله برابر شمرقده سوريه يه ، قبريسه ،
ردوسه و جهات سائر يه داخل اولمشدر .

۱۵۷۰ . — فرانسه نك ممالك اجنبيه يه تأثير

صناعيسى . — اشبو ترقيات عموميه اثناسنده فرانسز

نفوذى هر طرفده حس اولوندى . اجنبيلىر فرانسه

صنعتكارلرينه مراجعت ايتديلىر از جهه فرانسه صنعتكارلرندن

(كيليوم دوسان) انكلىزده (ويليام دو هو نقرى) بحار

متانده چالشمشدر . ۱۲۶۳ سنه سى ايله ۱۲۷۸ سنه سى

يبنده هايديلبرغ قربنده (و هيفن) هيئت رهبانيه سى

پارسدن وروداين بر معمارى فرانسه اصولنده بر كليسا

انشاسنه مأمور ايتديلىر . ۱۲۷۸ تاريخنده (پي در دو

بونويل) پارس دارلفنونك اسوجلى شاگردانى طرفندن

اعانه ايديليرك اون عدد رفيقى ايله برابر (نويستال)

قاندرانى انشا ايتمشدر . پراغ شهرينك قاندرالى (۱۳۴۳)

(ماتياس دارراس) اسمنده بر فرانسز معمارى طرفندن

باشلامشدر . اسپانيالىلىر فرانسز معمار و نقارلرينى

قولانديلىر . قرن مذكور نهاريته طوغرى ميلان

(دوم) ينك ترتيبنى فرانسزلك تصوير ايتدكارى كبي

(فليب بونادانتور) نام فرانسز دخى عملياته نظارت ايتمشدر .

کتاب رابع

— دور تجدد، بیانده در —

اشبو کتاب رابع بر مقدمه ایله الی فصلی
حاویدر : مقدمه قرون وسطادن دور تجدد
انقلاب حقنده در . الی فصلدن ۱ دور تجدد
تجدیدی ، ۲ اختراعات و کشفیات ، ۳ اون
ایکنجی قرنندن اون بشنجی قرنه قدر ایتالیا نك
دور تجددی ، ۴ اون بشنجی قرن نه ایتلرنده
واون التنجی قرنده ایتالیا صنایعی ، ۵ اون بشنجی
واون التنجی قرنلرده فلاندریا و المانیا صنایعی ،
۶ اون بشنجی واون التنجی قرنلرده فرانسه صنایعی
بیانده در .

— کتاب رابع —

— دور تجدید بیاننده در —

مقدمه

{ تاریخ عمومی به بر نظر }

۱۵۸. — ظاهرده او قدر مغلق اولان قرون

وسطی تاریخی خلاصه ایدیلر سه بروجه زیر او یچ قسمه
منقسم اولدیغی کوریلور :

اولاً، بشنجی قرن دن اوننجی قرن میلادی به قدر
روما حکومتی نهایت بولسور؛ بری شمالدن، دیکری
جنوبدن ایکی استیلا وقوعه کلیور. عرب مدینتی
برمدت غربده نشر انوار معرفت ایتدکن صکرده
ایلروده بر صورت دیکرده جلوه نما اولق اوزره یواش
یواش وراء پرده خفایه چکیلیور. شارلمانک تشکیل
ایتمک ایستدیکی یکی جرمانیا حکومتی عناصر مختلفه به
آیریلیور. ایشته بونلر، ماضینک خاتمه پزیر اولسنی
وجعیت بشریه نکی برحاله تحولنی موجب اولمشدر.

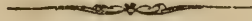
ثانیاً، اوننجی قرنن اون دردنجی قرنه قدر دره بکلی اصول ادارهسی ابرولیور. واهل صلیب محارباتی ختام بولیور. پاپالر ایله ایمپراطورلر حق حکومتده مجادله ایده یورلر. ایشته اصل « قرون وسطی » بوزماندر. قرون مذکورہ اخلاق، تشکیلات، صنایع جهتیه وکندینه مخصوص برادیات ایله سن لوئی زماننده ذروه قصوای ترقیسنه واصل اولمشدر.

ثالثاً، اون دردنجی قرنن اون بشنجی قرن میلادی یه قدر اهالی دره بکلی زیر اداره سنده بولیور، هر حال بوزولیور، و قرون وسطی مدنیتی منفسح اولیور. انجق قرون وسطی مدنیتی یرینه قرون اخیره مدنیتی خلف اولدی. چوق کچمکسزین قاعده مساوات یکیدن تأسس ایده جک ایدی. فی الحقیقه بر طرفدن حکمدارلرک کسب اقتدار اتمه لری سایه سنده، دیگر طرفدن حقوق عمومیه نك جایه سی سایه سنده جمعیت بشریه یه مساواتک کله جکنه آلات ناریه نك ایجادی، بر اعلان مثابه سنده اولدی. بووجهله عالم انسانیتی اداره ایدن قوت و اقتدار، تبدیل مکان ایدی: آرتق جوشن پوش اولان بر دره بکنک ننده قالمیور؛ حکمدارلره

واهمالی به پکیور. بوضوح خرس-تیا نلق عالمند افکار
 بشریه دخی روحانیتدن جسمانیتنه انقلاب ایده یور و کلیسا
 رجالنک لندن چیقور. ازمنه عتیقه مدنیتی، خرابه لرك
 ازاسندن صمیریلوب یکیندن عرض دیدار ایتمکه باشلا یور.
 بعدما، پورتکیرلرك امید برونی یولنده بولندقلری کبی
 ارباب صنایع و محررلر دخی « دور تجدید » یولنده
 بولنیورلر. اولوالامرہ اطاعت لزومنک امر ایتدیکی
 جسات صدالری، هر طرفدن ایشیدیلیور. ایشته
 علی العموم شو تجدیدلرك تقریبه قرون وسطی دخی رسیده
 حد ختام اولمش بولنیور.

لکن قرون وسطی مؤسساتی بالکلیه فنا یز بر
 اولشمیدر؟ خیر؛ بالعکس قرون حاضره به حقوق
 عمومی و شخصیه دأثر بر طاقم قواعد متینه ترك ایتمشدر که
 اول وقت بونلر دره بکرینک منافعنه خادم اولدقلری
 حالده ایوم عامه نك منفعتنه خدمت ایده یورلر.
 اول وقت موجود اولان افکار قهرمانانه، حسیات
 ناموسکارانه، قادیلر حقنده اجرای معامله انسانیتپرورانه
 کبی خصائل جلیله ایوم انلره رعایت ایدنلر نزدنده
 بر علامت مخصوصه کبی اشعه پاش اولیور. قرون وسطی

فن معماری سی دخی اور وپاجہ مؤسسات مذہبیہ
 خصوصندہ بیوک بر قوت ایله بقاپزیر اولدیغندن نه وقت
 بر کایسا انشا ای دیله جک اولسه قواعدینه مراجعت
 ای دیلیور.

برنجی فصل

— دور تجدیدك تجدیدینه دائر در —

مندرجات : تجدید تعبیرون مقصد نهدر ؟ — تجدیدك منشئی
ادبیاتده تجدید . — صنایعهده تجدید . — علومده تجدید .

۱۵۹ . — تجدید تعبیرون مقصد نهدر ؟ —
اون ایکتجی قرنندن بری فرانسهده ، المانیاده ، وعلی-
الخصوص ایالیاده دائما برطاقم معمارلر ، نقارلر ، رساملر ،
شاعرلر بولنیور اییدی . لیکن انلرک حتی الک مهم اثرلری
یونانستانک اثار یله مقایسه ایدیله جک اولسه مهارتسنز ،
غریب ، ناقص برحالده اولدقلری کور یلور . — تصویرلر
علی الاکثر حیاتی پک کوزل ارائه ایدرلر ایسهده وجود-
لری دائما اینجه ونسبتسنز ، بجاقلری وقوللری پک اینجه
وغایت اوزوندر . — رسم لوحه لرنده منظره خلاف
حقیقتدر : رسامک رسمک قهرنده کوسترمک ایستدیکی

ماده لر برنجی صرمیه قویقی ایستدیکی ماده لر قدر ناظره
 قریب کورینور . شعرده ایسه ایات سورکلی ، یکنسق ،
 طامسزدز . کرک صنعتکارلر و کرک محررلر کندی صنعتلرینی
 تعیب اولنیه جق آثار حصوله کتیره جک قدر بیلزلر
 واستمداد ایتک ایچون قدماک اثارینی دخی لزومی قدر
 طامیزلر ایدی .

مع هذا نقارلر و رساملر یواش یواش کسب مهارت
 ایتکه باشلادیلر و ازمنه عتیقه نک آثار نفیسه سنی طامیدیلر .
 اون التجی قرن دن اعتباراً پک چوق محررلر ، نقارلر
 و علی الخصوص رساملر ظهوره کادی ، که بونلر خارق -
 العاده برمه ارته مالک اولوب اثرلری دخی تظیر
 ایدیله میه جک برحاله واصل اولدی . ایشته بویوک
 صنعتکارلرک عالم انسانیتده ظهورلری « تجدد » نامیله یاد
 ایدیلکده دز . لئوناردو وینچی ، رفائل ، میکلا آنجه لوکبی شهر -
 تشعار اولان مشاهیر او قدر شهرته نائل اوله میان
 اسلاف لرینی فراموش ایتدر مشلدر . قرون آتیه نک مورخلری
 لیه ظلماء مدنیته مشابه اولان قرون وسطی اثناسنده قنون
 و صنایعک سمات حالنده اولدیغنی و انجق اون التجی قرنده
 دفعه ویکیدن تولد ایتدیکنی ادعا ایدیلر . لیکن

تاریخ صنایع معلوم اوله لی دور تجددک نیجه قرنلر دئیری باشلامش اولان رح حرکت صنایعیه یی ادامه ایتدیرمکده اولدیغی اکلشلمشدر؛ « تجدد » دینلن شی انجق قرون وسطی صنایعنک اثار قدما یی تدقیق ایدرک بالتجدد درجه کالنه واصل اولدیغی زماندر.

زمان مذکور، هر مملکتده بر دکلدر : اقواء سائرهدن زیاده ایرولمش اولان ایتالیا نلرک ال اول دور تجددده داخل اولمش، هولانده بلر ایسه هر کسدن کیرو وانجق بر یجق قرن صکاره واصل اوله بیلشدر. ایتالیا نک دور تجددی فلورانس شهرنده اون بشنجی قرنک نهایتنده باشلار ووندیکده اون النجی قرن نهایتنده ختام بولور. فرانسهده و جنوبی المانیاده اون النجی قرنک نصف اولنده، اسپانیاده وانکارترده اون یدنجی قرنک مبدئنده، هولاندهده قرن مذکورک وسطنده حصوله کلشدر. شمالی المانیانک واسقاندینا وممالکنک دور تجددی یوقدر.

۱۶۰ — تجددک منشی — سعی وغیرت

وعلم ومعرفت اصحابنی دار و کوچوک یوللردن چیقوب سواء سبیل ترقیه دخوله تشویق ایدن مساعی جیله، ارباب تدقیق وتجدد بیننده تقسیم اولمش ایدی. کشور

کشای عالم معنی اولان شوره-بران ترقی دیگر برعالمه
 آرزو کش اولیورلر و فکرلرنجه بشقه بر اقلیمه طوغری
 شتاب ایده یورلر و فقط آنی مستقبلمده تحری ایتیموب
 ماضیده آرایورلر ایدی. « قریستوف قولومب » عالم عتیقه
 طوغری کیتدیکی ظنده ایکن یولی اوستنده برعالم جدیده
 تصادف ایتدیکی کبی بونلردخی ازمنه عتیقه طوغری
 کیتک فکرنده ایکن یوللردن برعالم جدید بولدیلر

سقولاستیک مسلکک بی فائده مباحثاتندن ولاتین
 لسانک ظلمت کشفه ایله احاطه ایتدیکی بر مسلکک
 عبثاتندن اوصانلش اولمغله نیم منطقی اولان مدنیت
 عتیقهک انوارینه طوغری شتاب اولنیور و مناسه تترک
 کیتبخانه لری، کتب عتیقه مخزنلری تحری ایدیلور ایدی؛
 لاتینجه یا حود روجه یازلمش بر کتابک، عمیق برهیکک
 بولمسی بر مظفریت سروری اعطا ایدر ایدی. لکن
 ازمنه قدیمه دن بری جریان ایدن حاله نظراً اشخاص
 معدوده به منحصر قاله جغی محقق اولان خزائن علم و معرفتی
 عومه نشر و تعمیم ایدن براختراع جدید [*] میدانه
 کلسیدی یکیدن تولد ایتکده اولان ازمنه عتیقه مدنیتک

عالمه نفع ایتدیگی افکار جدیده دخی برقاچ کشینک دست انحصارنده قلمش اوله حق ایدی. صنعت جدیده بالجمله اورویا خرس تیانلری بیننده سریعاً انتشار ایتدی و کتابلرک فیئاتنک پک زیاده تزلنه بادی اولدی. اهالی مطالعده یه پک حریرص اولدیله، بوجهلله صنعت مذکوره ارباب تجددک افکار و کفتارینی کافه طبقات ناسه ایصال و مخترعات جدیده یی هر طرف تعمیم و اشاعه ایلدی.

۱۶۱ — ادبیاتده تجدد — ایتالیا اشبو

اختراع جدیدی کمال اشتیاق ایله اخذ و تلقی ایتدی ۱۴۷۰ سنه سندن اول روماده، وندیگده و میلانده برطاقم طابعلر وار ایدی؛ هر طرفده مکتبلر، کتبخانهلر، دارالفنونلر تأسیس و آثار عتیقه نشر و تکثیر اولنیور ایدی. یالکوز دین نصارانک وقایه سی مقصدینه مبتنی بولن ان کلیسا رجالنک آثار عتیقه سی دکل، حکیمانک، مورخلرک، نطوقلرک آثار عتیقه سی دخی اشاعه و تعمیم اولنیوردی. پاپا ایکنجی «ژول» ک اطرافنی دائماً و منحصرأ رؤسای روحانیه و دیپلوماتلر ایله محاط اولمیوب نزدنده بر او قدر دخی ارباب فنون و صنایع بولنیور ایدی. موصی ایله «محررات نفیسه آحادناس عنندنه کوش، اصلز دکان

عندنده التون ، پرنسپر عندنده | لاسدر « دیر ایدی .
 « لاقوئون » هیکنک تیتوس جاملرنده بولندیغی کون
 رومانک بالمله کلیدسارنده چا کار چالدره رق اعلان
 شادمانی ایتشدر . پابلئون دخی تیتلیو نام محررک بش
 کتابی بشیروز التونه صاتون الدی . ورفائل ایله میکل
 آنجه لونک محبی و حامیسی ایدی .

بودورده یالکز اوچ مملکت اها ایسی اعمال افکار
 و تکشیر آثار ایله مشغول اولیوردی . برنجیسی ایتالیا
 مملکتیدرکه آریوست ، ماکیاول ، کیقاردن کبی یتشدر .
 دیکی ارباب دها و اصحاب صنعت سایه سنده برنجیلک
 درجه سنی احراز ایتشدر . فرانسه مملکتی ایکنجی
 درجه ده اولوب مارو ، رابله ، قالوهن ، مونته نی کبی
 تحریرلر و قانونشناسلر یتشدر مشدر ؛ بونلردن کوژاس ،
 پیتو ، غودفرووا ، دومولن کبی بعضیلری وارکه حالا
 شهرتلینه هیچ نقیصه کلامشدر . المانیا مملکتی دخی اولریق
 دوهوتن ، قوندوره جی شاعر حانس ساش و سیدسهرولر
 ایله اوچنجی درجه ده بولنمده اولوب لاتینجه اولان
 محررات نقیصه سندن طولایی لوتر بونلرک ریسی عد
 اولنه بیلور .

بلجیقا-اده آراسم نامنده برذات یتشمش ایدی که
 لاتینجه اولان آثاری بر مظفریت عظیمه نائل اولمشدر .
 اول وقتلر انکله-تره ایکی کول محاربه سنک کندوسنه
 آچدیغی جریقه-لری التیام ایتدیرمکه چالیش-یوردی .
 اسپانیانک نظری ایسه مدنیت عتیقه دن زیاده آمریقایه
 وبوقطعه نک معدنلرینه وشارل کن عسکرینک حرب و وزارت
 ایتک ارزوسنده بولندقلری بلجیقایه و ایتالیا به منعطف ایدی .
 ۱۶۲ . — صنایعه تجدد . — ایتالیا بوتجددک

مهد ظهور وانتشاری اولدی ، بویله اولسیده طبیعی
 ایدی . چونکه صنایع عتیقه نک اکوزل متروکاتی
 اوراده بولنیوردی . اون بشنجی قرن دبری برونالسکی
 اوژبوشکلنک یرینه کر ، وغوتیک صنایعنده کی خطوط
 منکسره یرینه یونانستان معدنلرینک خط مستقیم ییاخود
 روما آثارینک لطیف خط منحنیسی شکلرینی اقامه
 ایدیوردی . برامانت ، پاپا ایکنجی ژول ایچون روماده
 سن پیر کایساسنی انشا ایتدیکی کبی میکل آنجه لوبونی جسیم
 برقبه ایله تویح ایتدی . که بوفکرکی آغر پیا نک پاتنه ئون
 معدنن آلمش ایدی . فلورانس و روما نقارلری ازمنه
 عتیقه به منسوب اولان رفیقلرینه غلبه ایده مدکاری حاله

بالاده سويله ديكمز و جهله لئوناردو و نيجي، ميكل آنجه لو،
رفائل، تيتيهن الك زياده مشهور اولان قدمايي بييله پك
چوق كچمشر در.

صنابع نقطه نظر نده ايتاليا اون التجي قرن ده بالحمله
افوامك معليدر. فرانسه كندی معمارلری و هيكلتر اشلری
ايله اني تعقيب ايتدی: معمارلری بوقدر شاتولر و سرايلر
واز جهله لسور، تويلری، فونتن بلو، بلسوا،
شامبور سرايلريني انشا ايتديلر كه بونلرده ظرافت و لطافت
ايله متانت اجتماع ايتشدر؛ هيكلتر اشلرندن دخی ژان
غوژون، ژرمن پيلون ناملری هنوز باقيدر. آلمان ياده
انجق ايكي رسام كلشدر: بری آلبر دورر ديكری
هولباين در. مؤخرأ حكا كلق اختراع اولندی و صنعتكا.
لك كوزل اثر لريني تكثير ايتدی، نته كيم مطبعه جيلق
دخی ادبانك اناريني هر كسه تعميم ايتمكده ايتدی.

۱۶۳ — علومده تجدد — علوم دهافرون
وسطانك خيالاتيله اليوم رهنماسی اولان فلكر سديديننده
تردد ايتمكده ايتدی. عالمده ساسا حرك ايقاع تاثيرات
ايدم بيله جكنه اينانيلر و بيكارجه بچاركان ساسا حركه اتهم
واتشده احراق اولور ايتدی. وورچ بورغ شهر نده ايكي

سنه ظرفنده (۱۵۲۷ — ۱۵۲۸) يوز اللی سکز کشی
احراق اولندی .

مع هذا ایتالیاده برطاقم مهندس لر بتشدیکی کبی پولونیالی
قوپرنیق دخی ۱۵۰۷ سنه سندن بری عالم سیاراتک مسلت
صحیحنی کشف وتعمین ایتش ایلی .

بحریونک انسانلره عوالم جدیده بخش ایتدکری
صمرده ارباب صنایع ، تحریر لر ، ادبا واسطه سیله افکار
جدیده دخی افکار عتیقه ایله اختلاط ایده رک کسب
قوت ایتکده ایلی . علوم ، شمسک مستقرینی وارض ایله
سیاراتک عالمده کی وظیفه لرینی تعمین ایده یور ایلی .

ایکینجی فصل

اختراعات و کشفیاتہ دائرہ در .

مندرجات : اختراعات و کشفیات . باروت . کاغذ . طباعت . کشفیات .

۱۶۴ . — اختراعات و کشفیات . — ارباب سعی وغیرتک تجدد فکریہ دوشدکری زمانہ بر طاقم اختراعات و کشفیات جدیدہ آنرہ قوت و یرمش و محصول مساعیلرینک بالجملہ طبقات ناسہ تعمیمینہ بادی اولمش ایدی (برنجی فصل) . بو اختراعاتک باشلوجه لری باروت ، کاغذ ، فن طبع ، یوصلہ اولدیغی کبی کشفیاتک الہ مهمی دخی امید بروتی طریقہ آمریقہ قطعہ سنک کشفیدر . فی الحقیقہ باروتک اختراعی اہالی بی مادہ و معناً تحت قہردہ بولندیران جبارہ نک و درہ بکلرینک قوتلرینی کسر ایدہ رک حکمدارانہ و اہالی یہ قوت و یردی . فن طبع واسطہ سیلہ افکار جدیدہ نشر و تعمیم اولندی . کاغذک اختراعی ایسہ فن طبعہ بیوک بر سہولت و یردی . یوصلہ نک اختراعی سایہ سندنہ قطعات مجہولہ نک کشف اولنمشی دخی روابط تجاریہ و صناعیہ بی تأسیس ایلدی . اشبو فصل ثانی بو اختراعات و کشفیاتک پیانہ حصیر ایلشدیر .

۱۶۵ — باروت . — چینیلر چوق وقتدن

بری باروت اعمالنی بیلیرلر ایسیسه ده آنی یالکیز آتش
 اوبونلر چون قوللانیرلر ایدی . کیمیا کرلر دخی اون
 اوچنجی قرن دنبری کور ، کورکورد و کور هر چله دن بر
 خلیطه یامسنی بیلیرلر ایسه ده شو باروت پاتلامه سزین
 اریر ایدی . عربلر بو خلیطه نك کور هر چله سنی تصفیه
 ایدرک حقیقه طوپ یاروتی اسنحصالنه موفق اولدیلر
 و مرمیلری بر بورو ایچندن رمی ایتک خصوصنده آنی
 استعمال ایتدیلر . خرستیانلر دخی عربلره تقلید ایتدیلر .
 ۱۳۲۵ تاریخ میلادیسنده فلورانسده معدندن طوپلر
 و دمیردن کوللر اذابه اولنور ایدی . — باروت اختراعی
 اوروپانك هر جهتنده قبول اولندی . فقط پک بطائله
 اصلاح ایدادی . اون بشنجی قرنه قدر طوپلردن چوغنی
 طاشدن کوللر رمی ایدر و آنی پک از بر مسافیه کتورر
 ایدی . اک قولای نقل ایدیله بیلن تفنکار بیله او قدر آخر
 ایدی که اثنای عملیاتده برچتال اوزرینه قویمق لازم
 ایدی . باروت چوق وقتلر فناقدن زیاده کورولتی
 حصوله کتیردی . باروت استعمالنه باشلانیدن ایچی
 قرن کچمش ایدی که حالا شوالیهلر دمیردن زره کیرلر

یدی ؛ پیادهلر اوق ، قزاق و قارغی ایله محاربه ایدرلر
 یدی . طو پچیلیق انجیق اون التنجی قرن دن صکره کسب
 وت ایتدی وانشلی سلاحلر اون یدنجی قرن دن صکره
 سهیل النقل اولدی . باروتک حصوله کتیردیکی اثرلر
 فرنه قدر بطائتک وقوعه ککش ایسده پک اساسلی ایدی .
 هدا ماشا تولاک دیوارلری طو پلرک زیر شادسته منهدم
 ولور و اصیل زادهلری آرتق محافظه ایده مز ایدی .
 لکز حکمدارلر بر طو پچی فرقه سی محافظه ایده جاک
 رجده ده صاحب ثروت اولدقلرندن وطوپ و تفنک
 عملانی حقوق و امتیازات حکمداری یه تخصیص ایتد .
 لرندن باروت اصیلزادکانک اقتدار سیاسی سی محو ایتدی
 قرالارک قوتنه قارشو مة مقاومت ایده میه جاک بر حاله
 ویدی .

۱۶۶ . — پوصله . — پوصله ، بحرأ اجرا
 یدیله جک سیاحتلرک یکانه واسطه اساسیه سیدر . چولرده
 له اجرای سیاحت ایچون ا کا احتیاج واردر . معادن
 حفر یاتنده دخی قولانیلیر .

پوصله نک ایجادندن اول بحر یون آچیق دکزه چیقمه

جسارت ایده میوب ساحل مدن آیر لزلر و بو وجهه له
دیگر بر بلدیة عزیمت ایچون سندلرجه طولاشمغه مجبور
اولورلر دی .

ایلك اول فنیكه و بعده یونان کیمچیلری برج دینلن
جل کو کبییه باقرق سیاحت ایتکه باشلادیلر، مؤخرأ
شمال ییلدیزینك بر محله ثابت اولدیغنی کورونجه آنی
رهبر اتخاذا ایتدیلر . فی الحقیقه قطب ییلدیزینك رهبر
مقامنده استعمالی تعیم ایدرك بیوك بر خدمت ایتش ایدده
کوندوز کورنمدیکی و کیجه دخی هر وقت کور یله مدیکی
جهتله اهمیتی پوصله یه نسبتله اقل قلیل اولشدر . وقتيله
بحر سفیدده یله اجرای سیاحت ایچون صعوبتلر چکلدیکی
حاده الیوم پوصله سایه سنده بر مدت قلیله ظرفنده کره
ارضی دائراً مادر طولاشیورلر . آمریقا و اوسترالیا کبی
نیجه دنیالی اسکی دنیالره علاوه ایدن ، پوصله در .
پوصله نك موجودی ییلنه مامکده ایدده چینلیلرک
بعض سیاحتلرنده پك ناقص اوله رق استعمال ایتدکاری
محقق وانلرک ایجاد ایتش اولسی محتملدر . مقناطیسیلی
ابره بی صو اوزرنده یوروده رك جهت تعیین ایدرلرایدی .

دیر صو دروننده اصلانوب صویه چوق تماش
 نندن اوجی سهولتله شماله دونه مز وایستنیلمن نقطه
 بولنه ماز ایدی .

ساس مدینتی اور و پایه ادخال ایدن عر بلر ، ابره
 سیه نك دائمًا شمال جهتی کوستردیکنی او کوندکن
 آنی بر میل اوزرینه وضع و بر قوطی ایچنده
 ایدره ك ا کمال وانك دلالتیه هنده وچینه قدر
 سیاحتلر اجرا ایتدیلر . بو حالده مقناطیسی صویک
 نندن قور تاره رق شمیدیکی بولندیغی صورته دکسه
 حرکت ایدره جک بر حاله ارجاع ایدن ، عر بلردر .
 ، پوصله نك موجودی دکل ایسه لرده مکملی اولد .
 شبهه یوقدر .

اور و پاده آنجق اوز او چنجی قرن میلادیده پوصله یه
 حاصل اولمش ایسه ده درجه کاله و صولنه قدر چوق
 لری کچمشدر . پوصله بر کره ایجاد اولنجه بحر یونه
 ونهاراً ایستدکلیری زمان بادبان کشاد عن یمت
 لرینه مساعده ایتکله جمعیت بشریه یه پک ببولک
 ت ایتمشدر . مع مافیه ، پوصله آز وقت ظرفنده

بيوك برانقلاب حصوله كتيره مندى . (مرووه
 سلاله سى دورنده كى بحريون ، پوصله استعمال
 ايتكسز ين (غروئيلاند) ه قدر كيتشلمو ايكن پورتكيز
 بحريونى پوصله ايله اچيق دكزده اجراى سياحت
 ايدمهزلى ايدى .

۱۶۷۰ — كاغد — كاغد ، انتشار علوم و معارف
 و ترقى مدنيتك واسطه يكانه سيدر . كاغد اختراع اولمه
 دن اول ، انسانلر يكدىكرينه افاده مرام ايچون مواجه
 و مشافهه يه محتاج ايديلر .

الك اول ، يازيلر طاش اوزرينه حك اولنور ايدى
 استانبولده سلطان احمد ميداننده كى ديكيملى طاش كى
 آثار عتيقه آنلردنلر . كلدانيلر كاغد مقامنده بيشمش
 طوپراق يعنى طوغله استعمال ايدلر و اوجى مثلدا
 اولان برق ايله خام طوغله اوزرينه يازدقن صوكر
 پيشيره رك انطباع حالنه كتيرلر ايدى . بونوع طوغله
 ايله مملو نيجه كتبخانهلر حفریات اخيره اتاسنده علم
 معاصر ينك دست اقتدارلرينه كچمشدر (قرون اولى)
 مؤخرأ قوانين و نظامات كى مهم يازيلرى نص

و قید ایچون الواح معدنیه قولانندی . ته که روماده
 لئان الواح اثنا عشر آنردند . لکن معدنی لوحه
 شخصالی مشکل و فبائی عالی اولدیغندن هرکس تدارک
 مده میوب حیوان کوره کنه ، اغاج یا پراغنه ، دری
 یاخته اوزرینه یازارل ایدی .

نباتات لیقیه نك تربیه ایدیلرک کاغده قامنده استعمالی
 ک اسکیدر . مصریلر تحدید اولنه میده جق قدر اسکی
 زماندن بری یازی بی نباتاته یازارل ایدی که ال
 استعمال اولانی مصر بطاقتلرنده بیتن پایروس
 م آخاجک بیاضلغه ، یوموشاقلغه ، پارلاقلغه
 ستعد و بر چسوق زمان حفظی قابل اولان ساقلری
 دی . لکن مصر پایاسلری پایروسه کتب
 نیه لری بی یازدقلرندن اوزرینه کفریاتدن عد ایتدکری ،
 واد سائر نك تحریری ایچون بشقه ملتله مساعدته ایتماک
 فصدیله مصر دن پایروس اخراجنی منع ایتشلر ایدی .
 و سببدن عصر لرجه مصره منحصر قالمش ایدی . بر
 دت صکره حکومت مصریه ممنوعیت مذکورده بی
 لدردیغندن رومیاه بر چسوق تربیه لی پایروس نقل
 لمتشد .

پاپیروسه توکدن یوتلمش بر قلم ، وایسیدن یاپیش
 بر نوع مرکب ایله یازی یازیلیر ایدی . رومالیرک
 و یونانیلرک پاپیروسه یازیش و طومار شکننده بوکوله رک
 حفظ ایدیش نیجه کتابلری واردر .

چسوق و قتلر حیوانات و علی الخصوص جیلان
 دریسی کاغد مقامنده قوللانیلیر ایدی . برغمه شهرنده
 ایجاد اولنمی حسیلله « برغمه کاغدی » دینلن و حیوان
 دریلرندن اعمال اولنان ، اک مقبول عد ایدیلیر ایدی .

شمدیکی بیلدیگیمز صورتده کاغد اولایمکن اوله رق
 چینده اعمال ایدلشدر . فقط یک خالی اولدیغندن آنجق
 تزیینات ایچون قوللانیلیر ایدی .

عربلر سمرقندی قصح ایتدکن صمکره یوسف ابن عمر
 نامنده بر مکهللی او شهرده کاغذک صورت اعمالنی گوره رک
 مکهبه عودتده ایپک یرینه پاموقدن کاغذ اعمال ایدلی
 بوکا « شام کاغدی » نامی ویرلیدی . پک اوجوز
 چیددیغندن استعمالی تعمم ایدلی .

بر مدت صو کرا ، اندلسده عربلر کاغذ فابریقه لری
 وجوده کتیردیلر و پاموق یرینه پک مبذول اولان
 کتن و پاچاورا استعمالنه باشلادیلر .

اسپانیادان اورو پایہ داخل اولدی واولقدر نعم
 یتدی که ۱۶۵۸ تاریخ میلادیسنده فرانسه دن هر سنه
 لکنکه، انکلتره یه ایکی ملیون فراتعلق کاغذ. سوق
 و لنور ایدی. فابریقه لرده هر ایش ال ایله کورادیکندن
 بوده پک چوق کیسه یه محتاج اولدیغندن اون یدنجی
 اون سکرنجی فرنلرده کاغذ اعمالی چوق ترقی ایتمه شد، اک
 ول کاغذ اعمالنده ما کنده استعمال این «لوئی روبر» نامنده بر
 رانسز لیدر. ۱۷۹۷ سنه سنده ایستندلیکی قدر
 وزون وکنیش کاغذ یا په بیله جک بر ما کنه ایجاد
 یتدی. فرانسه دولتی کنندینه یالکز سکز بیک فراتق
 بیله مکافات ایلدیکندن موجود مرقوم امتیاز نامه سنی
 دیدو) نامنده بر کاغذ فابریقه جیسنه صاتی. (دیدو)
 نخی فرانسه ده مظهر معاونت اوله مدیغندن انکاتر یه
 کهرک ما کنه سنی لوندرده تصحیح واکمال ایلشدر.
 لیوم یالکز فرانسه ده بخار ایله ایشلر اوچ یوزدن زیاده
 کاغذ فابریقه سی وارد، بونلرده پاموق یرینه پاچاورا
 استعمال اولنور.

شوراسیده شایان اشعار درکه فرانسه ده وجوده

بزدن معمول کوملك کيلىسى آنجىق اون دردنجى
قرنه طوغرى اعتياد ايدلمش وكتن كوملك كيلىسى
تعمم ايتدكن صوكره كاغد انمالي ايچون ياچاورا
چوزالمشدر . بويله كوچك براختراع فوق العاده بر
اهميت آلدى ؛ چونكه سائر مواد مستعمله دن پك
اوجوز واستعماله زياده الويريشلى اولديغى كي طباعته
دخى قابل استغنا اوله ميه جنى بر ماده حاضرلمشدر .

۱۶۸ . — طباعت . — طباعت، حروفك

بشقه بشقه اذابه ايديلوب دو كيله رك كله تشكيل ايدجك
صورتده برلشديرلمسى صنعتيدر . بونى يايانلره « مرتب »
دنيلىر . مرتبلر سطرلوك ارسنى كاغذده مركبسىز
براقه جق صورتده دمير جندولار ايله تفريق ايدلمش
كوزلك ايچينه حرفلى ديزرلر ، صحنه تشكيل ايدجك
قدر سطر حاصل اولونجه درت طرفندن جنبرلر ايله
صيقيشديريلور ، متعدد صحنه لوك اجتماعندن حاصل اولان
ترتيد « فورما » ديسور . فورمالر طبعه مخصوص
ماكنه اوزرينه قونور ، برمانوله يه مربوط ومتحرك
ولاستيكدن معمول برامطوانه ايله كتن تخمى ياغى ،

رچینه ، ایسدن یاپیش قویوجه بر مرکب سوریلور .
 کاغذر صوده اصلاندقدن صکره مرکبی فورمه نك
 اوزرینه وضع ایدیلمیر ، یازیلر عیناً کاغده چیقار .
 زمانمه قدر دمیر حرفلر اوزرینه تضییق ایچون ال
 ماکنه لری استعمال ایدیلمیر ایدی ؛ زمانمه بخار قوتی ،
 کتاب طبعنده دخی استعمال ایلمشدر .

طباعت دفعهٔ اختراع ایلمشدر : شمذیکی اصولک
 صورت قطعیه ده استعمالنه قدر تدریجاً ترقی اولمشدر .

۱۶۰۰ سنه دنبری چینده ، ژاپونیا ده محکوک

تخته لر اوزرینه مرکب سورهرک کاغده برطاقم

اشکال باصمق اصولی موجود ایدی . الان

استعمال ایلمکمز مهرلر او وقتلر دخی استعمال اولنوردی .

فقط بو اصول ایله کتاب باصمق قابل اوله مادیغندن مطبعه

چینده و یازاپونیا ده ایجاد ایلمشدر دینیه مز .

خرستیانلر اوتهدنبری مسکنلرنده و کلیسسالرنده تعبد

ایچون حضرت عیسا و مریم ایله حواریونک و بعض

کلیسا اربانک رسملرینی بولندیرلر ایدی . بورسملر

وقتیه برر برر ترسیم اولنمده ایسه ده طالب چوخالدقجه

لزومی قدر یتشدریمک ممکن اولمادیغندن بعض رساملر
اشبو رسملی تحتہ و یاباقر لوحہ لر اوزرینہ حک ایدہرک
قالبرینی آلیرلر و متعدد نسخہ لرینی بز و یا کاغد اوزرینہ
باصارلر ایدی . بورساملر یواش یواش رسمک التہ کیمک
رسمی اولدیغنی و بعدہ ترجمہ احوالیرندن بعض فقرہ لر
حک و تحریر ایتکہ باشلامشدر .

(حارلام) شهرندہ متولد (لوران فوستر) محکوک
لوحہ لر ایله اون بشنجی قرنہ بعض اثر لر باصمشر .
هر صحیفہ بر لوحہ اوزرینہ حک ایدیلیر و اوزرینہ مرکب
سوردرک بر کاغد ورقہ سنہ تطبیق اولنور ایدی . بووجهله
فقرایہ مخصوص کتب مقدسه طبع اولندی . لکن
هر بر صحیفہ ایچون بشقه بشقه بر لوحہ حکمی ایجاب
ایتدیکنندن پک مشکل ایدی .

(ژان کوتبرغ) مرقومه تقلید ایدہرک (ستراز بورغ)
شهرندہ بر مطبعہ تأسیس و حرفلری اغاجندن اولمق اوزره
بشقه بشقه اعمال ایدہرک استعمال ایلدی . لکن اخشا-
بدن معمول حرفلر پک عادی و ازطیہ انقلی اولدیغندن
معدنی حرفلر اعمالنی دوشوندی و قورشون ایله آتیمون

خلیطه سنی کشف ایتدی . بعدما حرفلری اندن
اصاغه ایلدی . و بووجهله هممان استانبولک قلمخی
سنه سنده فن طبع دخی ایجاد اولمش ایدی .

(کوتبر غ) وطن اصلیمی اولان مایانس شهرینه
عودت ایدرک فوست و شفنز نامنده کی کیمسه لر ایله تمقد
شرکت ایدرک حروفات اذابه سنی دهسا اکیال ایتدی .
مایانس شهرندن اشبو صنعت جدیده پک آزوقنده اطرافه
انتشار ایتدی . شو یله که ۸۴۰ سال هجریسنده
ویانه ده ۸۴۳ روماده ده ۸۴۷ ده میلان ایله ونیدیگ ده
۸۴۸ ده پارسده ۸۴۹ ده ناپولیده ۸۵۲
انکلتزه ایله بلجیقا واسپانیاده مطبعه لر کشاد اولمش
ودولت علیه ممالکننده ایسه انجق ایکی بچق قرن
صوکره ۱۱۰۰ تاریخنده ایشلمکه باشلامشدر .

ک اول طبع ایدیلان کتاب لاتینجه اینجیل شریف

مجموعه سیدر (۱۴۵۵)

طباعت پک سریع انتشار ایتدی علی الخصوص
روحانیت صفتنی حائر اولمیان اشخاص او قومق وتعلم
ایتمک احتیاجنی شدتله حس ایتدکاری ایتالیا ممالکننده

انتشاری دهها سریع اولمشد. اون بشنجی قرنک نهایتده
 اوروپاده اون بیک دن زیاده کتاب طبع اولمش اییدی که
 همان بر ربعی وندیکه عاونددر؛ ایتالیا-اده ۵۶ شهرده
 مطبعه وار اییدی .

ایلیک باصمیلان کتابلر، فورمه سی درت صحیفه
 اولوق اوزره یاپیشدر که قوللانسی اوققدر سهیل
 دکدر وغوتیک حرفلریله یازلمشدر . بعدده
 یواش یواش دهها ککوچوک قطعده فورمه لر
 دهها قولای اوقونه یلیر حرفلر ادخال اولمشدر .

طباعت یک آز وقتده خایت بیوک نتیجه لر حصوله
 کتیرمشدر . بیکارله نسجه سی چیقاریلان کتب عتیقه
 وجدیده جهت بشر یه نیک کافه صنوفنه انتشار ایتدی .
 آثار فنییه یی و کتب مقدسه یی بیلک آرتق رها بینه و مکتب
 شاگردانه منحصر قالمدی . روحانی اولیانلر ایله
 افراد عوام دینی ادبیات و الهیات ایله کسب معارفه
 ایتدیله و بونلره اوله بر غیرت ایله قویولدیله که یکی بر اصول
 تحصیل میدانه کلدی . مطبعه جیلر اسکی حکما آثارینی
 طبع ونشر اینه رک مصرفلرینی چیقاره جق قدر مشتری

بوله مدقندن ملی لسان اوزره یازلمش حکایه لر و مصالیر
 طبعنه باشلادیلر و «سقولاستیک» ادبیاتی ترک ایدره ک
 آثار جدیده طبعنه مباشرت و کلی اکرامیه لر و عدیه
 ارباب قلمی عمومک ییلندیک لسان اوزره آثار ادبیه
 میدانه کتیر مکه تشویق و ترغیب ایتدیلر . درحال
 جسمانی بر ادبیات ایله جسمانی بر الهیه تشکل ایتدی :
 برنجیسی تجدد «انتباه علوم و فنون» ، ایکنجیسی ره فورم
 یاد ایلدی .

لکن طباعت بالجمانه ثمراتی اول وقتلر حصوله
 کتیره مه مش ایدی ؛ آنجق کتاب طبع اولنور ایدی .
 غزته لرک میدان ظهوره کلیسی ایچون ده اویچ قرن لازم
 ایدی . کتابلر اون التنجی قرنده بر انقلاب ادبی و مذهبی
 حصوله کتیرمشیدی ، غزته لر ایسه آنجق اون طقوزنجی
 قرنده اصول اداره و تجارتده بیوک بر انقلاب حصوله
 کتیره جک ایدی .

سلطان مراد ثالث زماننده بر اور و پالی ترکیه
 خروف ایله کتاب باصفه و مطبوعاتی کرک رسومندن
 مستثنا طو تلغه امتیاز المش و دیباجه سنه امتیاز فرمانی

یازہرق ترجمہ بر کتاب طبع ایتش ایسہدہ تاریخہ معلوم
اولیان بعض اسبابہ مبنی صاحب امتیاز امتیاز نامہ سمند
ملت دہ آثار مطبوعہ سمند مستفید اولمامش .

صنعت طبع و تمثیل انجق اسلطان احد ثالثک زمان
سلطنتہ داماد ابراہیم پاشانک حایہ مخصوصہ سیلہ
ملکہ مزہ ادخال ایلمش و فرانسز ایکن شرف اسلام ایلہ
مشرف اولان متفرقہ ابراہیم افندی ناعندہ بر ذاتک نظارتی
تختندہ استانبولہ بر چوق کتابلر باصلمشدر .

۱۶۹ . — کشفیات . — علی العموم قرون
وسطی اثناسندہ اور وپا تاجر لری ہند امتعہ تجاریہ سنی
سور یہ دن ویا مصدرن پک خالی فیئاتلرلہ اشترایدرلر
ایدی : اسکندر یہدہ ہندک بہار اقی والکوتہ یہ نسبتلہ
اویچ قات زیادہ فیئاتلہ ، کونلک دخی عر بستانہ نسبتلہ
بش قات فیئات ایلہ صاتیلیر ایدی . اور وپالیر قرہ بوبر ،
دارچین جوز بوا ، فیل دیشی اشتراسیچون طوغریدن
طوغری یہ ہندہ ایصال ایدن بر طریق الدہ ایتمک ایستلر
ایدی .

پورتیکیر بحر یونی شرق طریقہ ہندوستانک یولی

ری به قویولدیله . آفریقا انلرک یولنه مانع اولور
 دی ؛ آفریقایی شمالدن جنوبه طوغری قطع ایتدیله
 هاری وسواحلی یواش یواش کشف ایدهرک
 ربقانک جنوب جهنده بولنان برونه واصل
 لمق ایچون پورتیکیرلیله الی سنه اقتضا
 دی ؛ پورتیکیر حکمداری آنی « کوزل امید برونی »
 یله توسیم ایدی . بورادن امیدلی ساحه نمای ظهور
 لیدی : « داسقو دوغاما » برونی طولاشدی ،
 فریقانک جهت شرقیه سنی کشف ایدی ، هنده
 شدی وپک اوجوز فیئالته امتعه تجاریه صاتون آلمغه
 تدر اولدی . پورتیکیرلیله شرق جهنده طوغری دوام
 هدرک هندچینی بی وصوندا جزائر جسمیه سنی کشف
 ندیلر وچین ایله ژاپونیا ایله ، مناسباته کیرشدیلر . لکن
 ها ایلرو کیتدیله .

غرب طریقله دخی هندوستان یولنی تحری ایتک
 کری درمیان اولندی . اون بشنجی قرنک ارباب فنی
 ره ارضک مدور اولدیغنی بیلز دکل ایدیلر . بوندن
 شقه بحر محیطک دیگر جهنده برقره اولدیغنی دخی
 لیلر ایدی .

ایکی ایتالیا بحر یونی شو و بحر مجهولک او ز رینه
آتلق جسارتنی کوزلرینه الیدیر. بونلردن هر ایکیسیده
براجنبی پرنسک خدمتمنده ایدیلر.

« قریستوف قولومب » قاسمل قرالیمچہ سنک خدمتمنده
« سه باسئین قابو » انکلتره قرالنک خدمتمنده ایدی .
« قابو » انکلتره دن عزیمت ایدهرک شمال شرقی جهتمنده
تحریری به باشلادی . نهایت « لابرادور » ایله شمالی امریقانک
اراضیء منجمده سنه طیابندی . « قولومب » ایسه اسپا .
نیادن حرکت ایدهرک جنوب شرقیده یول آرادی
و (آنقیل) لره قدر واصل اولدی . (قولومب)
هندوستانی بولدیغنی ظننده ایدی ، حتی زمانم زده ییله
آمریقای شرقییه « هندوستان » و سکنه سنه « هندو »
تسمیه سنه دوام ایتدیکنه یز . — دیگر اسپانیالیلر امریقانک
باشلو باشنه برقره تشکیل ایتدیکنی او کوردیلر و بحر
محیط کبیری کشف ایتدیلر و یواش یواش جنوبی امریقا
سواحلینی طابیدیلر . مع مافیله حالا غرب طرفیله هندو .
ستان یولنک تحریسنه دوام ایددیکنه ایدی . اولجه
پورتکیزلیلر آفریقایی دور ایتدکاری کبی (ماجلان)

دخی امریقایی دور ایدرک مطلوب اولان یولی بولدی .
 اسپانیا فیلوسی امریقایی کچهرک (مولوک ذیلن) صوندا
 اطهرینه قدر واصل اولدی . اوراده اسپانیولاره
 تصادف ایتدیلر . شرق طرفیه ککش اولان شواورو .
 پالیری کوردکرینه پک متحیر قالدیلر ؛ اوچ سنه نهایتنده
 دور عالم ایتدکن صکره اسپانیایه کیردیلر . ایکی قرن
 اثناسنده اسپانیا ، پورتکیز ، انکلتره فرانسه و فلنک کبی
 بحر محیط اوزرنده لیمانه مالک اولان دول معظمه متعدد
 هیئات کشفیه کوندردیلر ، شمالی آمریکا سواحلنک
 کشفیاتی اکمال ایدلدی ، بحر محیط کبیر و اوسترالیا
 جزائی طابیلدی . کشفیات بحریه ایچون اجرا ایدیلن
 سیاحتلر اون التجبی قریک نهایتنه طوغری دوام ایتدی ،
 وانجق اول وقت سواحلک مکمل برخریطه سی ترسیم
 ایدیله بیلدی . بوصره ده برطاقم سرسریلر آمریقانک
 میسی سیپی ، سن لورهن ، آمازون ، پلاقا کبی انهار
 جسمه سی بونجه کیده رک برجدیدک جهات داخلیه سنی
 کشف ایده بورلر ایدی .

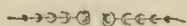
— اوچنجی فصل —

— اون ایکنجی قرن دن اون بشنجی قرنه قدر —

— ایتالیانک دور تجددی —

- مندرجات : ایتالیانک وضعیتی • — ایتالیان پیترولری • —
- تجددک حامیلری • — اون اوچنجی و اون دردنجی قرنلرده
- ایتالیا صنایعی • — اون بشنجی قرنده فلورانسه مسلکی :
- بروناسکو، کپرتی، دوناتللو • — اون بشنجی قرنده فلورانسه
- رساملری • — اون بشنجی قرن نهایتده فلورانسه مسلکی • —
- نومبریهن مسلکی ؛ پهروژهن • — پادو مسلکی ؛ پانینا • —
- ونديک مسلکی : بهلینلر • —

۱۷۰ • — ایتالیانک وضعیتی • — ایتالیاده

قرون وسطاده اون اوچنجی قرن دن اول کچن زمانلرده
هردرلو مسلک صنایعینک غیبو بت ایتدیکی اکثریا ظن
اولمشدر ، لکن بوفکرک خطا اولدیغنی بیلدیره جک
نیجه اثار واردر . حتی ایتالیانک جهات مختلفه سمنده
دور تجدد اثاری نمایان اولمشدر . دور تجدد ، سچلیاده
نورمانلر دورنده ، جنوبی ایتالیاده قاسهن طاعی بیوک

مناسرتينك دور تاثيرنده ، روماده على الخصوص قوزماق
 ناهى التنده معروف صنعتكارلر ايله برابر ظهور ايتشدر .
 تشبثات مذكوره نه قدر اهيتمز اولسه بيله ايتاليانك
 دور تجددى اون اوچنچى قرن اواسطنده باشلايوب اون
 التجبى قرنه قدر توسع ايدهرلك دوام ايتديكنى كوسترر .

على الخصوص شمالده ووسط جهتلرنده صنايعى
 و تجارتى ايله نائل سعادت اولمش برطاقم جواهر تشكىل
 ايتش ايدى كه بونلرده حيات مياسيه كال كرمى ايله جريان
 ايدر ايدى . اون ايكنچى و اون اوچنچى قرنلرده پير ،
 جنوه ، و على الخصوص ونديك شهرلى شرقى اورو ياده
 عالم نصرانيتك برر مركز تجارتى ايديلر . فلورانسه
 بر جمهوريت عوام شهرى اولوب چوقه لرينى ، حر برلر -
 ينى عالمه نشر ايلر ايدى . اصحاب ذكادن اولان بو اها -
 لنده ثروتك ترايدى بالطبع صنعتلرينك ترقيسنى حاصل
 ايتش ايدى . هر شهرده كوزل بنالره مالك اولمق ارزو
 ايديلير ، وحتى قرا اها ليسنك متمولانى بيله بوكا نظر
 غبطه ايله باقارلر ايدى . بو صورته نچمه شهرلرده اساسلى
 مسالك صنايعيه تشكىل ايتدى .

مؤخرأ فلورانسدهه مديچي سلالهسي ، ميلانده
 ويسقونتي ويسفورچا سلاله لري کبي تشکيلات عتيقه يرينه
 کمندي قوتلريني تأسيسهه موفق اولان دهات سياست يياه
 اشبو منقولات تاريخيه يي محافظه ايتديلر : منقولات
 مذکورہ انقلابات سياسيه اره سننده بلا فاصله توسع
 ايتدی .

ادبيات واعتقاديات دخی صنایعک تجددينه بيوک
 برتأثير ايضاع ايتدی . اون دردنجی قرنده « دانتہ »
 و « پترارق » نامنده ايکي بيوک شاعر ايله « بوقاس »
 نامنده بريوک ناشر يتشمش ایدی که صنایع اوزرينه بيوک
 تأثير لری اولمشدر . بونلری قرون وسطی ادباسی صره -
 سنه می يوقسه دور تجدد می ادخال ایتک لازم کلدیکی
 حقمنده قولایجه بر فکر حاصل ایديله مه مشدر . بونلردن
 دانتہ بوکون دخی ایتالیانک الک مقتدر شاعری اولمق اوزره
 قبول ایدیلیور . « دیوین قومهدی » نام اثرنده ماضینک
 لسانی اولان لاتینجه یی ترک وعوامک لسانی التزام ایتدی
 ومنقولات تاریخیه دن استخلاص ایتک نه صورتله لازم
 اولدیغنی ارباب صنایعه کوستردی ، انک حیات ايله مالی

اولان افاداتی انلرک خیالی تہیج و افکارینی استیلا
ایلدی .

سن فرانسو اده نیز دخی اسلو بی دکشدیردی قرلا نغجلمره
نصیحت ایدر ، قورده تبیل مسلك ایتدیور ، غایت مؤثر
بر طرزده یازلمش اولان بر شهنده یابدیزلی ، روز کارلی ،
طیوری ، اخوه و اخواتی دعوت ایدر و طبیعتہ محبت
کوستر ، ایشته انکده بو حرکتی صنایعه یکی بر طاقم
فکرلو القا ایتدی .

جو تو اسمنده رساملغک بیوک بر مجددی دانته نک محبی
اولقله برابر اثرینک بر جهتمده سن فرانسو ای تقدیس ایدر .
بو عصرده بالجله ارباب صنایعه هم مطالبات مذہبیه
و هم افکار شاعرانه موجوددر . بو کاتار عتیقه و کرمی دخی
منضم اولور . ایشته بو حال نسلاً بعده نسل ترقی ایدہ .
جک ، ایتالیا دور تجدینک باشلوجه اساسرینی حاوی
اوله جقدرکه او اساسر شو نلدر : افادہ حیات ، تدقیق
طبیعت ، تأثیر ماضی .

۱۷۱ . — ایتالیان پیشرو لری . — ذکر ی
سبق ایدن ادبانک زمانہ طوغری توسقانایانده ،

واز جمله اون اوچنجی قرنن بری پیز شهرنده ، اون
 دردنجی قرنن بری فلورانسده ، اون بشنجی قرنده
 بهر وزده مملکتلرنجه مشهور نیجه صنعتکارلر چالشملردر .
 تکه اون اوچنجی قرنده پیز شهرنده نیقولا وژان آندره ،
 اون دردنجی قرنده کیرتی ودوناتلو کبی نقارلر ،
 برونلسکی لر کبی معمارلر ؛ اون اوچنجی قرنده (چیمابو)
 اون دردنجی قرنده کیوتو ، اون بشنجی قرنده مازاچو
 و کیرلاندا یو کبی رساملر توره مشدر . — بونلردن ماعدا
 پیز شهرنده کی مقبرده یوم قیامتی تصویر ایدن شایان
 حیرت اثرلر کبی نیجه اثار حصوله کتیرن رساملر دخی
 واردر . — ایشته بو صنعتکارلر « پیشرو » یاد ایلدیکده در ،
 ودور تجدیدی حاضرلیان ، بونلردر . قرون وسطاده ذاتاً
 چوق ایرولمش اولان فن نقرایله فن معماریه (پیشرو) لک
 ایشی رومالبرک زینتلرینی ، قبارتمهلرینی ، هیکلرینی
 تقلید ایتدن و بنالره اسکی اصولده ستونلر ایله قبهلر
 ادخال ایلدکن عبارتدر . رساملر ایچون یاپه جتی چوق
 شی وار ایدی ، وجود انسانینک صورت ارئه سنی
 و مناظر اصولنی اوکرنملری لازم ایدی . ال بوک ترقیات

دور تجددك قبيلنده ، اون بشنجی قرنك واسطنده
 يابلسدر . مازاچو ، مناظر هندسيه بي تدقيقه و آني لوحه-
 لره تطبيقه باشلادی . الك اول قدما طرفندن اعمال ايدیلن
 هيكللرده وجود انسانيك تشريحي تدقيقه مباشرت
 اولندی . نهايت يكي بر اصول تشكيل ايدلدى : اول
 وقته قدر بويایي كرك صو ايچنده و كرك ييورطه
 صماریسي و يابالموحي ايچنده حل ايدرك ترسيم ايدرلر
 ایدی . اون بشنجی قرنك وسطنه طوغری بويالری
 سريعا قوریه جتی بر طرزده ياغه خلط ایتك اصولی
 بولندی ؛ بو اصولك كاشفك « ژان دو بروژ » نامنده
 بر فلان رسام اولسی محتملدر . اول وقتدنبری ايکی
 اصول ترسيم واردر : بری ذاتاً قرون وسطاده معلوم
 اولان اصولدرکه صولی بويارسميدر ، تازه الچی صیوا-
 سنك اوزرينه يابلیر ؛ ديکری ياغلی بويارسميدرکه اولجه
 لوحه اوزرنده و مؤخرأ بز اوزرنده يابلسدر .

۱۷۲ . — تجددك حامیلری . — ایتالیا ، اون

بشنجی قرنك نهايتنده علی الخصوص صنایعه مساعد
 بر مملکت ایدی : ایتالیا ده پرنسلیر و اصیلزاده لر وقتلر-

یہی دیگر اوروں یا ممالک کنندہ اولدیغی کی صید و شکار ایله
 و یا محاربه ایله کچیرمز لر ایلی ، کرک اصیلزادگان و کرک
 اغنیای اہالی اشیای نفیسی سورلر ، جمعیتلر عقیدیلر
 اشعار اوقورلر ، کوزل کلیسالرہ ، لطیف سرائیلر و منقولات
 بیتیلر مالک اولسنی ارزو ایدرلر ایلی ؛ انلر صنعتکارلرہ
 یالکیز اجرت و یرمز لر ، فضلہ اوله رق فوق العادہ
 حرمت دخی ایدرلر ایلی . سائر ممالک کندہ اصیلزادہلر
 صنعتکارلرہ عادی عملہ و یا خدمتکار معاملہ سی ایتدکاری
 حالده ایتالیادہ اک بیوک ذوات اصحاب مہارت ایله محاط
 اولهلرینی کندیلرینہ شرف عدا ایتکده ایدیلر . اک مشہور
 پرنسلر ، میلاندہ سیفورچا اٹلہ سی ، فلورانسہ دہ (مدیچی) لر ،
 رومادہ ایکنجی (ژول) و اونجی (لئون) نام پایلر ،
 (اوربن) دوقلرلی ، فہرار پرنسلری سرائیلرینہ
 علمایی ، ادیبی ، رساملری دعوت ایدرلر وانلر ایله
 تکلیف مزجہ یشارلر ایلی . لوران دومدیچی ، علمایی
 بیوک ضیافتلر دہ جمع ایدر و اورادہ فلسفہ یہ دائر مباحثلر
 اجرا اولنور ایلی . بالجملہ اہالی صنعتکارلردن استفادہ
 ایدرلر ایلی : (آقونتی) نام شاعر فلورانسہ دہ علمیی

ایراد نطق ایتدیکی صرّده هر کس دکانارینی قاپه بهرق
انی استماعه شتاب ایدرلردی .

مع هذا هر نه قدر صنعتکارلردولغون اجرت آلیرلر
وهر کسدن حرمت و رعایت کوررلر سده زیاده بر راحت
ایله یشایه منزل ایدی . انلردن بعضیسی برحای تحریسی
ایچون شهردن شهره طولاشیر ایدی ، ماکی اول سفالت
ایچنده یشامشدر ، طاس وطن اصلیسندن طرد
اولمشدر . والحاصل ایتالیا صنعتکارلری هم یوم عید
ایچنده وهم سرسریلکده یشارلر ایدی .

۱۷۳۰ — اون اوچنجی واون دردنجی قرنلرده
ایتالیا صنایعی . — اون اوچنجی قرن ده واون دردنجی
قرنک اوائلنده اوچ بیوک صنعتکار ظهور ایدوب کندیلر-
ینه مخصوص بر مسلک صنایعی آچمشدر : برنجیسی
اسمی سبق ایدن پیرلی نيقولا ، ایکنجیسی قامبیولی آرنو-
لفو ، اوچنجیسی جوتودر .

نيقولا ، ۱۲۰۵ ویا ۱۲۰۷ سنه سنده طوسقاناده
تولد ایدی . فن نقرده بر مسلک جدید کشاد ایدن آثار
جسمیسی اختیارلغی زمانه سنسو بدر . بونلردن باشلو-

جهلری: پیر و افتخار خانہ سنک منبری ، بولو نیاده سدن
 دومینیک سار قوفاژی ، سین قاندرالنک منبری در .
 بوقبار تمه رسم کرده مذهب بدن اقتباس ایدیلن اساسلر
 هر نه قدر قرون وسطا دن مأخوذ ایسه ده اسلوبی
 از منه عتیقه اسلوبنه تقرب ایدر ، روما سار قوفا-
 ژلرندن بعض تصاویر استعاره ایتشدر ، مع مافیہ
 کوستردیکی اشخاص قبا و مجموعہ لری مهارتسزدر .
 بونک اوغلی ژان طبیعتدن دها زیاده استفاده ایدر ایدی ،
 پیر قاندرالنک منبری کبی اثر لری حیاتی تجسم ایتدیرر .
 جو تو ۱۲۶۶ و یا ۱۲۷۶ سنه سنده تولد ، ۱۳۳۷ اده
 وفات ایتشدر ، رساملق بونکله بسبتون تبدل ایتدی ؛
 اندن اول کن صنعتکارلر اساسلی بر مسالک تشکیل
 ایدہ مامشدر ایدی ، بوسبدن آنلر پیشرو لردن عدا ایدلشدر .
 حتی اقتباس معلومات ایتدیکی چیمابو پیشرو لک
 مشهور لردن در . جو تو دخی سائر صنعتکارلر کبی چوق
 کز مشدر ، آنک مهارتی رساملغه منحصر دکل ایدی .
 ۱۳۳۴ سنه سنده فلورانسه قاندرالنک انشا آتی اکا حواله
 ایدلشدر ، یاپدیغی تزینات جسمه دن چوغی الان

موجود در ؛ سه ن قوروسفا کلیسا سنده حضرت عیسانک
 باشلوجه وقایعی تصویر ایتشدر . بونده قواعد شخصییه
 وتقلید طبیعت دهها زیاده در . ماضیدن یالکیز امور
 مذهبی المش ایسهده انلری اشکال جدیده ایله کوستر-
 مشدر . وضعیتلر ، حرکتلر ، تصویرلر هب کنسیدی
 یشادیغی عالمه منسوبدر . وسطی ایثالیاده اون دردنجی
 قرنده کن مشهور رساملردن چوغنی اندن اقتباس ایتشدر .
 نقارلر بیله آنک اثارینی نمونه اتخاذا ایتشدر ایدی .
 شا کردانی حقیقه ایدیلمن تعیب ، اوستهلرینک قواعدینه
 یك زیاده مقلد اولملرندن عبارتدر .

فلورانسیه طول مدت رقابت ایدن سیهن شهرنده
 برساملق مسلیکی ظهور ایتدی . اون دردنجی قرن
 اوائلنده کن دوچیو ، بعده سیمون لومارتینو بومسلکده در .
 اثرلری حسن افاده ایله مشهردر . بونلردن صکره آمبروجو
 لوره بجنتی نام سیهن لی بردات ، اثار عتیقه مراقنه دوشمش
 و بلدییه سراینی آنلردن اقتباس ایتشدر . بوندن صکره
 سیهن مسلیکی قوتنی بردرجهیه قدر ضایع ایتشدر .
 فن مهماریده برتحول تام کورلیوز ایسهده اون

اوجنجهی قرن بردور تجدددر . طوسقانااده بر مسلك
 تشكلى ایتدی كه بنارك تناسبی ، تفرعاتنك نزاكتی ،
 دیوارلره یاپیلان بیاض و سیاه مرمر قاپلامه لر کایسه لره
 خصوصى برسیما و یرمشدر . بومعمارلرك اك مشهورى
 ذكرى سبق ایدن قامبیولی آرنولفودر كه میلادى ۱۳۹۳ سنه
 مننده فلورانسه قاندرالنه باشلامشدر ، آثاری میاننده منظره -
 سیله و تذکر ایتدیردیكى خاطرده لر یله اك عظمت نماسی
 فلورانسده واقعه سنیور سرایی در . بین الاهالی وقوع
 بولان شورشدن طولایی حكومتبه بر ملجاء مجبوریتی حس
 اولندان شهر مذکورده بومعمار دیوارلره پك متانته
 و یرمش ایسه ده لطافتدن دخی خالی دكل ایدی ، سرتفع
 سستونلی پنجره لر ، كركر ، یوكسك قوله بنانك هیئت
 مجموعه سنی تعدیل ایتمكده در .

اشبو اثرلرده ایتالیا دور تجدیدینك خلاصه الخلا-
 صدسی شئوندن عبارتدر : ایتالیا نك هر طرفنده ماهر
 صنعتكارلر یتشمش و آثار نفیسه براقشدر . حیيات
 صنایعینك مرکزی ایسه فلورانسدر .

۱۷۴ . — اون بشنجی قرنده فلواتهن مسلكی

برونللاسقو ، کیهرتی ، دوناتلاو . — اون بشنجی قرنده
فلورانسہ بوتوقنی محافظہ ایلدی ، لیکن صنعتک صفتی
تبدیل ایتمشدر . طبیعتی تقلیدہ دوام ایله نفیس
اثرلر حصوله کتیرلمش ایسده آثار عتیقه تدقیقنه زیاده
مراق اولمشدر . اون دردنجی قرنن بری « تاسیسات
عتیقه » نامیله ماضینک آثاری جمع ایدیلیر ؛ و اوتده
بریده مدالیهلردن ، طونجیلردن ، مرمرلردن مجموعهلر
تشکیل اولنوردی . یونان و روما ادبیاتنی تحصیله هوس
ایدن السنه عتیقه و علوم ادبیه مراقیلیری چوغالدی ،
بونلرک چوغنی اعظم رجال سیاسیه دن ایدی . صنعتکارلر
دخی آنلرک اثرینی طوتدیلر .

اشبو صنایع جدیده فلورانتہ نلی اویج ذات کسب
اشتهار ایتدی : بونلرک اویچی ده آثار عتیقه طرفداریلر .
بونلرده برونللاسقو ، کیهرتی ، دوناتلاو در .

برونللاسقو ایله دوناتلاو ۱۴۰۳ تاریخ میلادیسنه
طوغری معاً رومیله کیتدیلر و آثار عتیقه یی تدقیق ایلدیلر .
کیهرتی دخی یونان صنایعنه رعایت ایدر ایدی . مع مافیله
بوصنعتلر ماضی یی تقلید ایتمک ایسته مزلر ، بلکه آثار

عتیقه قواعدینی کندی فکر لیلیه اختراع ایتدکاری قاعده لر
 وطبیعتدن اقتباس ایلدکاری شیلر ایله مزج ایدر لر ایدی :
 آنلرک حسیاتی، اسلوبی فلورانتنه لی اوله رق قالمشدر .
 برونه لله سقو ، بعضاً فن نقر ایله مشغول اولمش ایسده ده
 فن معماریده کی اقتداری زیاده ایدی ؛ اثر لرندن اک
 مشهوری فلورانسه (دوم) ینک قبه سیلدر (۱۴۲۱) .
 کیهرتی فلورانسه واقفیز خانه سنک شریق قیوسنی ۱۴۲۴
 سنه سندن ۱۴۵۲ سنه سنه قدر انشا ایله مشغول اولدی ،
 اوزرنده نیجه صحنه لر ارايه ایلدی ؛ اشخاص کتایبیدن
 یکر می ذاتک هیکنی تصویر و بونلرک آراسنه یکر می درت باش
 وضع ایتدی ، بو قاپو تونچیدن معمولدر . دوناته للو
 فن نقرده دخی ماهردر . تویح و مرمر ایشلیکده کی
 مهارتنی هیچ کیسه تجاوزه ایده مامشدر . بونک آثاری
 پک چوقدر ، فلورانسه قاتدرالی ایچون اعمال ایتدیکی
 قبارتمه لر مشهوردر .

۱۷۵ . — اون بشنجی قرنده فلورانسه رساملری . —
 فلورانسه صنعتکارلری رساملقده جوتو مسلیکنی
 ترک ایتشلردر . « پاعولو ئوچه للو » اسکی رساملرک

نظر اعتبارد آلمدقلى منظر قواعدى نشر ايدى .
 « فرا فيليو لپى » مديجى خاندانك نژدنده غايت
 معتبر ايدى . اون بشنجى قرنك نصف اولنده كان
 اوسته لردن الك ماهرى (مازاچو) اولوب رئالك
 مقتدانى در .

برمسلك دها وار ايدى كه ازمنه عتيقه نك خيالات
 مذهبيه ورموزيه سنه مربوط قلمش ايدى . اون
 بشنجى قرنك نصف اولنده بومسلكده « فرا آنجه ليقو »
 نامنده صنعتكار بيوك بر رهاب توزه مشدر . مناسبترنده
 برطاقم كنجلر طويلانير لوحه و كرىچ رسملرند بولسان
 آثار عتيقه ايله اشتغال ايدر لر ايدى .

۱۷۶ . — اون بشنجى قرن نهايتنده فلورانن
 مسلكى . — فلورانسه ده فرا آنجه ليقو مستننا قبيلىندى .

اون بشنجى قرنك وسطنه طوغرى طبيعته توفيق حركت ايتك
 مسلك جديدى بالمله صنايعده غلبه قزاندى . اول
 وقت سالف الدير اوسته لردن يك چوغى ۱۰ - ۲۰
 سنه ظرفنده غيبوبت ايتش لر ايدى . فلورانسه ي
 ۱۴۶۹ سنه سندن ۱۴۹۲ سنه سنه قدر اداره ايدن

نوران دومه دیجی ظریف ، معلومانلی ، شاعر بردات اولوب افلاطون مسلکینی میدانه چیقاردی ؛ اسلامی طرفندن تشکیل ایلدش اولان آثار عتیقه مجموعه سنی تزید ایتدی : صنعتکارلرک نظرگاه استفاده لرینه وضع ویاننده بر صنایع نفیسه مکتبی احداث ایلدی نجهده معمارلر روما آثارینک تدقیقاتنه کیرشدیلر واز چله بویچه لالی خرس تیان مادون لرینی (یعنی حضرت مریمی ارانه ایدن تصاویری) میدانه کتیرمش ایسه ده نمونه سنی اساطیردن استعاره ایلشدر .

اون بشنجی قرنک نهایتنده « ژروم ساوونارول » نام راهب فلورانسه دور تجددنده مواد مقدسه یه ایدیلن شورعایتسزک فیکرینه شدتله مخالفت ایتدی و بلاغتی سایه سنده بر مدت فلورانسه یی ضبط و آثار عتیقه تحصیلنی منع ایلدی . چوق طرفدار قزاعش ایسه ده وضع ایتدیکی قواعد فلورانسه لیره غایت سرت کلدیکندن نهایتنده قوتی کسب ضعف ایتدی ، خصماسی آنی تلف ایلدی لر ۱۴۹۸ .

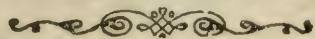
۱۷۷ — نومبر يەن مەسلىكى : پەروژەن . —
 «ساوونارول» كە وضع و ادعا ايتىدىكى صنعت مەزھىپە فلورانسە
 قەربندە نومبر يەن طاغلىغىندە اجرا اولتورايىدى، بومسالىك
 الكيوك استادى پەروانوچى دركە پەروژدە پك چوق
 اقامت ايتىدىكىندىن پەروژەن نامى و يرلىشىدۇر . بونك
 باشلوجە اشتغالى امور مەزھىپە، مادونلر، حواريون
 ترسىنىدىن عبارتدۇر . ليون موزە خانە سەندە لطيف بر
 لوحەسى واردركە (اسانسىون يەنى) عروج عيسايى
 نصو ير ايدۇر .

۱۷۸ — پادو مەسلىكى : مانتنيا . — ايتاليانك
 جەھت شەمالىيە سەندە ديكەر صنایع مركزلىرى تشكىل ايتىشۇدۇر .
 « پادو » دە فن رسمك اعظم مەھمە سەندىن مانتنيا نامەندە
 برذات ظهور ايتىدى، آنك فەكرى اصول عتيقەيى بىسبەتون
 بشەقە و شەخسى برطرزە دوكدى اجسامك بىيە سەنى
 بىلدىكىندىن اشخاصى پك كوزل تصو ير ايدردى . « ژول
 سزار » ك مظفر يتلر ينى ارانە ايدىن رسملىرى مەسنىم اصو -
 لندە اولوب لوندرە قەربندە حائتون سەرايندە موجوددۇر .
 پادودە كائن نەرمەيتانى كليسە سەسنىك ديوارندە كى كرچلى
 نقشلر آنك مەھارتنى كوستۇرۇر .

۱۷۹. — وندیک مسلکی: به لینی لر. — وندیک

شهری دائماً منبع ثروتی اولان شرقه متوجهه و بیرانس
منقولاته تابع بولنور ایدی. مع منافیه اون دردنجی قرنیه
غوتیک صنایعی وندیکه داخل اولمش وقواعد شرقیه
ایله بالاختلاط کوزل سرایلر حصوله کتیرمشدر. شهر
هذکور ایتالیا نیک سائر محللرندن بالطبع تجرد ایتدیکسندن
شهرمذکوره فکر تجددیک کج داخل اولمشدر.
آنجق اون بشنجی قرنندن اعتباراً فن معماری وینقاری ده
تجدد حس اولندی. رساملق ایسه صنایع سائرده دن زیاده
نشر آثار ترقی انلشدر. اون بشنجی قرنه طوغری
وندیک ده یکی برمسلك تولد ایتدی که المانیا مسالکینه مربوط
ایدی. سیچیلیالی برسام، اجنبی عناصری ایله ایتالیا
عناصرندن مخلوط براسلوب ادخال ایلدی.

وندیک رساملغنه شهرت ویرن، به لینی خاندانی در.
ژاق به لینی، فلورانسسه وپادو وطبیعیاتک مسالکیرینی
تحصیل ایتدی. ژان وژانتیل نامنده ایکی اوغلی
واردزکه برنجیسی دهها ماهر در.

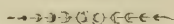

در دنجی فصل

— اون بشنجی قرن نهایتنده واون التنجی —

— قرنده ایتالیا صنایعی —

مدرجات : ایتالیا صنایعک درجه قصواسی . — لئونار
وینچی . — دیکل آنجه نو . — رفائل . — ونديک مسلکی .

۱۸۰ . — ایتالیا صنایعک درجه قصواسی . —
بشنجی قرنک نهایتنده واون واون التنجی قرنده
الیاده یاغلی بویا رسمی معلوم ایدی : بوقرنک نهایتندن
غایت مقدر اصحاب ذکا میدانه کلدی، بونلرک اک
کلری برطاقم شاگردلر یتشددیرر وکنندینه مخصوص
مسلك تشکیل ایلر ایدی . ایتالیا یاده هر برینک هر کزی
قه بشقه بربلدهده اولق اوزره بش مسلك ظهور
دی : برنجیسی فلورانسه مسلکی اولوب رئیس میسکل
بکلودر . ایکنجیسی لومبارد مسلکی اولوب رئیس
ئونار دووینچی در . اوچنجیسی روما مسلکی اولوب
رئیس رفائل در: بو اوچ مسلك اون التنجی قرنک ایلك

سنه لرينه منسوبدر . دردنجيسى ونديك مسلكى در ، اون
اون التجى قرنك نهايتنده تشكىل ايتشدر . باشلوجه
رؤسايى تيتيهن ، ورونهز ، تلتوره در . بشنجيسى
بولونيا مسلكى در ، رئيسى قاراژدر .

ونديك مسلكى ، الوانك پارلاقليغيله سائر مسلكلردن
تمايز ايدر . بولونيا مسلكلرينك رساملرينه اكر يا
« اكلكتيك » ديلير ، سالف الذكر درت مسلكى مزج
ايدرلر ، بونلر دهها طوغريسى برطاقم مقلدلر در .

اون يدنجى قرينه التجى برناپولى مسلكى دخى ظهور
ايتشدر كه رؤساسندن بريسى « سالواتور روزا » در .
بو ، اسپانيول مسلكنك بر شعبه سى كى عهد
اولونمقده در .

ايتاليا رساملرى دائما كليساار و بيوك سينيورلر ايچون
چاليشيرلر ايدى . بور ساملر بعضاً قرون وسطاده اولديغى
كى ديوار اوزرينه كرج رسمى ياپارلر ايدى . لكر
اثر نيك چوغى بز اوزرينه ياپيلش لوحه لردن عبارت
اولوب كليسااره و يامراييره تعليق اولنور ايدى . رساملر
على العاده رسمك اساسنى بعضاً تاريخ مقدسدن و بعضاً

دست اساطیر نندن و یا از منہ عمیقہ تاریخ نندن اقتباس
 لرل ایدی . لیکن لباسلرینک هپسی مخیل در . ارأه
 بدکاری یهودی ، روم ، رومالی بالجهده اشخاص
 استادلر زمانده کی ایٹالیانلرک سیاسنده ولباسنده کوستر-
 ر ایدی . نته کوروناز طرفندن یاپیلوب لوور موزه-
 ده بولنان قانادو و ورونز ولیمه لرنده مدعوین ، حضرت
 سنانک اطرافنده اجتماع ایدوب بو استادک زمانک
 لو بنجه کیش اولان ونیک زادکانندن عبارتدر .
 ر تجدد رساملری اسکی ناملر التنده اوله رقی کشیدلر-
 ن بالفعل مشهودی^۱ اولان صحنه لری ارأه ایدر لر ایدی
 رساملر وجودی شکله فنا ایتزلر ایدی ، حق الله فجمع
 ننه لرده بیله کوستردکاری اشخاصک وضعیتلری مستریح
 نور ایدی . پایانک لوحه لرنده بولنان عزیزلر ، انجق
 لرینک اطرافنده بولنان مخیل انجه بر نور دائره سیله
 ز ایدر لر . « سنت فاضی » نامی التنده مریمی اوغلی
 سا ایله برابر کوسترن نوحه در ، انجق کوزل ایٹالیان
 یئلرینی ارأه ایتکده در . رساملر ، چهره لرک اوزرینه
 قدسیت سیاسی قویمق جهتنی تعری ایتدیلر .

۱۸۹۰ — لئوناردو وینیچی . — لئوناردو وینیچی ،
 « ویدروقیو » نك شا کردی اولوب کنجلیکی حال مجهو-
 لیتده قالشدر . کندی محرراتنه نظراً بعض وقتلر مصرک
 سودان جهتلرنده مأموریت ایتشدر . ۱۴۸۳
 سنه مننده فلورانسه یه ککش و ۱۴۹۹ تاریخه قدر دوق
 دومیلانک سراننده صنایعه ریاست ایتشدر . متعدد
 شا کردلر یئتشدیردی و برصنایع نفیسه انجمن دانشی
 تشکیل ایلدی . مواد متنوعه حقننده رساله لریازمشدر .
 میلان ، ونديک ، فلورانسه ، لوور موزه خانه لرنده
 وسائر قوللکسیونلرده متعدد تصاویری واردر . حیوانات
 و نباتاتک تشریحنه واقف ، قیوجی ، ما کینیسیت ،
 معمار ، نقار اولدیغی کبی دهاییک چوق جهتلرده مهارتی
 واردر . الک یوک اثری فرانسووا سفورچانک هیملکی
 اولوب بوکا چوق سنه لر چالشمشدر ؛ نمونه سی تمام اولنجه
 تونجیدن اذابه سنه وقت اولقسزین بونمونه ضایع
 اولمشدر ، آنی کندیسنک بیاننه کوره محاکمه ایده یوروز .
 بوندن بشقه میلانده سنت ماری دوغراس مناسترنده بولنان
 سن نامنده کی تصویر ی میدانه کتیرمشدر ؛ بوتصویر

اون التنجی قرنك نصف اخيرنده نیم خراب اولوب كراراً
 تعمیر ایدلمکله شمدی حال اصلینده دائر ضعیف بر فکر
 ویرمکده در ۱۴۹۹ سنه سنده حامیدی بولسان
 « لودویک لومور » فرانسزل طرفندن طرد ایدلمکله
 لئونار دخی میلانی ترك ایدمک اوتوده بروده طولاشمغه
 باشلادی. ۱۵۰۲ سنه سنده معمارلق ومهندسلك خدمتیه
 چه زار بورجیانك معیننه کیردی واسنحکامات ایله مشغول
 اولدی. ۱۵۰۴ سنه سنده فلورانسه یه عودت ایتمکله
 سینور سراینك بیوک صالونك جدارلرندن برینی تزیین
 ایچون مأمور ایدلدی. بو اثرنده فرانسه لیلر طرفندن
 قزایلان آنکاری محاربه سنك بروقه سننی موضوع
 اتخاذا ایتشدر. بونیك اول مقوا اوزرینه تصویر
 ایتدیکنده جالب نظر حیرت اولمشیدی؛ لکن کیرج ایله
 یامغه باشلادقن صوکرآنی ترك ایددی. ۱۵۱۶
 سنه سنده برنجی فرانسوا آنی فرانسه یه دعوت ایتش
 ایدی، (قلو) ده وفات ایددی. لوور سراینده پک چوق
 لوحه لری وارددر. مومی الیه ذکی، فطین، ریاضی، طبیعی،
 فیلسوف برذات اولوب وقتنی کشنیات ومخترمانه

صرف ایدر ایدی . رقائل کینجلیکننده اکا تقلید ایتدیکی
کبی دهانجه صنعتکارلر آنک اثرینه کیتملر یله برلومبارد
مسلکی تشکل ایتدی .

۱۸۲ . — میکل انجه لو . — میکل آنجه لو ، کرلاندا .
یونک شاکردی در ، صباوتدن بری لوران دومد .
یحیی نك نظرینی جلب ایدوب اوغلی ویکنلری ایله
رفاقت ایتشد . حامینک وفاتندن صکره ۱۴۹۲ دن
۱۴۹۶ تاریخنه قدر بعضاً فلورانسده ، بعضاً ونیکده
چالیشدی ، تشریحی وخواص اجسامی اوکرندی ،
اجرا آتنده مهارت کسب ایتدی . ۱۴۹۶ تاریخندن
۱۵۰۱ تاریخنه قدر روماده بولندی ، وایقانده [پیه تا]
دنیلن وحضرت مریمک حضرت عیسیای دیز اوستنده
طوتدیغی وضعیتینی کوسترن هیکلی حصوله کتیردی .
۱۵۰۴ سنه سنه قدر فلورانسده بولندی ، تصویر ایتدیکی داود
شکلی اسلوبنک متانقی ایله شایان دقتدر . فلورانسده سنبورلکی
طرفندن سرایک یونک بر صالونک برجدارینی تزییننه
مأمور ایدلدی . بونده آرنو سواحلی اوزرندهکی برمحار .
بهینی اساس آنخاند ایتدی که بومحار بهده فلورانسده عسکری

اغتسال ایدرکن دشمن طرفندن هجـوم ایدلش ایدی .
 مومی الیه کیرج ایله دیوار رسمی یامادی ، کاغد اوزرینه
 اولان رسملی دخی پک از وقتده غیبوت ایتدی ؛ انی
 یالکیز منقوراتیله وسائر آثار یله محاکمه ایتلیندر . ۱۵۰۴
 سنه سی نهـایقده طوغری پایا ایکنجی ژول آنی رومیله
 دعوت و ابراز محبت ایلدی ، اکاکندی قبرینی یاپدیرمق
 آرزو ایتدی ، بووظیفه مدت حیاتنده آنی اشغال ایتشدر ؛
 پاپانک وفاتندن صکره بیله نیچه مشاغلی اراسنده آنکلهده
 مشغول اولوردی . لوور موزه سنده بولنان وغایت
 مؤثر برحال ابراز ایدن ایکی اسیر حرب ، پاپانک وفاتندن
 صکره یاپیش اثرلر نیندر . [۱۵۰۸] تازیخنده ایکنجی
 ژول طرفندن و اتقانده سیکستین کلیسای سنک طوانی تزینده
 مأمور ایلدی ، بوراده تورانک وقایعنی ترسیم ایلدی .
 ۱۵۱۶ سنه سنده فلورانسیه عودت ایدرک مدیچی
 عالی سنندن ایکی ذاتک قبرینی انشا ایتدی : یری اور بهن
 دو قه سی « لوران » ک دیکری نه مور دو قه سی « ژول
 یهن » ک قبری در . فلورانسیه لیلر ، مدیچی سلاله سنک اخلافنی
 طرد ایتدکلرندن شارل کن آنلرک علیهنه حرکت ایتدی .

میگل آنجه لو استحکاماتک عمومی قومیسری انتخاب اولمغله
 بیوک بر موقع احراز ایتیش اییدی. فلورانسده مغلوب اولنجه
 اختفایه مجبور اولدی. مدیچی سلاله سندن پاپا یانجی
 قلاماتین سن لوران کلیساسینک مقابرینی اکیال ایچون
 اکا محتاج اولدیغندن عفوایله معامله اییدی. طبیعتی
 ذاتاً غمگین اولدیغی کبی فلورانسده مغلوبیتندن صوکر
 یأس وفتوره دوشمشدر. «کاشکی عادی برصنعتکار
 اوله یدم، ده کوزل استراحت ایدر ایدم.» دیر اییدی.
 ۱۵۳۵ عرینک صوگ وقتلرینی روماده چکیردی، ۱۵۳۵
 سنه سنده پاپا اوچنجی پول طرفندن واتیقان سراینه
 معمار ونقار تعیین اولندی. زمان وفاتی اولان ۸۸ یاشنه
 قدر ایشتندن کیرو قالمدی. بومقامده انجی بعض اثرلری
 اتیان ایدیله بیلدی، انی ایوجه محاکمه ایده بیلک ایچون
 چوغنی یارم قلمش اولان اثارینه مراجعت ایتمه لیدر.

۱۸۳۰ — رفائل — رفائل «اوربن» ده
 تولد ایدوب اومبریه ن مسلماننه تابعدر. جووانی سانتو
 نامنده برتقاشک اوغلیدر. «پهروجه ن» ک شاگردی
 اولوب برطاقم اثار نفیسه سی ایام شبانه عاآدر. رفائل

طوسقاناده بر مدت طولاشدوقدن صو کره ۱۰۵۴ سالنده
فلورانسده توطن ایتدی ، عمر صناعیسـنک ایکنجی
دوری باشلادی ، مازاچو ، کیرلاندايو ، لئونار کبی
فلورانسده اوستهلرندن تحصیل ایتدی ، بوصروده اجرا
ایتدیکی آثاردها شاعرانه در .

۱۵۰۸ سنهسنده استاد صرهنه کچدی ، ایکنجی
ژول آنی رومیاه چاغردی وواتیقان سراینک متععدد
جهتلرینک تزییناتی اکا حواله ایتدی . اک اول امضاسنه
باشلامش ایدی که بونده فوق العاده بر اقتدار کوستر مک
ایسته مشدر . رسملردن سن ساقرامانک محاربه سی مذهبک
غلبه سنی کوستر ، پاراناس موقعنده آپولون نام شاعرک
اطرافی بریلوشاعر لایله محاط اولدیغنی کوسترن تصویر ی
شعری تخیل ایتدیرر ، ژوستینینک تصویر ی انده « انستیتو »
دنیلن ره ماقانونلرینی طومقمده در ، طقوزنجی غره غواراننده
او امر یعنی کلیسا قانونلری اولدیغنی حالده تصویر ایدلمشدر .

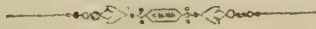
۱۵۱۳ سنهسنده اونجی لئون پاپالیق مقامنه
کچمکله رفائله چوق رعایت ایتدی . رئیس ار باب رسم
اولان برامانت وفات ایدنجه سن پهرک انشاآت ریاستی
اکا تودیبع ایدلادی .

خالجیلق صنعتی فلاندریاده چوق ایلوله هیش اییدی .
 پایا اونجی نمون سیکستین کلیسای ایچون خالی یاپدی روق
 ارزو ایلدیکندن رفائل مقوا اوزرینه نمونلر یامقنه
 فلاندریا اعمال خانه لینه کوندرلیدی . بو مقوالرک قسم
 اعظمی لوندرده ککسنگتون موزه سنده
 موجوددر .

۱۸۴ . — ونديک مسلكی . — ونديک مسلكی

یکی براحتشام ایله باشلادی . ونديک نقاشلرینک صفت
 عمومیهلری حسیات طبیعهلریله تصاویر ایچون قوللا-
 نیلان الوانه دائر معلوماتلر یدر؛ انلر کمال مهارتله تزینات
 جسمیه حصوله کتیردیله . بومسلك از بابی شایان تماشا
 اثرلری ، کوزل نقاشلری سورلر اییدی . بونلردن جور-
 جون ایله تیتیهن « ژان پلین » اعمال خانه سنندن چیقدیله .
 جورج-جون رسملرک الوانی و یرمک خصوصنده حائر
 مهارت اییدی ، تیتیهن اول امرده ژان پلینک اثرینه
 کیش ایسهده یواش یواش رفیق جورجونک مهارتی
 اکا تأثیر اییدی . ۱۵۱۱ سنه سنده ونديکده جمهوریتک
 رسمی نقاشی اولدی ، شهرتی ایتالیا یه انشاسار اییدی ،

او ننجی لئونانی رومایه و برنجی فرانسوا فرانسیه دعوت
 ایتدی . شارل کن دخی بذل عنایت ایلدی . کندیسی
 ایسه و ندیکه صادق قالوب اورادن افتراق ایتدی ،
 ۹۹ یاشنده وفات ایدنجده قدر چالشمشدر . آثاری پک
 چوقدر ، نجه شا کردلری ده واردر .

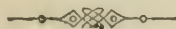

بشنجی فصل

— اون بشنجی واون التنجی قرنلده —

— فلاندریا و المانیا صنایعی —

مندرجات : صنایع جدیده نك اوصافی . . فلاندریا . —
 « وان ايك » لر . — ایتالیا ذوق صنایعینك استیلایی . —
 خالیچلیق . — المانیا مسلکترینك اساسلری . — المانیا
 رساملری . — آلبر دورر . — هولباين . — رفورمانك
 اجرا اتدیکی تأثیر .

۱۸۵ . — صنایع جدیده نك اوصافی . —

شمال و غرب ممالکنده غوتیک صنایعی کسب ضعف
 ایتدکن صوکر اوون بشنجی قرنده بر صنایع جدیده
 میدانه چیقدی . بونده اولاسکی نمونه له تقلید ایدلمز
 ایدی ؛ صنعتکارلرک ال بیوک دقتی طبیعتده حصر نظر
 ایتدکن عبارت ایدی . لیکن بواوسته لر طبیعتی اون
 اوچنجی قرنک ویا ایتالیا نك اوسته لری کبی اجرا ایتدیله
 جداً حقیقیون مسلکنه کیتدیله . حتی چیر کینلری وعاد
 یلری بیله نمونه اوله رق قبول ایتدکن چکینمزلر ایدی .

مع مافیه قرون وسـطانک خاطر کزارلندن بالکلیه
انقطاع ایتدیلر . بوسنایع تدقیق ایدیلیر سه کندیلرنده ایتالیا
صنایعنک ذوقی بولونمیان قبا و فقط سامعی براهالی ایچنده
کوی کبی قصبـاتده تولد ایتدیکی اکلاشـیلیر . مع مافیه
بولنرده افکار شاعرانه دخی بالکلیه مفقود دکل ایدی .

۱۸۶ . — فلاندریا . — بوسنایع الک اول

فلاندریاده ظهور ایتدی ، ثروت رغیرت انی تولید ایلدی .
بروژ ، غان کبی مرکز صنعت و تجارت اولان قصبـات
جسمیده بیوک جمعیات صنایعیه تشکل ایتدی و تجددک
باشلانغجی بورادن چیقدی بعده بورغونیا دوقلرینک
سرایلرنده و یازیر حـایه لرنده اون بشنجی قرنک بیوک
فلامان اوستهلری چالشمش لردر . هر نه قدر فلاندریاده
شایسته ستایش نقارلر ظهور ایتش ایسه ده بوسنعت کارلرک
قوه ایجادیهلری علی الخصوص نقاشلقده نمایان اولور .
ایتالیا کبی بوراده کلیسـالرده و بنالرده بیوک تزینـات
یوقدر . غوتیک معمارلغی دیوار نقاشلغنی محو ایتش ایدی ،
اثرلر انجق لوحهلردن عبارتدر .

۱۸۷ — (وان ايک) لر عالیه سی — اون

بشنجی قرنده « وان ايک » لرایله برابر ذاتاً اسامه سی
 مجهول ارباب صنایع طرفندن احضار ایدلمش اولان فلا-
 ماندیامسلیکی تام قوتیله تشکل ایتدی. هو برت و ژان نام برادر لر
 لیه ژ ایالتنده تولد ایتمش ایسه لرده وطن متخذ لری فلانما-
 ندیادر : هو برت حیياتک صوکنی غانده امرار ایتدی،
 ژان دخی ۱۴۲۵ سنه سندن صوکررا بورژده نقاشلق
 ایله مشغول اولدی. فیلیب لوبونک یتاق اوطه سنی تزین
 ایتشدور.

یاغلی بویا رسمنک اختراعی وان ايک لره اسناد ایدیلدیور ،
 بوفاده صورت مطلقه ده تصدیق ایدلمسه بیله مرقومان
 بویالره یاغ قارشدیرمقی خصوصنده زمانمژده بیله کورلمین
 برمه هارت کوس ستر مشلر و نقشلر اوزرینه ط-لا ایدیلن
 روغملرک صورت احضارینی اصلاح ایلش لر در. بویا
 طباعنک اوزرنده الواتی ترکیب ایدرهک بیکلرجه درجات
 الوان حصوله کتیرمسنی بیلر لر ایدی. مرقومانک
 باشلوجه اثر لری غانده واقع سن باوون کلیس-اسی ایله
 بروکسل و برلین موزه لر نده در.

«وان درو دیدن» نام رسام، هر قومانک درجه سنده حائز اهمیتدر. بونلرک اطرافنده ایکنجی درجه ده برطاقم ار باب صنایع دخی اجتماع ایتشدر . از جمله فلاماند مسلکمنک نفوذینه تابع اولان هولاندهده «لوقاس دولاید» کوزل بر حكاك و نقاش او اوب یابدیغی قالبدرده ضیا و مناظر اصولی شایان اشعار بر درجه ده نظر اعتباره ایتشدر .

۱۸۸۰ — ایتالیا ذوقنک استیلاسی . — اون
التنجی قرنک ابتداسندن اعتباراً فلاماند صنعتکارلری ایتالیا یولنی طوتدیلمر واجنبی استادلرینک یولنه کیردیلمر بو حال، انلرک قواعد قومیلرندن بالکلیه تجردلرینی ایجاب ایتسه یله انلری چوق تغییر ایتشدر . مع مافیله بونلرک شهرتلی عالم کیر اولدی . هر مملکتده و از جمله فرانسه ده، ایتالیا ده، المانیاده، اسپانیاده اثرلرینه تصادف اولنور؛ انلردن بعضلری ده واردرکه ایتالیایی کورمکله برابر هیچ برتأثیره تابع اولیوب فلاماندیا اسلوبنده صادق قالمشدر .

۱۸۹۰ — خالچیلیق . — اون بشنجی و اون
التنجی قرنلرده فلاندر یاده خالچیلیق صنعتی سائر حرف
صناعیه ایله برابر ترقی ایدهرک نقاشلق ایله برلششدر .

آراس و بروكسل اعمال خانه لری مشهور در . بونلرك
 معمولاتی هر طرفه تحری اولنوردی . خالچیلر نمونه
 مقوالرینی نقاشلردن آلیرلر و کیتدیجه توسیع ایدرلردی .
 اون التنجی قرنده بوکا دخی ایتالیا اسلوبی قاریشمشدر .
 ۱۹۰ . — المانیاسلکارینک اساسلری . —

فلاندریا ایله المانیایینده مناسبات صنایعه تأسس ایتشدر .
 المانیانک تجارتگاه اولان بیوک شهرلرنده و از جمله قولونیاده ،
 نوره مبرغده ، اوقسبورغ ده مسالک صنایعه تشکل ایتدی
 غوتیک منقولاته صداقتله تقلید ایدیلیر ایدی . فن معماری
 و نقاریده ازمنه عتیقه نك تأثیراتی وقوعبولقسزین
 منقولات مذکوره چوق وقت دوام ایتشدر . معافیله
 حقیقتک تجریسنده ثبات ایدلدی . آدام قرافت ، « پهر
 ویشدر » کبی نیجه نقارلر حیاتی بروجله حقیقت ارانه
 ایدرلر ایدی . اون بشنجی قرنده فلاندریانک تأثیری
 المانیایه داخل اولمش و بیوک استادلریتشمشدر . باقر اوزر .
 ینه ایلك دفعه حکاکلک ایتک شرفی المانیالیره نسبت
 ایدلکده دزکه قولمانلی « مارتن شوئن » الک ماهر
 استادلردندر .

۱۹۱. — المانیار ساملغی . — المانیاده اون
 شنجی قرننده رساملنگ ایکی مرکزی وار ایدی : شمالده
 بولونیاسلکی ، جنوبده اولام مسلکی ایدی . رساملردن
 چوغنک نامی مجهولمز اولوب کلیسار ایچون
 و جهلر انشا ایدرلر ایدی . بونلر کتب مقدسه صحنه لر -
 فی المانیاه عالمک صحنه لری کبی تصویر ایتشدر ؛ نمونه
 قلمنه کندی شهرلرینک عسکرلرینی ، کویلولرینی ،
 عسکرلرینی ایملر و انلری کوردکلری و جهله چیرکین بر
 صورتده کوسترلر ایدی . فی الحقیقه لوجه لرنده بولنان
 ایملر موافق حقیقت ایسه ده وجودلر بیچمسزدر .

اون التجیحی قرنک ابتداسنده المانیار ساملری کسب کمال
 بتدیلر . وجود انسانی بی طوغری کوسترمله باشلادیلر
 مناظر قواعدینی اوکرنیلر ؛ اول وقت ایکی بیوک المان
 سامی میدانه کلدی : بری دورر ، دیکری هول
 بن در .

۱۹۲. — آلهردورر . — آلهردورر ، نو
 غده تولد ایدهرک و ولتره بوتک اعمال خاسنده نقاشلق
 له نقارلغی تحصیل ایتشدر ؛ شا کردلکی تمام اولنججه

دردت سنه قدر المانیاده سیاحت ایتدی . مرقوم آلیا طاغری
 ماوراسنک استادلرندن استعاره ایتمش ایسه ده ایتالیانصنایعی انک
 مهارتته بیوک بر نفوذ اجرا ایتمه مشدر ، زوجته سی اغنه سی
 فوره ی طمعکار و بدخوی اولمق حسبیلله استراحتی
 منسلب اولمشدر . بری وندیکه ، دیکری بلحیقه یاه اولمق
 اوزره ایکی سیاحتی اولدینغی محرراتیلله و ژورنالی ایله
 معلومدر . المانیاده ایمپراطور ماقسملین براز معاش و یرمه
 رک طاق ظفرلر انشاسی کبی بر طاقم امور تفویض
 ایلدی .

لوتر ، کتب مقدسه یی عوام لساننه ترجمه ایتدیکی
 کبی ؛ دوره دخی اعتقادات نصرانیه یی هرکسک اکتلا-
 یه بیلله جکی صنایع ایله ترجمه ایلدی .

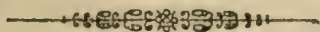
۱۹۳ . هولباین . — سوآب مسلیکننده
 هولباین عالیله سی یتشمشدرکه حسن ولطافت ایله اشتغاله
 اوقدر اهمیت و یرمز لر ایدی . بوتمایلات اک اول اختیار
 هولباین ده وجوده کلشدر . مخدومی « دوره » دن زیاده

نالیانفوزینه تابع اولدی . ۱۴۹۸ ده اوقسبورغ د، تولد
 ۱۵۱۶ سنه سنده بال ده توطن ایتدی؛ ۱۵۲۶ سنه سنندن
 ستباراً ایکی سنه قدر انکلتره ده قسیمی آراددی ، اندن
 مکره عودت ایدرک تاریخ وفاتی اولان ۱۵۴۳ سنه سنه
 در فوق العاده حرمت ورعایت کورمشدر . ممالک
 کوره معابدنده و موزهلرنده چوق اثرلری واردر .

۱۹۴ . — رفورمانک اجرا ایتدیکی تأثیر . —
 انسه قرالی برنجی فرانسوانک زماننده لوتر اسمنده
 راهب قاتولیک مذهبی طرفندن اهالی یه تعیین ایدیلن
 تقداتک و کرک المانیاده کرک فرانسه ده نیچه ثروت
 سامانه مالک اولان هیئت روحانیه نک علیهنده نصایح
 اجرا ایدرک قواعد مذهبییه اصلاح ایتدی و نیچه
 مانیا پرنسپریله المانیا شهرلری قاتولیک کلیساسندن ایریله -
 ق یکی بر کلیسا تشکیل ایتدیلر .

فرانسه ده (قالوهن) اسمنده بر راهب دخی لوتر
 کبی وعظ ایتدی و کرک اصیلزادکاندن و کرک احاددن
 یچه کسان انک مسلمان قبول ایلدی .

ایشته تاریخده بوتبدلات مذهبیہ رفومانامیلہ یاد
 ایدلمکده در . اشبو رفورما صنایع اوزرینه بیوک برتأثیر
 ایقاع ایتشدرد . چونکه افکار جدیدہ بتشکن فرقه سنی
 اسکی اتار مذهبیہ لری علیہنه تحریک ایتشدرد .

التبجی فصل

— اوان بشجی و اوان التبجی قرنلده —
— فرانسه صنایعی —

مندرجات : قرون وسطی نهایتنده فرانسه صنایعک حالی . —
فلاماندا ناک تأثیری . — وان فوکه و میشل قولومب . — ایتالیا
نفوذینک طودینغی موقع . — فن معماری : شاتولر . —
اسپانیا رساملغی . — هولانده رساملغی . — نقارلق . —
فن معماری . — نقاشلق . — حرف و صنایع .

۱۹۵ . — قرون وسطی نهایتنده فرانسه صنایعی .
یعنک حالی . — فرانسه ده اوان دردنجی قرنلده بری
غوتیک صنایعی تغیر ایتشیدی . بنارک متانته خلل کیش
وتزیناتی پک تشویش ایدلمشدر . هیاکلده و تصاویرده
غیر طبیعی حالات و تکلفلر ایقاع ایدیلیر ایدی . لکن
فرانسه صنایعی بالکلیه منقطع اولیوب بلکه تحول
ایتشیدی 'معماری' مدینده لطیف اوتلار و قصرلر
وارددر .

۱۹۶. — فلامانديانك تاثيرى . — فلامانديانك

تاثيرى فرانسويه بالسپوله داخل اولمشدر. بورغونيا
دوقه لرى فلامانديان صنعتكارلر جلب ايدرلر ايدى .
آنلردن قلو سلوته راون دردنجى قرنك نهايتده واون بشنجى
قرنك اوائلنده قهرمان غلبك قبرينى تزيين ايتمشدر.
بشنجى شارلك سراينده دخى فلامانديا صنعتكارلر ينك
برطاقم تصاوير و محكوكاتى بولنمشدر.

۱۹۷. — ژان فوكه و ميشل قولومب . —

تور شهرنده ارن بشنجى قرنده برفرانسسه مسلكى تشكىل
ايتمشدر كه اك مشهور استادلرى نقاشلقده ژان فوكه، نقارلقده
ميشل قولومبدر.

ژان فوكه يدنجى شارلك و طقوزنجى لوتى نك خدمتنده
ايدى . ايتالياده دخى بيلينر و مهارتى ثنا اولنور ايدى .
فوكه فلامان مسلكينه مربوط ايسسه ده اكفرانسسه لطافتنى
علاوه ايدر ايدى .

ميشل قولومب بر يتالياده تولد ايدوب ۱۴۴۵
سنه سندن اعتباراً ديزونده واقع قلو سلوته رك آثارينى
تدقيق ايدر ايدى . مؤخرأ طورده توطن ايدرك شهرتى

اطرافى ط-وتدى اون برنجى لوئى ايچون بره ستم اعمال
ابتدى .

۱۹۸ . — ايتاليا نفوذىك طوتديغى موقع . —
اون التنجى قرنده سگزنجى شارلك ، اون ايكنجى لوئىك ،
برنجى فرانسوانك قوه عسكريه سوق ايتلىرى نتيجه سنده
ايتاليا صنايعى فرانسواوزرينه بوك برتاثير اجرا ايتشدر .
ايتاليانك مدنيت و صنايعى سگزنجى شارلك حيرتى
دعوت ايتكله ايتاليان نتيجه صنعتكارلر جلب ايتدى .
اون ايكنجى لوئى و برنجى فرانسواوز مانده دخى ايتاليا
ارباب صنايعى فرانسوي استيلا ايتدى لئوناردو وينچي
آنلدندر . پرنسلىر ، سنيورلر دخى حكمدارلرينك اثرينه
اقتفا ايتديلر . مع مافيه قرانسه بالكليه تقليد درجه سنده
دوشمىوب آنجق ايتاليان ذوق صنايعى اقتباس
ايتشدر .

۱۹۹ . — معماری : شاتولر . — فن معماریده
فرانسوز فكر صنايعيسى شخصيتنى محافظه ايتشدر .
اون التنجى قرنك شاتولرى قرون وسطا دن
الشم ايسه ده جمعيت جديده نك اخلاقنه موافق بر صورتده

تحول ایتشدرد . اولاری شاتولر قراکلیق ، باصیق و مستحکم
 بر موقع عسکری ایدی ؛ اون دردنجی قرنک نهایتندن
 اعتباراً بوقلاعک اهمیت عسکریه سی آزالدی . چونکه
 طوپ ایجاد اولنش و بوده اقتدار حکمداری به تخصیص
 ایداش اولدیغندن اسکی شاتولرک اوقالین دیوارلری
 قرالرک طویلرینه قارشو سر بزمین انقیاد اولور ایدی .
 بوسبدن دیوارلرک قالینلغی بیهوده یره تزیید اولنمایوب
 ظریف برحاله کتیرلدی . دیوارلرده پنجره لر آچلدی
 هر طرفدن ضیا و هوادخال ایدلدی ؛ کوشکلر ، بغمچلر ،
 چشمه لر تنظیم اولندی .

بنانک هر طرفنه زنکین تزیینات اجرا ایدلدی که
 بونده غوتیک ، وازمنه عتیقه ، وایتالیا قواعدی اختلاط
 ایتشدرد . والحاصل او ثقیل و قبا مواقع عسکریه لطیف
 بر تنزهگاه حالنه کتیرلدی .

اون التنجی قرنک نصف ثانیسنده ایکنجی هانرینک
 وقترین دومه دیچی نک زیر جایه سنده مؤسسنات جسمیه
 انشا ایدلشدرکه مؤسسملری قرن مذکورده کی فرانسه
 معماریسنک اک معروف رجالیدر . بومعمارلر سرائیک

دانشمندی صره سنده اولوب نظریاتده پک ایلوو کیتمشلردر .
آنلردن بعضلری بوجه آتی بیان اولنور .
فیلمیهر دولورم ، ایکنجی هانزینک زمانده ۱۵۴۴
تاریخندن اعتباراً ابنیه حکمداری مفتشی تعیین اولندی .
ایکنجی هانزینک وفاتندن صکره برمدت نظردن دوشهرک
قاترین دومه دیچی نک نزدینه داخل اولدی . آنه قصر
یله توویلری سرایی الک مهم ائارندندر . آنه قصری
اساساً دییان دوپووانیه طرفندن انشا ایدلمش ایسهده
مؤخرأ خراب اولغله انک طرفندن تجدید ایدلیدی .
توویلری سرایلرینه ۱۵۶۴ تاریخده قاترین دومه دیچی
ظرفندن مأمور ایدلمش ویالکیز بر قسمی انشا ایلشدر .
پیه رلسقو ، برنجی فرانسوا وایکنجی هانزینک
معماریدر . بشنجی شارلک قصرینه خلف اولوق اوزره
۱۵۶۶ تاریخده برنجی فرانسوانک اقامت ایتمک ایستد .
یکی یکی لوور سراینه مأمور ایدلمش ایسهده هانکی
جهتک اکا عائد اولدیغی مختلف فیهدر .
« ژاق آندروئه دوسرسو » اونالتنجی قرنک معمار یسی
وتزینیاتی حقنده متعدد مؤلفات نفیسه نشر ایتشدر .

الك اهميتلىسى (فرانسىنىڭ كوزل بنالىرى) نامىلە
 نىشرايتىدىكى اثرىدەك زامانىڭ مشھور بنالىرىنى بيان
 ايتىش ئۈچۈن .

۲۰۰ . — اسپانىا رساملىرى . — اسپانىيادە
 ولاسكە ، رىبىرە ، موريللو كېيىن بىۈك رساملار ئىچىق
 اون يىدىنچى قىرنىڭ ابتداسىندە ظهور ايتىشدر . انلر على
 انخصوص كايىسا لوحىلر يىن يامىشدر دىكە انلر كى طرزى
 ايتالىيانلر كى طرزىنە مشابە دىكلدر . على العادە قو يورنىڭ
 ايلە تصويىر ايدىلر و ترجيح ايتىدكلىرى نىمونهلر فلاكت
 ومجازات نىمونهلر ايدىر . تصاو ايردە نىمونهلر يىن حقيقى
 وجهلە كوسىتىلر و طبعى چىكىنىلكارى
 دىنخى حاليلە براقىلر . ولاسكە طرفىدىن ترسىم ايدىلش اولان
 قرالار و خاندان قرالى بە مخصوص پىرنسىپلر صىغوق
 وسو يىمىز برسىما ابراز ايدىلر دىكە رسام مرقوم انلرى
 تىزىلنە بىلە تشبىت ايتىلش . موريللو ايسە چوق كىرە
 دىلنچىلىرى و ياسوقاق چوققىلر يىن تصويىر ايتىدىكى حالده
 لوحىلر يىن بر اطافت و ىر مشدر كە وندىكىلر كى تصاو ايرىنى
 آكدىرر .

۲۰۱. — هولاندارساملغی . — هولاندا اسپانیا قرانک تحکمندن قورتلدقن صموکره ازوقته کسب ثروت ایتیش ایدی . انجق یتیش بیک سکنه سی بولنان آمستردام شهری ۱۶۱۸ سالنده اوچ یوز بیک نفوسه مالک اولدی لیمانی دخی بالجمله اوروپا لیمانلرینک اک ایشلکی حالنه کلدی .

اوکوچک هولاندا قومی معلوماتلی ، سماعی ، انتظام پرور اولدقلرندن اراضیلرنده غایت کوزل چایرلقلر حصوله کتیردیلر واک بیوک دولت لک سفائنندن زیاده سفائن تجاریه انشا ایلدیلر .

هولاندارساملری ممالک سائرده اولدیغی کی کلیسالر ویاپرنسالر ایچون چالشمزلر ایدی هولاندا « قالوینیسیت » مسلیکنده اولمغله برابر اوراده بیوک دره بکلکاری یوقدر . عمومی اولان رسملر بر جمعیتک چارشو اغاسی ، مأمورلری کی اعضالرینی طبیعی بیوک کلکارنده اراهه ایدن بیوک لوحه لردر . هولانداده باشلوجه افراد طرفندن رساملره سپارش وقوعبولور . زنکین کویلولر کوزل لوحه لره مالک

اولی ایسترل و ترجیح ایتدکاری شی کل یوم مشهود
اولان جمعیتک منظره لرندن و از جمله پنجره سنده بولنان
برخدمتجی قادین ، برقوشی شیشه کچیرن برآ شجی
قادین ، بر مسافرت ، برخسته او طه سی کبی شیلدر .

هولاندا رساملری بومواد عادیه بی ارئه ایدرلر سده
انلری لطیف برحاله کوسترلر . رساملر بئجه رساملرینی
دخی ترسیم ایدرلر . بر اورمان گوشه سی ، بردکرمن ،
برنهر ساحلی هب برر نمونه در . انلرک اثرلرنده موضوع
رسم اهمیتسز برشی در ، لیکن حیاتی بوجه حقیقت
ارئه ایدرلر .

بو هولاندا صنایعی ایتالیا صنایعدن بسبتون بشقه
برشی اولوب لطافتدن زیاده حیاتی تحری ایدر .
هولاندا صنایعی ایتالیا نلرک همنان مجهولی اولان ایکی
نوع اصول ایجاد ایتشلدر : بری بئجه تصویر ،
دیگری حیات عادی صحنه لیدر . هیچ برمسلیکده
یوقدر چوق و ماهر استادر یتشمه مشدر . بونلردن
مشهوری « رامبراند » در ؛ اثری تقلید اولنهمیه جقی
برحاله کیشدر .

۲۰۲. — نقاشلیق . — قرون وسطاده
 وعلی الخصوص اون بشنجی قرنده بورغونیا ممالکنده
 پارلاق برنقارلق واریدی، بورغونیا دوقه لرنده بولن ان
 اثرلر سرلوحه اثار طائمشدر. لکن قرون وسطانک الک
 کوزل اثرلرنده هیکلرده و قبارتمه لرده باشلیق ولباسلر
 اکثریا موجب حیرت بر درجده اولوب وجودلری
 ایسه نسبت سزدر . — ایتالیا نقارلری، ازمنه عتیقه
 تقارلغنک اشکالی آلمق ایسترلر ایدی. اون دردنچی
 قرندن بری روماده محفوظ اولان قبارتمه لری تقلیده
 باشلادیلر اون بشنجی قرنک نهایتند دوناتلو و میکل آنجه لو
 وجود انسانی بی همده عریان اوله رق کوسترمسنی ترجیح
 ایتدیلر. میکل آنجه لو تشریحه چوق دقت ایدز ایدی،
 تشریح نقارک الک لازم بر علمی صره سنه کیردی.

قرون وسطانک نقارلری نمونه اولق اوزره زمانلر.
 ینک آدم لر بنی، راهب لرینی، پسقپوسلرینی، کنج قزلرینی
 آلیرلر و قیافتلر یله و وضعیت عادیله یله اراشه ایدرلر ایدی،
 مزیتلری نمونه بی طوغری کوسترمک و آکا بر حییات
 سیاسی و یرمکنن عبارتدر. اون دردنچی قرنده یاپلدیغی

کبی قرال ایله قرالیچه بی بیوک لبا سلیله ارانه ایتیموب همان
ایکی چبلاق و جود ارانه ایتش لردر. شومساک جدید
ایتالیاده باشلادی و فرانسه یه و بعده اورو پانک جهات
سارمه منه چکدی .

المانیاده اک ابونقارلر « نورمبرغ » قلمکارلریدر که
قرون وسطانک ساده لکینی محافظه ایدرلر
ایدی بونلرک باشلوجه سی « ویشر » در . فرانسه ده
« قوزون » و « ژرمن پیلون » کبی صنعتکارلر تورهدی .
نقارلر اون التجبی قرنک نهایتنه قدر کوزل و بسیط اثرلر
حصوله کتیردیلر . لکن یواش یواش قدمایه تقلید
ایتدیلر و طبیعتنه نظر ایتک و حیاتی کوسترمک اصولی
اونوتدیلر .

فن نقرده اون التجبی قرنده ایتالیانقوذی نمایان
اولندی . « آمبواز » قاردنیالی طرفندن استخدا
ایدیلن نقارلر آلب طاغنک ماوراسندن کلمش لردر . اون
ایکنجی لوئی نک زمان اداره سنده « تور » ده بر ایتالیا
هیئت مهاجره سی یعنی « ژوست » عالیه سی توطن
ایتش ایدی ، اون ایکنجی لوئی نک قبری نی بونلر انشا ایتشدر .

٢٠٣ . — فن معماری . — قرون وسطاده
 فن معماریده ایکی بیوک اسلوب وارایدی : بری روما ؛
 دیگرى غوتیک اصولیدر . دور تجدد معماری قرون
 وسطانک بنالردن دهها کوزل دکل بلکه ازمنه عتیقه
 مؤسساتنه دهها زیاده مشابه اثرلر حصوله کتیرمکه
 چالشمشردر . ازمنه عتیقه آثارینه تقلید خصوصصنده
 ایتالیانلر اولک ایاق اولمشلردر . اون بشنجی قرنده
 برونللسکی فلورانسه قاندر النی بنا ایدرکن غوتیک
 اسلوبنی تماماً ترک ایتش وروما بنالرینک قبهسنی
 وستوننی آلمش ایدی . اون التنجی قرنده « براما
 نت » ۱۵۰۶ روماده واقع سن پیر بیوک کلیساسنه
 مباشرت ایدی . و ۱۵۴۶ دمیکل آنجهلوا کمال ایتمکه
 بالجمله اوروپا کلیسارینه نمونه امتثال اولدی . بونده
 بیوک وقبهلی بر نف جسمیم دیرکارک اوزرینه وضع
 ایدلمش ودها قیصه برنز ایله صلیب واری قضع اولمشدر ،
 ایکی نفک محل تلاقیسی اوزرنده جسمیم برقله واردر .
 اول وقتدن بری آرتق غوتیک کلیسای انشا ایدلمدی ؛
 آنجق قبهلر ، متصل دیوارلر ، اسکی اسلوبده ستونلر

آرزو اولندی ؛ قرون وسطانک اسکی کایساری تزییف و ترک ایدلدی موجود اولنلری تخریب و یا اصول جدیدیه توفیقاً علاوه ایله شکلی تبدیل ایدلدی . ابنیه ملکیده ، شاتولرده ، سرایلرده ، شهر اولارنده بیله اصول انشا آنده شو تبدل واقع اولمشدز . آنجق بیوک منتظم بر بنا یایلور و جبهه سی ستونلر ایله تزیین ایدیلیر ایدی .

دور تجدد اسلوبی ، ازمنه عتیقه اشکانی احتیاجات حاضره یه توفیقاً انشا اولنش بنالره تطبیق ایتمکدر . بو اسلوب ایتالیا ده تشکل ایدی ، اورادن فرانسه یه و المانیایه یکدی . لیکن آنلرده کی اسلوب ایتالیا ده اولان اسلوبک عینی دکل ایدی . فرانسه ده اون بشنجی قرنک نهایتنده غوتیک اسلوبی اختلاط ایدی . اون التجیحی قرن انناسنده قرالار طرفندن « بلوا » ده « فونتن بلو » ده « شتوفسو » ده دور تجدد شاتولری غوتیک اسلوبی اوزره یاپیشدر . الا آن سیوری قله لری ، طوان ارالینی ، چیقینتیلی مردیوانلری محافظه ایدرلر . بو بنالر دور تجدددن آنجق تفرعات تزیینیه یی اخذ ایتمشلردر . لیکن قرون وسطادن تباعد ایدلر کجه غوتیک اسلوبی

زائل اولدی . اون التنجی قرنک نه پایتندن اول « پهر لسقو » طرفندن انشا ایلمش اولان « لوور » سراینک جهت وسطیه سنده غوتیک اسلو بندن هیچ برشی قالماشدر . یواش یواش قرون وسطانک اشکال اصلیه سی برینه ازمنه عتیقه دن تقلید ایلیلن اشکال قائم اولمش و رفن معماری بر فن تقلید حالنه کیر مشدر .

٢٠٤ نقاشلیق . — اون التنجی قرنده فرانسه نیک

اک آراهیمیت و یردیکی جهت ، نقاشلمقدر . ساکنزنجی شارل و اون ایکنجی لوئی زمانلرنده ایکی صنعتکار قرالک خدمتینه تعیین اولندی : بری « ژان بوردیشون » دیکری « ژان پهره آل » در . بوردیشون دن غایت کوزل بر اثر قالمشدرکه « آن دو بریتانیا » نک بیوک ساعتلریدر . برنجی فرانسوانک و اخلافنک سرایلرنده « ژان قلوئه » و اوغلی فرانسوا ایشلمشدردر . ژان قلوئه نک پدری فلامان دیالی بر نقاش اولوب فرانسه ده توطن ایتمشدر .

ژان قوزن نامنده بر صنعتکار دخی پارسده توطن ایتش ایدی که معمار ، نقار ، نقاش ، مرانقوز اولدیغی کبی تشریح ، هندسه ، مناظر فنلرینی کوزل بیلیر ایدی .

۱۵۶۰ تاریخ‌ننده منظره دائر بر اثر نشر ایتشدر .

تصاویری اکثریت اوزره لوورده در .

برنجی فرانسوا ایله اخلاقی زماننده «روسو» و «پری

ماتیس» نامنده ایکی ایتالیان نقاشی اعتبار قزانمشدر .

فرانسولر انلرک تأثیرینه تابع اولدیلر . اون التنجی قرنک

نهایتنده واون یدنجی قرنک اوائلنده نقاشلق مسلمکی

شایان ذکر براسم اراهه ایده مامکده در .

۲۰۵ . — حرف و صنایع . — لیوز

صنعتکارلری منقوش مینا اعمالنده درجه کاله واصل

اولشلردر که بو صنعت قرون وسطانک محکوک مینالرینه

خلف اولمشدر . مینا اوزرینه رسم یایمق اول امرده

مواد مذهبییه مخصوص اولوب اساطیر قدیمیه دائر

مواددن اقتباس ایتشلردر . لیوزن میناجیلری بیلنده

لئونار لیوزن ، پیه رره مون ، ژان قورته لوحه ،

بارداق ، اوانی ، صندوق کبی غایت کوزل و چوق

اثار ترک ایتشلردر .

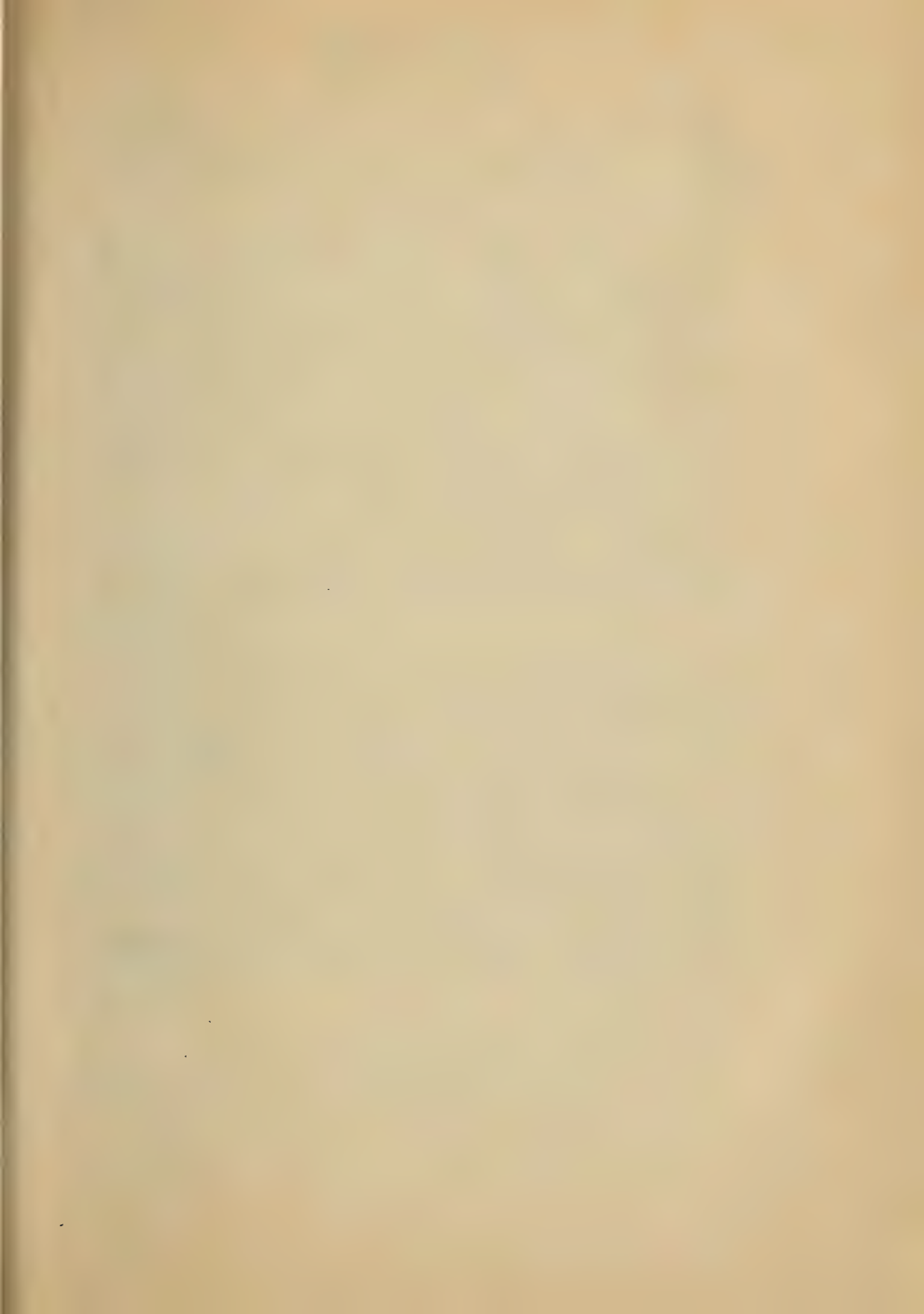
دور مذکور ، فرانسه‌نک چینی اعمالی خصوصنده کی

اک کوزل دورلرندن بریدر . اک بیوک صنعتکارلردن

برنار پالیس نام شخصك اسمی عوام بیننده دخی شهرت
 شعاردر تحصیلنی فقر واحتیاج ایچنده کچیرمش ایسه ده
 مؤخرأ « مونت مورانسی » نك سرداری طرفندن جایه
 ایدیله رك پارسده توطن ایدی . بونك الك اساسلی اثرلی
 مینالی صفحه لر و اوانی در ، که اوزرنده اوت ، صدف ،
 اسمك ، کرنتکله کبی چیمقتیلری واردر . حیياتك
 نهایتنده ینه راحتی بوزلمش و پروتستانلق ایله اتهام
 ایدیله رك باستیلده حبس ایلمشدر اوراده وفات ایلدی .
 او یرون ، دخی لطیف و تزیناتی غایت اینجه فغفورلی
 اعمال ایدر ایدی .

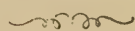
اون التجی قرنك فرانسه تاریخ صنایعی دهاپك
 چوق جهتلرده مجهول قالمشدر . مع مافیسه دور مذکور
 فرانسه نك الك مسعود بردوری اولدینی ا کلاشلمده در .
 اون التجی قرنك فرانسه صنایعی طرفندن حصوله
 کتیریلن اثرلر همان علی العموم حسن لطافت ایله
 مملودر .

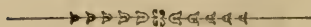

— کتاب خامس —

— قرون اخیرہ صنایعی بیانندہ در . —

اشبو کتاب خامس ، بش فصل ایله برخاتمہ بی
حاویدر : بش فصلدن ۱ اونی دنجی و اون
سکیزنجی قرنلرده علوم و صنایع ، ۲ اونی دنجی
و اون سکیز قرنلرده ممالک مختلفه نک حالی ، ۳
اونی دنجی قرنلده فرانسه صنایعی ، ۴ اونی سکیز
نجی قرنلده فرانسه صنایعی ، ۵ اونی طقوزنجی
قرنلده ترقیات فنیہ و صنایعیہ بیانندہ در . خاتمہ
دخی عالمک حال حاضری حتمندہ در .

— فصل برنجی —

— اون یدنجی و اون سکزنجی قرنلرده —

— علوم و صنایع —

مندرجات : علوم ؛ علومك ترقیسی . علم هیئت .
 ریاضیات . حکمت طبیعیہ . علم کیمیا . علم نباتات
 و علم حیوانات . علم تشریح و وظائف الاعضاء . فلسفہ .
 جرف و زراعت . ادبیات . تیاترو . فصاحت .
 حکایہ . غزتلر . صنایع ، رساملتی . نقارلق .
 معاری . صنایع تزینیه . موسیقی .

۳۰۶ . — علومك ترقیسی . — اون التنجی

قرندن بری اوروپانك بالجمله ممالکننده علومی تأسیس
 ایتکله مشغول نیجه ذوات وار ایدی . باقون ، دهقارت ،
 نوتون کبی بعضلمری اصیلزادکاندن اولدقلمری کبی بعضیلری
 دخی احاد ناسدن اولوب زمانلرینی منافع مالیه حصوله
 کتیرمهین تحصیل علومه تخصیص ایده بیله جنک درجه ده
 صاحب ثروت ابدیلر . چوغنی هر هانکی بردارالمونده

معملاً ایله مشغول اولور و یابر پرنسک خانه سنده اقامت ایدر ایدی . بونلرک هممان جمله سی روحانیون صنفنه منسوب اولمیان اشخاصدن ایدی؛ قرون وسطانک نهایتندن بری هیئت روحانیه ایچنده حائز اهمیت پک از علما حصوله کیشدر .

اونالتنجی قرنده علومک طرز تفهمنده برانقلاب ایقاع ایدلدی . قرون وسطاده علوم قدمانک کتابلرنده تحری اولنور ایدی . عالم اولمق طبابتده « نالمین » ک ، فلسفده « ارسطو » نک ، هیئنده « بطلمیوس » ک یازدیغی شیلری بیلک دیمک ایدی . دور تجدددن بری اشیایی طایفه نک واسطه یکنه سی آنلری نظردن قیقه آلمقدن عبارت اولدیغی فکرینه یواش یواش ایشلدی ؛ علم انجق علائم و حادثاته دقت اتمکله حاصل اولور حقیقی علما کندیلرندن اول کلنلرک سویلدکارینی اوکرنمکه بالذات کوره بیله جکاری شیلری تدقیقندن دها آ ز مشغول اولورلر؛ علما تجر به ایله ، وزن ایله ، تشریح ایله ، جمع و ترکیب ایله مشغول اولورلر . اول وقت هـ ولانداده ایکی نوع الت اختراع اولندی که میدان ترصدی پک زیاده توسیع ایتدی :

بری « خردیهین » درکه سنه (١٥٩٠) پک کوچوک
 مادهلری نظر مزه مشهور قیلدی؛ دیکری « دورین » درکه
 (سنه ١٦٠٩) کوزایله کورینه جک مسافه دن چوق
 بعید اولان اشیایی ارائه ایلدی.

علما برطاقم جهازلری انشا ایتدی لکه علام و حادثات
 طبیعییه یی ایستدکری کبی حصوله کتیر مکه، بوجه صحت
 تدقیقه و آنلری وزن و مقایسه یه خدمت ایدر. مقیاس هوا،
 مقیاس حرارت، محلیه الهوا، الکتریق ماکنه سی کبی .
 کندی مساعیلرینک، تدقیقاتلرینک، و نظریه لرینک
 نتایجندن یکدیگری آگاه اتمک ایچون ارتق کتابلر
 علمایه کافی اولمادی . دور تجددده کی ادبیات انجمن
 دانشنه مشابه اولق اوزره جمعیات علیه شکل ایتدی که
 منتظمه انجقاد و مباحثه لرینک خلاصه لرینی طبع ایدر لر
 ایدی . جمعیات مذکوره دن اک مشهورلری اولا ١٦٦٥
 سنه سنده تشکیل ایدیلن لوندره جمعیت حکمداریسی،
 ثانیاً اون دردنجی لوئی زماننده تشکیل ایدیلن پارس
 انجمن فنونی، ثالثاً ایکنجی فرءدریق زماننده شکل
 ایدن برلین انجمن دانشیدر .

۲۰۷ — علم هیئت . — علم هیئت، ترقیاتی
 تسریع ایشدر . قرون وسطانک نهایتنه قدر بالجمله
 عرب وخرستیان مدارس و مکاتبنده تدریس ایدیلن
 بطلیوس مسلمانکنده قانمش ایدی : کرهٔ ارض مرکز
 عالمده ساکن اولوب کواکب ثابته ایله برابر آی وکونش
 دخی صایلدیغنی حالده سیارات سبعة ارضک اطرافنده
 دور ایتدیکننه اعتقاد اولنور ایدی . اون التجیحی قرنده
 یتیشن علمای رصد بواصولی بوزدیله . قوپرنیق
 اسمنده پولونیالی بر راهب کرهٔ ارضک دخی شمس اطرافنده
 دور ایدن بر سیاره دن بشقه برشی اولمادیغنی کشف ایدی
 موهی ایله پاییه هدیه ایدیلن (اجسام سماویه نك حرکاتی)
 عنوانلی اثرینک نشری صمره سنده وفات ایدی (۱۵۴۳) . —
 کیپلر نام المانیالی بر معلم، سیاراتک شمس اطرافنده کی حرکاتک
 قانونلرینی کشف ایدی . غالبله اسمنده ایتالیالی بر معلم دخی
 کرهٔ ارضک یکرمی درت ساعت ظرفنده محوری اطرا-
 فنده دور ایتدیکنی علاوه ایلدی . علم هیئت اون یدنجی
 قرنک نهایتنده « نوتون » نام برانگلیر عالمی طرفنده دن

صورت قطعیه ده تأسیس او لندی که اجسامک جاذبه
عمومیه سی قانونی تعلیم ایتش ایدی .

شونظریات جدیده اول امرده پک فنا صورتده تعلق
ایدلی : چونکه منقولات تاریخیه ایله تصدیق اولنه کن
بطلیوس مسلماننه مخالف ایدی . نظریات مذکورده فنون ایله
پک نادر اتفاق ایدن افکار عمومیه صغوق کلیورو یرک
دوئمه سنه قائل اولق بر لفظی معناعد اولنده یور ایدی .
دارالفنونلک معلمی قواعد مذکورده یی قبولدن استکاف
ایتدیلر . انکیز یسیون جمعیتی قو پرینک مسلمانکنک تدریسی
نهی ایتدی وموھی الیهک اثرلرندن کنندی مسلمانکنی ایضاح
ایتدیکی فقراتک طبیی امر ایلدی . بوجعیت ارضک
شمس اطرافنده وکندی محصورنده دور ایتسی فکرینی
معناسز وکفر اولق اوزره اعلان ایلدی (۱۶۱۶) . غایله ،
قاردینال « به لارمن » ک حضورینه جلب وکندی
نظریه سنی ترک ایتسی امر اولندی . اول وقت غایله اوچ
شخص بیننده برمکلمه شکلنده بر کتاب یازدی : اشخاص ثلثه
مرقومه دن بری بطلیوس مسلمانکنی ، دیکری قو پرینق
مسلمانکنی بیان ایدز ، اوچنجیسی دخی برشی مو یلکسزین

بومباحثه بي خلاصه ايلر ايدى ؛ بونده غاليله نك ايكنجى
 سلكى ترجيح ايتدىكى اكلاشيله بوردى . انكينزيسيون
 جمعيتى غاليله بي رومايه جلب ايدرك افكارندن واز
 يكه سنه وشواطاعت سزلفندن طولايى اوچ سنه ظرفنده
 هر هفتة بر كره توبه واستغفار ايلسنه قرار و يرديلر ؛
 وغاليله بي زمان اتلافنه قدر يك صيقى بر نظارت التنده
 طوتديلر .

٢٠٨ . — رياضيات . — علم حساب ، هندسه
 و جبر ذاتاً قرون وسطانك نهايتنده غايت مختصر اولمق
 او زره تشكىل ايتمش ايدى . ويهت ، ده قارت ،
 لاپينيچ كې اون يدنجى واون سگزنجى قرنك رياضيونى
 هندسه حليه و حساب تفاضلى و تماهى كې رياضيات
 ماليه بي يكيدن تأسيس ايتديلر .

٢٠٩ . — حكمت طبيعیه . — قرون وسطانك
 حكمت طبيعیه سى آرشيـدك برقاچ قواعدندن عبارت
 يدى . حادثات كونييه بي تدقيق و رصد ايدجـك يردہ
 كل يوم تكرر ايدلمكده اولان ارسطو نظرياتى حكمت
 طبيعیه به بر مانع اولور ايدى . حكمت طبيعیه بي الك اول

ایٹالیانلر تشکیلی ایتمکە باشلامشلردر . غالبه سقوط اجسام حقیقده کی قوانین اساسیه یی بولدی . اوصرده موچی الیه « پیز » شهرنده معلم ایدی . اجسامک ارسطونک سولدیکی دیگر بر صورتده سقوط ایتمکده اولدقلرینی بالتجر به اثبات ایچون شهر مذکور ی ترکه مجبور اولدی . — تور یچلی مقیاس هوایی اختراع ایدی ؛ اول وقتده قدر صویک طلومبیلردن یوقاری چیقمه سی طبیعتک خلایه نفرت ایتمسندن نشئت ایتمدیکی ظن اولنور ایدی . تور یچلی ایسه بوکیفینک تضییق هوادن ایلوو کلدیکی اثبات ایدی . — نوتونک جاذبه عمومییه حقیقده کی نظریه سی ، ثقلت قوانینی اکیال ایدی . — ضیا بختی اون سکرنجی قرنده علی الخصوص انکلترده تشکیلی ایدی ، نوتون ضیا اجزاء صغیره نک صدور وانتشارندن ایلوو کلدیکی بیان ایده یور ایدی ، شویکنس اهتر از نظریه سی فرض ایدی . — اون سکرنجی قرنده صدا بختی ، حرارت نظریه سی والیکتریق نظریه سی تشکیلی ایدی . اون

سکزنجی قرنک نهایتنده تماماً تشکل ایتش بر علم
حالنه کیردی .

۲۱۰ . — علم کیمیا . — علم کیمیا بو قدر
ترقیاتیله برابر حالا مطلوب درجهده ایلرولهده مش
ایدی . لاووزایه نك زمانه قدر آنجق بعض حادثات
منفرده کشف اولمش ایدی . حادثات مذکور نك قوانین
عمومیه ایله ایضاح ایدلمسینه موفقیت حاصل اولمامش
ایدی .

۲۱۱ . — علم نبات و علم حیوانات . —
آمریقانک و بحر محیط جزائرینک کشفی مجهولمز
اولان نیجه نباتات و حیوانات کوستردی . اون یدنجی
قرنده نباتات باغچه لری یا یلغنه باشلاندى که قطعات سائر نك
نباتاتی اوراده زرع اولنور ایدی و برطاقم حیوانات
باغچه لری احداث ایدلدى که ممالک بعیده نك حیوانلری اوراده
جمع اولنور ایدی . پارسده واقع نباتات باغچه سی ،
لوندرده واقع نباتات باغچه سی ، روماده کائن یهودیلر
باغچه سی و المانیا دارالفنونلرینک باغچه لری آنلردنر . علم
نباتاتک موجودی ، لینه اسمنده براسو چلی درکه هولانده

نباتات باغچه لر نده چالشدق دن صو کرا « سیستم دو لانا تور » نام اثر نده نباتاتک صورت مکمله ده تصنیفی کوستردی . ۱۷۳۵ سنه سنده تصنیف مذکور بالجمله علما طرفندن قبول ایدلمش ایسه ده اون سکرنجی قرنک نهایتنه طوغری ژوسیو نامنده لیونلی برعالمک کوستردیکی تصنیف آنک مقامنه قائم اولدی .

حیواناتک دخی تدقیق و تصنیفنه چائیشیلیمور ایدی . اون سکرنجی قرنده بوفون نام برفرانسز اصیلزاده سی حیوانات حقه ده بر نظریه عمومیه ایله حیواناتک اوصافی ارئه ایدی . لکن اول وقت وقوعات و حادثات درجه کفایه ده معلوم دکل ایدی . تاریخ طبیعی برعالم اثری اولقدن زیاده بر محرر اثری اولدی . انجق اون طقوزنجی قرنده علم حیوانات بر علم اولمق اوزره تشکل ایده بیلدی .

۲۱۲ . — علم تشریح و وظائف الاعضا . —
اون التنجی قرندبری بعض علما وجود انسانی بی شرح ایتک اصولنی اجرا و تشریح انسانی بی اختراع ایتدیلر . تشریحک موجودی « وزال » اسمنده بر بلچیقالی اولوب اسپانیا قرالنک طبیبی و ۱۵۴۳ سنه سنده نشر ایدیلن

« تشکل وجود انسانی » نام اثر کمولفیدر . اسپانیانک
 انکیز یسیون جمعیتی وزالی اعدام جزاسیله محکوم
 ایتدکن صکره بوجزایی تخفیف ایله « سن سه پولقر » ی
 زیارت ایتدیله مجبور قیلدی ، موچی ایله عودتده بر
 فورتنده تلف اولدی . ایتالیا نلر اونالتنجی قرن ده وجود
 انسانینک توصیفی اکیال ایتدیلر . وجودک وظائف
 حیاتیه سنک اکمشکل جهتی اولان وظائف الاعضاعلی ،
 خاروهی نام انکیز عالمک دوراندهمی کشف ایتسندن
 صکره انجیق اون یدنجمی قرن ده برعلم حالنه کیردی .
 اون یدنجمی قرنک نهایتنده « سوامردام » اک کوچوک
 محراری بیله مرئی قبله جق ملون برمایع ایله شریغنه
 یایمق اصولنی اختراع ایلدی . خرده بین ایله ایدیلن
 تدقیقات ، علم وظائف الاعضایی چوق ایلر وکتوردی .
 لکن مبحث انسجه انجق زمانم زده تشکل ایتشدیر .

علم تشریح ایله وظائف الاعضانک ترقیاتی علم طبه
 فائده بنخش اولمش ایسه ده چوق زمان آرهدن یکمشدر .
 اطبا ، عالیهن قواعدینک تعلیمه اصرار ایدلمکده اولان
 دارالفنونلردن نشئت ایدرلر ایدی ؛ نه تشریح کوررلر

ونده علم تشریحی او کرنیرلر ایدی . حجامت ، مسهلر ،
 حبلر کبی معالجات عتیقه دن بشقه هیچ برشی استعمال
 ایتیه رک کندی مسهلکارینک شرفنی محافظه ایتدکاری
 ظنده بولنورلر ایدی . نهایت اون سکزنجی قرنده
 خسته لقلرک سر یضلر اوزرنده تدقیق ایدلمسی قرارلشدی
 و خسته خانه لرده سر یریات دنیلن عملیات طبیه تأسیس
 اولندی . — جراحلق اون سکزنجی قرنده علم تشریح
 اوزرینه مؤسس بر علم اساسی اولدی . لیکن طبابتک
 امراض عقلیه ده دخی تطبیق اولنمسی ایچون اون طقوز-
 نجی قرنه قدر انتظار اولنمق لازم کلیور ایدی . اون
 سکزنجی قرنک نهایتنه طوغری مجنونلری زندان کبی تیمار
 خانه لرده حبس ایدره رک قامچی واسطه سیله تأدیب ایتمکه
 حصر مطلب ایدیلیر ایدی .

۲۱۳ . — فلسفه . — دور تجدد فیلسوفلری

قدمايه نظر رعایت ایله باقدقلرندن اساسلی بر صورتده
 تفکره جسارت ایدمه زلر ایدی . علی الخصوص مکتبلرده
 تدریس ایدیلن ارسطونک نظر یاتنه مخالف اوله رق افلا-
 طون مسلکینی تحصیل ایدرلر ایدی . — فلسفه حاضرده

اون یدنجی قرنن اعتباراً باشلار که باقون نامنده بر
 انکیرلی ، ده قارت نامنده بر فرانسز ، لاپینچ نامنده
 بر المان و « سپی نوزا » نامنده هولاندهلی بر یهودی
 طرفندن اختراع اولندی . اون سکزنجی قرندهکی فیلسوف
 فلر اسقوچیالی و یافرانسه لیدر . — اون یدنجی قرنک
 فلسفه سی قائده سز بر تحصیلدن عبارتدر ؛ فیلسوفلر مکتب
 اربابی کبی قدما طرفندن سویله نین شیلیری حرمتله قبول
 ایتدیلر . ده قارتک قاعده اساسیه سی ، محقق اولیمان شیئه
 اینتامقدر . اشبو فلاسفه ملاحظه و مطالعه واسطه سیله
 قواعد فکریه بی الده ایتکه و کائناتی قابل ادراک قیلان
 وقوت ایله ماده بیننده کی مناسباتی ایضاح ایلین بر مسلك
 تشکیل ایتکه چالشدیلر . — لیکن فلاسفه مرقومه مذاهب
 ایله مجادله ایتدیلر . همان جله سی علم کلامی تحصیل
 ایتدکاری مثلوه غاسانندی ، مانا برانش کبی بعضیلری
 روحانی مسلكکنده در . جله سی جسندن بشقه بر روحک
 وجودینی قبول ایدرلر ، اداره بی تحویل ایتکی دوشو-
 نزلر وزمانلر ینک جمعیتیه از اختلاط ایدرلر ایدی .
 ده قارت ، هولاندهده بر او طیه قیانه رق « متود »

نامنده کی نطقنی تحریر ایتدی ، فرانسه ده عودتنده زیار-
تجیلر طرفندن راحتسز اولماق ایچون کندینی اخفا ایلدی .
سپی نوزا مستقل قالمق ایچون دور بیدلرک جاملرینی
جلاله یه رق رزقنی قزانیر و کوچک کو ییلرک خانه سی کبی
مسکنلرده ادیبانه اقامت ایدر ایدی . آثار فلسفیه دن چوغنی
لاتینجه یازلمش اولوب انجق معلوماتلی ذاته عرض دیدار
ایدر ایدی .

اون سکنزنجی قرنک فیلسوفلری علمی الخصوص
عملیات ، اخلاق و سیاسیات ایله مشغول اولمشدر .
بونلر دهها زیاده جالب نظر دقت اولمق اوزره اکثریتله
رومان شکلنده عمومه خطاب ایدرلر و منتظم اثرلر تألیف
ایتملر ایدی . بونلرک همان کافه سی خرسیتیانلق قواعدینی
عقله مخالف اولمق حسبیلله رد ایتدیلر و کندیلرینه « افکار
مفرطه اصحابی » نامنی و یرمکه باشلادیلرکه بونام الک اول
۱۷۱۳ سنه سننده انکلترده ظهور ایتدی . لکن خرسیتیانلغ
یرینه نه وضع ایده جسکاری حقنده متفق دکلملردر . انکلیرلر ،
اسقوچیا لیلر ، و فرانسه ده وولترک شاگردانی جناب حقه
و روح بقاسنه اعتقادی محافظه ایدرلر . بونلره « الهی »

نامی ویریلیر . اون سکنزنجی قرنک نهایتنده کان فرانسرلر
 ماده نك خار چنده هیچ برشی ء اولمادیغنی سویلرلر و روحك
 وجودینی و (حاشا) صانع تعالانك وارلغنی انكار
 ایدرلر . بونلر کندیلرینه « مادیون » و « منکر آله »
 نامنی ویررلر . بعضیلری هیچ برشی ء تصدیق ایتك ایسته مزلر
 بونلره « سوفسطایه » نامی ویریلیر .

۲۰۵ . — حرفت و زراعت . — آنجق اون
 طقوزنجی قرنده درکه معلومات فنیه صورت منتظمده
 حرفته و زراعته تطبیق اولونمشدر . قهوه ، چیقولاته
 اون یدنجی قرنده ، توتون اون سکنزنجی قرنده صرف
 اولونمغه باشلامشدر . چای اون یدنجی قرنده اوقدر
 نادر ایدی که هندوستانك انکلیر قومپانیه سی ۱۶۶۴
 تاریخنده قرالچیه ایکی اوقه چای هدیه ایتکله استهمالنه
 باشلانسی ۱۷۸۹ سنه سنده سنوی اوتوز میلیون اوقه
 صرف اولنور ایدی . پاتاس اون یدنجی قرنده ادخال
 اولندی . لیکن چوق وقت حیوانلری بسلك ایچسون
 قوللانیلیر ایدی .

اختراعات ایچنده باشلوجهلری شونلردر : پاموق

اکبر مک ایچون ما کنه که ۱۷۷۰ سنه سنده اکال ایلمشدر .
چور ایجیلوق ما کنه سی . دانته لا ما کنه سی . واط
طرفندن ۱۷۶۹ سنه سنده اختراع اییدیلن واپور ما کنه سی .
پاموق قوماشلرینی صیقیق ، شمسیه ، یاغمورلق ، مینه ،
پورسلن ، ساعتلرک انوعی ، رقاصلر ، حلزوننی یای ، قرونومترو ،
تلقیح جدری .

شواوچ قرن اثناسنده حیات مادینک احوالی نه
درجه تحول ایتدیکنی تعریف قابل دکلدیر .

۲۰۵ . — ادبیات : قلاسیک ذوقنک تولدی . —

دور تجددک حرکات ادبیه سی اورو پاده اون یدنجی قرن
وسطنده ختام بولور . آرتق نه اسپانیاده ، نه ایتالیا
ونه المانیاده بیوک محررلر ظهور ایدر ؛ برقرن اثناسنده
انجق فرانسه ادبیاته مخصوص بر مملکت اولمشدر . محررلر
دور تجددک محررلرندن بشقه بر صورتله یازمق صنعتنی
اکلامشدر . بونلر نه علمایه نه ده عوامه خطاب ایدرلر
بلکه « اون نثران » دنیلن کیمسه لر ایچون یازارلر .
رققا ، صالونلر ده طو پلانهرق آثارک مزیتنی تقدیر
ایدرلر . صالونلر فرانسه ده اون اوچنجی لئوئی نک

زمان سلطنتده باشلامش؛ بونلرده کی طرز ولسان اول
 امرده سرت ایدی، اصیلزادگان کندیلرینک عسکرلرک
 عاداتی بو اثرلره ادخال ایدرلر ایدی. قادیلر کلامک پرده -
 سنی یواش یواش دکشدیردیلر و نازکانه ترکیبات منتخبه
 ایله سوینلک عادتی ادخال ایلدیلر «مارکیز رامبوییه»
 کندلی خانه سنده صورت منتظمهده مجلسلر عقد ایدرک
 سائرلرینه نمونه اولدی. بو مجلسلرده ادبیات
 و اخلاق مسئلهلری مباحثه ایلدیلر ایدی. عادی
 تعبیراتک استعمالی منع اولندی. بو قادیلر کندیلرینه
 «پرهسیوز» نامنی ویررلر ولسانی تمیزلک ایسترلر ایدی.
 انجمن دانش ایله صرفیونک اثرلری آنلره معاونت
 ایلدی. اول وقت فرانسز لسانی برطاقم کلماتدن
 و عباراتدن مرکب ایدی که بونلرک بعضیسی قرون وسطی
 فرانسزجه سی اولوب بعضیلری دخی دور تجدد اربابی
 طرفندن روجه و لاتینجه دن اخذ اولمش ایدی.
 صرفیون ایله «پرهسیوزلر» پک چوق تعبیرات عتیقه بی
 قبا اولمق ویا قروی لسانی بولمق اوزره توصیف ایتدیلر
 و لاتینجه دن النان کلمات جدیدنک عالم کورنمک ایسته ین

شاگرد دره منسوب اولدیغنی بیان ایلدیلر . « زیرا » معناسنه اولان « قار » کلمه سی بک ثقیل عدایده کله آزالدی لساندن غائب اولیور ایدی . انجق پارسده ادباییننده مستعمل اولان کلماتک استعمالنه حصر ایدیلیر ایدی . بووجهله تصفیه ایدلمش اولان فرانسه لسانی سرایک وصالونلرک لسانی اولوب هر کیم تربیه لی و معلوماتلی برآدم صره سنده چکنمک ایسترسه بولسانی اوگر نمکه مجبور اولور ایدی . بولسانک قواعدینی ثابت قلمق ایچون « ریشه لیو » فرانسه انجمن دانشنک اساسی وضع ایدی . بوانجمن لسانک قاموسنی تحریره مأمور ایدلدی .

ایشته محررلرک قبول ایتدکلی شو ذوق ادبی قلامیق ذوقیدر . ذوق مذکور کلاشلمی قولای اولان افکاری افاده ایتدکن وانلری اچیق ، بر صورتله ایضاح ایتدکن وعادی بر تعبیرک و کرک فنی ویاصناعی بر اصطلاحک عدم استعمالنه دقت ایدهرک افکاری انتظامه قویمقدن عبارتدر . والحاصل او قویه جق کیمه یی چوق دوشوندوره جاک ویامناسبته مانع اوله جق هر شیدن اجتناب ایتلیدر . ادبیات ، کوزل نطقلر یامق فنی اولدی ، شعر دن زیاده نطقه عاڈدر .

بوقلا سيق ادبياتك الكوزل زمانى اون سسكزنجى
 قرنك نهايتيدر. فاجعه، مضحكه، نصال، انتقاد، فصاحت،
 رومان، اخلاق كې هر درلو انواع بونده كوريلور. اون
 اوچنجى لىوئى نك زماننده ويا اون دردنجى لىوئى نك
 طفوليتى هنكامنده قارت، پاسقال، قورنهى كې بيوك
 محررلر يتشمشدر. مع مافيه بونلرده دخی دور تجدد اشكا-
 لندن برنبذه واردر. قلاسيق ذوقى اون يدنجى قرنك
 نصف اخيريله تماماً اون سسكزنجى قرنده حكيم سورر.
 آنجق كوزل كلماتك استعمالى قاعدهسى كيتدكجه صيقيشدى.
 راسين كو پك كله سنى استعمال ايتش ايسده بو والويه
 كوندردىكى محرراتنده اشك كله سنك استعمال اولنوب
 اولميه جعنى موقع بحشه چكدى. اون سسكزنجى قرنده
 شعرا آرتق هيچ برمادهنى كندى اسميله تسميه ايتيه رك
 بيوك بر جله ايله افاده جهتنه انهماك ايتديلر.

۲۰۶. — تياترو. — اون التنجى قرنك نها-
 يتندنبرى ايتاليايه تقليد ايدن بر طاقم آقتورلر يتشدى.
 بونلر شهردن شهره كزرلر و بر سياح عمرى كچيرلر ايدى، كه
 سيقارون « رومان قومى سيق » نام اثرنده بونى توصيف

ایتمشدر . پارسده بونلردن برفرقه سی یرلشدی ، و بور -
 غونیا و تلمنده اوینادی . بوتیاتره نهایت فقیرانه تنظیم اولمش
 ایدی ، سیرجیلردن بر قسمی آیاقده قالیرلر ایدی ؛ صحنه
 کوچک اولوب کنج اصیلزاده لر تخته اسکمله اوزرینه
 او طوره رق انک بر قسمی ستر ایدرلر ایدی ؛ نه تزینات
 ونه ده آلات وار ایدی . ایشته بو حالدرده اون یدنجی
 قرنک اشهر اناری نظرگاه عمومی به وضع اولندی . فاجعه لر
 ومضحکه لر اویناندی . فاجعه لرک اساسی روم و روما
 تاریخندن مستعار ایدی . قلاسیق محررلری عادات محلیه بی
 اندیشه ایتزلر ایدی . روملردن و رومالولردن الدقلری اشخا
 صه نجیب طورلر ویرلر و سرائک افندیلرینک و خانملرینک
 المنتخب لساننی انلره اعطا ایدرلر ایدی . حتی او کوستی
 و یا آشیلی ارائه ایدن آقتورلر بیله سرائک طاقه صاحلری
 و قیافتی ایله اوینارلر ایدی . مع مافیه قدمایه رعایه
 مؤلفلر روم تیاتروسنک اشکالنی تعقیبه جبر نفس ایتدیلر .
 پارچه لر بش فصل اولوب منظوم در ، و ارسطویه اسناد
 اولسان « وحدات ثلثه » قاعده سنده تابع در . بوندن
 صکره شروط جدیدیه تابع اولق ایسته دیلر صحنه اوزرنده

کړک بر حرب و کړک بر موت کو ستر مز لر ایدی . انتر یقه یی
تسکیل ایدن بالجمله وقایعی اشخاصه حکایه ایتدیر لر
ایدی که وقوعاتک کافه سی یالکیز سوزده پکر ایدی .

۲۰۷ . — فصاحت . — فرانسه جمعیتنده

بالجمله مهم ایشلره قرالاک او طه سنده و یا پارلمنتو صالونلرنده
خفياً قرار ویریلیر ایدی . بووجهله نه سیاسی ونه عدلی
بلاغت و ارایدی . اون یدنجی قرنک نظوقلری علی العموم
واعظلردن عبارت اولوب هر سینه پرهیز ایلمنده سرای
خلقی ، برو عظ حلقه سنده او طور لر ایدی . بیوک
شخصلرک جنازه الایرنده بر مرسیه سوئیک عادی وار
ایدی . قاتولیک واعظلرینک وعظلری و مرسیه لری
بلاغتمده آثار نفیسه اوله رق قالمشدر .

۲۰۸ . — حکایه (رومان) . — جمعیت

نصرانیه قرون وسطا رومانلرینه اساس اتخماذ ایدیلن
شوالیهلر سرکنشتیله اکنمکدن فراغت ایتشلر ایدی .
اهالی اون اوچنجی لوئی نک زمان سلطنتنده اشخاصی
چو بانلردن عبارت اولان اورفه رومانی ایچون تهالک
کوستر لر ایدی . اون دردنجی لوئی نک زماننده رومان

دکشدی ، انجق مؤلفک یشادینگی زمانک وقایعی حکایه یه
 و اخلاقی تصویره باشلادی . رومان پک دکشمش اییدی :
 چونکه جمعیتک هر صنفی کوستر دبیلیر اییدی . سقارونک
 مضحک روماننده اشخاص قومیدیا جیلردن عبارتدر ، ژبل
 بلاسک روماننده سرسر یلردر ، « قله و » ک روماننده
 پرنس لردر . اون سکه زنجی قرنده رومان موداه
 اولدی . فیلسوفلر جمعیت علیهنه تنظیم ایتدکاری
 هجویه لری میدان تماشایه وضع ایتدیرلر اییدی .
 بوجنسدن نیچه آثار نفیسه حصوله ککشددر . فرانسه ده
 بعض مشهور محررلر رومان جیلردن عبارتدر : له ژاس ،
 دیدرو ، روسو ، برناردن دوسن پیر کبی . انکلترده
 ایسه محررلرک جله سی رومان جیلدر .

۲۰۹ . — غزله ر . — اون التنجی قرنندن بری

کتابلردن ماعدا متفرق اوراق دخی صاتیلیر اییدی . بونلر
 یامذهبی دعالردن ، یاعادی اشعاردن ، و یا خود یکی وقایعک
 حکایه سندن عبارت اییدی . رفورما مجادلای و محاربات
 مذهبیه بونوع محرراتدن بیکرله تولید اییدی . شو اوراقک
 منتظماً نشری تفکر ایدلر دیککی زمان جریده احداث

اولنمش اولادی. ایلک جرائد ایتالیاده ظهور ایدوب
 انلره « غزته » دئییر ایدی . ریشه لیبو طرفندن تأسیس
 ایدیلن « غزت دوفرانس » جریده سی هر هفته نشر
 اولنور ایدی . برقرندن زیاده مدت اثنا سنده جریده لر
 انجق کوچوک حوادث ایله معاملات رسمیه بی نشر ایدر لر
 ایدی . سانسور (تفتیش ، آموزشی) غزته لره نظارت
 ایدوب انجق وکلایه خوش کورونن شیلرک اعلاننه
 مساعده ایدر ایدی . انکلتره ده غزته لر ورسائل
 ادبیه اون یدنجی قرنک نه ایتندن بری سربست
 سونلرکه باشلادیلر وادیاتده برموقع احراز ایتدیلر :
 آدیرون طرفندن نشر ایدیلن « سپکتاتور » غزته سی
 اون درت بیك نسخه اوله رق صاتیلور واهالییه
 حقیقه ایقاع نفوذ ایدر ایدی . معافییه اون سکزنجی
 قرنک نه ایتنده یله جریده لرک اکتساب اقتدار ایتدکلری
 ظننده بولنق مشکل ایدی .

۲۱۰ — صنایع : رساله لوق — دور
 تجدیدک او بیوک رساملغی ، اون یدنجی قرنک ایلکی
 ثلثاننده دوام ایتشد . قرن مذکورک او اخرینه طوغری

بوحرکت توقف ایتدی ؛ رساملر آرتق طبیعتیه عطف نظر
ایتمکدن کیر و قالمش وسرت و یا تکلفلی آ ناردن بشقه
هیچ برشیء حصوله کتیرمه مشدر . یک چوق ممالکده
ماهر برسام بیله بولنماز ایدی . بودور اثناسنده اجرای
نفوذ ایسن ، فرانسه رساملریدر . اون دردنجی لوئی نك
زمانده کی رساملردن « لوبرون » کبی بعضلری تزینات
ایله مشغول اولوب « مینبار » کبی بعضلری دخی تصویر
رسامیدر . « واتو » نام رسام چوبان قیافتلری ترسیم
ایتمشدر . « بوشه » رموزات مجازییه بی حاوی صحنه
ترسیم ایتمشدر . اون التنجی لوئی زمانده « غروز »
برمسلك تأسیس ایتدی . انکاترده تصویر رساملری
ظهوره کلدی که المشهوری « هـوغار » در . اون
سکزنجی قرنیه قورشون قلمی رساملغی درجه کاله
واصل اولدی ، اون سکزنجی قرنیه صورنکننده
یاپیلان رسملردن دها کوزل رسم هیچ بروقت
یاپیلماشدر .

۲۱۱ — نقارلق — دور تجددک نهایتندن بری

نقارلق یواش یواش صنایع عتیقه مسالکندن تباعد

ایتدیله. زیروح صحنه لارا نه ایتیمک و سیماره بر حرکت و افاده و یرمک خصوصه صنده رساملر ایله اجرای رقابته چالشیدیلر. انلرک اثرلری کلیسالی و سرایلری و بیوک سنپورلرک بجه لرینی تزیینه مخصوص صدر. دور مذکورک اک مقتدر نقاری (پوژه) اسمنده مارسیلیالی بر فرانسزدرد.

۲۱۲. — معماری. — معمارلر کلیسارله سرایلری انشا ایتدیله. کلیسار روماده واقع سن پیر کلیسای کبی علی العاده بر قبه ایله مستور اولوب داخله مسطح ستونلر ایله مزیندر. جبهه بر طاق ایله تزیین اولمشدر. لیکن طاق مذکور یونان معبدلرنده اولدیغی کبی بنانک ذروه سی اوله جق یرده مزین بر دیواردن عبارت اولوب آنجق زینت مقامنده در، ایشته مسلك عیسوی دینلن، بودر.

سرایلر، ایتالیا مسلكنده انشا اولنوب عموداً تقاطع ایدن اوزون بناردن متشکلدر. بونلره برنجابت و یرمک ایچون مستقیم و متحد جبهه لر یا نلشدر. صدف تزییناتی اصولی ایتالیا نلردن اقتباس اولمشدر. صدف لره و یا خود رنگلی چاقیل طاشلر یله چشمه لر و یا مغاره لر تنظیم اولنور ایدی.

بوسه بیدن اون سگزنجی قرنک اسلوبنه « روقوقو »
نامی ویرلشدر.

۲۱۳ — باغچه لر — ایتالیاده اونالتنجی
قرنده ییکی بر باغچه وانلق فنی تتمدت ایتشدر . هر سیرایک
بر باغچه سی اوله جقدر ، بنار ایله اشجار بر هیئت مجموعه
تشکیل ایده جک طرزده موضوعدر . باغچه نك ترتیبنده
ایکی اصول واردر :

برنجیسی ، ایتالیا مسله کیدر که فرانسه ده اکمال ایدلش
اولوب باغچه یه اینه نك امتدادی کبی نظر ایتمکدن
عبارتدر ؛ عرصه تسویه ایدیلیر و اوزرینه تراچه لر
یا پیلیر . اغاجلردن دیوار کبی مستقیم بر صورتده کسیلوب
بیجیله بیله جک اولانلری ترجیح اولنور ؛ کولکن فدانی ،
پورسوق اغاجی ، شمشیر اغاجی کبی . چوق کره بو اغاجلره
بر شکل مربعی و یا کله شکلی ، وحتی بر حیوان شکلی
ویریلرک اکنلیر ایدی . اوزاقندن صو کتیر یلهرک
قیلردن فیثقه ییرر و طاشدن و یا مرمدن حوضلره
دو کوایر ایدی . ایتالیا باغچه لر نده اکثریت اوزره
اوطوره جق یرک اتنده بللی اولمیه جق صورتده موضوع

برزمبرك ايله متحرك صوت فسقيه لری وضع اولنور ایدی .
 زیارتچی اولان کسنه اوطورر ایکن زمبرکی کیدریر
 ودر حال ایصلانیر ایدی . یولار و فسقیه لار پر یلری
 حیوانات و اهارای اراءه ایدن هیكلر ايله مزیندر .
 ثانیاً ، اون ساکن زنجی قرنده بعض انکلیز
 سنورلری ، بومسلکدن اوصانه رق دیکر برمسلك
 اوکرندیلر . یکی باغچه لرده بتون یولار اعوجاجلی در .
 اغاجلر ، دوه شککنده برلشمش ویاچمنلرک اوزرنده متفرق در .
 زمین ، غیر مساوی اولوب از میلمی کوچك تپه لریله
 مزین در ؛ صولر صوت فسقیه سیئه کسب ارتفاع ایده جک
 یرده چاغلیانلردن دو کیلور ، کوچك ایرماقلر و کولر
 تشکیل ایدر . بوندن بشقه طاغلرده اولدیغی کبی قیالقلر
 و کلبه لر واردر . قاعده ، صنعت طبیعتی تقلید ایتله در ،
 بر باغچه بر صحرايه بکزه ملیدر . حقیقتنده ایسه از جمله
 انکلیز باغچه لری ، چایرلریله ، چاغلیانلریله ، صنایع
 تپه لریله برابر فرانسز باغچه لریله نسبتله طبیعتده ها آ ز
 مخالف دکلدر .

قرنده مساکنک داخلی تنظیم و تزئین ایتک خصوصاً صندیه
 بیوک ترقیات کورلمشدر . حالا پرنسبرک سرایلرندیه
 وزنکینبرک اوتلارندیه ایام رسمیده قبوله مخصوص بیوک
 صالونلر واردر ؛ لیکن خانهنک اک صمیمی دوستلری
 کوچک صالونلرده و خلوت اوطه لرنده اجتماع ایدرلر .
 بو اوطه لرک کورمکه الویریشلی ولطیف برحاله وضعی
 آرزو اولندی . دیوارلر خالیر ایله اورتلدی . قباخشا-
 بدن معمول و مز اوا مقعدلر قولتوقلره ولطیف صندالیه لره
 دکشدی . فرانسه ده منقولاتک شکللی هر دور سلطنتده
 تبدل ایتدی . باشلوجسه اویچ اصول واردر : اون
 دردنجی لوئی ، اون بشنجی لوئی ، اون التنجی لوئی
 زمانلرینک مسالکی در . اون سکزنجی قرن شو صنایع
 تزئینیه نک اک کوزل دوری اولوب ذی قیمت احجار ، نازک
 طاشلر ایله مزین طبقه لر وساعتلر ، « واطو » و « غوشه »
 کبی رساملر طرفندن ترسیم ایدلمش یلپازلر ، قولتوقلر ،
 کوزل بویالو قانوچلر ، پورسلندن کوچک هیکار
 زمانلدر . او وقت اک کوچک مواد بر لطافت وزینت
 المشدرکه حقیقی صنایع تزئینیه صره سنه کیرمشدر .

۲۱۵ . . . موسیقی . . . بزم استعمال ایتدیگمز

ادوات موسیقیه شمان علی الهموم دور تجده طوغری
 اختراع اولمشدر . پرنس لک اون التجی قردن بری
 موسیقی طاقلی واریدی که قصر لنده وایر املرنده
 چالارلر ایدی . فن طبعک ایجادندن بری بوموسیقی
 پارچه لری اهالی بیننده انتشار ایدی . فرانسه ده ،
 المانیاده ، انکلتره ده بسته کارلر چوق ایدی موسیقی نظریاتی
 دخی ذاتاً باشلامش ایدی . لیکن متفرق پارچه لردن ،
 رقص لردن ، دعالردن و الیه لردن عبارت ایدی .

اون یدنجی قرنده درونته موسیقی پارچه لرینک
 وضع ایدلدیکی شکلر ایجاد اولندی : کرک اوپرا کرک
 اوراتوریو ۱۶۰۰ منهنسنده ایتالیا ده تولد ایدی . سال
 مذکورده فلورانس ده ماری دومه دیچی نک درنجی
 هانری ایله ازدواجی رسمنده برپارچه موزیقه ایله ارائه
 اولندی ؛ ایشته برنجی اوپرا بو ایدی . روماده سن .
 فیلیپ دونه ری « اوراتو وار » کلیساسنده مقدس
 بردرام میدانه قویلدردی که موزیقه ایله ارده شعر سویلنیر
 ایدی . ایشته بودخی « اوراتوریو » نک برنجیسیدر .

اول وقتن بری ایتالیا عادتاً بر موسیقی مملکتی عد اولنوب
اون سکزنجی قرن نهایتنه قدر هر سرایده وحتی المانیاده
ایتالیا موسیقی شناسلرندن برجهت بولندیرمق معتاد
ایدی .

اوپرا ایتالیاده سریعاً تغیر ایتدی ، موسیقی مراقیلیری
مغنی لرك صداسنی موسیقی به ترجیح ایدرلر ایدی . ا کلمك
ایچون اوپرانك « صولو » و یاخود « دوئو » هواسیله
اجراسی لازم کلدی . اول وقت موسیقی هیئتلی سکوت
ایتمش ایدی . پارچه لر دخی مغنی به کلمات تدارك ایتکه
مخصوص اوزاندن عبارت اولدی . اون سکزنجی
قرنده اوتهدن بریدن طویلاشمش پارچه لر ایله اوپرالر
تشکیل ایدلدی . ایتالیا موسیقیسی آنجق مضحك
سوزلرله یاپیلان « اوپرا بوفان » ده محافظه اولندی .
اوپرا فرانسه ایله المانیاده اکیال ایدلمشدر . ۱۶۶۹ سنه
سنده اون دردنجی لوتی پارسده برانجمن تشکیل ایدرک
اوراده اوپرالرك تغنی وارانته ایتدیرینه مساعده ایتدی .
موسیقی دخی تغنی ایدرک وشهرلر ایتالیا اشعارینه
بکزه ی فرانسه اشعاری اوله جق ایدی . ایلك فرانسه اوپراسی

« قادموس ایله هر میون » اولوب ۱۶۷۳ سنه سنده اوینا نشدر
 ایتالیاو « لولی » اون دردنجی لوئی زماننده ، فرانسه لی
 « رامو » و المانیالی « غلوك » اون سگزنجی قرنده
 فرانسه نك صحنه لری ایچون موسیقی فاجعه لرندن عبارت اولان
 او پرالر ترکیب ایتدیلر . اون سگزنجی قرنده او پرافرانسه ده
 تضاعف ایتدی . اون یدنجی قرندن بری پارسده او پراقربنده
 برایتالیان فرقه سی وارایدی که اکلنجه پارچه لرینی موسیقی ایله
 اوینارلر ایدی و بوکا او پراقومیق دینیرایدی . برفرانسز
 قومپانیه سی دها وارایدی که ترکی ایله قاریشقی اوله رقی
 « قومودی وودویل » ایله اوینارلر ایدی . ایتالیا لیلر
 ۱۷۵۳ سنه سنده براصر قرالی ایله طرد اولندقلرندن
 « او پراقومیق » دیرکتوری فرانسزجه پارچه لر ارا نله سنه
 باشلادی . بو اصوله اول « قومیه آریهت » نامی
 ویرلدی . مؤخرأ « او پراقومیق » دینلدی . درحال
 پارچه لر جدیدیت حالنی آندی . لیکن ینه « او پرا
 قومیق » اسمنی محافظه ایتدی . بونك او پرادن فرقی
 شودر که بونلر تکلم صحنه لر یله تغنی صحنه لر نك اختلاطنی
 حصوله کتیرر ایدی .

ایتالیانده « اوراتوریو » دخی کسب ضعف ایتدی
 و اوپرایه بکزه دی . موسیقی مذهبی اون اوچنجی
 قرنده « یاش » و « هاندل » نام المانلر طرفندن
 اکمال ایلدی که بونلرک « اوراتوریو » سی شهرت شعار
 اوله رق قالمشدر . « هایدهن » و « موزارت »
 نامنده ایکی اوستریالی موسیقینک ایکی شکلنی احداث ایتدیلر :
 بری « صوتات » دیکری « سیم فونی » در .

موسیقی قرنلردن بری بر صنعت نفیسه صره سنه
 چیقارلدی . علی الخصوص اون سکرنجی قرنده غایت
 مشهور بسته کارلر حصوله کلدی که بیوک رساملر ایله بیوک
 محررله مشابهدر . ایتالیالی پهرغوله ز ، پیکینی ،
 چی ماروزه ؛ فرانسه لی رامو ، غروی ، مدهول ؛
 المانیالی یاش ، هاندل ، عیلوک ، هایدن ، موزارت
 کبی .

ایکنجی فصل

اون یدنجی و اون سکنزنجی قرنلده ممالک
مختلفه نك حالی

مندرجات : فلاندریا - هولاندا - انکلتره - ایتالیا -

اسپانیا

۲۱۶ - فلاندریا - اون التنجی قرنلده

فلاندریا دوچار مصائب اولدی . مؤخرأ بورغونیا
دوقه لرینک و ازنی شارل کن مملکت مذکورنک توسع
سعادتیه مساعده ایتدی ، لکن اندن صکره پروتستانلنک
بلچیقاده انتشاری اوزرینه ایکنجی فیلیپ والب دوقه سی
انی قان دریاسی حالنه کتیرمکه چالیشدیله . ۱۵۹۸
سنه سنده ایکنجی فیلیپ بلچیقایه اعاده حکومت ایتکله
سعادت مادیه و معنویه نمایان اولدی .

بوصره ده روبنس ظهور ایتدی که فلاناند صنایعی
کندنده تشخص ایتشدیر . روبنس (۱۵۷۷ - ۱۶۴۰)
وقتک موده سی موجبجه ایتالیا ده سکنز سنه اقامت والوانی

وندیکلیاردن تحصیل ایتدی « آنودر شهرینه » عودتده
 آرشیدوقلرک رسامی تعیین اولندی و ۳۰ سنه دن زیاده
 بر موقع مناز طوتدی ۲۰۰۰ دن متجاوز آثاری تعداد
 ایدلمکده در . روبنسک اثری بت پرسلردن ، مواد
 اساطیریهدن ، مواد مذهبیهدن مقتبسدر . برمسلك
 سیاسی دخی واردر . دردنجی فیلیب انی مهم سفارتلره
 تعیین ایتدی ، لوندره یه کوندردلی ، اسپانیا ایله انکلتره
 یئنده کی مذاکره صلحیده بولندی (۱۶۳۰) . لیکن
 رساملغی جمله سنه ترجیح ایدر ایدی .

روبنسک شاگرداندن اک مشهوری وان دیکدر
 (۱۵۹۹ — ۱۶۶۱) استادک اعمال خانه سنندن
 چیققدن صوکره ایتالیا یه سیاحت ایتدی . فلاندر یاده
 یدی سنه اقامتدن صوکره انکلتره یه عزیمت و اوراده توطن
 و سرمایه کسب انتساب ایلدی . — روبنسک مجملردن
 ژوردان مواد مقدسه و تاریخیه ایله مشغول اولدی .
 داوید تهنیه دخی فلاماند نقاشیدر .

۲۱۷ — هولانده صنایعی . — هولاندا

مسلمکی اول امرده فلاماند مسلمکی ایله اختلاط ایتمش

ایندی . لیکن اون یدنجی قرنک مبدانده استقلانی
 استحصال ایلمدی . هولاندالینلرک ارانه ایتدکاری آثار
 حیات خصوصیه لری و وقوعات بیتیه لریدر ؛ ، چوجو -
 قلینی اطرافنه طو پلامق ، موسیقی ایله مشغول اولمق ،
 اوزون چبوق ایچمک ، بیرا ویا شراب ایچمک ، شنلکار
 یایمق کبی .

هولانده لیلردن متعدد استادلر یلشمشدر : ازچله
 رامبرانت (۱۶۰۷ — ۱۶۶۹) مشهور برنقاشدر .
 کتب مقدسه دن مستنبط برچوق لوحه لری واردر . ضیا
 ایله کولکه یی پک کوزل ارانه ایتدکاری کبی ماء جاری یی
 دخی کوستر مسینی پک کوزل بیلیر ایندی . بوندن بشقه
 برطاقم حیوانات و باغچه رساملری و مصورلر یلشمشدر که
 تعدادی مشکدر .

هولاندا صنایعی ، اون یدنجی قرنده ماهر پک
 چوق صنعتکارلر یلشدیرمش ایسه ده اون ساکنجی
 قرنده انقراضه یوز طوتمشدر . ذوق ترصد ،
 علو حسیات ، درجات الوان محو اولدی . بعده فرانسه
 نفوذی استیلا ایتمش ایسه ده اولکی درجه یه واصل
 اوله مادی .

۲۱۸. — انکلتره مسلکی . — انکلتره ده

چوق وقت شخصی بر مسلك تشکل ایتدی . اون سکزنجی
قرنده انکلتره صنعتکارلری شخصیتلرینی اکتساب ایتدیلر .
مصورلکده (ژورژه رهینولد) ایله (کهنسبورخ)
پک ایلرو کتدیلر . لاورانس ایله ویلیام هـ و غار دخی
کسب اشتهار ایتشدر . لیکن رساملیق ایله الوان ناقصدر .

۲۱۹. — ایتالیا . — ایتالیا حال انقراضده

ایدی ، فن معماری غیر طبیعی برحاله کیردی . بنالک
خطوطی معوج و تزیناتی غریب اولوب « باروق »
دیلن اسلوبه عائددر ، بونک نفوذی قسماً جزویتلرک
تأثیر یله اوروپانک هر طرفنه انتشار ایتدی . دور مذکورک
اک مشهور معماری برنیفی (۱۵۹۸ - ۱۶۸۰) اولوب
تقاراق دخی بیلور ایدی .

نقاشلقدده اون سکزنجی قرن صنعتکارلری برنجی
استادلردن عد اولمشدر . بوراده ایکی فرقه حکم
سوردی : بری فلسفه منتخبه اربابی اولوب اون تنجی
قرنک استادلرینه بکزه مک ایستلر ایدی ؛ پولونیا مسلکی
بونلر طرفندن تشکیل اولمشدر . انیبال قارراش

بو مسلكك اڭ بيوك اربابنددر . ايكنجيسى ، طبيهيون
 مسلكيدر كه حقيقتدن اقتباس ايتك ايسترل ايدى . بو مسلكك
 سرفرازى ميكل انجه لودوقار او اژ (۱۵۶۹ - ۱۶۰۹) در كه
 مواد مقدسه دن دخى بخت ايدر ايسه ده سر سريلرى ترجيح
 ايلردى . بو ايكي مسلك اربابى بيننده پك چوق مجادلات
 واقع اولمشدر . از جمله پولونيامسلكندن « دومي نيكن »
 مدت عمرنده مطرود ايدى . احتمال كه ناپوليده رقباسى
 طرفندن تسميم ايدلمشدر .

ونديكده اون سگزنجى قرنده شايان اشهار بعض
 صنعتكارلر توره مشدر . از جمله قاناتتو وشا كردى
 غواردى مشهور مصور ايديلر ، سرايلر ، كايسالر حصوله
 كتير ديلر . « ژان باپتيست تبه پولو » وسعت قريحه سى
 ومهارتى ايله شهرت شعار در كه نجه اثارى ونديكده
 ومادر يده در .

۲۲۰ . — اسپانيا . — اسپانيا ده عظمت ومعمو .
 ريتنك دور تدنيسى اولان اون يدنجى قرنده برنقاش
 مسلكى ظهور ايتدى ، بو مسلك قرالرك وقاتوليك كايسا .
 سنك زير جايه سنده انتشار ايتدى . اون التججى قرنده

ایتالیا نفوذی اسپانیاده حکم سورمکده ایدی . شارل
 کنک وایکنجی فلیسک سرایلرنده ایتالیا صنعتکارلری
 بولنور ایدی . یواش یواش مسلاک ملی تشکل ایتدی که
 سه ویل بومسلاک مرکز یدر . جسور اختیار هه ره را
 تقلید فکرینی سربست براغغه معاونت ایتمش ایدی . انک
 اعمال خانه سنده اسپانیانک کوزل استادی اولان وه لاسکه
 ظهور ایتدی ، عمر ینک قسم اعظمی دردنجی فلیسک سراینده
 چکیردی ، روبنس ایله کسب معارفه ایتدی . ایتالیا یه
 ایکی کره سیاحت ایتمش ایسه ده شخصیتنه خلل کلدی
 اصاویری شهرت شعازدر .

بولنردن بشقه ده نتیجه مشهور رساملر و صنعتکارلر
 یلشمشدر .

اوچنچى فصل

اون يدنجى قرنده فرانسه صنايعى

مندرجات : اوصاف عموميه . - معماری . - نقاشلىق . -
حكا كلىق . - نقارلىق . - حرف و صنايع .

۲۲۱ . — اوصاف عموميه . — اون يدنجى
قرن ، هيئت مجموعه سى اعتباريله فرانسه ايچون بر عظمت
دورى در . ابتدا سنده دردنجى هانرى ايله « سولى »
اسايشى اعاده يه ، داخلاق توسيع ثروته چالشديلر ، خارجاً
دخى بر مسلك سىياسى وضع ايتديلر ، كه ريشليو ايله
مازاره ن بو طريقيه سلوك ايتديلر . وسستفالى و پره نه
معاهده لرندن صوكر ا فرانسه نك اوروپاده تفوقى تأسس
ايتدى . اون دردنجى لوتى نك زمان سلطنتى بر شهرت
وشان ايله باشلادى : توره ن وقونده مظفريتلى داخلاق
« قولبر » ك اجرا ايتديكى اصلاحاته تصادف ايدر .
فرانسه سرايى نزاكت و ظرافتك تمثالى اولدى . فرانسه

ادبیاتی یونانستان و روما ادبیاتیه مسابقت ایده جک
 درجه یه واردی ، جمع مافیله اون دردنجی لوئی نك زمان
 سلطنتنك نهایتلری فرانسه ایچون یك زیاده موجب کدر
 اولمشدر . فائده سز محاربات مملکتی تخریب ایتدی ، تعقیبات
 مذهبییه اسایشی اخلال ایلدی . حکومت مستبدنك
 بالجمله مساویسی اجرای حکم ایدر ایدی .

اون یدنجی قرنده صنایع وادیاتك قسم اعظمی
 حکمدارلرک و وکلانک جایه سی ائنده توسع ایتدی .
 دردنجی هانری ، ماری دومه دیچی ، ریشلیو ، اون اوچنجی
 لوئی ، آن دو تریش ، مازارن ، فوکه ، اون دردنجی لوئی ،
 قولبه ر انشا آتی تکثیر و ارباب صنایعی تشجیع ایتدیلر .
 دور مذکورک ائارنده بر رسمیت صفتی وار ایدی .
 اون دردنجی لوئی نك زمانده صنعتکارلر نظامات مخصوصه
 صده تابع ایدی ، قولبه ر ارباب صنایعه شارل لو برون
 نامنده کی نقاشی رئیس تعیین ایتدی . معمارلر ، نقاشلر ،
 نقارلر ، حکاکلر ، قیومچیلر ، ابانو سچیلر و سائر ارباب
 صنایع انک زیر اداره سننده بولنور و اکثریا ترتیباتنه توفیق
 حرکت ایدرلر ایدی . قی الحقیقه صنایعک بو وجهله

تحت اعصاره النمسی شایان مؤاخذہ در ، لیکن شو اتحاد
 بیوک اثر لر حصوله کتیر مشدر ؛ ارباب صنایعک علی حاله
 ترک اولم لرینه نسبتله بوجہله اداره اولم لری نتایج حسنه
 حصوله کتیر دی . لیکن صاحب مسلك اولان استادلر
 بوسلکه کیر مکیدن استکراه ایدر لر و سرائیک خارجنده
 یشار لر ایدی .

۱۶۶۶ سنه سنده اون دردنجی لوئی روماده فرانسه انجمن
 دانشنی تأسیس ایدی . بولطفدن استفادیه استحقاقی
 اکلاشیلان کنجیلر حکمدارک مصارفیله سنه لرجه روماده
 امرار وقت ایدر لر ایدی . لیکن آنلره ایتالیا ده اقامت
 کافی دکل ایدی ، اون التجی و اون یدنجی قرن
 اوستادلرینک اثر لریله و آثار عتیقه ایله ده اشتغال ایدر لر
 ایدی ، مع هذا بونلر شخصیتلرینی ضایع ایتدیلر . ذوق
 تقدیر ، حب انتظام کبی اوصاف ملیه لرینی ایتالیا نیک
 دورا نقر اضنده بیله محافظه ایتدیلر . از جمله یوسه دن ،
 قلودلور من ایتالیا ده توطن ایتیکله برابر فکر لری فرانسز
 اوله رق قالدی و بالجمله ایتالیا نره تفوق ایتدیلر .

۲۲۲ . — معماری . — قرن مذکورک اوائلنده

در دنجی هانریک واون او چنجی لوئی نك زمان سلطنت ترنده شاتولرده فرانسه اصولی محفوظ ایدی لیکن اینیه عمومیده کیمدیجه معماری ملی ترك ایدیلرک ازمنه عتیقه وایتالیا نمونه لرینه امثال ایدلشدرد . فرانسه صنعتکارلری ایتالیا دن اورویایه انتشار ایتش اولان باروق اصولنك غرابنی قبول ایتدیلر در دنجی هانری لوور ، توویلیری ، مونته نه بلو ، سن ژه رمن عملیاتنه دوام ایتدیردی . ماری دومه دنجی نك معماری صالومون دوبروس دخی لوکس نبرغ سراینك کلیسامنك قیوسنی انشا ایدی اون او چنجی لوئی زماننده لومهرسیه لوور سراینده چالشدی لیکن انك بنامندن اثر قالمامشدر .

ژول حاردوین مانسار ، اون در دنجی لوئی نك منتخب معماریدر ؛ وهر سای شاتوسنك قسم اعظمی انشا ایدی . مع مافیله وهر سای سرایی او قدر جسامتیله برابر معمارلر نظرنده حائز اهمیت بر اصول اوزره مؤسس دکلدر .

۲۲۳ — نقاشلق . — اون یدنجی قرنك ابتداسنده فرانسه مسلیکی پك منفور ایدی . هیشل قره میته

اون دردنجی هانزینک نقاشی اولوب میکل آنجه لوی
 فنا بر صورتده تقلید ایتدی . اندن صکرده سیمون وونه
 اون اوچنجی لوئی نیک برنجی نقاشی ایدی . شاگردانی
 کندینه تفوق ایتشد . « ف. دو شامپه نی » برو کسلده تولد
 و فرانسه ده توطن ایتش و ماری دومه دیچی ایله ریشه لیونک
 منتخب نقاشی اولش ایدی ، بونک اناری او قدر پارلاق
 دکسلده افاده می چوق کوزلدر .

اوز تاش لو-سوئور (۱۶۱۷ — ۱۶۵۵) ماهر
 بر نقاش ایدی . زوجه سنک و فانیله عنفوان شهبانده
 فلاکت زده اوله رق وفات ایتشد ، یک چوق اثرلی
 وارد ، استادلی حیرته بر ایتشد . « نیتوله پوسه ن »
 انده ایرده تولد ورو ماده توطن ایتشد . اون اوچنجی
 لوئی ایله ریشه لیو فرانسه یه کلسنی ارزو ایتدیلر ، لیکن
 سرایک انتر یقه لرینه ایله مدیخندن رومایه عودت ایدوب
 من بعد طیشاری چیقه دی . نیجه صنعتکار لر اطرافنده
 اجتماع ایتدیلر و تاثیرینه تابع اولدیلر . — اون دردنجی
 لوئی نیک سراینده نیجه نقاشلر یشامش محار به لرینک
 و محاصره لرینک وقایعنی تصویر ایتشددر .

۲۲۴. — حکا کلق . — اولاری فرانسهدده

حکا کلق تأسدس ایتدهش ایدی . « ژاق قالو »
حکا کلکی تحویل ایدی اون ایکی یاشنده ایکن لورده نی
ترک ایدوب ایتالیاده بولنان بوهمیالی رفقاسنک یانه
کیتدی ، باباسنک مملکتنه جلب ایلش ایسهده تکرار
فرار ایلدی اون ایکی سنه ایتالیاده عمر کچوروب فرانسهیه
۱۶۲۱ سنهسنده عودت ایلدی . قالو اول امرده معدن
حکا کلکی ایله باشلادی قریحدهسی پک واسع ایدی ،
اسکندرک محارباتنی تصویره مأمور اولدی .

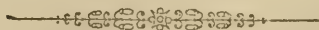
۲۲۵. — تقارلق . — قرن مذکورک نصف

اولنده کیلهن، سارازهن، آنکیه نامنده مشهور استادلر
یتشمش وروماده تحصیل ایلشدر . بونکله برابر فرانسه
منقولاتی ترک ایتدیلر . لو برون نام استادک مؤخرأ اون
دردنجی لوئی نك خدمتده و یردیکی تقارلر انلرک معلوما-
تدن اقتباس ایتشدر .

بهر پوزه دخی مشهور تقارلردندر سرایک خارچنده
چالشمشدر .

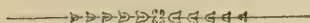
۲۲۶. — حرف و صنایع . — قولبهر ، ۱۶۶۲

سنة مئده « قو به لن » کارخانه سنی تأسیس ایتمه کله فرانسه
 خالچیلغنیك تفوقنی تأمین ایتدی، بو کالو برون مدیر تعیین
 اولندی. بورادن چیقمان بیوک دیوار خالیلری اول وقت
 تزیناتک نمونه سی عسدا اولنور ایدی. حالاقیمو مجلیقه ده،
 منقولات بیتیده اشبو نقاشک نفوذی بولتمقده در.

دردنجی فصل

اون سکیزنجی قرنیه فرانسه صنایعی

مندرجات : اوصاف عمومیہ • معماری • نقاشلق •
حکاقلق • نقارلق • حرف • صنایع •

۲۲۷ • اوصاف عمومیہ • — اونسکیز •
نجی قرنیه سیاسیاتده وادیاتده اولدیغی کبی صنایعهده دخی
اون یدنجی قرنک منقولاتی ترک ایدلدی وساخته وضعیتلر
وقاعدهیه غیرموافق اثار او عظمت نما و موافق قاعده
اثاره خلف اولدی. اونسکیزنجی لوتی نک ومعاصر لرینک
نمایش التندسته سترایتدکاری اخلاق بوز قلمقری هر طرفه
انتشار ایتیش ایدی •

قرن مذکورک نصف اخیرنده ایسه جدیدات ارزو
ایدلدی، آثار اساطیر به ترک اولندی. بوزمانده ایدی که

« دیده رو » تیاتر و یه قروی در امنی ادخال ایتدی . ینه او وقتده ایدی ک ژان ژاق روسو طبیعتده عودتی توصیه ایدیه یور ایدی . اول وقتدن اعتباراً قروی اولان صورت حیاتک تصویری مودا حکمنه کیردی . یاخود آثار عتیقه یه عودت اولندی . انی منتقدلر شایدر و معمارلر ، نقارلر ، نقاشلر تحصیل ایدر ایدی .

۲۲۸ . — فن معماری . — اون ساکننجی

قرنک نصف اولنده ابنیه مخصوصیه معماریسی زیاده بر لطافت کسب ایتدی . بوبابده کی ترقیاتک اک مهمی بنالرك تقسیماتنده در ، اوللری هر درلو مساعی بنالرك خارجنه واحتشاماته صرف اولنور ایدی : آثار عتیقه و ایتالیا بنالرینه توفیقاً انشا ایدیلن بنالرك واسع والو یرشمنز ایدی . قرن مذکور بنالرينك تقسیماتی ، کیرلی نردبانلری ایسه مسکنلره لطیف بر اقامتگاه رنگنی و یرشدور .

مع مافیه معماری عتیق مسلیکی بالکلیسه منقرض اولمامش ایدی ، ابنیه عمومیه ده انک قواعدینه مراجعت اولنور ایدی . ۱۷۴۳ سنه سندن اعتباراً اون بشنجی لوئی نك باش معماری غایر یلک تأثیر نفوذیله قلاسیق

مسلكى بر قوت جديده آدى . اون سگزينجى قرنك
 او اخرنده مسلك مذ كور كاله واصل اولدى ، ارتق
 بوفرانسه معمار يسي دكل ايدى .

۲۲۹ . — نقاشلق . — نقاشلق خصوصنده
 اون يدنجى و اون سگزينجى قرنلر بيننده تفاوت پك
 ظاهر در و اطو مسلك جديدك اك كوزل براستاديدر :
 و اطو مخترع ايدى ، نيجه شا كرد يتشديردى ، اثرلى
 پك چوقدر .

بوندن ماعدا برچوق استادلر يتشمش ايسدهده مهار -
 تلى اودر جهده دكلدر . ازجمله لوموئين ، ورساى
 سراينك طواننى تزئين ايتمش ، وولترك بيله حيرتنى جلب
 اينلندر . بوشه (۱۷۰۳ — ۱۷۷۰) انك شا كريدى ،
 اون سگزينجى قرن او اسطنده بيوك بر شهرت قزانمشدر .
 بوشه نك عاليه رقباسى شدتله هيجوم ايدرلى ايدى . اون
 دردنجى لوتى زمانده منقوشات و منقوراته دائر عمومى
 سركيلر اچلمش ايدى ، اون بشنجى لوتى نك زمانده
 بوسر كيلر تحت انتظامه النوب ۱۷۳۷ سنه سندن
 اعتباراً هر سنه وقوعبولور ايدى . ۱۷۵۳ سنه سندن

صکره ایکی سنهده بر وقوعبولغه باشلادی. انجمن دانش
 اعضالری اثرلرینی اوراده عرض ایدرلر و صنایع و فنون
 مراقلیرینک ذوقنی تحریک ایلرلر ایدی. مع مافیہ انتقادات
 صنایعیہ ظہورہ کلدی « دیدرو » نام مورخ بوشه نك
 علمینده اثرلر نشر ایتکه باشلادی. « دیدرو » نك
 ثنا ایتدیکی امتداد « غروز » در ، اخلاقه دائر چوق
 اثرلر تصویر ایتشدر. فکری و حسسیاتی معاصرلرینه
 کندینی سودیرمشدر. مع مافیہ حیاتنک صوکننده یکی
 یتیشملر طرفندن تحقیر اولنغه باشلادی ، ۷۵ یاشنده بینه
 تعیش ایچون چالیشمغه مجبور و حکومتک توصیه سنه
 محتاج ایدی .

اسملری تحظر ایدیله مهین دهانیچه صنعتکارلر کسب
 اشتهار ایتشدر : بونلردن بعضلری رقائل و یتین درجه سنه
 چیقارلق ایستیلور.

۲۳۰ . — حکا کلق . — اون سکزنجی قرن؛
 فرانسه حکا کلتنک دور ترقیسیندر. مع مافیہ هرکس
 بوکا اشترک ایتدی و مختلف مسلیکر چیتدی . « ژرار
 اودران » ک شا کردی لیونلی پهر دروه ، اوغلی

پەر امبىەر ، يکى قلود مسلك مذکورک رؤساسى ايدیلر :
تاریخه منسوب نیجه آثار حصوله کتیز دیلر .

۲۳۱ . — فن نقر . — اون دردیجی لوئی نك

زمان سلطنتی فن نقره مساعد ایدی . حکمندان مسکنلرینی
هیكل ایله طول دیردیلر . بو اثرلرده او صاف احتشام
وزینت واردر . بو مسلكلر اون بشنجی لوئی زمانده
دوام ایتدی . ژان باتیست لوموئین الك ماهر نقارلردن
بری ایدی ، قولسز نصف هیكللرک و تاریخه منسوب
هیكللک ماهر بر استادی ایدی . اون بشنجی لوئی نك
هیكلنى یامق ایچون تعیین اولندی . — قالدونه بیوک
بیوک بر نقار اولوب دلی پترونک آته یلشمش اولدیغی
حالده کی هیكلنى انشا ایتشدر ، پترسبورغده موجوددر .
هوددن نام نقار دخی مونته سکیونک ، دیدرونک ،
الامبرک ، ژان ژاق روسونک ، بوفونک قولسز نصف
هیكللرینی حصوله کتیر مشدر . صنایع نفیسه مراقلیلرینک
نزدنده الك زیاده نام قزانان آثار بونصف هیكللر ایله
یلشمش طوپراقدن معمول تصاویر و مجوعه لر در
بونلر تزینات داخلیه یه برار ایدی . بو صورتلک

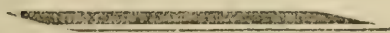
یکی بر نقارلق ظهور ایتدی که قلمودیون (۱۷۳۸ -
 ۱۸۱۴) بومسلاک اربابندندر .

۲۳۲ . — حرف و صنایع . — اون دردنجی

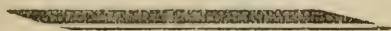
لوئی نك زمان سلطنتنده منقولات بیتیه پك ظریف دكل
 ایدی . اون سکزنجی قرننده دهها ظرافت کسب ایتدی .
 ساقسونیانك ، چینك ، ژاپونیانك ، پورسلن اوانیسی ایله
 مساکن تزین اولنور ایدی ، قلم ایله ایشلمش و مذهب
 طونجلمر دخی موده ایدی . قابه‌ری ، غودیهر بوجنسدن
 چوق اثرلر حصوله کتیردیله و صنایع نفیسه هراقلیلی
 طرفدن جایه اولندیله . اون التنجی لوئی زماننده فرانسه‌ده
 چینی فابریقه‌لری چوق ایدی . روان‌ده ، نه‌وهرده ، موستیبه‌ده ،
 استراز بورغده فابریقه‌لر وار ایدی . بونلر فغفوریلری
 چیچکار ایله ، اشخاص تصویریله ، عربدن مأخوذ
 نقوش ایله تزین ایدرلر ایدی که حالا آنلره تقلید
 ایدلمکده در ؛ ینه بوزمانده پورسلن صنعتی ترقی ایتدی ،
 ۱۷۵۶ سنه‌سنده سه‌ورده قرال فابریقه‌سی تأسیس
 اولندی .

بشنجی فصل

— اون طقوزنجی قرنده ترقیات فنیه و صنایعه —

مندرجات : — اصنایع نفیسه : رساملق — نقارلق —
 معماری — موسیقی — ۲ فنون : فنونک ترقیاتی —
 علوم اخلاقیه — فلسفه — حرفت ، زراعت ، تجارت —
 ۳ فنونک تطبیقاتی — بخار — الکتریق — زراعتک
 ترقیسی — ترقی تجارت — متهر عمومیلر — اهلینک
 و ثروتک زایدی .

صنایع نفیسه

۲۳۳ . — رساملق — مقدا پر نسلرک تشکیل
 ایتمش اولدقلری الواح و هیسا کل مجموعهلری اون
 طقوزنجی قرنده فرانسه حکومتینک تحت تملکنه کیردی .

بوجو عهدلر عمومی موزه لره وضع اولنمقله اوراده هم صنایع نفیسه مراقیلیرینه وهم صنایع اربانه یاراقده در. قرن حاضرده کی رساملر ایچون همان اورویانک هر پایتختنده سنوی رسم و نقر مشهرلری تنظیم اولمشدر؛ بونلردن اک مهمی پارس صالونیدرکه اون سکزنجی قرنده باشلامشدر؛ بوکا هر سنه اوچ بیک دن زیاده لوحه وبشیوز هیکل وضع اولنمقله در. زنکین صنایع نفیسه مراقیلیری بیننده خصوصی دیوانخانه لره مالک اولقی موده سی ظهور ایدلیدن بری مشتریلرک رقابتی لوحه لره بیلنمین نیجه فیاتلر ویردی: اوچ یوز بیک فرانقه قدر صاتیلان لوحه لر سویلنمکلده در. شوصوک سنه لره قرن حاضر رساملرینک لوحه لری دور تجدد اوسته لرینک اثرلردن بیلنه زیاده فیاتنه چیقمشدر؛ رساملق بر صنعت منتظمه حالنه کیردی. الیوم نیجه بیکرله رسام تعداد ایدلمکلده درکه چوغنی فرانسه ده در؛ بونلردن اک معروف لری استراحت ایله عمر کچیرمکلده و بهضلری دخی ثروت عظیمه نائل اولمقله در.

اون طقوزنجی قرنک مورخلری کبی رساملری دخی

رسمك هر در لوسنی تجربه ایندیله . پارس صال و ننده
 کوروله بن هیج بر نوع رسم بولنه ماز . ادبیات کبی
 رساملق دخی متعاقباً اوچ مسلکدن یکمشدیر : اون
 طقوزنجی قرنک ابتدا سنده قلاسیق مسلکی باشلارکه
 بونک مرکزی پارس اولوب رئیس دیویدر ؛ بومسلك
 اربابی ازمنه عتیقه دن و علی الخصوص روما تاریخندن
 انسان مواددی ترجیحاً ترسیم و بویادن زیاده رسمه
 دقت ایندرلر . ثانیاً ، المانیاده ۱۸۲۰ سنه سنده
 پرومانتیک مسلکی تشکل ایتشدیرکه رئیس اووهر بهک
 ایله قورنلیوس در . المانیسارومانیک لری خرسایانلره
 وشوالیله دایر مواددی آیر ، لکن رنگه رسم قدر اهمیت
 و یرمز لر . رومانیک مسلکینک فرانسه ده ترقیسی ۱۸۳۰
 سنه سندن صکره در . اوچنجیسی ره آلیست مسلکیدر ، که
 اشیانک لهماقنه اصلا دقت ایتدیله اولدیغی وجهله
 بوجه حقیقت ارائه سنی ایستر .

قلاسیق مسلکی ایله رومانیک مسلکینک ترجیح
 ایتدکاری جنس تاریخ رساملیدر ، که ماضینک صحنه .
 لرینی ارائه ایندر . قلاسیقلر صحنه لرینی ازمنه عتیقه دن ،

رومانیکار قرون وسطادن، قولور یستلر شرقدن ایرلر .
 مورخلر کبی رساملر دخی کندی اثرلر ینک محلی اولان
 رنگنی ویرمکه چالیشدوق کوسه تردکلری اشخاصه
 صحنه نک موضوع بولندیغی زمانک و مملکتک قیافتنی
 ویرلر ایدی . یارم قرنندن بری تاریخ رساملغی، تاریخ
 درامی ایله تاریخ رومانی نک حالنی آلدی . صنعتکار
 آنجق کندی رأی ایتدیگی شیلری ارائه ایله جکدر .
 رساملق اوچ درلودر برنجیسی جنس رساملغی، اینجیسی
 پهی زاژ دزیلن مواقع طبیعه رساملغی، اوچنجیسی
 تصویردر . المایاده جنس رساملغی حکمفرما اولوب
 دوسه ندورف مسلکیله یکی مونیخ مسلکی طرفندن ارائه
 اولمشدر . تصویر و پهی زاژ رساملرندن کیموکلری
 فرانسزدر . تورو، روسو، میله، فروماتهن، قابانهل،
 برهتون کبی .

۲۳۴ . — نقارلق . — نقارلق اون طقوزنجی
 قرنک ایتداسنده ایتالیا ده قارناوا و سائرلری طرفندن
 ترقی ایتدیلمشدر . یارم قرنندن بری ماهر نقارلر
 المایاده، ایتالیا ده، و علی الخصوص فرانسده

نادر دکلدر . بوتقارلر مقابر ایچون واما کن عمویمیده
 یایلدی معتاد اولان حاطر کگذار مؤسسسات ایچون
 چالیشیرلر . لکن تقارلق رساملق قدر مراقیلیر طرفندن
 تحری اولمادیغندن تقارلرا کثرت اوزره حکومتک توصیهلر
 یینی ارامقلمه و یاخود اشخاصک قولسز نیم هیکلر یینی
 یاغملقه یشامق درجه سنه تنزل ایتشلردر .

تقارلقده رومانیکلر ایله قلاسیکلر ییننده مناقشه
 یوقدر . جمله سی اثار عتیقه یینی نمونه مقامنده طوتهرق
 ساده و شدتلی رسملی اتحاد ایدرلر ۱۸۴۸ سنه سندبری
 تقارلردن بر قسمی ره ایست مسلیکنسه دونمشلردر .
 کندی نمونه لری یینی تماماً و عنیاً چیقارمغه چالیشیرلر . یایدقلمی
 تصویرلره بر افاده و حرکت و یررلر . کوزل شکلری
 تحری ایتکده اولان قلاسیق هیکلر تراشلغی یاننده افاده
 هیکلر ایشیسی دخی ظهور ایتدی که اشخاصک سیمالری یینی
 کونسترمکه غیرت ایدر .

۲۳۵ . — فن معماری . — اون طقه ووزنجی
 قرنده انشا ایدیلن اینیه عومیه یعنی کلیسار ، شهر او تلاری ،
 حکومت قوناقلری ، تیاترولر ، خسته خانهلر ، قشهلر ،

مکتبلر قدر اثر هیچ بر زمان حصوله کتیرله مشدر ؛ لکن
 بونلردن چوغی اسلو بسز ابنیه دن عبارت اولوب دیکر لری
 دخی مؤسسات عتیقه نك تقلیددن بشمه برشی دکادر .
 اون سکنزنجی قرنك نه یاتنده روقوقو اسلو بندن
 وایتالیا مؤسساتنك تقلیددن نصرت ایداش ایدی . دور
 تجدد صنعتکارلرینی تقلید واسطه سیله مؤسسات عتیقه یی
 تقلید ایتکدن اوصانلیدی . معمارلر طوغریدن
 طوغری یه مؤسسات عتیقه یی تدقیق ایچون ایتالیا یه
 و یونانستانه عزیمت ایتدیلر . بوجمله قلاسیق مسلیکی
 تولد ایتدی که مؤسسات عتیقه اشکالی نقطه سی
 نقطه سنه حصوله کتیر مکدن عبارتدر ؛ علی الخصوص
 فرانسه ده روما صنایعنه و المانیاده یونانستان صنایعنه
 تقلید ایدلیدی . اول وقت فرانسه ده مادلن و بورس
 ابنیه سی انشا ایدلیدی که اسکی معابدك تقلیدیدر . قاروزل
 طاق ظفری انشا ایدلیدی بوده تیتوس طاقنك تقلیدیدر .
 مؤخرأ المانیاده باویه را قرالی برنجی لوی مونیخده یونان
 بنالریله تماماً بر شهر انشا ایتدیردی . بویونان جدید
 مسلیکی ۱۸۴۸ تاریخنه قدر امتداد ایتدی .

رومانیتک مسلکی ، یکی بر اصول احداث ایتدی .
 بلکه آثار عتیقدینی تقلید ایدن قلاسیقلرک عکسنه
 اوله رق نمونه مقامنده رومان وغوتیک اسلوبلرینی اخذ
 ایلدی . فرانسه ده بومسکک رئیس اولان « ویوله اودوک »
 آخر عمرینه قدر قرون وسطانک مؤسساتنی تعمیر ویایکیدن
 انشایتمکک چالیشدی رومانیتک مهمارلری رومان ویاخود
 غوتیک کلیسارلیله اولارینی تقلید ایتکدن بشقه بر اثر
 حصوله کتیرمدیلر ؛ لکن بوخصوصده بیوک بر خدمت
 ایتدیلر : شویله که اهالی یه نیجه قرونن بری محقر اولان
 رومان صنایعی ایله غوتیک صنایعنه حیرت ایتکی
 اوکرتدیلر ؛ مشرف خراب اولان قرون وسطا آثار
 نفیسه سنی انخرابدن قورتاردیلر . پارسده واقع نوتردام
 کلیساسی بیله اوله برفنا حالده بوزلمش ایدی که « ویوله
 لودوک » انک تعمیرینه سنه لرحه اوغراشدی ؛ المانیاده
 وارنبورغ شاتوسنی همان تماماً اتشا ایتک لازم کلدی .
 شو صوک سنه لرده بعض مهمارلر عادات حاضره یه
 مناسب بر اسلوب جدیدده بنار انشاسننه چالشمقده درلر :
 پارس اوپراسی ، بروکسل عدلیه سرایی کبی .

۲۳۶ — موسیقی — ۰ — اون طقوزنجی قرنه
 « موسیقی دوری » تسمیه ایدلملکه در. فی الحقیقه جمعیت
 ایچنده موسیقی ادبیات قدر بیوک بر موقع احراز ایتدی ؛
 بالجمله مراسمدن بر قسم اولدی ؛ ۱۸۳۰ سنه سندن بری
 علی العموم معتبرانک قزلرینک تربیه سنده ازم عداولندی
 وهمان بالجمله اورور پاممالیکی موسیقی مکتب ابتدائیه
 ادخال ایتدیلر. فرانسه وانکاره کبی موسیقی نك اخلاق
 مدینه ده داخل اولدیغی مملکتلر بیله المانیا و ایتالیا واسلاو
 ممالیکی کبی موسیقی نك ملی اوله رق قالدیغی مملکتلره توفیق
 حرکت ایلدیلر .

اون طقوزنجی قرنه قرون سالفه نك هر برندن
 زیاده موسیقی شناسلر حصوله کلدی . بونلرک بیوکی
 به توودن (۱۷۷۰ — ۱۸۲۷) عداولتمده در . قرن
 حاضرک نصف اولنده اهالی یکدیگرندن متفاوت ایکی
 مملکتلر آیرلیدیلر : بری ایتالیا ان مسلیکی ، دیکری المان
 مسلیکی در . المان موسیقیسی آهنگ ، صوتات ، اووهرتور ،
 مهلودی دن عبارتدر .

بوموسیقی آهنگ طاقی ویایانو ویاصدا ایله یابلقده در .

ایتالیانلر آنجق تیاترواچون چالشدیلر؛ آنلرک او پرالر
فرانسه خلقنه مخصوص اوله رق فرانسز کلماتدن مرکبدر.
فرانسه موسیقیسنه کلنجه بو بر او پراویا خود او پراقومیک
اولوب ایکی بیوک مسلك بینده واسطه در.

رومانتیک مسلكنک حکم سوردیکی اثناده ایتالیانلر
فرانسه ده موده اولمشلرایدی: پارسده کی ایتالیا تیاتروسی
بیوک جمعیتلرک محل تلاقیسی ایدی. ایوم اهاالی المانی
موسیقیسنی ترجیح ایتکده در که ده آهنگلی، ده عمیق،
ایتالیا مسلكنندن ده متنوع بولمقده در. ریشار و اغنهر
اسنده بر المانیالی موسیقی دزامنی ایجاد ایدرک او پرای
تجدید ایدی: موسیقیسنی لیرالیت دینلن او پرا کفته.
سی محررلرینه توضیه ایدیلن کلمات اوزرینه یازه جنجی برده
کرک کفته یی و کرک موسیقی بر طرز نوینده ترکیب
ایشدر. وقعه نك انقطاع ایتدیکی یرلده مصراعلری قطع
ایتدی. معنی نك بوسره ده بر آقتورا اولسنی و موزیقهنک
کفته ایله برابر بولمسنی ایستدی.

زمانزده دخی عوامک قبول ایتدیکی مه لودیلرده

جدید بر موسیقی منبجی کشف اولندی و علی الخصوص
المانیاده واسلاو ممالکننده عامیانه هوالر جمع ایدلدی.

۲ فنون

۲۳۶. فنونک ترقیاتی. — قرن حاضره
اکثریا « علوم و فنون دوری » دیلیر. بالجمله اقوام متمدنه
مؤسسات فنییه مباشرت و دارالفنونلر کشاد ایتشلر درکه
بونلرک معلملرینک اقدام و وظائفی فنونی ترقی ایتدیر مکلر ؛
هیچ بروقت شمذیکلی قدر فنون متنوعه دیه واقف علما
یتشمه مشدر. هیچ بروقت علوم و فنون شمذیکلی قدر منتظم
بر یولده کیمه مشدر. هر فنک بالجمله ترقیاتی تماماً تعداد
ایتمک ایچون صحیفه لری طولدیر مق لازم کلیر. اک
سریع ترقیات علم کیمیا ایله علوم طبیعییه نمایان
اولمشدر. علم حیوانات کووییه طرفندن فن شکلنه
قونمشدر که بوذات تشریح حیواناتی میدانه قویمش
و « سلسله حیوانات » نام اثرنده حیواناتک
تصنیف عمومیسنی ارئه ایلشدر. — علم نباتات دخی
« تشریح نباتات » و « وظائف الاعضاء نباتات » ایله
اکال ایدلشدر که بونلر نباتاتک اعضاسنی و وظائف

حیاتیه سنی بروجہ صحت ارانہ ایتشدر . — علم الارض
 ایله علم المستحاثات بتون بتون یکی برر علمدر ؛ بونلرک
 اساسنی کووی به وضع ایتشدر ؛ علما طرفندن اجرا
 ایدیلن حفریات ، مهندسلر طرفندن طاش او جاقلرنده
 ودمیریولی کسیکلرنده اجرا ایدیلن عملیات انواع اراضی
 ایله کره اوزرنده تعاقب ایدن انواع حیواناتک نمونلرینی
 اهدا ایتشدر . — علم وظائف الاعضاء عمومی ، فرانسه ده
 برحیات اولان حیوانلر اوزرنده اجرا ایدیلن تجارب
 واسطه سیله « قلو دبرنار » طرفندن تشکیل اولمشدر .
 — علم الانسجه دخی المانیاده خرده بین ایله اجرا ایدیلن
 تدقیقات واسطه سیله شکل ایتشدر .

بوفنونک کافه سی ، داروین طرفندن حیوانات حقمنده
 بیان ایدیلن وبالجمله علوم طبیعییه تعمیم ایله یین « بسیطدن
 مرکبه ترقی ایله نشو و نما » فرضیاتنک نتیجه سی اولان
 برمسلمکده اجتماع ایتشدر . بوفرضیه اول وفته قدر
 منفرد قالان حادثاتی برلشدرمکه مساعده ایتش و تدقیقات
 فنیه ایچون یکی برطریق ارانہ ایتشدر .

علم کیمیا اون سکرنجی قرن نهایتنده « شیل » اسمنده

براسویجلی ، « پرستله ی » اسمنده برانکلین ، « لاووا
 زیه » اسمنده برفرانسز طرفندن احداث اولمشدرکه
 بوذاتلرک مهم اجسام کیمیویه بی مجرد اوله رق استحصال
 ایتمشدر. صوی ا ک اول « مولد الماء » ایله « مولد
 المحوضه » یه تفریق ایدرک تحلیل ایدن « لاو
 وزایه » در. علم کیمیا اول وقتدن بری فرانسه ده ،
 المانیاده وانکلترده هتتادیاً ترقی ایتمشدر. اجسام بسیطه نك
 استحصالندن صکره انجق حیوانات ایله نباتاتدن حصول
 بولان اجسام عضویه نك تحقیقنه کیریشمشدرکه بو وجهله
 « کیمیای عضوی » حصوله کلشدر ؛ کیمیای عضوی
 بدرجه ایلرولدی که اجسام عضویه نك عناصرینی
 ترکیب کیمیوی واسطه سیله برلشدره رک آنری طبیعتده
 اولدیغی وجهله حصوله کتیرمه مکه موفقیت حاصل
 اوله یور .

حکمت طبیعه ده کی کشفیاتک اک مهمی « الکتریک
 مقناطیسی » و (جریان بالتشویق یعنی) اندو-
 کسیون جریانلر بدر بوخاصه هم فرانسه ده وهم
 المانیاده معاً کشف ایدلشدر. وینه نظریات حکمییه نك
 اک مهمی قوت ایله حرارتک تعادل منجیقیمییدر. اختراعاتک

دهمی دخی تحلیل طیفی در که اوزاقده بولنسان کواکب
 نابه و با سیاره دن هر هانگی بر جسمک ضیاسنی طویلایه رق
 و تحلیل ایده را نه دن مرکب اولدیغنی تدقیقه مساعده
 ایشدر .

علم هیئت ، شمسک و ارضک و بالجمله سیاراتک تشکنی
 ایضاح ایندن « لاپلاس » فرضیه سیه تشکنی اکیال
 ایش و (نه بولوز دنیلن) سحابک ترکیباتک کشفیه
 کسب کال ایشدر . — علم جو ، ایچون جبال شاهقه نک
 ذروه سنده رصدخانه لر اعمال ایدلمش و برچوق حادثاتی
 جمع ایش ایسه ده هنوز برفن حالنه کیره مشدر .

۲۳۸ — علوم ادبیه . — اون طقوزنجی

قرنده علوم ادبیه ده بو حرکت ظهوره کلدی . اخلاقه
 دائر و قوعه کلن علائم و حادثاته و قوف و اطلاع ارزوسی
 تولد ایتدی . بالجمله علمده ساحه نمای بروز اولان
 لسانلر ، کتابلر ، قوانین ، تشکیلات کی فکر بشرک مظاهرینک
 مطرداً تدقیقنه و انلری اداره ایدن قوانینک تجریسنه دائر
 ایلک تجربهلر اجرا اولندی . بومساعی علی الخصوص

انكساره دارالفنون زینك معلمی طرفندن اجرا ایلمشدر .
هندوستانك وعجمستانك السنه ومذاهب عتیقه سی الده
ایدلی . بونری روملك ولاتینلرك لسانلرینه ومذهبلرینه
مقایسه ایتدیلر بومقایسه دن علم اللسان وعلم مقایسه اساطیر
وجوده کلدی . لسانلرك قوانین منتظمه یه توفیقاً تشکل
ایتدیکی مشاهده اولندی . اول وقته قدر اوروپا ججه علم
صرف اسبابی بیلمه یین برطاقم قواعد مجموعده سنندن بشقه
برشی دکل ایدی ، « غریم » ایله « بوپ » نام
متفکر « غرامر » ی لسانلرك اصلنی وتحولاتی
یلدیرن بر علم حالنه کتیردیله . « هومبولد »
دخی میسیونرل طرفندن جمع ایلمش اولان اقوام چینیه
لسانلریله اقوام وحشیه لسانلرینی مقایسه یه ادخال ایدلرك
« لنگویستیک » نامیله « برعلم عمومی السنه » احداث
ایتشد . بعینه بوتجرددك تاریخده دخی دخی ایقاعی ارزو
ایدلی . یالکز نقل وقوعات رینه جمعیات بشریه نك
انقلاباتك منتظماً تدقیقنه کیرلدی . بوتشبت علی الخصوص
المانیایا فیلسوفلریله نحریرلری طرفندن اجرا ایدلی . بونلر
تاریخك انجق دلائل موثوقه ایله تاریخ اوله بیله جکی

اساسی قویدلیر ؛ تغییر ایدلمش عبارده لری یکیدن تشکیله
 و مزیتنی تعیننه مساعد اولان انتقاد اصولنی اختراع
 لیتدیلر . یازیلری و آثار عتیقه بقایاسنی بولمق ایچون
 یونانس-تانک ، ایتالیا-انک ، مصرک ، آثورک اراضیسی
 حفر ایدلدی . کتبخانه لرده و مخزن لرده اوره پانک
 تاریخی حقنده دلائل تحری اولندی . بو علمانک برقرن
 اشناسنده بی جهد و غیرت لری سایه سنده تاریخ همان یکی بر
 علم حالنه کیردی .

تاریخ حقنده انخاد ایدیلن بواصول جمعیت لک تدقیق
 خصوصنده دخی تطبیق اولندی ، اقوام مختلفه نك قوانین
 و نظاماتی نصل تشکیل ایتدیکی تحری اولندی . بو وجهله
 « ساوینی » نك پیشرو اولدیغی المان مسلیکی طرفندن
 احداث ایدیلن « حقوق تاریخیه » تشکیل ایتدیکی کبی
 علم سیاسیات تاریخیه ، فن تدبیر سیاسی ، تاریخی دخی تشکیل
 ایتدی . ایشته بوجهت لردن « اون طبقه و زنجی قرن ، بر
 تاریخ دوریلر » دینه بیلیر .

۲۳۹ . — فلسفه . — زمانزده ایکی بیوک
 مسلك حصوله کتیر مشدر : بری المانیا ، دیکری انکلتره ،

مسئله کی در « قانت » دن بری کن المانیا فیلسوف لر، علم مافوق الطبیعیه ایله اشتغال ایتشلر در، بونلرک مطمح نظری هیئت مجموعۀ کائناتی افاده ایده جک و کائناتده انسانک طو تدیغی موقعی کوستره جک بر اصول تأسیس ایتکدر. قانت، فیهت، شالینغ، هه کل، شوپن هاوئر کبی فلاسفه دن هر برینک کندی نه مخصوص بر رمسلیکی واردر: فکر لرینک تعمقی ایله، و اثر لرینک لطافت شاعرانه سیله افکار عمومی یی حرکتیه کتیر مشلر در؛ بالجمله محرر لر ده، سیاسیونده وزمانلرینک علماسنده بوفیلسوفلرک افکارینک ایقاع نفوذ ایتدیگی کورلمکده در.

بالعکس انکلیرلر منطقہ و علم روحه منتسبدر لر. بونلر انسانلرک فکرندن چکن وقایعه نظر ایدهرک انلری تصنیف ایدر لر. بونلرک علم مافوق الطبیعه دن حصه لری آذر در: ترجیحاً علم سیاسیات و علم اخلاق ایله اشتغال ایدر لر؛ معاملات بشریه یی اداره ایدن قوانینی مشاهده ایدهرک علوم مذکورده یی علم شکلنده تشکیل ایتک ایستر لر.

۳۰ حرفت ، زراعت ، تجارت ۰

۲۴۰ . — فنونك تطبيقى ۰ — اون طقوزنجى
 قرنده فنون يالكيز كسب وسعت وترقى ايتمكله اکتفا
 ايتيوب منافع بشريه يه خادم اولدى . موافق حقيقت
 اولان قوانين ونظريات معينه يه واصل اوله رق جهات
 عمليه يه دخى تطبيق ايديله بيله جك برحاله كلدى . فنونك
 كسب ترقى ايتسى بووجه له جمعيت بشريه نك بالجمله
 صنايعنه كمال ايراث ايتدى ؛ بونلرده حرفتى ، زراعتى ،
 وسائط نقليه يه تجديد ايلديلىر . بو ترقيات دخى احوال
 حياتيه ده اصلا كورلمه ين برتحول سر يع حصوله كتمردى .
 هر مملكتده علمايكىدن برطاقم علائم جديده كشف ايتدكجه
 وقوانين جديده يه ايضاح وافاده ايلدكجه ار باب حرفت ،
 مهندسلىر ، كيميا كرلىر بوندن استفاده يه قالشديلىر : بعضلىرى
 طبيعتى كوزل طائيفه ، بعضلىرى دخى قواى طبيعيه يه
 منافع بشريه ده استخدام ايتمكله چالشديلىر .

۲۴۱ . — بخار ۰ — بوزمانه قدر وقوعه كلن

كشفياتك الك زياده ثمره بخش اولانى بخارك قوه تحريكيه .

سی در . بونک اوج بی-وک جهت تطبیقه سی وارد در :
 بخار ما کنه سی ؛ بخار سفائی ، تیمور یوللری در . اون
 سکنزنجی قرنده « واط » نام عالم بخار ما کنه سی ایجاد
 ایتمش ایدی ، بوما کنه اکیال ایدلمکله ایوم بالجمله اعمالک
 آلات جسمیه سی تحریکه خدمت ایتکده در حتی دکر منلرده
 صویک سقوطی یرینه بیله استعمال اولنه یور . — بخار
 سفینه سی فکری ، پاپن زمانه و ماری دو ژو فروایه قدر
 ترقی ایدر . لیکن بونک اختراعی ، انجق اون طقوزنجی
 قرنده و « فولتون » نام امریقالینک ایلک بخار سفینه سی
 « هودسون » دکنینه ایندیردیکی زماندنبری (۱۸۰۸)
 موقع اجرایه قونمشدر . اولجه چرخلی سفینه لرانشا
 ایدلمشیدی ، ۱۸۴۰ تاریخندنبری « نلیس » دنیلن
 بورغو چرخنه تبدیل ایدلمشدر . بخار سفینه لری یلکن
 سفائنندن همان بالجمله یولجیلری المش و کیت کیده امتعه
 تجاریه بی جلب ایتمش و حتی بالقجی قایغی اولمغه دخی
 باشلامشدر . بونلرک فائده سی هم سرعتله و همده هر روزکا-
 رده حرکت ایتکدر . دمیر یوللری دهاصکره میدانلکمشدر .
 بخار ع به سیله دمیر یوللر بشقه بشقه زمانلرده ایجاد اولندی .

بخار عر بهاری سو قافلر ده حرکت ایتدیریلیر، دمیر یوللر ایسه معدن او جا قارنده بر بار کیر قوشولمش عر بهینی سو ق ایتمک ایچون قوللانیلیر ایدی. « سته فانسون » بخار لوقوموتیفنی رایلر (دمیر چیبوقلر) اوزرینه قویهرق شمندو فری ایجاد ایتدی. اولجه ۱۸۲۱ تاریخنده شمندو فر آنجق کور طاشیمقده قوللانیلیر ایدی ۱۸۳۰ تاریخندن اعتباراً انسانلر ایچون قوللانمغه باشلامشدر.

شیمی یه قدر هم بر او هم بحرأ سیاحت اجراسی ایچون بر واسطه بولمق ارزو ایدیلیرور ایدی : شوسطرلرک یازلدیغی صرده (۱۸۹۱ سنه میلادیه) اسویچره عالم مدنیته بر مرکب ذوالمعاشین اهدا ایتتدر. هم قرده کزن و هم دکزن ده یوزن شو مرکب اسوچده کائن لونکه غرن ترسانه. سنده انشا ایدلمشدر، بکدیگره قریب ایکی کولده ایشلیه جکدر. شویله که کولک برینی بخار سفینه سی کبی قطع ایتدکن صکره ساحلک بر طرفندن قرده چیقه جق و بر دمیر یولنک اوزرنده دیگر کولک ساحلنه قدر تراموای کبی یورویه جک و تکرار صویه اینفرک یولنه دوام ایده. جکدر. اینک تجر به اولمق اوزره انشا ایدیلن شو مرکبک

ماکنده سی اون بار کیر قوتنده در واجرا ایدیلن تجر به ده
نتایج مکمله حاصل اولمشدر.

اوته دن بری انسانلر هوائی سیاحتلر اجراسنی دخی کمال
تهالکله آرزو ایتکده درلر. آنجق متبدل وفورطنه لی
هوالده مراکب هو آیه نک ایستیلن طرفه سوقنه برو اسطه
بولنه مامسی شییدی به قدر آنلری بو آرزولرندن محروم
براقشدر. آنجق ارباب صنایع موفقیتلرندن قطع امید
ایتیوب متمادیا بردومن تحریرسیله مشغولدرلر. از جمله
ره نار وقره بس نامنده ایکی ذات طرفندن بویولده اپی
زحمت چکلش وبردردجه به قدر موفقیت نمایان اولمشدر.
بومرکب هوائی نک شکلی جسم بر بالغه بکزر آلتنده
حیرزانندن برصندالی واردرکه ایلر وسنده یدلی متر و قطرنده
بر چرخ و کیر وسنده دومن واردر. بونک قوه محرکه سی
پک بهالو اولدیغندن هنوز استقاده ایدیله مه مشدر.

٢٤٢. — الکتریق. — الکتریق، یارم

قرندن بری موقع تطبیقه قونمش واول امرده تلغرافی،
بعده تلفونی، اندن صکره ضیای الکتریقینی و تصنیع غلوا-
نی بی تولید ایتمشدر. تلغرافی الکتریقینی بر زمانده المانیاده،

ازیکترده ۱۸۳۳ و ۱۸۳۸ سنه لری آره سنده اختراع اولمشدر . بر دمیرتل واسطه سیه تلغرافک طریق تنظیمی بولندقدن صکرده مخبر اتک نقلی حقننده کی اصوللر اکیان ایدلدی ؛ اولجه حرفلری بر مینه اوزرنده کوسترن ابره اعمال ایدلمش ایدی بعده بر کاغذ شیریدا اوزرینه خطوط ونقاط شککنده رسم ایدن (مورس) جه سازی اختراع اولندی ونهایت تلغراف ظابع (یعنی حرفلری عیناً طبع ایدن تلغراف) ایجاد ایدلدی . تلغراف استعمالی انجق ۱۸۵۰ تاریخندن صوکرده تعمیم ایشدر . — تحت البحر دخی تلغراف خطلری وارد . دمیرتل کوتا پر قالله صار یله رق محافظه اولنمقدن عبارتدر ؛ بونوع خطلرک اک برنجیسی ۱۸۵۱ تاریخنده « قاله » ایله « دوور » بینسه وضع اولمشدر . بحر محیطی کچهرک اوروپا ایله امریقایی یکدیگرینه وصل ایدن تلغراف خطی ۱۸۵۷ تاریخنده تمید ایدلمش ایدی ؛ لیکن ایلك تجر به موفقیت پذیر اولمادی . مخبره انجق ۱۸۶۵ تاریخنده تأسیس ایدیله بیلمشدر ؛ بونک ایچون یکی بر میخذ ایجادی لازم کلشدر .

تلفون (دورشنو) یک یکمدر ، هنوز درجه کالنه

واصل اولماشدر . شمدی بیوک شهرلرک چوغنده تأسیس اولندی ، هر تجارت اولنده زحمتسزجه مخباریه مساعد برتلفون وارددر .

۲۴۲ . — زراعتک ترقیسی . — زراعت ،

علی الخصوص فن ماکنه و کیمیا واسطه سیله کسب کمال ایتشدر . فن ماکنه ایله بیجکی ماکنه سی ، اوراق ماکنه سی ، خرمن ماکنه سی کی آلات زرعیه حصوله کله رک اوراق ، طیرپان دوکن کی ال آلترینک یرینه قائم اولمش ودها آز عمله ایله دهاسرربع ایش کورمه که مساعدده ایتشدر . — علم کیمیا واسطه سیله معدنی کورهرلر تدارک اولنمشدر که عادی کورپردن دهامؤثر و بعضاً دها اوجوزدر . — علم حیوانات و علم نباتاتک بعض اقسامندن دخی استفاده اولنمشدر . بیوک چفتلک صاحببری حیواناتک عرقنی اصلاحه و یکی مزروعات ادخالنه چالشدیلر . هر یرده زراعتده دائر جمعیتلر تشکیل ایتش و زراعت حقنه ده کی تدقیقاتی نشر و زراعه کنندی صنعتلرینک اکمالی ایچون مکافاتلر و یرهرک تشویق ایلشدر .

بوندن ماعدا علوم و فنون ، ترقی تجارت دخی
 رزاعتی ترقی ایتدیرمشدر : ایکی تکرارلیکی « قانی » لردن
 بشقه واسطه نقلیه بولمادیغی زمانلر زارعلر کندی
 صرفیات شخصیه لریله هم جوار اولان شهرلر چارشوسی
 ایچون لازم اولان مقداردن زیاده محصول میدانه
 کتیرمکدن برشی استفاده ایتزلر ایدی . قاسمیل کویلیلو لری
 حبوباتی چورومک ایچون براغیرلر و روسیه کویلیلری
 دخی نقلیه فیاتنی چیقاردیغی ایچون صاتمغه مقدر
 اوله مزلر ایدی . هر طرفده شمدوفرلر و منتظم طریقلر انشا
 ایدیه لیدن بری زارعلر کندی محصوللرندن دایما استفاده یه
 مقدر اولدقلرینه امین اولدقلریله لاینتقطع بو محصولاتی
 تزید چالیشدیلر . کوبره لر واسطه سیله عینی بر ارضیدن
 زیاده محصول المغه غیرت اولندی . هر اوچ سنه ده
 برزمینی دیکنلدرمک ایچون همان هر طرفده اتخاذا
 ایدیلن اصول عتیقه ترک ایددی و کیتلو پانجار زرع
 اولندی . علی الخصوص اراضی مزروعه نك مقدار
 تزید و دایما کنبه یه بر اقلان عادی اراضی زرع ایددی .
 آمریقانک او واسع و خالی اووه لری بغدادی ترلارینه

تحويل اولندی . اورو پاده ۱۸۵۰ تار یخنده انجق یوز
 الی میلیون هکتار اراضی مزروعه بولدیغی حالده
 ۱۸۸۴ سنه سنده ایکی یوز بیلون هکتار زرع
 اولندی . ممالک مجتمعه آمریقا ده ۱۸۵۰ سنه سنده انجق
 یکر می ایکی میلیون هکتار اراضی مزروعه اولدیغی حالده
 ۱۸۸۴ سنه سنده همان اوچ مثلی راده سنده التمش درت
 میلیون مزرعه واریدی . حیوانات دخی بویله در .
 اوسترالیا ، امیدبورنی ، پلاته کی کیتله فیون یتش دیرن
 ممالک جسیه دن ۱۸۶۴ سنه سنده انجق ۴۵۰ بیگ دنک
 یوک کلدیکی حالده ۱۸۸۵ سنه سنده ۱۷۰۰۰۰۰ دنک
 یوک کتیر لمشدر . پاموق ۱۸۷۰ سنه سنده ۲۴۰۰۰۰۰
 اوقه اولدیغی حالده ۱۸۸۵ سنه سنده درت میلیون اوقه
 اورو یایه ادخال ایدلمشدر . زراعت اوتوز سنه ظرفنده
 اون سکیز قرن اثناسننده کی ترقیاتدن زیاده ترقی حصوله
 کتیر مشدر .

۲۴۳ . — حرفتک ترقیمی . — حرفت ،
 علوم و فنونک و علی الخصوص ماکنه ایله کیمی انک تطبیقا .
 تندن پک چوق استفاده ایتمشدر . اون طقوزنجی قرنده
 یکی متعدد حرفتله تولدایتدی . یوز سنه دن بری همان

بالجمله آلات و اصولی تبدل ایتمین بر حرفت عتیقه بولنه .
 میه حق درجه یه کلمشدر . حرفتله ، کسب کمال ایتدیکی زمان
 انتشاری دخی تزیادایتمش اولدی ؛ اهـالینک و ثروتک
 آرتمی ، نقلیاتک سهولتی مستحصلاری ده از یاده استحصاله
 سوق ایتمشدر . اسکیدن موجود اولان فابریقهله توسع
 ویکیلری تأسیس ایدلدی ؛ روسیه ، مجارستان ، ممالک امریقا
 کبی اوللری منحصراً زراعت محلی اوله رق قالان مملکتلرده
 علی الخصوص اوتوز سنه دن بری نیجه کارخانه لرنش
 اولندی . اون طقوزنجی قرنده بالجمله حرفت شعبه لرینک
 ایکی تاریخی وارددر : برنجیسی اصول اعماللری حقیقده
 متعاقباً وقوعه کن استکمالات تاریخی ، دیکری مختلف
 ممالک متقدمه یه ادخال ایدلملری تاریخیدر . بوتاریخک
 تفصیلاً نه کیرشمکه اثر مرکز جمعی مساعد اولمدیغندن قرن
 حاضرده اختراع ویا تجدید ایدیلن باشلوجه حرف و صنایع
 بوجه آتی بیان اولنور . حرف عتیقه میاننده :

معدن کوری استخراجی . — ۱۸۱۰ تاریخنده معدن

کوزی او جاقلری انجق طقوز میلیون تون ویردیکی

حالده ۱۸۶۰ سنه سننده ۱۴۰ میلیون تون ، ۱۸۸۰

سنه سننده ۳۴۴ میلیون تون ویرمشدر ؛

دمیر جیلاک صنعتی . او دون یاقیلان دمیر چی اوجا -
 قلمی معدن کوری یاقیلان اوجانلره تحویل ایدلمش وبعده
 یوکسک حرارتلی فروئر وکلیتله دیر ذابسهنه وایشاسنه
 مساعدموقعلر یاپیشدر ؛ دمیر معمولاتی ۱۶۵۰ سنهسنده
 درت میلیون تون اولدیغی حالده ۱۸۸۲ سنهسنده
 یکره می میلیون طونه چیقمشدر ؛

سلاجیلیق صنعتی . چاقاقلی تفنک یرینه پیستونلی
 تفنکرا قامه اولندی . بعده سریع آتش ایدیلن تفنکر ،
 قیچدن طولار پرنج طویلر ، قره بینهلر ، ردوولور لر اختراع
 ایدلدی ؛

منسوجاتی بیاضلمتی اصولی ، قلمور استعمالیه تجدید
 ایدلمشدر ؛

دباغت خانهلر ؛

پاموقدن ، یوکدن ، ایپکدن معمول ایپک و طوقومه
 صنعتلری ؛

فن طبع . بنجا ارمطبعهلر ینک و قابلبرک اختراعندن
 صنوکره تجدید اولمشدر ؛

کاغذجیلیق صنعتی . ماکنه استعمالی ایله تجدید
 ایتمشدر .

حکا کلک صنعتی. لیٹوگرافیا، پرنج اوزرینہ حکا۔
 کلک، توتیا حکا کلکی، قرومولیٹوگرافیا کی متعدد
 اختراعات متعاقبہ ایلہ تجدد ایشدر.

مخترعات جدیدہ ایچندہ واپور والکتریک تطبیقاتندن
 ماعداسنک باشلوجه لری شونلردر :

کیمیوی کبریتلر،

پانچار شگری،

غاز،

پترول،

قاوونشو و کوتاپرقا،

فوطوغرافیا و ہلیوگرافیا « ضیای شمس ایلہ

حک صنعتی »

تصنیع غلوانی،

معدن کورندن چیقاریلان بویار،

مأ کولاتک محافظہ سی و اتک خلاصہ سی.

الیوم ہر بیوک شہردہ و حتی بعض نواحیدہ و قریہ لردہ

یالکز صنعت ایلہ تعیش ایدن نیجہ اہالی واردر؛ معدنلردہ

و فابریقہ لردہ ایشلہ بن عملہ ۱۸۸۰ سنہ سندنہ اورو پادہ

و ممالک مجتمعات امر بقادہ ۱۶ میلیون نفوسہ بالغ اولشدرکہ

۷۰ میلیار حصوله کتیر لر ایدی؛ یالکز پاموق ایله یوک
 اوچ بچق میلیون عمله بی اشتغال ایدر ایدی که مجموع مبلغک
 ربعی حصوله کتیر لر ایدی. فرانسه ده ایکی میلیونه
 قریب عمله وار ایدی.

۲۴۴. — ترقی تجارت — تجارت

ایکی یوک تحول سببیه بالنکایه بشقه حاله کیر مشدر :
 بونلردن بری وسائط نقلیه نك تحولی ، دیکری وسائط
 بخار نك تحولیدر.

دکز اوزرنده یلکن سفینه سی ،دها سریع کیدن
 بخار سفینه منقلب اولدی ؛ لیمانلر تنظیم اولندی .
 سواحل فنار لر ایله محافظه ایدلدی ؛ دکز لک کرک درینکارینی
 و کرک جریانلرینی بیلدیرن بحریه خریطه لر ی یاپیلدی ؛
 بیوک لیالرده بخار سفینه مخصوص مأموریتلر ترتیب
 ایدلدی ؛ ایوم بحرأ سیر و سیاحت ایدیلن یوز قدر خط
 واردر . یول او قدر معلوم و او قدر منتظماً تعقیب ایدلمش
 درکه دکزک قهرنده سفینه لک آتدیغی کور کولارینک
 ایزی ایله سفائنک معناد اولان کچیدینی بولمق ممکندر .
 اولاری انکله دن آمریقایه سیاحت برماه امتداد ایتدیکی
 حالده شیدی یدی کونده منتظماً اجرا ایدلمکده در . حساب

ایدلدیکنه کوره برنجار سفینه سی الیوم عین و سه عتده
 بریلکن سفینه سنک نقلیاتندن عین زمان ظرفنده بش قات
 زیاده نقل ایتمکده در. برآ نقلیات مقدا انجق یولجیلر
 ایچون دیلی ژانس عربله لبله ، امتعه تجاریه ایچون عادی
 عربله لره توزلی و نیجه محملاری چوقور اولان بیوک یولرده
 اجرا اولنور ایدی. یارسدن لیون شهرینه قدر اوچ کون
 اوچ کیچمه ده کیدن پوسته فرانسه ده بیوک برترقی کی
 عد اولنمش ایدی. ۱۸۵۱ سنه سندن بری بالجمله بیوک
 خطرده دیلی ژانس و عادی عربله لر غیبوبت ایتمش و برینه
 شمندو فرلر قائم اولمشدر. اسکی طوغری یولار کیرنتیلی
 چیقنتیلی قالدیرملره دو شمش اولدیغی حالده الیوم
 «ماقادام» اصولیه تنظیم اولمشدر. ۱۸۸۳ تاریخنده
 عالمک هر طرفنده ۴۵۰۰۰۰ کیلومتر و شمندو فر موجود
 اولوب ۱۸۳۰۰۰ کیلومتر و سی اوروپاده و ۲۲۰۰۰۰
 کیلومتر و سی امریقاده ایدی. بونلرده کی سرعت قطاری
 ساعتده ۶۰ کیلومتر و مسافه قطع ایدر. لوندره ایله
 ادیمبرغ ارسنده ایشله یین قطار ۹ ساعت ظرفنده ۶۴۶
 کیلومتر مسافه قطع ایتمکده در. شمالی آمریقاده یولسز
 چوللرده ایکی خط انشا ایدلدی.

وسائط مخابره دخی بووجهله تراید ایشدر ؛ پوسته لر
 بوقرنک ابتداسنده تنظیم اولنش ایسیسه ده مکاتیبک نقلی
 بطی وغالی ایدی . شمنه دو فرلر پوسته قواعدنده بیوک
 برانقلاب حصوله کتیردی اییوم پوسته بالجهله ممالک
 متمدنده و مستملکاتده تنظیم اولنشدر . ۱۸۸۲ سنه سنده
 اتحاد پوسته سی تقریباً ۴۸۰۰ میلیون مکتوب ۹۰۰
 میلیون پوسته کاغدی ۳۷۰۰ میلیون غزته ۱۲۰ میلیون
 تذکره نقل اییدی که بونلرده ۶۵۰۰ میلیون فرانک قیمت
 کوریلور ایدی ؛ پوسته پولینک اختراعی مصارف نقلیه نک
 مرسله تحمیلنه مساعده اییدی . الکتریق تلغرافلری انجق
 ۱۸۵۰ تاریخندن بری تنظیم اولندی ۱۸۸۳ سنه سنده
 ۱۲۰۰۰۰ کیلومتر و تلغراف خطی وار ایدی که بونلردن
 ۵۰۰۰۰ کیلومتر و سی اوروپاده ۴۳۰۰۰۰ کیلومتر و سی
 آمریقاده ایدی بونلردن بشقه ۱۵۳۰۰۰ کیلومتر و تلغراف
 خطی دها وار ایدی .
 شو یکی وسائط نقلیه و مخابره کرک هر مملکتک
 داخلنده و کرک ممالک مختلفه آرمسند تجارقی تزید اییدی .
 ۱۸۳۰ سنه سندن ۱۸۸۰ سنه سنه قدر ۵۰ سنه ظرفنده
 اوروپانک و ممالک مجتمعه آمریقانک تجارقی یوزده (۸۰۰)

نسبتند تزايد ايتدي ، ٩ دليارن ٧٠ دلياره چيقدى .
 انكـتره ٢٢٠٠ ميليونن ١٥٠٠٠ ميلينه ، فرانسه
 ١٥٠٠ ميليونن ٩٢٠٠ ميلينه قدر ترقى ايتدى . حساب
 ايدلديكنه كوره ١٨٨٣ سنه سنده اوروپانك تجارتي ٦٢
 ميليارى تجاوز ايتشدر . يالـكـز انـكـتره ١٠ ميليار ادخال
 ٦ ميليان زياده اخراج ايتكده در . بومـسـاعى مـتـاديا
 كل يوم آرتيور ١٨٦٥ تاريخندن ١٨٨٥ تاريخنه دكين
 تجارـتـقـات تـضـاعـف ايتشدر .

بونك نتيجه سى ، هر مملكت ايچون كندى محصولاتنى
 خارجه كسوندرمكه وانلرى اقوام سارهدن مشتريله
 عرض ايتكه مساعده ايتش و بوحال امتعه تجاريه يي
 حصوله كتيرن مملكتلرده آنلرى تزئيده وصاتون آلان
 مملكتلرده فيأتنى تنزيله سبب اولمشدر . ١٨٣٠ سنه سنده
 بغدادى اولچكى انكترده ١٥ فرانق ٢٠ سانتيم ، فرانسه ده
 ٩ فرانق ٥٠ سانتيم ، آلمانـيـاده ٦ فرانق ٢٠ سانتيم
 مجارستانده ٤ فرانق ٢٥ سانتيم قيمته ايدى . ١٨٧٠
 سنه سنده انكترده ٩ فرانق ٩٠ سانتيم تنزل و مجارستانده
 ٧ فرانق ٩٠ سانتيم ترقى ايتدى . تفاوت يوزده يوز
 الـيدـن يـوزـده يـكـرمى اوچه تنزل ايتشدر . بو وجهله فيأتلر

عالمك بر او جنندن ديگر او جننه قدر مساوات كسب
 ايتمكده در. تجارت حيات ماديه نك احوالني بالجمله ممالك
 متمدنه ده هم ان عيني بر حاله ارجاع ايتمك درجه سنه
 وار مشدر .

۲۴۵ . — مشهر عموميلر . — صنايعك
 و تجارتك ترقيات جسيمه سي ، بالجمله عالمك على العموم
 محصولاتني و مخترعاتني جلب و جمع ايده جك و هم منظره
 و همده مكاتب اوله جق بر « مشهر عمومي » تأسيسي
 فكريني توليد ايتدي . برنجي مشهر ۱۸۵۱ سنه سنده
 لوندرده تشكل ايتش ايدي كه ۱۷۰۰۰ سر كيجي وار
 ايدي . بعده ۱۸۵۵ سنه سنده پارس مشهر نده يكرمي
 بيك سر كيجي ۱۸۶۲ سنه سنده لوندرده مشهر نده يكرمي
 بش بيك سر كيجي ۱۸۶۵ سنه سنده پارس مشهر نده ۶۰
 بيك سر كيجي وار ايدي . بونلردن ماعدا ۱۸۷۳ سنه سنده
 ويانه مشهري ، ۱۸۷۶ سنه سنده پارس مشهري ، مهلبورن ،
 امستردام ، آن و هر مشهر لري وقوع بولمشدر .

چكن ۱۸۸۹ تاريخ ميلاديسنده دخی پارسده بر مشهر
 جسيم تشكيل و بومشهر مناسبتيله مؤسسنگ نامنه منسوب
 اولان « ايفل قله سي » انشا ايدادي . قاعده سنك بر ضلعي

یوز مترو و ارتقا-اعی او چیوز مترو اولان بوقله مصر
اهراملرینی قات قات تجاوز ایتمش و عجائب سبعه عالمه
بر ضمیمه فائمه حصوله کتیر مشدر .

۴۹۶ . — اهلینک و ثروتک تزییدی . —

صنایعک و تجارتک ترقی-آنی ، نیجه یکی ثروتلر حصوله
کتیردی ؛ حیاته لازم اولان اشیانک کترتی ساکنه ننگ
عددی تزیید ایلدی . هیچ بروقت بودرجه سریع تزیید
وقوعبولما مشدر ، ۸۲^۶ سنه ظرفنده یعنی ۱۸۰۰ سنه مندن
۱۸۸۲ سنه سنه قدر اوروپا ساکنه سی ۱۸۷ میلیوندن
۳۳۰ میلیونه ، ممالک مجتمعه اهلیدی ۵ میلیوندن ۵۰
میلیونه ترقی ایتدی . آنغلو ساقسون اقوامنک تزییدی
جمله دن سریع وقوعبولما مشدر که ۸۰ سنه ظرفنده عددلری
اوج مثلنه بالغ اولما مشدر .

ثروت ، دهها زیاده تزیید ایتدی و حالا تزیید ایتمکده در .
ممالک متمدنه ساکنه سی وارداتلرینک مجموعنی صرف ایتزلر ،
هر سنه بر مقدار مبلغ بر طرفه وضع و بونلری منابع جدیده
احداثنده استعمال ایدر لر . ایشته « تصرف » دنیلن
بودر . انکله ترده وسطی اوله رقی ۱۶۰۰ میلیون ،
فرانسه ده ۱۹۰۰ میلیون ، المانیاده بر میلیون ، ممالک

مجموعه امریقادہ ٤١٠ میلیون کہ جملہ سندہ سنوی ١٢ میلیار
تصرف وارد در. اداره صندوقلری ١٨٦٠ سنہ سندہ
٣١٥٠ میلیون امانتی حاوی اولدیغی حالده ١٨٧٨
سنہ سندہ ٨٥٠٠ میلیونی حاوی ایدی .

~~~~~

— خاتمه —

— عالمک حال حاضری —

٢٤٧ — بالجمله عروق بشرك حاوی اولدیغی
افراد انسانیه نك مقدارى ١٤٥٠ میلیون راده سندہ
تخمین ایدلمکده در: بونلردن ٣٣٠ میلیونی اوروپاده،
٨٠٠ میلیونی آسیاده، ٢٠٠ میلیونی آفریقاده، ١٠٠
میلیونی آمریقاده در. یر بوزنده پک چوق عروق مختلفه
وارد در. لکن بونلردن چوغی بعض وحشی عشیرتلر در که سنہ
دن سنہ به تنزل ایدرک «تاسمانی» اھالیسی کبی بالکلیه منقرض
اولق اوزره در، و یا خود آمریقانک یرلی اھالیسنک حالی
کبی کندیلرندن دھا قوتلی اولان عروق سائرہ به انقلاب
ایتمکده در. حال حاضرده اوچ بیوک عرق قالبور: برنجیسی
عرق ایضدر که آسیا سکندہ سنک نصفی، اورویا، امریقا

اوسٽراليا وسواحل افریقا سکنہ سی بو عرقہ عائد در .
ایک نجیسی عرق اصفردر، کہ آسیای شرقی اہالیسی
بو عرقہ منسو بدر وماز جزائی اوزرینہ دخی اورادن
منتشر اولمشر . اوچنجیسی عرق اسوددر، کہ آفریقادہ
واسارت طریقہ نقل ایدکاری آمریقاقطعہ سنک بلاد
حارسندہ اقامت ایدرلر .

مذہب دخی بو حالہ در، حالا متعدد مذہب لر
واردر . لکن بومذہب مختلفہ دن چوغی انجق بعض
عشایر طرفندن اجرا ایدلکدہ وکنندیلرندن دہا اساسلی
مذہب اوکنندہ عروق بشریہ دن دہا سریع بر صورتہ
غائب اولمقدہ درلر . درت بیوک مذہب عالمی بینلرندہ اقسام
ایتمشر در . خرسٽیانلق اورو پادہ و امریقادہ حکم سور -
مکدہ در درتیوز او توبز بش میلیون خرسٽیان تخمین
ایدلکدہ اولوب بونلر اوچ شعبہ یہ منقسم در ۲۰۰
میلیونی قاتولیک، یوزالی میلیونی پروتستان، ۸۵ میلیونی
روم اورتودقسیدر . — دین مبین محمدی افریقادہ
وغربی آسیادہ حکم سور مکدہ اولوب ۲۰۰ میلیون
مسلمان تعداد ایدلکدہ در . — « بودا » مذہبی، شرقی
آسیادہ حکم سور مکدہ اولوب ۵۰۰ میلیون تخمین

ایند که دو - « برهما » مذهبی هندده جاری اولوب
 ۱۵۰ میلیون تخمین ایند که در. بونلردن بشقه ۷-۸
 میلیون موسوی تخمین ایند که اولوب بالجمله اقطار عالمه
 انتشار ایتشلردر. جزایر بحر محیط وحشیلرنده، امریقا
 هندولرنده، آفریقا زنجیلرنده ۲۳۰ میلیون قدریت پرست
 واردر. بویت پرستلردن بر قسمی دین محمدی به دیگر قسمی
 دخی نصرانیته تحویل مذهبه شتاب ایتکه درلر.

عروق بشر مذاهب ایله متناسب دکدر: بیاضلر
 بیننده مسلمانلر، خرسیتیانلر برهما لیلر واردر. زنجیلر ایسه
 قسماً محمدی و قسماً عیسوی درلر. هر بر مذهبه بر شکل
 مدنیت توافق ایدر مسلمانلغه عرب مدنیتی، خرسیتیانلغه
 اورو پامدنیتی، برهما مذهبنه هند مدنیتی، بودا مذهبنه
 چین مدنیتی عائددر. هند مدنیتی توسع و انتشاردن منقطع
 اولمشدر، بلکه مرورایام ایله انکیلرلر طرفندن هندوستانه
 نقل ایدیلن اورو پامدنیتیه اختلاط ایده جکدر.

بواقوام عینی آلات اشتغالییه، عینی اصول صنایعیه،
 عینی وسائط نقلیه مالکدرلر. جمله سنک دستکاهلری،
 بخار ماکنهلری، دمیر یوللری، تلغرافلری واردر؛ جمله سی
 یرلرینی حفر و معدنلرینی اخراج ایدرلر. امریقا و جزائر

بحر محیط ممالکی یکی اسکان ایدلمش اولوب زراع مملکتلر .
 یدر . بلاد معتدله ده اولانلر بغدادی و حیوانات اهلیه ،
 بلاد حاره اهالیسی پاموق ، پرنج ، قهوه و بهارات حصوله
 کتیررلر .

اورو پانک ثلثانی رنجبر لک حالنده در . جنوبده
 رومان مملکتلری شراب و میوه ، شرقده ممالک اسلامیه
 بغدادی ، دری و اخشاب تدارک ایتکده درلر . صنایع
 علی الخصوص شمالده کاشن جرمانیا اقوامنی ؛ انکتره ،
 بلچیکا ، آلمانیا ، سویچره ، شمالی فرانسه اهالیسنی اشغال
 ایده یور . سکنه ننگ ال چوق اولدیغی ممالک بورلری
 اولوب کیتدیجه تکثر ایتکده در . بلچیکاده بر مربع
 کیلومتر ویه ۱۹۲ ، انکتره ده ۱۷۲ ، هولاندا ده ۱۲۸ ،
 آلمانیا ده ۸۴ ، جنوه ناحیه سنده ۳۶۴ نفوس تخمین
 ایدلکده در . انکتره اهالیسنده هر سنده یوزده ۲٫۹
 سویچره ۵٫۱۱ ، آلمانیا ده ۱۰ هولانده ده ۹ نسبتنده
 تزیاد وقوع بولمده در ۱۷۰۰ تاریخ میلادیسندن بری
 یوک بریتانیا سکنه سی ۸ میلیوندن ۳۵ میلیونه ،
 آلمانیا سکنه سی ۱۶ میلیوندن ۴۶ میلیونه چیقمشدر .
 بالجمله ممالک متمدنه بالیق آغی کبی شمنده وفرلره

(۴۵۰۰۰۰ کیلومترو) واپورخط-لمریله (۹۷) تلغرافلره
 (۱۲۰۰۰۰۰ کیلومترو) تحت البحر تلغراف خط-لمریله
 (۱۵۰۰۰۰۰ کیلومترو) عمومی پوسته اتحادیه یکدیگرینه
 ربط و الصاق ایداشدر. محصولالربنی و سرمایه لربنی
 یکدیگر یله مبادلده و لاینقطع اختلاط ایتکده درلر. هر کون
 تلغرافلر واسطه سیله جریده لرا طرف و اکنافدن اکتساب
 معلومات ایله بالجمله عالمه حوادث نشر ایتکده درلر.

ممالک متمدنه نك هر طرفنده اصول حیات کیتدکجه
 اتحاد ایتکده در. هر یرده طرق واسعه و مستقیمه ایله ،
 بیوک میدانلر ، قالدیریملر ، یایا قالدیریملری ؛ ترا-
 موایلر ، غازلر ، لغملر ، اوزاقدن کتیرلمش صولر
 ایله مجهز و یکدیگرینک عینی قصبات جسمیه بولنیور .
 پک بطائت ایله تحول ایدن قرا اهلایسی و عمله گروهی شرقی
 اورو پاده هنوز مادتلربنی ، اخلاقلربنی محافظه ایتکده .
 درلر . لکن معتبران اهالی هر یرده بردلرلو اشتغالات ،
 عینی اکلنجهلر ، عینی استعمالات ایله مشغولدرلر . هر یرده
 لباسلر ، مودالر ، تیاترولر ، غزتلهلر ، داترلهلر ، بورسلهلر
 وارددر .

افکار دخی بر مملکتدن دیگرینه اختلاط ایتکده در .

هر یرده علماء بنی اصرء لره توفیقاً تعلیم و تدریس و علوم
و فنونی تعمیم ایتمکده در لر . بوندن بشـ قدیمین الاقوام فن
قونغر دلر نده اجتماع ایتمکده در لر . — رساملق ، نقارلق ،
معمارلق موسیقی بالجمله اقوام بیننده مشترکدر . یالکیز
ادبیات ، لسانلرک اختلافی سببیله منسوب اولدیغی ملنه
مخصوص قالمقده در . بو ادبیات دخی ترجمه طریقیله ممالک
اجنبیه ده دوران و عالمک بر او جندن دیگر او جنبه قدر
عمینی مجر الزده جریان ایتمکده در .

اقوام متمدنه یکدیگرینک اصول سیاستلرینی دخی
اخذ ایتمکده در لر هر مملکتده قانون اساسی موجود در .
اوروپاده ۱۸ آمریقادده هکذا ۱۸ حکومت مستقله
وارد در . اوروپا حکومتک ایکیسندن ماعداسی بر حکمدارک
زیر اداره سنده در . آمریقانک بالجمله حکومتانی جمهوریتدر .
صنایع ، تجارت ، حیات عملی ، علوم ، فنون ،
اخلاق عملیه و الحاصل لسان مستثنای اولدیغی حالده اقوام
متمدنه نک حیاتی تشکیل ایدن هر شی بالجمله اقوام متمدنه
بیننده مشترکدر . مع هذا بونجه روابط ایله ارتباط ایدن
اقوام نه یکدیگرینه انقلاب ، نه ده اشتراک ایتمکده در لر :
لسان ایله ، رقابت صنایعیه ایله ، ضدیت قدیمه ایله تفریق

اوانشدر در . علی الخصوص نفوسك كثر تلی اولدیغی
 آوروپاده حالا اغتشاشات دوام ایتکده در : نجه
 قرنلر دوام ایدن محاربات ، فتوحات ، اهالی بیننده کین
 وعداوت تخمینی صاچشدر . حکومتلر یكدیکرینه عدم
 امنیتله باقمده درلر . پروسیالیرك فرانسلره غلبه لرندن
 بری بالجمله دول معظمه حربیه مهیا درلر ، اصلا کورلمه مش
 بر صورتده دائمی اردولر طوتمده درلر . روسیه نك ۷۵۰
 بیک ، ایتالیانك ۷۵۰ بیک ، فرانسه نك ۶۰۰ بیک ،
 المانیانك ۴۵۰ بیک عسکری واردر . معذرت مشروعه سی
 اولمیان بالجمله انسانلری سلاح آلتنه طویلایان احتیاط
 اصولی سایه سننده بو عسکرك مقدارى اوچقات اوله یلمور .
 بوکا « ملت مسلحه اصولی » دینلکده در . هر سنه
 اوروپاده وسطی اوله رق درت بچق میلیمار مصرف
 وقوعبولمده در . آوروپا حال صلحه کورلمکده ایسه ده
 بوبر « صلح مسلح » درکه حربدن ده مضر در .

عالم مدنیت ، یكدیکرینه قارشو ایکی جریان بیننده
 محصوربولتمده در : بری مدنیت عمومیه نك حصوله کتیردیکی
 عمومی بر جریاندرکه بو جریان اهالی بی یكدیکره تقربه سوق
 ایتکده در ؛ دیکری فعلیات وعداوتك حصوله کتیردیکی

ملی بر جریاند که اهل بی یکدیگر ندن تجرد و خصمانه
معامله به سوق ایتکده در . عالمک استقبالی شو جریانلرک
قوتنه تابع اوله جقدر .

○— مدینت حاضره نك اوصافی —○

۲۴۸ . — محاطی بولندیغمز بر مدینتک اوصافی
ادراک ایده بیلک ایچون کندی حیاتیازی ازمنه عتیقه نك
ودور تجددک حیاته مقایسه ایدلم ؛ بینلرنده کی تضاد ،
قرن حاضر مزك قرون سالفه دن نه قدر متفاوت اولدیغنی
بزه کوسترر و مدینتک اساسنی ارانه ایدر .

اقوام متمدنه عالمک بر قطعه سنده محصور دکلدر :
کره ارضک کافه جهاتی تحت تصرفلرینه آلدیلر ، کره
ارضی مزروع و مسکون برحاله افراغه چالشمقده درلر :
آرتق مدینت منحصراً بر قطعه نك مدینتی اولیوب «مدینت
عالم» در .

حیات مدینه نك قبایلشلی عداولنان اشغال مادیه بی
ایفالیچون اجداد مزك النده انجق انسان ایله حیوانات
اهلیه نك قوتی وار ایدی ، مدینت حاضره ایسه بواسغالی
ماکنهلر واسطه سیله اجرا ایتکده در . ال ایشلرینک مقدری
آزالدی ، فابریقه لر حیاته لازم اولان موادک کافه سنی

کلیت اوزره اعمال ایتیکده در. زراعت بیله بر صنعت حالنه
 چکدی؛ مدنیت بر « مدنیت صناعیه » اولدی .

صنایع جسمیه احتیاجاتدن زیاده ثروتلر حصوله
 کتیردی، هیچ اولمازسه بر قردن بری محصولاتک فضلہ سی
 او قدر جسمیم سرمایه لر جمع ایتدی که زمانمک ارباب
 حرفتی و بانکرلری غناده اسکی زمانک بیوک دره بکارینی
 چکدیلر .

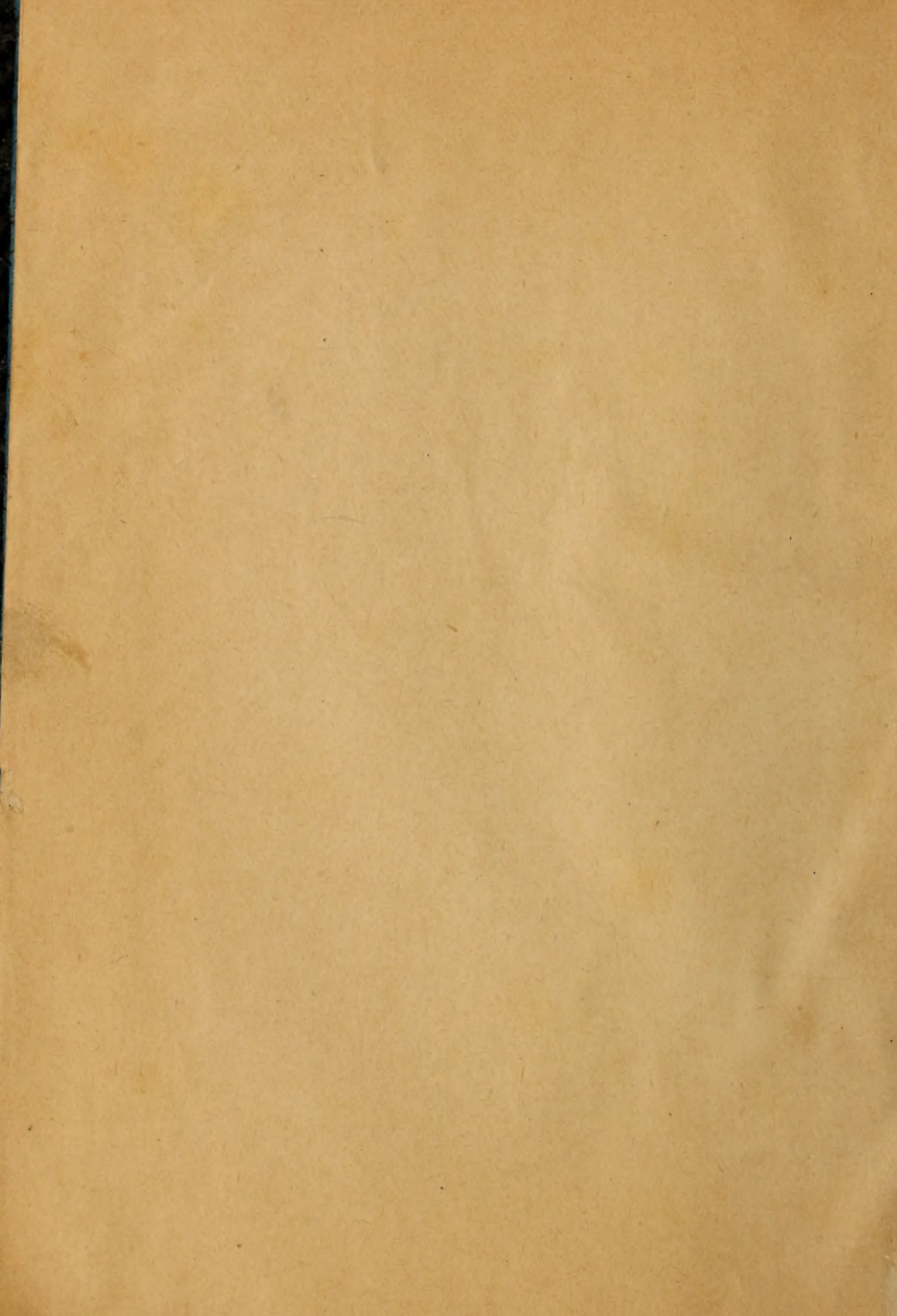
ثروتک شوزمان از دیانده احتشام دخی آرتدی و تعمیم
 ایتدی، بو احتشام هر نه قدر بیوک دره بکارینک کسب
 تمایز ایتدکاری زمانلرده کی قدر پارلاق دکلسده دهها
 عمومی اولوب جمعیتک هر طبقه سنه نفوذ ایتشدر؛ صنایع،
 بالجمله معمولات صناعیه بی او جوز فیأت ایله اعمال ایتدی .
 تجارت ممالک خاره نک بالجمله محصولاتی اوله بر کثرتله نقل
 ایتدی که آرتق بونلر سفاهته عالم اشیا اولمق درجه سنندن
 چیقدی و صنوف عادیه نک صرفیاتنه داخل اولدی .
 اختراعات جدیده دن، حسن معیشت و رفاه تولد ایتدی،
 اجدادمک انجق خیالرنده کوردکاری بیک درلوو سائظدن
 نقلیات سریعه، طرق منتظمه، کوزل تفریش ایدلمش
 اوتلار، دکز جاملری، لاجیل التنزه سیاحتلر، غزتله،
 رساله موقوتله، تیاترولر، قونسرلر، موزله، قالدیرملی

تئوير و تطهير ايدلمش يولار كى امور دن استفاده ايدىيورز:
 زمانك چوك بر كويلوسى بيله اسكى زمانك بيوك بر دره
 يكنندن دها لطيف بر عمر سورمكده در .

مقدما يكدىكرندن مجرد ياشايان اقوام نقليات و روابطك
 كسب سهولت ايتسيميله يا قلاشمش لر در . هر فرد عمومك
 ترقياتندن استفاده ايدىيور . تجارت ، اعتبار ، مطبوعات ،
 علوم « بر مدنيت بين الاقوام » حصوله كتير مشدر .

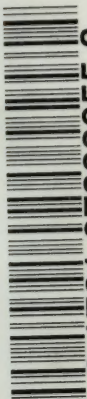
بومدينتك روحى علوم و فنوندر . مقدما علوم افكار منتخبه
 اصحابنك امرار وقت اتمه لرينه بر واسطه ايدى . لکن
 بو علوم بر طاقم اصولر تشكيلى ايدلى و نتايجنى تصديق
 ايتديره لى برى بر جهت عمليه اخذ ايتشدر : صنايعك
 و تجارتنك رهبرى اولدى ، سياسياتى بيله تنظيمه باشلادى ،
 اهالينك بالجمله صنوفى ايچون تربيه فخر و تحسين اخلاق
 واسطه سى اولدى . هر يردى مکتبلر و كتيخانلر منافع
 عموميه عائد مؤسسات صرهنه كيردى مكاتب ابتدائيه
 حكومتى عائد مؤسساتدن اولدى .

والحاصل علوم حاضره علائم و حادثاتى كال دقتله ترصد
 و تطبيقاته سوق ايدر ، وانسانلره حقيقتى اولديغى كى
 كورمك ذوقنى القا ايلر .
 انتهى

3 1761 07332055 8

N
5300
M25
1890